

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Podlaskie Voivodship 2026

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Podlaskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny w Białymstoku Statistical Office in Białystok

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku
Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Doroty Wyszowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Krystyna Falkowska, Anna Godlewska, Natalia Jurylik, Renata Łapińska, Aleksandra Łazarewicz,
Małgorzata Majewska-Maksymiuk, Ewa Miller, Aldona Nagórka, Anna Rogalewska, Iwona Simoniuk,
Urszula Słucka, Anna Szeszko, Izabella Szpaczko, Damian Wajszczyk, Agnieszka Wiercińska, Ada Wojciula

Prace redakcyjne

Editorial work

Joanna Orłowska

Tłumaczenie

Translation

Ewa Kępa

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Marzena Bylińska, Joanna Orłowska

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podawanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”. Tego typu opracowania są wydawane corocznie przez wszystkie urzędy statystyczne w kraju. Głównym celem ich przygotowywania jest udostępnienie Odbiorcom szerokiego zestawu danych na poziomie województw, spójnych pod względem metodologicznym.

W publikacji zostały zaprezentowane informacje dotyczące stanu i ochrony środowiska, kapitału ludzkiego (w tym procesów demograficznych i zasobów pracy), jakości życia mieszkańców, gospodarki (z uwzględnieniem procesów związanych z rozwojem przedsiębiorczości, realizacją inwestycji, produkcji i usług), finansów publicznych, planowania przestrzennego i rewitalizacji w województwie podlaskim. Większość informacji dotyczy 2025 r., a w przypadku braku dostępności – roku poprzedzającego analizowany rok. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w regionie, szereg danych przedstawiono w odniesieniu do roku poprzedniego, 2020 i 2015, a wybrane spośród nich – w jedenastoletniej retrospekcji. Dane wojewódzkie zostały zaprezentowane na tle kraju, a niektóre – na tle pozostałych województw. Część zagadnień przedstawiono również dla miasta wojewódzkiego i pozostałych miast na prawach powiatu oraz w przekroju podregionów (NUTS 3), powiatów i gmin. Informacje w opracowaniu zostały zaprezentowane w formie opisu analitycznego wzbogaconego tablicami, mapami i wykresami.

Ponadto w publikacji zamieszczono Aneks, zawierający wybrane informacje na temat Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary (gminy) zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego.

Przekazując Państwu niniejszą edycję Raportu, mam nadzieję, że będzie on cennym źródłem informacji, a także ważnym narzędziem wykorzystywanym w celu monitorowania sytuacji w regionie. Zachęcam do dzielenia się uwagami i sugestiami, które przyczynią się do udoskonalenia kolejnych edycji prezentowanej publikacji. Zapraszam również do korzystania z innych opracowań i baz danych dostępnych na stronach internetowych Urzędu Statystycznego w Białymstoku oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

p.o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

dr hab. Dorota Wyszowska

Białystok, kwiecień 2026 r.

Preface

The Statistical Office in Białystok presents a subsequent edition of its publication "Report on the socio-economic situation of Podlaskie Voivodship". Reports of this type are released every year by all statistical offices in the country. The main purpose of preparing these elaborations is to provide the Readers with a broad and methodologically coherent set of voivodship data.

The publication presents information on the state and protection of the environment, human capital (including demographic processes and labour resources), inhabitants' quality of life, economy (including processes related to the development of entrepreneurship, implementation of investments, production and services), public finances, spatial planning and revitalization in Podlaskie Voivodship. Most information concerns 2025, and in the lack of data – to the year preceding the analysed year. In order to better illustrate changes taking place in the region, a lot of data is presented in relation to the previous year, to 2020 and to 2015, and some of them – in an eleven-year retrospective. Voivodship data are shown against the background of the country, and some of them – against the background of other voivodships. Certain topics are also presented for the voivodship city and other cities with powiat status as well as in a breakdown by subregions (NUTS 3), powiats and gminas. Information in the elaboration is shown in the form of an analytical commentary, enriched with tables, maps and charts.

Moreover, the publication includes an Annex containing selected information on the Areas of Strategic Intervention (ASIs) – defined in the National Strategy for Regional Development 2030 as areas (gminas) at risk of permanent marginalisation – as well as information on cities and towns losing socio-economic functions for which special development support instruments are available.

Presenting this edition of the Report, I hope it will be a valuable source of information as well as an important tool for monitoring the situation in the region. I would like to ask you to share your comments and suggestions that may be helpful in improving its subsequent editions. I also encourage you to use other studies and databases available on the website of the Statistical Office in Białystok as well as on Statistics Poland's website.

Acting Director
Statistical Office in Białystok

Dorota Wyszowska, Assoc. Prof.

Białystok, April 2026

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	8
List of tables	
Spis wykresów	11
List of charts	
Spis map	17
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	21
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	24
Executive summary	30
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	36
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	39
Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	47
Chapter 3. Area and territorial division of voivodship	
Rozdział 4. Środowisko	49
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia	49
4.1. Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	51
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	55
4.3. Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	56
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	60
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	64
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	67
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki	67
5.1. Human capital	
Demografia	67
Demography	

	Str. Page
Edukacja	75
Education	
Zasoby pracy	84
Labour resources	
5.2. Jakość życia	93
5.2. Quality of life	
Zamożność mieszkańców	93
Inhabitants' wealth	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	100
Social welfare and family support	
Warunki mieszkaniowe	107
Housing conditions	
Ochrona zdrowia	113
Health care	
Kultura	119
Culture	
Bezpieczeństwo publiczne	122
Public safety	
Społeczeństwo informacyjne	125
Information society	
Aktywność społeczna	127
Social activity	
Rozdział 6. Gospodarka	130
Chapter 6. Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	130
6.1. Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	134
6.2. Entrepreneurship	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	134
Entities of the national economy in the REGON register	
Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	138
Research and development and innovation activity	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	144
Using of information and communication technologies in enterprises	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	146
Financial results of non-financial enterprises	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	149
Investment outlays of enterprises	

	Str. Page
6.3. Produkcja i usługi	152
6.3. Production and services	
Rolnictwo	152
Agriculture	
Przemysł	158
Industry	
Budownictwo	163
Construction	
Rynek wewnętrzny	169
Internal market	
Transport	171
Transport	
Energia	177
Energy	
Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem	181
Chapter 7. Development management	
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	181
7.1. Revenue of local government units	
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	185
7.2. Expenditure of local government units	
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	188
7.3. Result of local government units budgets	
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	190
7.4. Projects co-financed by the European funds	
7.5. Planowanie przestrzenne	194
7.5. Spatial planning	
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie podlaskim	200
Chapter 8. Selected data on Podlaskie Voivodship	
Rozdział 9. Wybrane dane o Białymstoku	204
Chapter 9. Selected data on Białystok	
Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	206
Chapter 10. Selected data on cities with powiat status	
Aneks. Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie	208
Annex. Selected data on Areas of Strategic Intervention against the background of cities and towns as well as rural areas in voivodship	

Spis tablic

List of tables

	Str. Page
Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie	36
Table 1. Selected data for Poland and the voivodship	
Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	49
Table 2. Geodetic area by the land use	
Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku	51
Table 3. Consumption of water by needs during the year	
Tablica 4. Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków oraz ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi	52
Table 4. Industrial and municipal wastewater treatment plants as well as wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	
Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	55
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	
Tablica 6. Odpady przemysłowe	60
Table 6. Industrial waste	
Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku	63
Table 7. Municipal waste collected separately during the year	
Tablica 8. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015–2024	66
Table 8. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management in years 2015–2024	
Tablica 9. Ludność	68
Table 9. Population	
Tablica 10. Wychowanie przedszkolne	76
Table 10. Pre-primary education	
Tablica 11. Osoby, które przystąpiły do egzaminu maturalnego oraz osoby, które zdały egzamin maturalny	81
Table 11. Persons who took matriculation exam and persons who passed matriculation exam	
Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL	91
Table 12. Economic activity of the population aged 15–89 in the fourth quarter by LFS	
Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	97
Table 13. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	
Tablica 14. Świadczenia społeczne	97
Table 14. Social benefits	
Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny	99
Table 15. Average monthly available income	
Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej	100
Table 16. Social assistance benefits	

	Str. Page
Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	102
Table 17. Beneficiaries of social assistance	
Tablica 18. Świadczenia wychowawcze w ramach programu „RODZINA 800+”	103
Table 18. Child-raising benefits within the "Family 800+" programme	
Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny	104
Table 19. Benefits to the family	
Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce	105
Table 20. Nurseries and children's clubs	
Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe	107
Table 21. Dwelling stocks	
Tablica 22. Wodociągi	109
Table 22. Water supply system	
Tablica 23. Kanalizacja	110
Table 23. Sewerage system	
Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	112
Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	
Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej	117
Table 25. Health care facilities	
Tablica 26. Instytucje kultury	120
Table 26. Cultural institutions	
Tablica 27. Wypadki drogowe oraz ich skutki	124
Table 27. Road accidents and their results	
Tablica 28. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu	126
Table 28. Households with access to the Internet at home and Internet users	
Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON	128
Table 29. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register	
Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej	134
Table 30. Entities of national economy	
Tablica 31. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania	139
Table 31. Intramural expenditure on research and development by source of funds	
Tablica 32. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową według pochodzenia środków	140
Table 32. Intramural expenditure on research and development by origin of funds	
Tablica 33. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji	142
Table 33. Innovative enterprises by types of introduced innovations	
Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	148
Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises	
Tablica 34. Nakłady inwestycyjne	151
Table 34. Investment outlays	

	Str. Page
Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych	153
Table 35. Yields of selected agricultural crops	
Tablica 36. Przemysł	160
Table 36. Industry	
Tablica 37. Budownictwo	163
Table 37. Construction	
Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe	166
Table 38. Residential construction	
Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów	170
Table 39. Indices of retail sales of goods	
Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni	172
Table 40. Public roads by types of surface	
Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni	173
Table 41. Hard surface public roads	
Tablica 42. Komunikacja miejska	176
Table 42. Urban transport	
Tablica 43. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	179
Table 43. Consumers and consumption of electricity in households	
Tablica 44. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	182
Table 44. Revenue of local government units	
Tablica 45. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	185
Table 45. Expenditure of local government units	
Tablica 46. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	189
Table 46. Result of local government units budgets	
Tablica 47. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r.	191
Table 47. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021–2027 in the Voivodship until 31 December 2025	
Tablica 48. Obszary zdegradowane w gminach	196
Table 48. Degraded area in gminas	
Tablica 49. Wybrane dane o województwie podlaskim	200
Table 49. Selected data on Podlaskie Voivodship	
Tablica 50. Wybrane dane o Białymstoku	204
Table 50. Selected data on Białystok	
Tablica 51. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	206
Table 51. Selected data on cities with powiat status	

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.	39
Chart 1. Municipal waste collected separately in relation to total municipal waste generated in 2024	
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	40
Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025	
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	40
Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	
Wykres 4. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r.	45
Chart 4. Intramural expenditures on research and development per capita in 2024	
Wykres 5. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.	45
Chart 5. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025	
Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku	50
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year	
Wykres 7. Ścieki wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi	54
Chart 7. Wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	
Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.	58
Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024	
Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca	61
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita	
Wykres 10. Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca	62
Chart 10. Municipal waste generated during the year per capita	
Wykres 11. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania w latach 2015–2024	65
Chart 11. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by source of financing in years 2015–2024	
Wykres 12. Ludność	68
Chart 12. Population	
Wykres 13. Indeks starości	70
Chart 13. Ageing index	
Wykres 14. Mediana wieku ludności	71
Chart 14. Median age of population	
Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	71
Chart 15. Marriages contracted per 1000 population	
Wykres 16. Ruch naturalny ludności	72
Chart 16. Vital statistics of population	
Wykres 17. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały na 1000 ludności ...	74
Chart 17. Internal and external net migration of population for permanent residence per 1000 population	

	Str. Page
Wykres 18. Struktura dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego według typów placówek	77
Chart 18. Structure of children attending pre-primary education establishments by types of establishments	
Wykres 19. Struktura ludności w wieku 15–89 lat według poziomu wykształcenia w 2025 r.	78
Chart 19. Structure of population aged 15–89 by education level in 2025	
Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży	79
Chart 20. Pupils and graduates of primary schools for children and youth	
Wykres 21. Struktura uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2024/25	79
Chart 21. Structure of students of post-primary schools for youth by types in the 2024/25 school year	
Wykres 22. Struktura absolwentów szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2023/24	80
Chart 22. Structure of graduates of vocational schools for youth by narrow fields of education in the 2023/24 school year	
Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności	82
Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population	
Wykres 24. Struktura absolwentów uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2023/24	82
Chart 24. Structure of graduates of higher education institutions by broad fields of education in the 2023/24 academic year	
Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.	85
Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD sections and sex in 2025	
Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego	89
Chart 26. Registered unemployment	
Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów	92
Chart 27. Activity rate by quarters	
Wykres 28. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych	94
Chart 28. Average monthly gross wages and salaries by performed occupational groups	
Wykres 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	96
Chart 29. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	
Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.	100
Chart 30. Subjective evaluation of material situation of household in 2024	
Wykres 31. Rodziny, którym przyznano pomoc według przyczyn	101
Chart 31. Families with assigning help by reasons	
Wykres 32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych	106
Chart 32. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries ³ and children's clubs	
Wykres 33. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności	114
Chart 33. Doctors and nurses per 10 thousand population	
Wykres 34. Struktura lekarzy specjalistów według specjalizacji	115
Chart 34. Structure of doctors specialists by specialization	

	Str. Page
Wykres 35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć	118
Chart 35. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms	
Wykres 36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2024 r.	121
Chart 36. Events organized by centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres as well as event participants in 2024	
Wykres 37. Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania	126
Chart 37. Persons ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months since the survey	
Wykres 38. Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania	127
Chart 38. Persons using e-government services during the last 12 months since the survey	
Wykres 39. Dynamika produktu krajowego brutto	131
Chart 39. Indices of gross domestic product	
Wykres 40. Odchylenia względne produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca od przeciętnej wartości w kraju	131
Chart 40. Relative deviations of gross domestic product per capita from the national average value	
Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności	132
Chart 41. Gross value added by kind of activity	
Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów	133
Chart 42. Gross value added by kind of activity and subregions	
Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej	135
Chart 43. Entities of the national economy	
Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007	137
Chart 44. Entities of the national economy by PKD 2007 sections	
Wykres 45. Spółki handlowe według rodzaju kapitału	138
Chart 45. Commercial companies by type of capital	
Wykres 46. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca	139
Chart 46. Intramural expenditures on research and development per 1 capita	
Wykres 47. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R	140
Chart 47. Intramural expenditures on R&D financed from business enterprise sector funds as the share of intramural expenditures on R&D	
Wykres 48. Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo	141
Chart 48. Internal R&D personnel per 1000 economically active persons	
Wykres 49. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem	143
Chart 49. Revenues of industrial enterprises from sales of new or improved products as the share of total revenues from sales	

	Str. Page
Wykres 50. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe ^a na 1 mln mieszkańców	143
Chart 50. Patent applications filed by domestic entities ^a per million inhabitants	
Wykres 51. Przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu	144
Chart 51. Enterprises with broadband Internet access	
Wykres 52. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe	145
Chart 52. Enterprises receiving orders via computer networks	
Wykres 53. Udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem	146
Chart 53. Share of revenues from sale of products, goods and materials for export in total revenues from sale of products, goods and materials	
Wykres 54. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych	147
Chart 54. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises	
Wykres 55. Dynamika nakładów inwestycyjnych	151
Chart 55. Indices of investment outlays	
Wykres 56. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2025 r.	153
Chart 56. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025	
Wykres 57. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	154
Chart 57. Cattle density per 100 ha of agricultural land	
Wykres 58. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	155
Chart 58. Pigs density per 100 ha of agricultural land	
Wykres 59. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem	156
Chart 59. Indices of procurement of total animals for slaughter	
Wykres 60. Dynamika skupu mleka	156
Chart 60. Indices of procurement of cows' milk	
Wykres 61. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu	161
Chart 61. Indices of sold production of industry	
Wykres 62. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007	161
Chart 62. Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections	
Wykres 63. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	162
Chart 63. Indices of average employment in industry	
Wykres 64. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD 2007	162
Chart 64. Average paid employment in industry by PKD 2007 sections	
Wykres 65. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	164
Chart 65. Indices of sold production of construction	
Wykres 66. Dynamika produkcji budowlano-montażowej	164
Chart 66. Indices of construction and assembly production	
Wykres 67. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007	165
Chart 67. Structure of construction and assembly production by divisions of PKD 2007	

	Str. Page
Wykres 68. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	165
Chart 68. Indices of average employment in construction	
Wykres 69. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	166
Chart 69. Indices of the number of dwellings completed	
Wykres 70. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	167
Chart 70. Structure of dwellings completed by construction forms	
Wykres 71. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów	170
Chart 71. Indices of retail sales of goods	
Wykres 72. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni	173
Chart 72. Structure of hard surface public roads	
Wykres 73. Struktura krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.	177
Chart 73. Structure of national lines of scheduled bus transport in 2024	
Wykres 74. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki	178
Chart 74. Structure of electricity consumption by economy sectors	
Wykres 75. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.	187
Chart 75. Expenditure of local government units by divisions in 2024	
Wykres 76. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.	189
Chart 76. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024	
Wykres 77. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich	193
Chart 77. Grants received by local government units for the implementation of European projects	
Wykres 78. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR lub PR według obszaru interwencji w 2024 r.	199
Chart 78. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR or PR by intervention areas in 2024	
Wykres 79. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.	208
Chart 79. Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2024	
Wykres 80. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2024 r.	208
Chart 80. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2024	
Wykres 81. Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych ogółem w 2024 r.	209
Chart 81. Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in 2024	
Wykres 82. Ludność w 2025 r.	210
Chart 82. Population in 2025	
Wykres 83. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2025 r.	211
Chart 83. Share of pre-working age population in total population in 2025	
Wykres 84. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2025 r.	212
Chart 84. Post-working age population per 100 persons of working age in 2025	

	Str. Page
Wykres 85. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	213
Chart 85. Natural increase per 1000 population in 2025	
Wykres 86. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w 2025 r.	214
Chart 86. Internal and external net migration of population for permanent residence in 2025	
Wykres 87. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	214
Chart 87. Internal and external net migration of population for permanent residence per 1000 population in 2025	
Wykres 88. Udział pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2025 r.	215
Chart 88. Share of employed persons in working age population in 2025	
Wykres 89. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2025 r.	216
Chart 89. Share of registered unemployed persons in working age population in 2025	
Wykres 90. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych w 2024 r.	217
Chart 90. Average useful floor of a dwelling in dwelling stocks in 2024	
Wykres 91. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.	218
Chart 91. Share of population using water supply system in total population in 2024	
Wykres 92. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.	218
Chart 92. Share of population using sewage system in total population in 2024	
Wykres 93. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2025 r.	219
Chart 93. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register per 10 thousand population in 2025	
Wykres 94. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2025 r.	219
Chart 94. Entities of the national economy in the REGON register per 1000 population in 2025	
Wykres 95. Różnica pomiędzy liczbą podmiotów gospodarki narodowej nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w 2025 r.	220
Chart 95. Difference between number of entities of the national economy newly registered and removed from the REGON register in 2025	

Spis map

List of maps

	Str. Page
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM _{2,5} , PM ₁₀ i NO ₂ w 2024 r.	39
Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM _{2,5} , PM ₁₀ and NO ₂ in 2024	
Mapa 2. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r.	41
Map 2. Unemployment rate by LFS in 2025	
Mapa 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r.	41
Map 3. Employment rate by LFS in 2025	
Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.	42
Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024	
Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.	42
Map 5. Social assistance beneficiaries in the total population in 2024	
Mapa 6. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych na 1000 ludności w 2024 r.	43
Map 6. Dwellings in dwelling stocks per 1000 population in 2024	
Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.	43
Map 7. Out-patient health care units in 2024	
Mapa 8. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2024 r.	44
Map 8. Gross domestic product per capita in 2024	
Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r.	44
Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025	
Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.	46
Map 10. Hard surface public roads in 2024	
Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.	46
Map 11. Energy from renewable sources in 2024	
Mapa 12. Podział administracyjny województwa podlaskiego w 2025 r.	47
Map 12. Administrative division of Podlaskie Voivodship in 2025	
Mapa 13. Podział województwa podlaskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.	48
Map 13. Division of Podlaskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025	
Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.	52
Map 14. Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2024	
Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.	54
Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024	
Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.	57
Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2024	
Mapa 17. Lesistość w 2024 r.	59
Map 17. Forest cover in 2024	
Mapa 18. Odpady komunalne wytworzone w 2024 r.	62
Map 18. Municipal waste generated in 2024	

	Str. Page
Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025	69
Map 19. Population changes in 2015–2025	
Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.	73
Map 20. Natural increase of population in 2025	
Mapa 21. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w 2025 r.	75
Map 21. Internal and external net migration of population for permanent residence in 2025	
Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25	77
Map 22. Pre-primary education in the 2024/25 school year	
Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25	78
Map 23. Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year	
Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.	86
Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025	
Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.	87
Map 25. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025	
Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.	90
Map 26. Registered unemployment rate in 2025 As of 31 December	
Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2024 r.	95
Map 27. Average monthly gross wages and salaries in 2024	
Mapa 28. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.	102
Map 28. Beneficiaries of social assistance in 2024	
Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.	106
Map 29. Nurseries and children's clubs in 2024	
Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.	108
Map 30. Housing conditions of population in 2024	
Mapa 31. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r.	110
Map 31. Population using water supply system in 2024	
Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.	111
Map 32. Population using sewage system in 2024	
Mapa 33. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.	116
Map 33. Out-patient health care in 2024	
Mapa 34. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.	119
Map 34. Expenditures of gminas and cities with powiat status in division “Health care” in 2024	
Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.	122
Map 35. Expenditure of gminas and cities with powiat status in division “Culture and national heritage” in 2024	
Mapa 36. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w 2025 r.	123
Map 36. Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in 2025	

	Str. Page
Mapa 37. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.	125
Map 37. Road safety in 2025	
Mapa 38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.	128
Map 38. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2025	
Mapa 39. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2025 r.	136
Map 39. Entities of the national economy per 1000 population in 2025	
Mapa 40. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2024 r.	150
Map 40. Investment outlays in enterprises per capita in 2024	
Mapa 41. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca w 2024 r.	159
Map 41. Sold production of industry per capita in 2024	
Mapa 42. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.	159
Map 42. Average paid employment in industry in 2024	
Mapa 43. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.	168
Map 43. Dwellings completed in 2025	
Mapa 44. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r.	174
Map 44. Improved hard surface communal and district roads in 2024	
Mapa 45. Drogi dla rowerów w 2024 r.	175
Map 45. Bicycle roads in 2024	
Mapa 46. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.	180
Map 46. Consumption of electricity in households in 2024	
Mapa 47. Dochody własne gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	183
Map 47. Own revenue of gminas per capita in 2024	
Mapa 48. Dotacje dla gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	184
Map 48. Grants for gminas per capita in 2024	
Mapa 49. Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	187
Map 49. Investment expenditure of gminas per capita in 2024	
Mapa 50. Dotacje otrzymane przez gminy na realizację projektów europejskich w 2024 r.	193
Map 50. Grants received by gminas for the implementation of European projects in 2024	
Mapa 51. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2024 r.	194
Map 51. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2024	
Mapa 52. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.	195
Map 52. Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024	
Mapa 53. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.	197
Map 53. Share of area of degraded area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024	
Mapa 54. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.	198
Map 54. Share of area of revitalisation area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024	

	Str. Page
Mapa 55. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2024 r.	209
Map 55. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2024	
Mapa 56. Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych ogółem w 2024 r.	210
Map 56. Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in 2024	
Mapa 57. Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r.	211
Map 57. Population per 1 km ² of total area in 2025	
Mapa 58. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2025 r.	212
Map 58. Share of pre-working age population in total population in 2025	
Mapa 59. Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności w 2025 r.	213
Map 59. Share of persons aged 65 and more in total population in 2025	
Mapa 60. Pracujący na 1000 ludności w 2025 r.	215
Map 60. Employed persons per 1000 population in 2025	
Mapa 61. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2025 r.	216
Map 61. Share of registered unemployed persons in working age population in 2025	
Mapa 62. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych na 1000 ludności w 2024 r.	217
Map 62. Dwellings in dwelling stocks per 1000 population in 2024	
Mapa 63. Dochody ogółem gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	220
Map 63. Total revenue of gminas per capita in 2024	
Mapa 64. Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	221
Map 64. Revenue for the financing and co-financing of EU programs and projects of gminas per capita in 2024	
Mapa 65. Wydatki ogółem gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.	221
Map 65. Total expenditure of gminas per capita in 2024	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification presented in an abbreviated form
„W tym” "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc
mln	milion
zł PLN	złoty złoty
szt. pcs	sztuka piece
kpl.	komplet
g	gram gram
kg	kilogram kilogram
dt	decytona deciton
t	tona
t	tonne

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
m ²	metr kwadratowy square metre
ha	hektar hectare
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
l	litr litre
m ³	metr sześcienny cubic metre
dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre
hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre
kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour
GWh	gigawatogodzina gigawatt-hour
r.	rok
br.	bieżący rok
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
m.	miasto
m.in.	między innymi
np. e.g.	na przykład for instance
Nr	numer
No.	number
ok.	około
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
pt.	pod tytułem
str.	strona
tj. i.e.	to jest that is
tzw.	tak zwany
Dz. U.	Dziennik Ustaw

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
VAT	podatek od towarów i usług value added tax
KRUS ASIF	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Agricultural Social Insurance Fund
ZUS SIF	Zakład Ubezpieczeń Społecznych Social Insurance Fund
BAEL LFS	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności Labour Force Survey
GERD	Nakłady krajowe brutto na działalność badawczo-rozwojową Gross domestic expenditures on R&D

Synteza

Środowisko

Powierzchnia w 2025 r. (stan w dniu 1 stycznia)

powierzchnia użytków rolnych	+0,4 tys. ha r/r	W porównaniu ze stanem odnotowanym przed rokiem nieznacznie zwiększyła się powierzchnia użytków rolnych, a w związku z rozwojem regionu i rozbudową infrastruktury wzrosła również powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.
powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych	+0,6 tys. ha r/r	

Zużycie wody, ścieki komunalne i przemysłowe w 2024 r.

zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	-0,1% r/r	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zmniejszyło się w odniesieniu do poprzedniego roku. Wytworzono większą ilość ścieków przemysłowych i komunalnych niż wcześniej. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców województwa w końcu 2024 r. był wyższy niż przed rokiem.
ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia	+1,8% r/r	
udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ludności ogółem (stan w dniu 31 grudnia)	69,9%	

Zanieczyszczenia i ochrona powietrza w 2024 r.

emisja zanieczyszczeń pyłowych	-3,1% r/r	Zarówno emisja zanieczyszczeń pyłowych, jak i zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) zmniejszyła się w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej.
emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla)	-7,1% r/r	

Ochrona przyrody, lasy w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)

udział powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogólnej województwa	31,6%	W porównaniu ze stanem zanotowanym w końcu poprzedniego roku nieznacznie zwiększyła się powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych, przy czym jej udział w powierzchni ogólnej województwa pozostał na niezmiennym poziomie. Mimo niewielkiego wzrostu powierzchni gruntów leśnych (w tym lasów) w ujęciu rocznym, wskaźnik lesistości nie uległ zmianie.
lesistość	31,3%	

Odpady przemysłowe i komunalne w 2024 r.

wytworzone odpady przemysłowe	+74,0% r/r	Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych znacznie wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem. Zwiększyła się również ilość wytworzonych odpadów komunalnych.
wytworzone odpady komunalne	+2,8% r/r	

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska w 2024 r.

nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska	+9,2% r/r	Odnotowano wzrost zarówno nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska, jak i nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w ujęciu rocznym.
nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej	+27,6% r/r	

Społeczeństwo

Kapitał ludzki

Demografia w 2025 r.

liczba ludności (stan w dniu 31 grudnia)	-0,5% r/r	Utrzymał się spadek liczby ludności w ujęciu rocznym. Podobnie jak w poprzednich latach, zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały.
przyrost naturalny	-4602	
ogólne saldo migracji	-1349	

Edukacja w roku szkolnym 2024/25

dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	-3,9% r/r	W odniesieniu do roku szkolnego i akademickiego 2023/24 wzrosła liczba uczniów szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży oraz studentów uczelni, natomiast zmniejszyła się liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego oraz uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży.
uczniowie szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży	+7,7% r/r	
uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży	-7,6% r/r	
studenci uczelni	+3,8% r/r	

Zasoby pracy

pracujący w 2025 r. (stan w dniu 31 października)	425,1 tys.	W końcu października 2025 r., w porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku, zmniejszyła się liczba pracujących. W końcu grudnia 2025 r. zaobserwowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych i stopy bezrobocia rejestrowanego w odniesieniu do zanotowanych przed rokiem.
stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	7,4%	
wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 4 kwartale 2025 r.	53,7%	Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w 4 kwartale 2025 r. zmniejszył się wskaźnik zatrudnienia, a stopa bezrobocia wzrosła w ujęciu rocznym.
stopa bezrobocia według BAEL w 4 kwartale 2025 r.	3,8%	

Jakość życia

Zamożność mieszkańców w 2025 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	+9,3% r/r	Utrzymał się wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku. Przeciętna liczba emerytów i rencistów zwiększyła się w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku, a świadczenia otrzymywane przez te osoby były wyższe niż przed rokiem.
przeciętna liczba emerytów i rencistów	+1,5% r/r	
przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS	+8,2% r/r	
przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez KRUS	+7,4% r/r	

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny w 2024 r.

udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem	4,3%	W odniesieniu do 2023 r. zmniejszył się odsetek mieszkańców województwa korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W końcu 2024 r. w województwie działało mniej niż przed rokiem placówek opieki nad dziećmi do lat 3.
placówki opieki nad dziećmi do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	-0,6% r/r	

Warunki mieszkaniowe w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)

mieszkania w zasobach mieszkaniowych	+1,3% r/r	Podobnie jak w latach poprzednich, zwiększyła się liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych w ujęciu rocznym, a warunki mieszkaniowe uległy poprawie. Inwestycje w obszarze infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej wpłynęły na zwiększenie zagęszczenia sieci oraz liczby przyłączy w odniesieniu do zanotowanych przed rokiem.
liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych	2,34	
długość sieci: wodociągowej	+1,0% r/r	
kanalizacyjnej	+3,1% r/r	
gazowej	+1,9% r/r	

Ochrona zdrowia w 2024 r.

porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	8,8	W skali roku wzrosła liczba porad lekarskich udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Zmniejszyła się liczba osób przypadająca na 1 placówkę tego typu w końcu 2024 r. w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej.
ludność na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1158	

Kultura w 2024 r.

czytelnicy bibliotek publicznych	+2,5% r/r	W analizowanym roku, w odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększyła się liczba czytelników bibliotek publicznych, widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych, zwiedzających muzea i wystawy oraz widzów w kinach stałych.
widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych	+3,0% r/r	
zwiedzający muzea i wystawy	+10,4% r/r	
widzowie w kinach stałych	+4,6% r/r	

Bezpieczeństwo publiczne w 2025 r.

przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	+13,2% r/r	W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych oraz liczba wypadków drogowych zarejestrowanych przez Policję.
wypadki drogowe zarejestrowane przez Policję	+1,7% r/r	

Spółeczeństwo informacyjne w 2025 r.

udział użytkowników Internetu wśród osób w wieku 16–74 lata	93,3%	W ujęciu rocznym zwiększył się odsetek osób w wieku 16–74 lata korzystających z Internetu.
---	-------	--

Aktywność społeczna w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)

fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON	+4,1% r/r	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w końcu 2025 r. była wyższa od zanotowanej przed rokiem.
--	-----------	--

Gospodarka

Produkt krajowy brutto w 2024 r.

PKB	+7,3% r/r	Według wstępnych szacunków, w 2024 r. utrzymał się wzrost produktu krajowego brutto ogółem oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W obu przypadkach był on jednak niższy od wzrostu zaobserwowanego rok wcześniej.
PKB na 1 mieszkańca	+7,9% r/r	

Przedsiębiorczość

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2025 r.

stan w dniu 31 grudnia	+2,3% r/r	Liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON w końcu grudnia analizowanego roku była wyższa niż rok wcześniej. W okresie styczeń–grudzień 2025 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, spadła liczba nowo zarejestrowanych podmiotów, natomiast wzrosła liczba podmiotów wyrejestrowanych.
nowo zarejestrowane	-1,2% r/r	
wyrejestrowane	+2,1% r/r	

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna w 2024 r.

nakłady wewnętrzne na działalność B+R	-27,4% r/r	W 2024 r. odnotowano spadek nakładów wewnętrznych na działalność B+R oraz liczby pracujących (personelu wewnętrznego) w działalności B+R (w EPC) w odniesieniu do poprzedniego roku.
pracujący (personel wewnętrzny) w działalności B+R (w EPC)	-6,9% r/r	

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

odsetek przedsiębiorstw wykazujących dostęp do Internetu w 2025 r.	99,2%	W 2025 r. zaobserwowano wyższy niż rok wcześniej odsetek przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu. Odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe w 2024 r. ukształtował się na poziomie niższym niż przed rokiem.
odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe w 2024 r.	19,5%	

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2025 r.

wskaźnik poziomu kosztów	96,8%	Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były niższe od uzyskanych w poprzednim roku, z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej. Pogorszyła się również większość wskaźników ekonomiczno-finansowych, z wyjątkiem wskaźnika płynności finansowej I stopnia.
wskaźniki rentowności obrotu:		
brutto	3,2%	
netto	2,6%	

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw w 2025 r.

wartość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw	+4,8% r/r	Wzrosła wartość nakładów inwestycyjnych w ujęciu rocznym, podczas gdy rok wcześniej zanotowano jej spadek. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się liczba nowych inwestycji, ale ich wartość kosztorysowa wzrosła.
rozpoczęte inwestycje:		
liczba	-3,8% r/r	
wartość kosztorysowa	+31,2% r/r	

Produkcja i usługi

Rolnictwo w 2025 r.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ziemniaków oraz rzepaku i rzepiku były wyższe niż rok wcześniej. Liczebność stada bydła i owiec w czerwcu analizowanego roku była mniejsza niż przed rokiem, a pogłowie trzody chlewnej zwiększyło się w tym okresie.

Zaobserwowano wzrost skupu żyta, mleka oraz żywca wołowego i wieprzowego, natomiast spadek skupu pszenicy, żywca drobiowego i ziemniaków w ujęciu rocznym.

Ceny większości badanych produktów rolnych były wyższe niż rok wcześniej. Zmniejszeniu uległy ceny ziemniaków jadalnych na targowiskach oraz żywca wieprzowego w skupie.

Przemysł w 2025 r.

produkcja sprzedana	+5,9% r/r
wydajność pracy	+5,6% r/r

Produkcja sprzedana przemysłu, podobnie jak rok wcześniej, zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku. Wzrost produkcji sprzedanej był wynikiem jej zwiększenia w sekcjach przetwórstwo przemysłowe oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja. Wzrosła również wydajność pracy w przemyśle, przy jednoczesnym niewielkim wzroście przeciętnego zatrudnienia w skali roku.

Budownictwo w 2025 r.

produkcja sprzedana budownictwa	-9,9% r/r
sprzedaż produkcji budowlano-montażowej	+6,8% r/r
wydajność pracy w budownictwie	-9,2% r/r
liczba mieszkań oddanych do użytkowania	-5,1% r/r

Podobnie jak przed rokiem, stwierdzono spadek produkcji sprzedanej budownictwa w ujęciu rocznym. Zaobserwowano również zmniejszenie wydajności pracy, przy jednoczesnym ograniczeniu przeciętnego zatrudnienia w budownictwie. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła natomiast produkcja budowlano-montażowa, o czym zadecydowało zwiększenie sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w jednostkach specjalizujących się w budowie budynków oraz wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne.

W 2025 r. odnotowano spadek liczby mieszkań przekazanych do użytkowania w skali roku.

Rynek wewnętrzny w 2025 r.

sprzedaż detaliczna towarów	+3,5% r/r
sprzedaż hurtowa towarów	-4,0% r/r

Podobnie jak przed rokiem, zanotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej, a spadek sprzedaży hurtowej towarów w odniesieniu do poprzedniego roku.

Transport w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)

długość dróg publicznych o nawierzchni twardej ulepszonej	+2,3% r/r
długość dróg dla rowerów	+4,4% r/r
liczba miejsc w autobusach komunikacji miejskiej	-1,0% r/r
długość linii kolejowych eksploatowanych	+0,8% r/r

W porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku zwiększyła się długość dróg publicznych o nawierzchni twardej ulepszonej oraz dróg dla rowerów. W analizowanym okresie nieznacznie wzrosła liczba autobusów komunikacji miejskiej, ale zmniejszyła się liczba miejsc oferowanych pasażerom w tych autobusach. Długość eksploatowanych linii kolejowych zwiększyła się w skali roku.

Energia w 2024 r.

produkcja energii elektrycznej	+7,6% r/r	Zaobserwowano wzrost produkcji energii elektrycznej w ujęciu rocznym, ale był on mniejszy niż w 2023 r. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszeniu uległ odsetek energii elektrycznej wytworzonej z odnawialnych nośników energii. Zanotowano wzrost konsumpcji energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe w skali roku.
udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	78,6%	
zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe	+5,3% r/r	

Zarządzanie rozwojem**Dochody jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.**

dochody ogółem	+20,2% r/r	Dochody jednostek samorządu terytorialnego zwiększyły się w porównaniu z 2023 r. Wzrosły dotacje, dochody własne i subwencje. Głównym źródłem dochodów były dochody własne oraz subwencje.
dochody własne	+20,2% r/r	
dotacje	+24,0% r/r	
subwencje	+16,7% r/r	

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

wydatki ogółem	+16,6% r/r	Wydatki jednostek samorządu terytorialnego wzrosły w porównaniu z 2023 r. Głównym obciążeniem ich budżetów były wydatki bieżące, które podobnie jak wydatki majątkowe, wzrosły w odniesieniu do poprzedniego roku.
wydatki bieżące	+18,2% r/r	
wydatki majątkowe	+12,5% r/r	

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

deficyt budżetowy	189,3 mln zł	Gminy, powiaty i miasta na prawach powiatu zanotowały deficyt budżetowy, natomiast samorząd województwa wypracował nadwyżkę budżetową. Dodatni wynik finansowy odnotowano tylko w 40 spośród 115 gmin województwa podlaskiego (bez miast na prawach powiatu). Budżety miast Białystok i Łomża zamknęły się deficytem, a budżet Suwałk – nadwyżką. Dodatni wynik finansowy uzyskało 7 spośród 14 powiatów województwa podlaskiego.
-------------------	--------------	---

Projekty dofinansowane z UE w ramach Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021–2027

poziom rozliczenia środków zakontraktowanych w umowach i decyzjach o dofinansowanie do końca 2025 r.	28,3%	Według stanu w końcu grudnia 2025 r., wartość wniosków o płatność do certyfikacji zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie podlaskim była wyższa niż średnio w Polsce. W Podlaskiem wykorzystywane były głównie środki pochodzące z Regionalnych Funduszy Europejskich oraz Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS).
--	-------	--

Planowanie przestrzenne w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)

liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	+3,4% r/r	W końcu 2024 r., w odniesieniu do stanu zanotowanego przed rokiem, zwiększyła się liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, natomiast udział powierzchni objętej tymi planami w województwie nie uległ zmianie.
udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w ogólnej powierzchni województwa	17,4%	

Executive summary

Environment

Area in 2025 (as of 1 January)

agricultural land area	+0,4 thousand ha y/y	Comparing to the state recorded a year ago, the area of agricultural land slightly increased, and due to the development of the region and the expansion of infrastructure, the area of built-up and urbanized land also increased.
built-up and urbanized land area	+0,6 thousand ha y/y	

Water consumption, municipal and industrial wastewater in 2024

Water consumption for needs of the national economy and population	-0,1% y/y	The consumption of water for the needs of the national economy and population decreased in relation to the previous year. There was also generated more industrial and municipal wastewater. The share of the population connected to wastewater treatment plants in the total number of inhabitants of the voivodship at the end of 2024 was higher than a year before.
industrial and municipal wastewater requiring treatment	+1,8% y/y	
population connected to wastewater treatment plants in % of total population (as of 31 December)	69,9%	

Pollution and protection of air in 2024

emission of particulate pollutants	-3,1% y/y	The emission of particulate pollutants as well as the emission of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide) were lower than a year before.
emission of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide)	-7,1% y/y	

Nature protection, forests in 2024 (as of 31 December)

share of legally protected areas in the total voivodship's area	31,6%	Comparing to the situation recorded at the end of previous year the area of valuable natural protected areas has slightly increased, while its share in the area of the voivodship has remained unchanged. Despite a slight increase in the area of forest land (of which forests) on an annual basis, the forest cover indicator did not change.
forest cover	31,3%	

Industrial and municipal waste in 2024

industrial waste generated	+74,0% y/y	The amount of industrial waste generated has significantly increased comparing to the previous year. The amount of municipal waste generated was also higher.
municipal waste generated	+2,8% y/y	

Economic aspects of environmental protection in 2024

outlays on fixed assets for environmental protection	+9,2% y/y	There was an increase in both outlays on fixed assets for environmental protection as well as outlays on fixed assets for water management on an annual basis.
outlays on fixed assets for water management	+27,6% y/y	

Society

Human capital

Demography in 2025

population number (as of 31 December)	-0,5% y/y	Population drop on an annual basis continued. Similarly to previous years, there was a negative natural increase and negative overall net migration of population for permanent residence.
natural increase	-4602	
net migration of population	-1349	

Education in the 2024/25 school year

children in pre-primary education establishments	-3,9% y/y	In relation to the 2023/24 school year, the number of students of primary schools for children and youth as well as students of higher education institutions increased, while the number of children attending pre-primary education establishments and students of post-primary schools for youth decreased.
students of primary schools for children and youth	+7,7% y/y	
students of post-primary schools for youth	-7,6% y/y	
students of higher education institutions	+3,8% y/y	

Labour resources

employed persons in 2025 (as of 31 October)	425,1 thousand	As of the end of October 2025, comparing to the end of previous year, the number of employed persons decreased.
registered unemployment rate in 2025 (as of 31 December)	7,4%	As of the end of December 2025, an increase was observed in the total number of registered unemployed persons and the registered unemployment rate compared to those recorded a year before.
employment rate by LFS in the fourth quarter 2025	53,7%	According to the results of the Labour Force Survey (LFS), in the fourth quarter 2025 the employment rate decreased and the unemployment rate increased on an annual basis.
unemployment rate by LFS in the fourth quarter 2025	3,8%	

Quality of life

Inhabitants' wealth in 2025

average monthly gross wages and salaries in enterprise sector	+9,3% y/y	The average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector increased on a year-to-year basis. The average number of retirees and pensioners was higher than a year ago, and the benefits received by these people increased comparing to those recorded in the previous year.
average monthly number of retirees and pensioners	+1,5% y/y	
average monthly gross retirement and other pension paid by the SIF	+8,2% y/y	
average monthly gross retirement and other pension paid by the ASIF	+7,4% y/y	

Social welfare and family support in 2024

share of beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population	4,3%	In relation to 2023, the percentage of inhabitants of the voivodship benefiting from social welfare decreased. At the end of 2024, there were less facilities of childcare for children up to 3 years of age in the voivodship than a year ago.
facilities of childcare for children up to 3 years of age (as of 31 December)	-0,6% y/y	

Housing conditions in 2024 (as of 31 December)

dwelling in dwelling stocks	+1,3% y/y
number of persons per dwelling in dwelling stocks	2,34
network: water supply	+1,0% y/y
sewage	+3,1% y/y
gas supply	+1,9% y/y

Similar to the previous years, the number of dwellings in dwelling stocks increased in annual terms, and housing conditions improved. Investments in the area of water supply, sewage and gas supply have increased their density and increased the number of connections comparing to those noted in the previous year.

Health care in 2024

doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita	8,8
population per 1 out-patient health care unit (as of 31 December)	1158

The number of doctor's consultations provided within the scope of out-patient health care per capita increased per annum, while the number of people per 1 out-patient health care unit decreased at the end of 2024 in comparison to noted a year before.

Culture in 2024

borrowers of public libraries	+2,5% y/y
audience in theatres and music institutions	+3,0% y/y
museum and exhibition visitors	+10,4% y/y
audience in fixed cinemas	+4,6% y/y

In the analysed year, in relation to 2023, the number of borrowers of public libraries, audience in theatres and music institutions, museum and exhibition visitors as well as audience in fixed cinemas increased.

Public safety in 2025

ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings	+13,2% y/y
road accidents registered by the Police	+1,7% y/y

Comparing to the previous year, the number of ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings and the number of road accidents registered by the Police increased.

Information society in 2025

share of Internet users in the age group 16–74	93,3%
--	-------

The percentage of people aged 16–74 using the Internet increased on a year-to-year basis.

Social activity in 2025 (as of 31 December)

foundations, associations and social organizations entered in the REGON register	+4,1% y/y
--	-----------

The number of foundations, associations and social organizations entered in the REGON register as of the end of 2025 was higher than noted a year before.

Economy

Gross domestic product in 2024

gross domestic product	+7,3% y/y	According to preliminary estimates, in 2024 the growth of gross domestic product total and per capita continued. In both cases, however, it was lower than the increase observed a year earlier.
gross domestic product per capita	+7,9% y/y	

Entrepreneurship

Entities of the national economy in the REGON register in 2025

as of 31 December	+2,3% y/y	At the end of 2025, the number of entities of the national economy registered in the REGON register was higher than in the corresponding period of the previous year. In the period January–December 2025, comparing to 2024, the number of newly registered entities decreased, while the number of deregistered entities increased.
newly registered	-1,2% y/y	
deregistered	+2,1% y/y	

Research and development as well as innovation activity in 2024

intramural expenditures on R&D	-27,4% y/y	In 2024, there was a decrease in intramural expenditures on R&D as well as in the number of internal R&D personnel in relation to the previous year.
Internal R&D personnel	-6,9% y/y	

Using of information and communication technologies in enterprises

percentage of enterprises showing access to the Internet in 2025	99,2%	In 2025 the percentage of enterprises with Internet access was higher than in the previous year. The percentage of enterprises receiving orders via computer networks in 2024 was lower than the year before.
percentage of enterprises receiving orders via computer networks in 2024	19,5%	

Financial results of non-financial enterprises in 2025

cost level indicator	96,8%	Financial results of the surveyed non-financial enterprises were lower than those obtained in the previous year, with the exception of the result on other operating activities. Most of the economic and financial indicators deteriorated, except for the first degree financial liquidity indicator.
turnover profitability rate:		
gross	3,2%	
net	2,6%	

Investment outlays of enterprises in 2025

value of investment expenditures of enterprises	+4,8% y/y	The value of investment outlays increased on an annual basis, while in the previous year its decrease was noticed. In comparison to the previous year, the number of new investments was lower, but their estimated value was higher.
investments started:		
number	-3,8% y/y	
cost value	+31,2% y/y	

Production and services

Agriculture in 2025

The harvest of basic cereals with cereal mixtures, potatoes as well as rape and turnip rape was higher than a year earlier.

The number of cattle and sheep in June of the analysed year was lower than in the previous year, while population of pigs increased at the same time.

On an annual basis, there was observed an increase in the purchase of rye, milk as well as livestock of beef and pork, while a decrease in the purchase of wheat, livestock of poultry and potatoes.

Prices of majority of researched agricultural products were higher than a year earlier. Prices of edible potatoes in marketplaces as well as procurement prices of livestock of pork decreased.

Industry in 2025

sold production	+5,9% y/y
labour productivity	+5,6% y/y

Sold production of industry, similar as a year before, increased comparing to the previous year. That was the result of its increase in sections manufacturing as well as water supply; sewerage, waste management and remediation activities. The growth in labour productivity in industry was also observed, with a simultaneous slight increase in average paid employment on a year-to-year basis.

Construction in 2025

sold production of construction	-9,9% y/y
sales of construction and assembly production	+6,8% y/y
labour productivity in construction	-9,2% y/y
number of dwellings completed	-5,1% y/y

Similar to the previous year, a decrease in sold production of construction was noted on a year-to-year basis. A decrease in labour productivity was observed, with a simultaneous reduction in the average employment in construction. Nevertheless, construction and assembly production increased comparing to the previous year. The situation was affected by an increase in construction and assembly production in units of which the main activity is the construction of buildings as well as performing specialized construction works.

A decrease in the number of dwellings completed on a year-to-year basis was noticed in 2025.

Internal market in 2025

retail sales of goods	+3,5% y/y
wholesale of goods	-4,0% y/y

Similar to the previous year, there was an increase in the value of retail sales, but a decrease in wholesale sales of goods in relation to the previous year.

Transport in 2024 (as of 31 December)

length of improved hard surface public roads	+2,3% y/y
length of bicycle roads	+4,4% y/y
number of seats in public transport buses	-1,0% y/y
length of railway lines in operation	+0,8% y/y

Comparing to the end of the previous year, the length of improved hard surface public roads as well as bicycle roads has been longer. In the analysed period, the number of buses of urban transport increased slightly, while the number of seats offered to passengers in these buses decreased. The length of railway lines in operation has been longer on a year-to-year basis.

Energy in 2024

production of electricity	+7,6% y/y	An increase in production of electricity was observed on an annual basis, but it was lower than in 2023. Comparing to the previous year, the share of electricity from renewable sources was lower. There was noted an increase in electricity consumption in households on a year-to-year basis.
share of electricity from renewable sources	78,6%	
consumption of electricity in households	+5,3% y/y	

Development management

Revenue of local government units in 2024

total revenue	+20,2% y/y	Revenue of local self-government entities have increased in comparison to 2023. Grants, own revenues and subsidies have increased. Own revenues and subsidies were the main sources of revenues.
own revenue	+20,2% y/y	
grants	+24,0% y/y	
subsidies	+16,7% y/y	

Expenditure of local government units in 2024

total expenditure	+16,6% y/y	Expenditure of local self-government entities have increased in comparison to 2023. Current expenses were the main burden on budgets, which similarly to property expenditures, increased in relation to the previous year.
current expenditure	+18,2% y/y	
property expenditure	+12,5% y/y	

Result of local government units budgets in 2024

budget deficit	189,3 million PLN	The budgets of gminas, powiats and cities with powiat status generated a deficit, while budget of voivodship – a surplus. A positive financial result was recorded only in 40 out of 115 gminas of Podlaskie Voivodship (excluding cities with powiat status). The budgets of the cities of Białystok and Łomża closed the year with a deficit, while the budget of Suwałki – with a surplus. A positive financial result was achieved by 7 out of 14 powiats of Podlaskie Voivodship.
----------------	-------------------	--

Projects co-financed by the EU under the 2021–2027 Partnership Agreement for the implementation of the cohesion policy

level of settlement of funds contracted in agreements and decisions on co-financing by the end of 2025	28,3%	As of the end of December 2025, the value of payment applications for certification implemented under the 2021–2027 Partnership Agreement for the implementation of the cohesion policy in Podlaskie Voivodship, calculated per capita, was higher than the average in Poland. In Podlasie, mainly the Regional European Funds and the European Funds for Infrastructure, Climate, and Environment 2021–2027 (FEnIKS) have been used.
--	-------	---

Spatial planning in 2024 (as of 31 December)

number of valid local spatial development plans	+3,4% y/y	At the end of 2024, comparing to the situation recorded in the year before, the number of valid local spatial development plans has increased while the share of the area covered by the valid local spatial development plans in the total voivodship's area remained unchanged.
share of the area covered by the valid local spatial development plans in the total voivodship's area	17,4%	

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie

Table 1. Selected data for Poland and the voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2024 (as of 31 December) in %	0,2	0,1
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population in 2024 in hm ³	8042,3	90,6
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2024 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 in hm ³	6921,8	44,4
Ścieki komunalne oczyszczane ogółem w 2024 r. w dam ³ Municipal treated wastewater in 2024 in dam ³	1421608	35371
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w t/r: Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in t/year:		
gazowych gaseous	168201440	1768050
pyłowych particulate	15345	346
Obszary prawnie chronione w % powierzchni ogólnej ^a w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Area under legal protection in % of total area ^a in 2024 (as of 31 December)	32,2	31,6
Lesistość w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Forest cover in 2024 (as of 31 December) in %	29,6	31,3
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2025 (as of 31 December)	119	56
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1000 population in 2025	-4,5	-4,1
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1000 population in 2025	0,3	-1,2
Przeciętne trwanie życia w 2024 r. w latach: Life expectancy in 2024 in years:		
mężczyźni males	74,9	75,4
kobiety females	82,3	83,7

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

^a Data do not include information on the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (cd.)
Table 1. Selected data for Poland and the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo Voivodship
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25 (stan na początku roku szkolnego) Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^a per 1000 children aged 3–6 in the 2024/25 school year (as of the beginning of the school year)	971	964
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Registered unemployed persons per 1 job offer in 2025 (as of 31 December)	34	33
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w 2025 r. (przeciętny w roku) w % Activity rate by LFS ^b in 2025 (annual averages) in %	58,6	56,8
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w 2025 r. (przeciętny w roku) w % Employment rate by LFS ^b in 2025 (annual averages) in %	56,8	55,3
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w 2025 r. (przeciętna w roku) w % Unemployment rate by LFS ^b in 2025 (annual averages) in %	3,1	2,6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w 2025 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^c in 2025 in PLN	8934,98	7728,18
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2025 in PLN	4054,57	3683,84
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2024 in PLN	3167,17	3259,81
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^d w 2024 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^d in 2024 in %	13,8	25,5
Współczynnik Giniego ^d w 2024 r. w % Gini coefficient ^d in 2024 in %	26,0	26,5
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance in number of total population in 2024 in %	3,1	4,3
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2024 in thousand PLN	4667736	142410
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Children staying in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31 December)	219	234
Ludność na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per out-patient health care unit in 2024 (as of 31 December)	1375	1158
Pracownicy medyczni ^e na 10 tys. ludności w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia): Medical personnel ^e per 10 thousand population in 2024 (as of 31 December):		
lekarze doctors	37,7	41,9
pielęgniarki nurses	58,7	64,8
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Beds in hospitals per 10 thousand population in 2024 (as of 31 December)	42,6	46,7

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. b Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej Polski zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). e Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in units performing health care activities throughout the school year. b The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d On the basis of data from the European Union Statistics on Income and Living Condition survey (EU-SILC). e Data concern persons working directly with a patient, irrespective of the primary workplace.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (dok.)

Table 1. Selected data for Poland and the voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo Voivodship
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. ^a w zł Gross domestic product (current prices) per capita in 2024 ^a in PLN	97357	75601
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	1458	1124 ^b
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)	25	16 ^b
Pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej ^{cd} na 1000 osób aktywnych zawodowo ^e w 2024 r. Internal R&D personnel ^{cd} per 1000 economically active persons ^e in 2024	9,4	4,3
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^f w 2025 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises surveyed ^f in 2025 in %	78,2	77,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w 2025 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^f in 2025 in %	95,4	96,8
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^f w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^f in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	104,8
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. ^g w szt. Cattle density per 100 ha of agricultural land in 2025 ^g in heads	41,8	92,6
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w 2025 r. ^g w szt. Pigs density per 100 ha of agricultural land in 2025 ^g in heads	62,0	32,6
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle ^c w 2025 r. w zł Sold production of industry (current prices) per 1 average employed person in industry ^c in 2025 in PLN	866960	919343
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie ^c w 2025 r. w zł Sold production of construction (current prices) per 1 average employed person in construction ^c in 2025 in PLN	1025043	902435
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1000 population in 2025	5,6	5,3
Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^h na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w km Public roads with hard surface ^h per 100 km ² of total area in 2024 (as of 31 December) in km	101,4	76,1
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w km Length of railway lines operated per 100 km ² in 2024 (as of 31 December) in km	6,3	3,8
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 in %	29,0	78,6

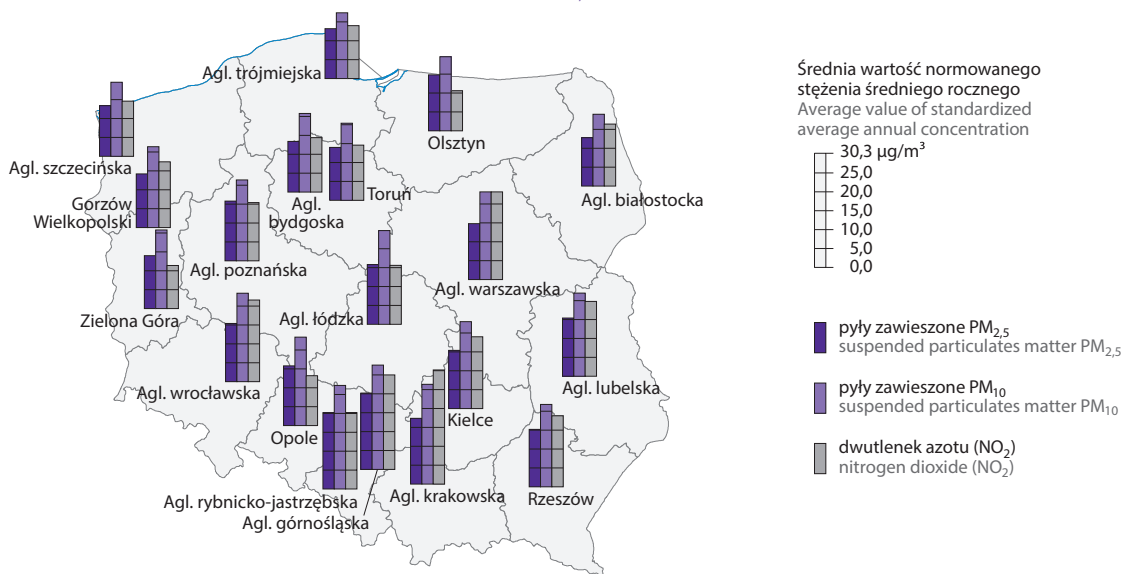
a Wstępny szacunek. b Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby nie występuje w rejestrze REGON. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). e Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – dane średnioroczne. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Stan w czerwcu. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich przyjęto użytki rolne z 2023 r. według danych z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR 2023). h Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań.

a Preliminary estimate. b Excluding entities whose seat address is not entered into the REGON register. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d In full time equivalent (FTE). e Active population (all persons employed and considered as unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. f Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. g As of June. The basis for the calculations of livestock population were data for 2023 from the Integrated Farm Statistics (IFS 2023) survey. h Data exclude gminas that did not submit reports.

Rozdział 2 Chapter 2

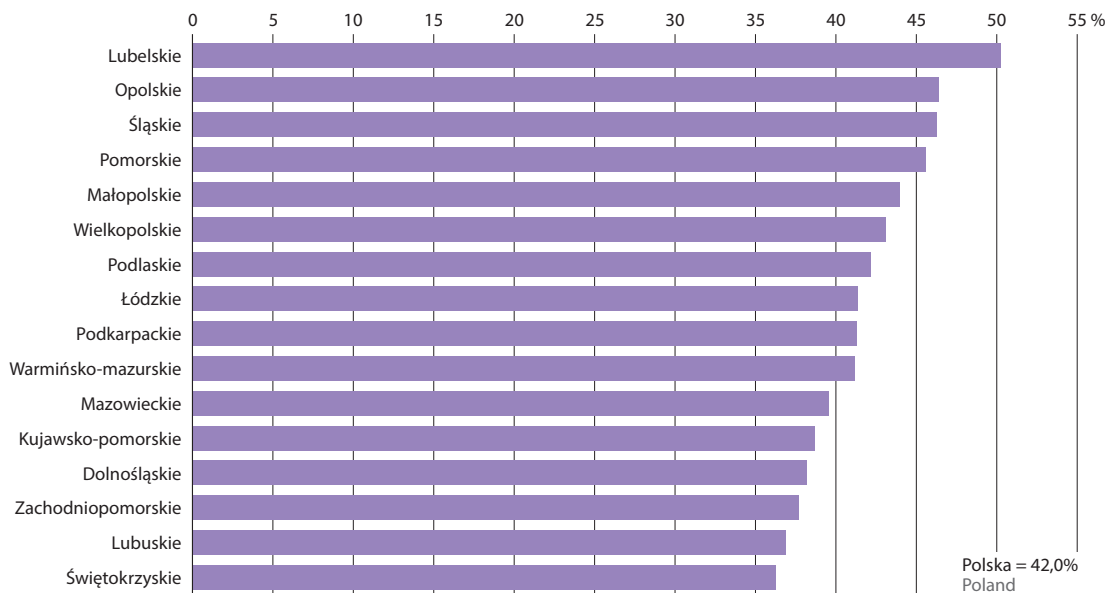
Województwo na tle pozostałych województw Voivodship against the background of other voivodships

Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.
Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ and NO₂ in 2024

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.

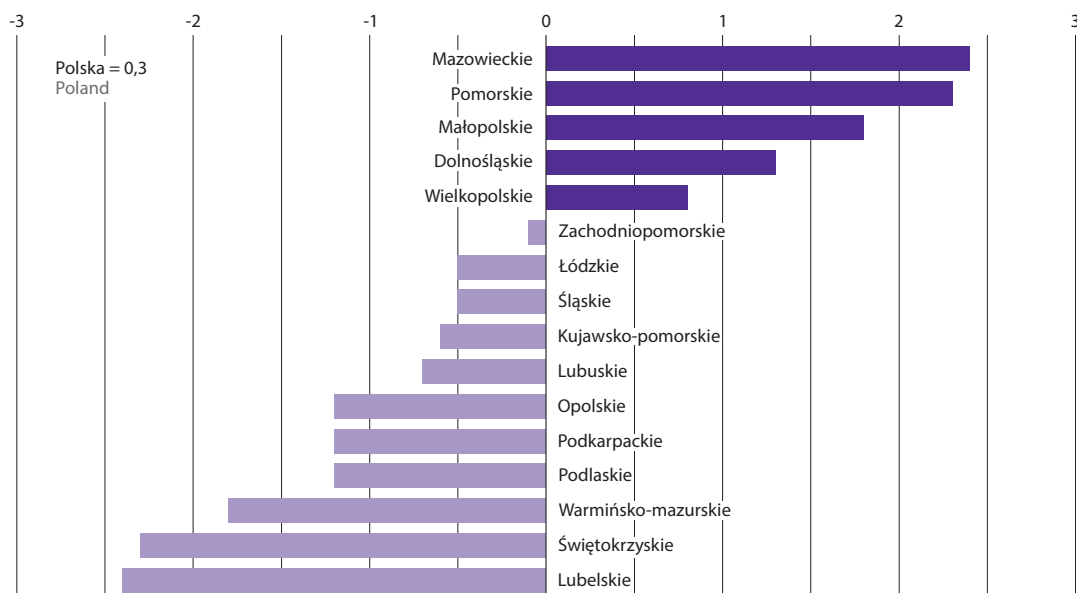
Chart 1. Municipal waste collected separately in relation to total municipal waste generated in 2024

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
Chart 2. Natural increase per 1000 population in 2025

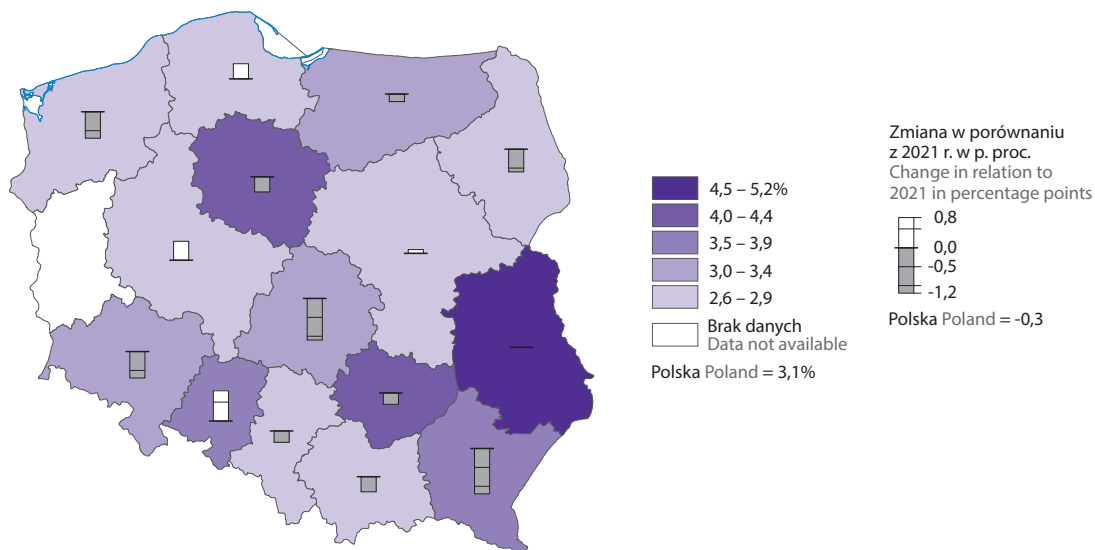

Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025

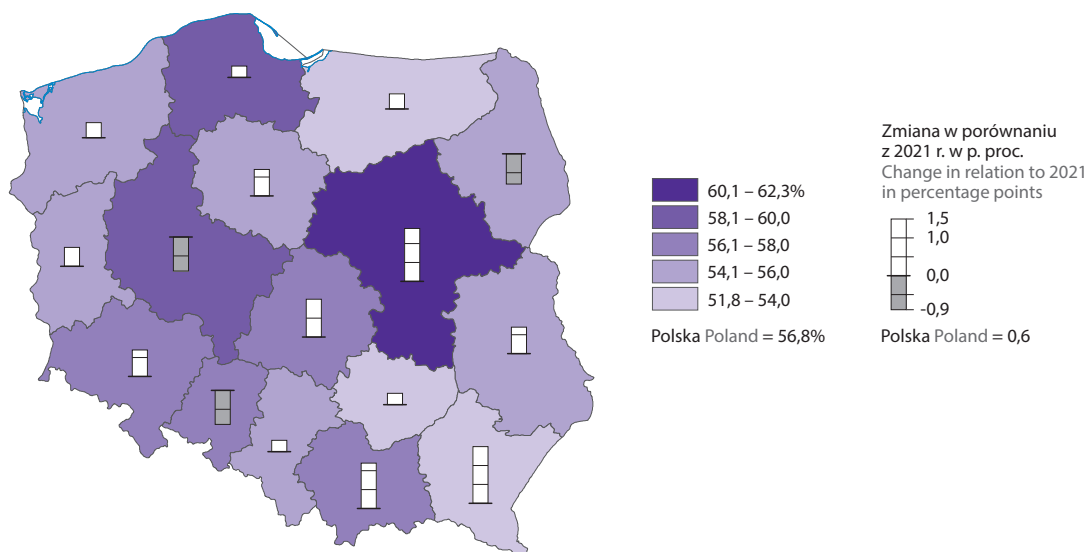

Mapa 2. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętna w roku)

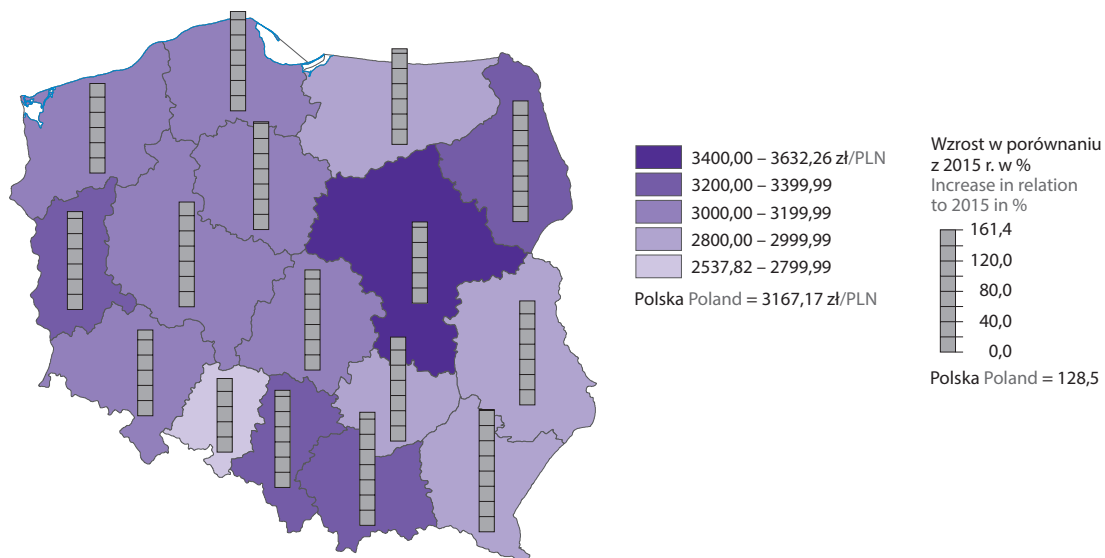
Map 2. Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)

Mapa 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętny w roku)

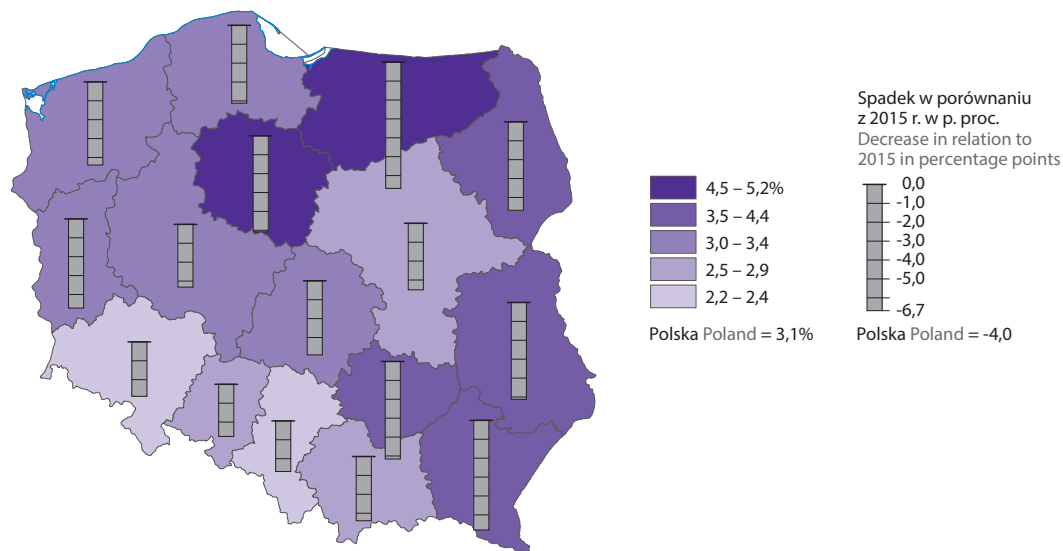
Map 3. Employment rate by LFS in 2025 (annual averages)

Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024

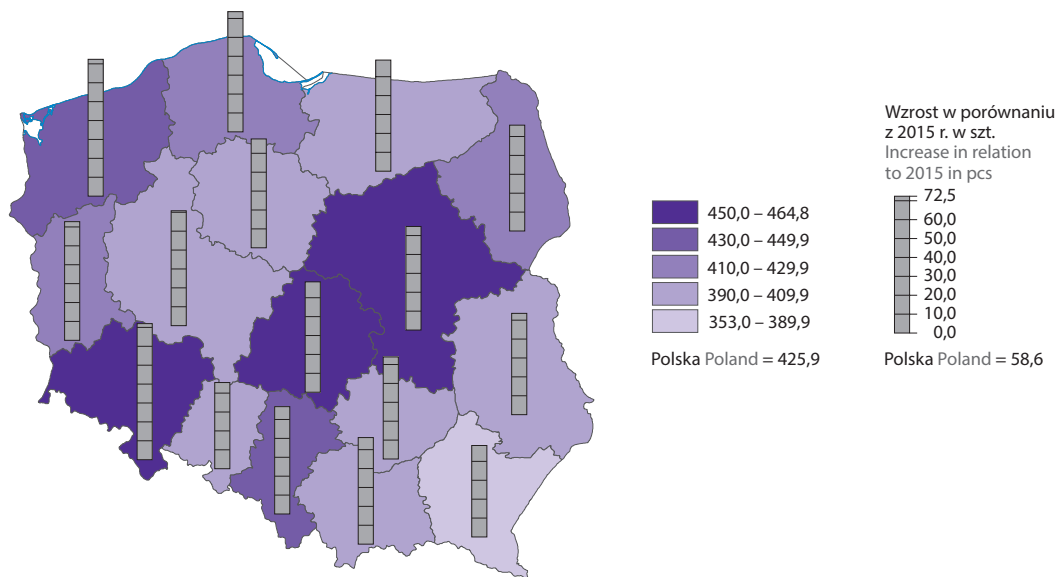

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
 Map 5. Social assistance beneficiaries in the total population in 2024

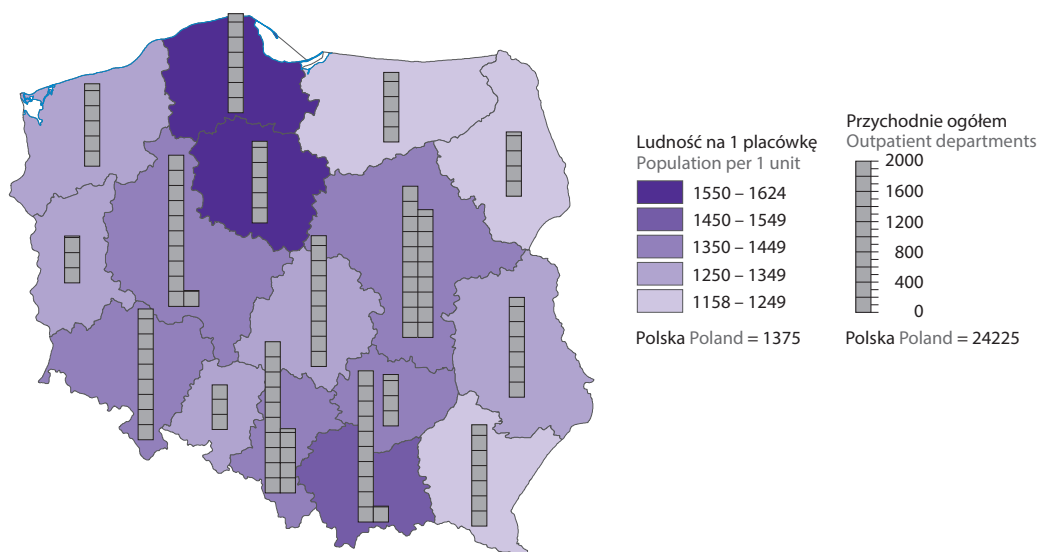
**Mapa 6. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych na 1000 ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 6. Dwellings in dwelling stocks per 1000 population in 2024
As of 31 December

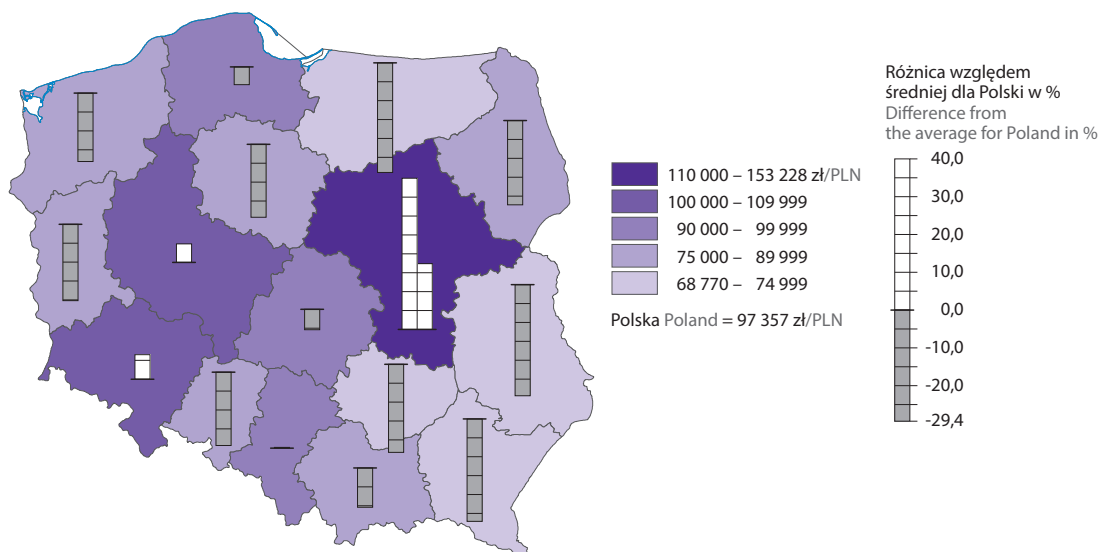

**Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 7. Out-patient health care units in 2024
As of 31 December

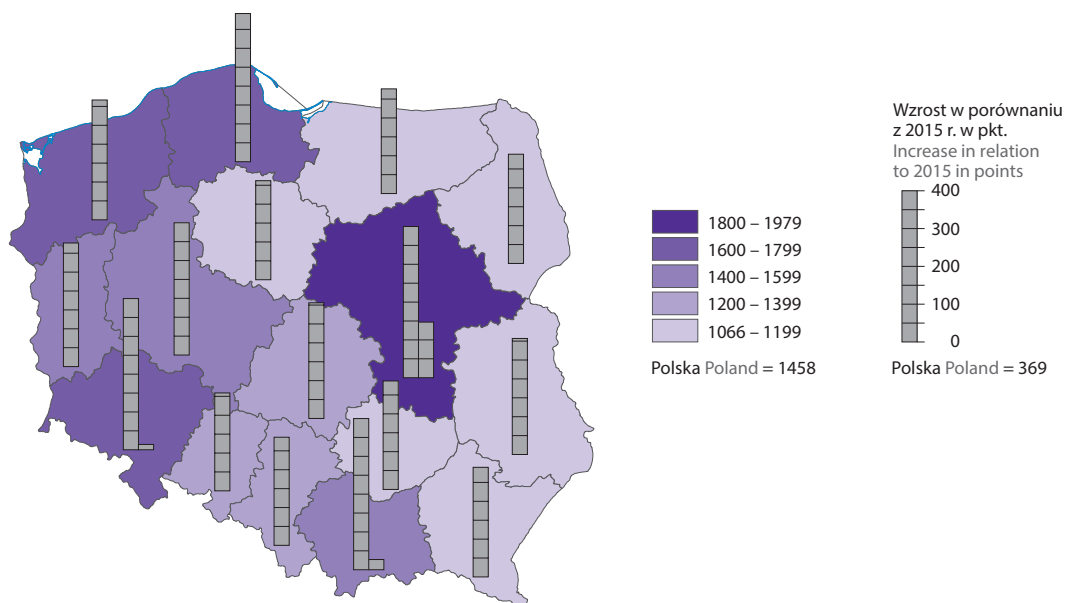

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

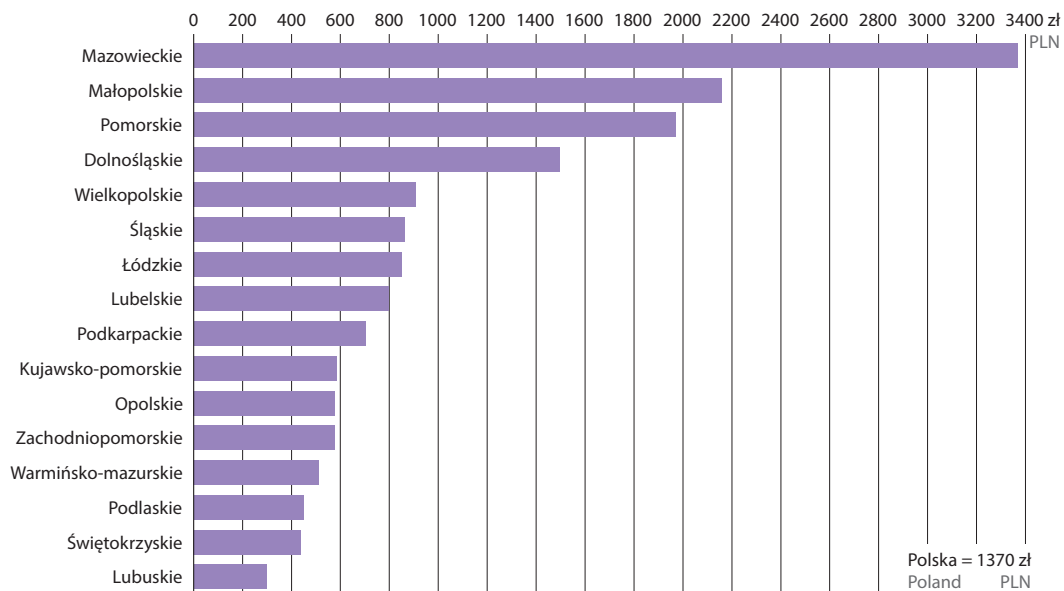
^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025
 As of 31 December

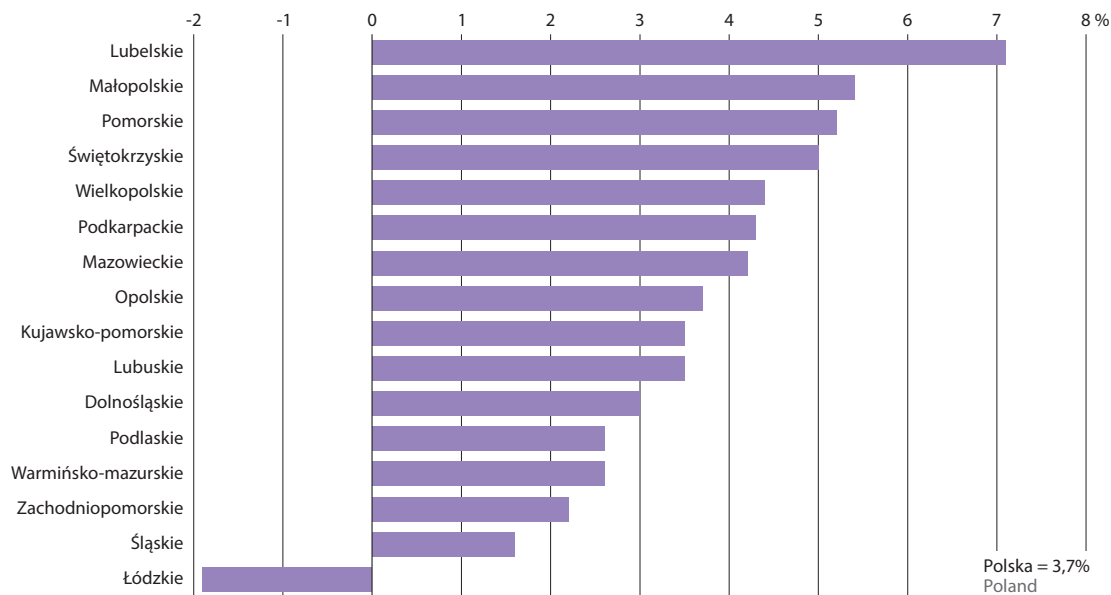
Wykres 4. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Chart 4. Intramural expenditures on research and development per capita in 2024 (current prices)

Wykres 5. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych^a w 2025 r.

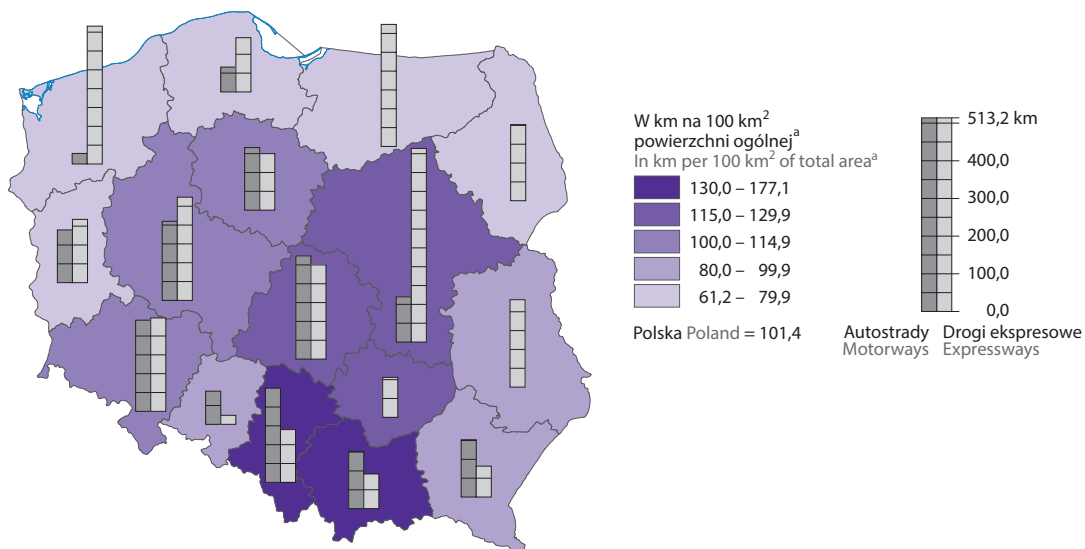
Chart 5. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises^a in 2025

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

**Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

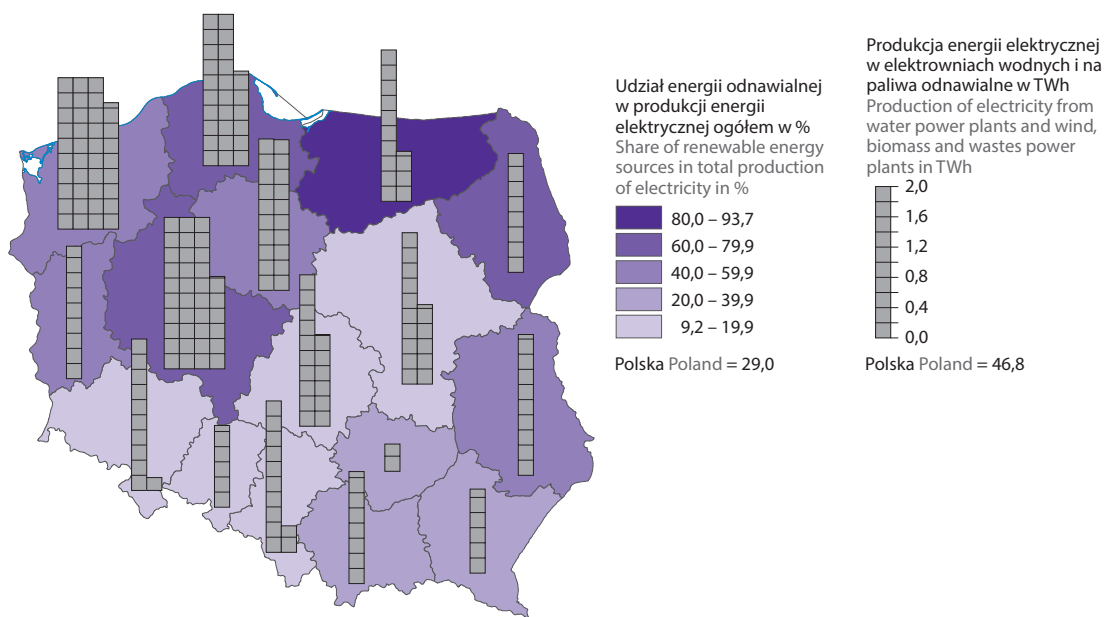
Map 10. Hard surface public roads in 2024
As of 31 December

a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; we wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.
a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.

Map 11. Energy from renewable sources in 2024

Rozdział 3

Chapter 3

Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Area and territorial division of voivodship

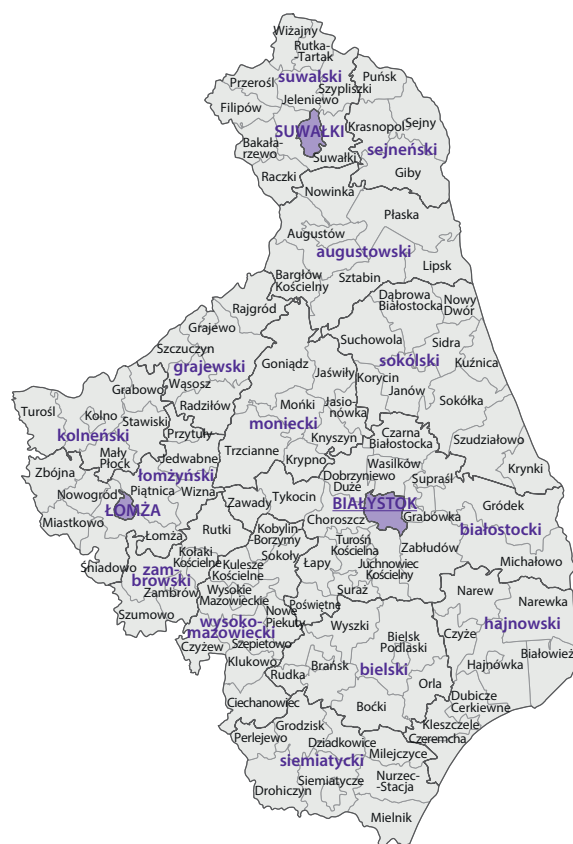
Mapa 12. Podział administracyjny województwa podlaskiego w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Administrative division of Podlaskie Voivodship in 2025
As of 31 December

Powiaty województwa
Powiats of the voivodship

	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
Augustowski	165937	53,5
Białostocki	297655	160,7
Bielski	138509	49,3
Grajewski	96749	43,3
Hajnowski	162353	37,6
Kolneński	94013	35,0
Łomżyński	135455	49,2
Moniecki	138180	36,5
Sejneński	85516	18,2
Siemiatycki	145944	39,7
Sokółski	205441	59,8
Suwalski	130697	34,4
Wysokomazowiecki	128892	52,4
Zambrowski	73311	40,8
M. Białystok	10213	289,2
M. Łomża	3267	58,9
M. Suwałki	6551	67,9

- **BIAŁYSTOK** Stolica województwa
Capital city of voivodship
- **ŁOMŻA** Miasta na prawach powiatu
Cities with powiat status
- **bielski** Powiaty
Powiats
- **Nowinka** Gminy
Gminas
- Granice powiatów
Powiat boundaries
- Granice gmin
Gmina boundaries

Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r., województwo podlaskie zajmowało powierzchnię 20187 km², co stanowiło 6,4% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.) mieszkało 1126,7 tys. osób, tj. 3,0% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 56 osób i obok województwa warmińsko-mazurskiego była najniższa w kraju. W miastach mieszkało 60,7% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa podlaskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Podlaskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025
As of 31 December

Podregiony województwa
Subregions of the voivodship

	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność w tys. Population in thousands
Podlaskie	2018683	1126,7
Białostocki	513309	509,7
Łomżyński	881744	363,0
Suwalski	623630	253,9

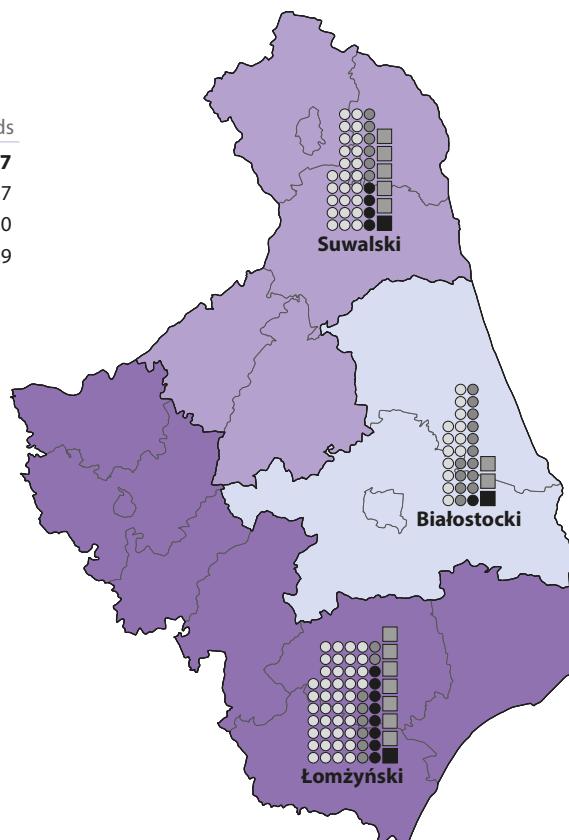
- Jeden powiat
One powiat
- Jedno miasto na prawach powiatu
One city with powiat status

Jedna gmina:
One gmina:

- wiejska
rural
- miejsko-wiejska
urban-rural
- miejska
urban

Granice:

- podregion NUTS 3
NUTS 3 subregion
- powiat
powiat

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Na początku 2025 r., w porównaniu ze stanem zanotowanym rok wcześniej, zwiększyła się powierzchnia użytków rolnych. W związku z rozwojem regionu i rozbudową infrastruktury wzrosła również powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, w tym terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe i przemysłowe.

Województwo podlaskie położone jest w północno-wschodniej części Polski, w geograficznym środku Europy. Sąsiaduje z trzema województwami: mazowieckim, warmińsko-mazurskim i lubelskim. Ponadto graniczy od północy z Litwą i od wschodu z Białorusią. Granica z Białorusią stanowi jednocześnie zewnętrzną granicę Unii Europejskiej.

Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
Stan w dniu 1 stycznia

Table 2. Geodetic area by the land use
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	2018702	2018702	2018685	2018683	6,4
w tym: of which:					
Użytki rolne Agricultural land	1214084	1215550 ^a	1212199 ^a	1212552 ^a	6,5
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woody and bushy land	643803	639354	644311	643660	6,7
Grunty pod wodami powierzchniowymi Lands under surface waters	27670	27999	29096	29188	3,7
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanized areas	75609	78642 ^b	82164 ^b	82729 ^b	4,4
Nie użytki Wasteland	53992	53701	49695	49545	10,6

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the item "forest land as well as woody and bushy land".

b Including areas used for public road construction or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Według danych geodezyjnych, w 2025 r. województwo podlaskie zajmowało obszar 2018,7 tys. ha, co stanowiło 6,4% powierzchni Polski. Na początku analizowanego roku w strukturze powierzchni województwa dominowały użytki rolne, zajmując 60,1% (1212,6 tys. ha) całkowitej powierzchni. W porów-

naniu z zanotowanym przed rokiem ich areal zwiększył się o 0,4 tys. ha, a w odniesieniu do początku 2015 r. uległ ograniczeniu o 1,5 tys. ha (o 0,1%). Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r., największą część użytków rolnych stanowiły grunty orne – 61,6% (747,4 tys. ha) oraz łąki trwałe i pastwiska trwałe – 31,7% (384,8 tys. ha). Grunty leśne łącznie z zadrzewionymi i zakrzewionymi zajmowały 31,9% (643,7 tys. ha) powierzchni województwa, a grunty zabudowane i zurbanizowane – 4,1% (82,7 tys. ha). W porównaniu z początkiem 2024 r. areal gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych zmniejszył się o 0,7 tys. ha, a gruntów zabudowanych i zurbanizowanych wzrósł o 0,6 tys. ha. W odniesieniu do stanu w dniu 1 stycznia 2015 r. powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych uległa ograniczeniu o 0,1 tys. ha, natomiast gruntów zabudowanych i zurbanizowanych zwiększyła się o 7,1 tys. ha. Pozostałe kategorie gruntów stanowiły 4,0% powierzchni województwa.

Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

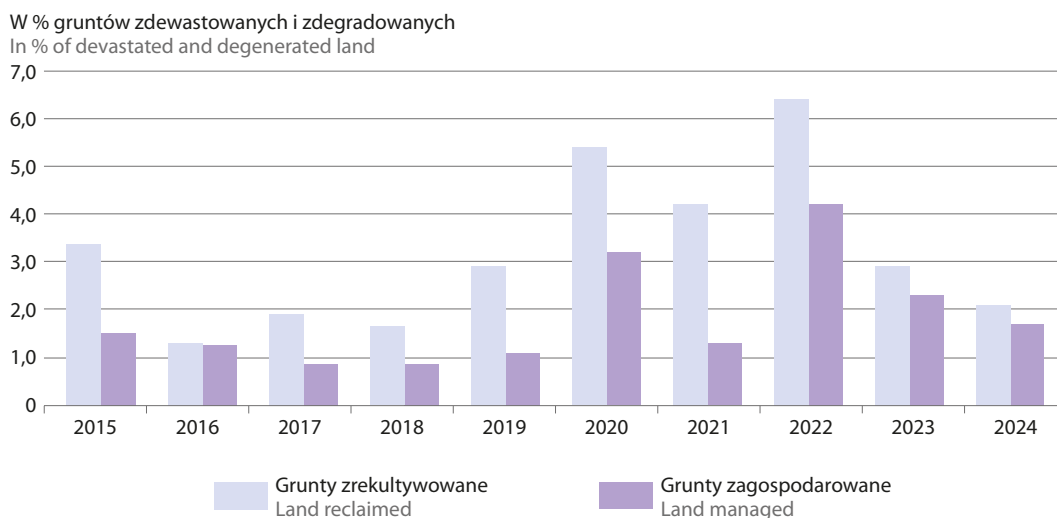
Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

W końcu 2024 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania na terenie województwa podlaskiego wynosiła 2797 ha, co stanowiło 0,1% powierzchni województwa (w kraju – 0,2%). Większość spośród nich (96,7%) stanowiły grunty zdewastowane, które utraciły całkowicie wartości użytkowe. Grunty zdegradowane, których wartość użytkowa zmalała m.in. w wyniku zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, zajmowały 3,3% powierzchni gruntów wymagających rekultywacji. Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji w odniesieniu do stanu w końcu 2023 r. zmniejszyła się o 17 ha (o 0,6%), natomiast w stosunku do zanotowanej w końcu 2015 r. zwiększyła się o 165 ha (o 6,3%).

Wykres 6. Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane w ciągu roku

Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

W 2024 r. w województwie podlaskim zrehabilitowano 59 ha gruntów zdewastowanych oraz zdegradowanych wymagających rekultywacji, co stanowiło 3,0% ogólnej powierzchni gruntów zrehabilitowanych w kraju. Powierzchnia gruntów zrehabilitowanych zmniejszyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim (o 23 ha, tj. o 28,0%), jak i w odniesieniu do 2015 r. (o 30 ha, tj. o 33,7%). W 2024 r. w Podlaskiem powierzchnia gruntów zagospodarowanych wyniosła 47 ha, co oznaczało spadek o 19 ha (o 28,8%) w stosunku do 2023 r. oraz wzrost o 7 ha (o 17,5%) w porównaniu z 2015 r. Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wyniósł w 2024 r. odpowiednio 2,1% i 1,7% ogólnej ich powierzchni w województwie.

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

W 2024 r. na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zużyto mniej wody niż w roku poprzednim. Największą ilość zużytej wody (ponad połowę całkowitego zużycia wody w województwie) odnotowano w eksploatacji sieci wodociągowej.

W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wytworzono większą ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania. Zaobserwowano wzrost liczby oczyszczalni ścieków.

W 2024 r. na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zużyto 90,6 hm³ wody (1,1% zużycia krajowego), czyli o 0,1 hm³ mniej niż rok wcześniej oraz o 3,1 hm³ więcej niż w 2015 r. Największą ilość zużytej wody odnotowano w eksploatacji sieci wodociągowej – 53,8 hm³ (59,4% całkowitego zużycia wody w województwie), w tym w gospodarstwach domowych – 43,6 hm³. Na potrzeby przemysłu w omawianym roku przypadło tylko 14,4 hm³ wody (15,9% jej ogólnego zużycia w województwie). W omawianym roku liczba zakładów zużywających wodę w przemyśle wyniosła 79. W 2024 r. zużycie wody na potrzeby gospodarstw domowych zwiększyło się o 2,7% w porównaniu z poprzednim rokiem, natomiast w odniesieniu do 2015 r. zaobserwowano jego wzrost o 8,5%. Ilość wody wykorzystanej na potrzeby przemysłu zmniejszyła się o 1,6% w porównaniu z 2023 r., ale wzrosła o 10,5% w odniesieniu do 2015 r.

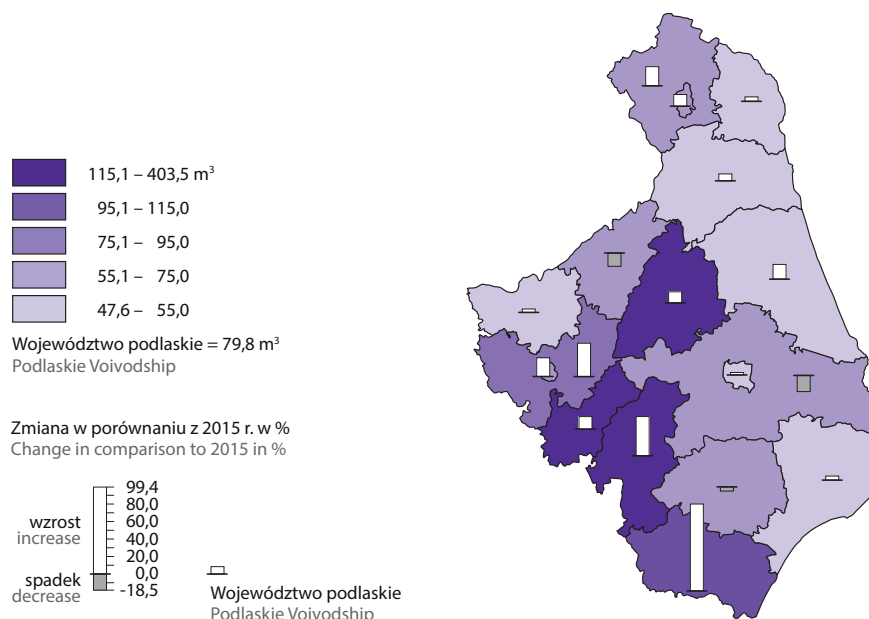
Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku
Table 3. Consumption of water by needs during the year

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w hm ³ in hm ³				Polska=100 Poland=100
Ogółem^a Total^a	87,4	88,3	90,7	90,6	1,1
w tym: of which:					
Przemysł Industry	13,0	13,8	14,6	14,4	0,3
Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych Filling and completing fish ponds	24,8	23,5	24,2	22,5	2,7
Gospodarstwa domowe Households	40,2	42,3	42,4	43,6	3,3

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie.
a Until 2018, includes irrigation in agriculture and forestry.

W omawianym roku zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca regionu ukształtowało się na poziomie 79,8 m³, przy czym w miastach wyniosło 60,2 m³, a na wsi – 110,0 m³. W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze wartość tego wskaźnika była nieco wyższa od zanotowanej w miastach ogółem w województwie i wyniosła 60,8 m³. Zużycie wody na 1 mieszkańca w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją osiągnęło poziom 119,5 m³.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 14. Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2024

W analizowanym roku pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie podlaskim wyniósł 103,3 hm³ (1,2% poboru wody w kraju). Pobór wody na cele przemysłowe z ujęć własnych wyniósł 13,8 hm³ (13,3% poboru wody w województwie), a od innych jednostek na ten cel zakupiono 0,9 hm³ wody. Do napełniania i uzupełniania stawów rybnych w 2024 r. pobrano 22,5 hm³ wody (21,7% poboru wody w województwie).

Tablica 4. Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków oraz ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi

Table 4. Industrial and municipal wastewater treatment plants as well as wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków (stan w dniu 31 grudnia) Wastewater treatment plants (as of 31 December)	148	149	149	150
Ścieki odprowadzone w dam ³ : Discharged wastewater in dam ³ :				
komunalne ^a municipal ^a	32022	33469	35022	35371
przemysłowe industrial	6929	8191	8383	8818
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^b (stan w dniu 31 grudnia) Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^b (as of 31 December)	67,4	69,2	69,2	69,9

a Bez ścieków dowożonych i wód opadowych lub roztopowych oraz infiltracyjnych; łącznie ze ściekami komunalnymi oczyszczanymi przez oczyszczalnie przemysłowe. b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Excluding transported wastewater and precipitation wastewater or snowmelt and infiltration water; including municipal wastewater treated by industrial wastewater treatment plants. b Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

W 2024 r. w województwie podlaskim wytworzono 44,2 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia i w porównaniu z 2023 r. ilość ta zwiększyła się o 0,8 hm³ (o 1,8%), a w odniesieniu do 2015 r. – wzrosła o 5,2 hm³ (o 13,4%).

W omawianym roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca regionu do wód lub do ziemi odprowadzono 38,9 m³ ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia. W miastach wskaźnik ten osiągnął poziom 55,7 m³, a na wsi – 13,0 m³. Na 1 mieszkańca w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze przypadało 56,4 m³ takich ścieków, tj. nieco więcej niż średnio w miastach województwa. Na 1 mieszkańca gmin zagrożonych trwałą marginalizacją przypadało natomiast 14,3 m³ tych ścieków.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

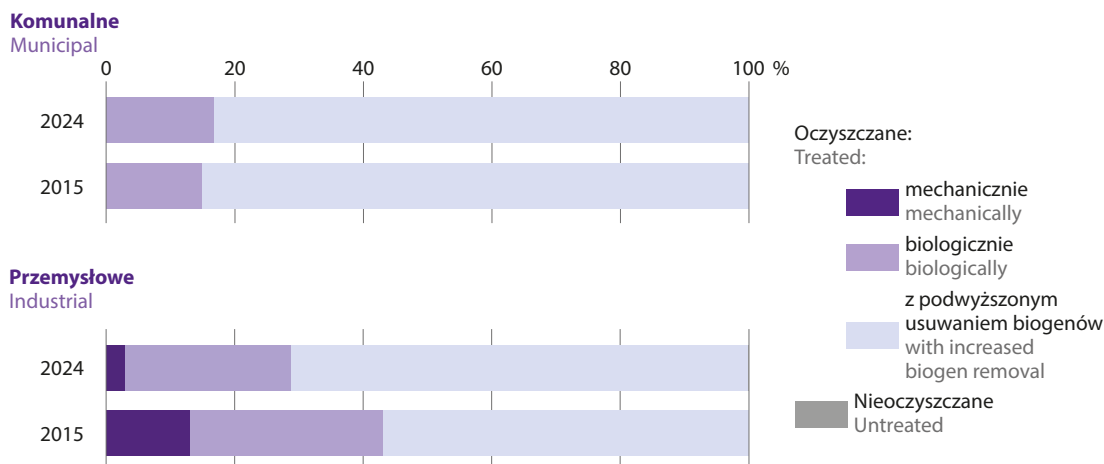
W 2024 r. w województwie podlaskim odprowadzono ogółem 13,1 hm³ ścieków przemysłowych, z czego 9,0 hm³ do wód lub do ziemi, a 4,1 hm³ siecią kanalizacyjną. Emisja ścieków przemysłowych odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi zwiększyła się o 5,3% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 28,6% w odniesieniu do 2015 r. Oczyszczenia wymagało 8,8 hm³ (67,3%) ścieków przemysłowych, w tym 99,9% poddano procesowi oczyszczenia.

W analizowanym roku w województwie siecią kanalizacyjną odprowadzono do wód lub do ziemi 35,4 hm³ ścieków komunalnych (o 1,0% więcej niż w 2023 r. i o 10,5% więcej niż w 2015 r.). Były one w całości oczyszczane.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie: mechaniczne, chemiczne, biologiczne i z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W końcu 2024 r. ścieki w województwie podlaskim oczyszczane były w 150 oczyszczalniach komunalnych i przemysłowych o łącznej przepustowości projektowej 300,4 dm³ na dobę (z tego w 2 oczyszczalniach mechanicznych, 115 – biologicznych oraz 33 – z podwyższonym usuwaniem biogenów). Oczyszczalnie w województwie podlaskim stanowiły 3,7% wszystkich oczyszczalni w kraju. W porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku liczba oczyszczalni zwiększyła się o 1, a w odniesieniu do końca 2015 r. – o 2 obiekty. Ich przepustowość w ujęciu rocznym wzrosła o 2,5%, a na przestrzeni 9 lat zmniejszyła się o 0,7%.

Wykres 7. Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
 Chart 7. Wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

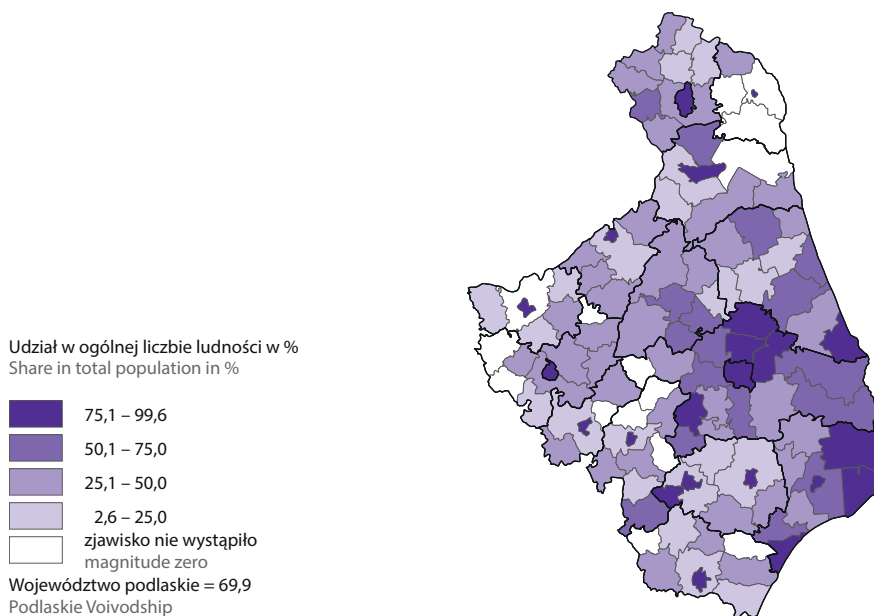

W końcu 2024 r. udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców województwa podlaskiego kształtował się na poziomie 69,9% (udział ten dla całego kraju wynosił 76,2%). W porównaniu ze stanem w końcu 2023 r. wzrósł o 0,7 p. proc., a od końca grudnia 2015 r. zwiększył się o 2,5 p. proc. Z oczyszczalni ścieków w miastach korzystało 96,7% ludności, a na wsi – tylko 28,5%.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2024
 As of 31 December

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się emisja zarówno zanieczyszczeń pyłowych, jak i zanieczyszczeń gazowych.

W końcu 2024 r., w odniesieniu do stanu w końcu 2023 r., ograniczeniu uległa liczba zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza.

W 2024 r. odnotowano spadek ilości zanieczyszczeń pyłowych oraz zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w ujęciu rocznym.

W końcu 2024 r. na terenie województwa podlaskiego znajdowało się 75 zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, co stanowiło 4,2% zakładów tego rodzaju działających w kraju. Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 41 zakładów (54,7% ogółu), a tylko 14 (18,7%) było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych. W Polsce w końcu 2024 r. spośród wszystkich zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza 56,3% posiadało urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 16,3% – do redukcji zanieczyszczeń gazowych.

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w tys. t/r in thousand tonnes/year				Polska=100 Poland=100
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutions					
Ogółem Total	1978,2	2054,7	1817,9	1768,1	1,1
w tym: of which:					
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	2,9	1,4	1,2	1,3	1,1
Metan Methane	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0
Tlenki azotu ^a Nitrogen oxides ^a	2,8	2,2	1,8	1,7	1,2
Tlenek węgla Carbon monoxide	3,0	2,7	1,7	1,9	0,8
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	1968,6	2047,6	1812,0	1762,6	1,1
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutions					
Ogółem Total	0,9	0,5	0,4	0,3	2,3
w tym: of which:					
Ze spalania paliw Fuel combustion	0,7	0,4	0,3	0,2	3,4
Niezorganizowana Non-organised	0,0	0,0	0,0	–	–

^a W przeliczeniu na dwutlenek azotu.
^a Expressed in nitrogen dioxide.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych w województwie podlaskim w 2024 r. wyniosła 0,3 tys. t i w porównaniu z emisją z roku poprzedniego była o 3,1% (o 11 t) mniejsza. W odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 62,4% (o 575 t). Zanieczyszczenia pyłowe wyemitowane w analizowanym roku na terenie regionu stanowiły 2,3% emisji tego rodzaju w Polsce. Województwo podlaskie wyemitowało najmniej zanieczyszczeń pyłowych wśród wszystkich województw w kraju. Znaczna ilość zanieczyszczeń pyłowych pochodziła ze spalania paliw (64,5% ogólnej emisji pyłów w Podlaskiem). W omawianym roku emisja zanieczyszczeń pyłowych w regionie w przeliczeniu na 1 km² powierzchni wyniosła 0,02 t.

Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w województwie podlaskim w analizowanym roku osiągnęła 5,5 tys. t i była niższa o 7,1% (o 0,4 tys. t) niż w 2023 r. i o 43,1% (o 4,1 tys. t) niż w 2015 r. Zanieczyszczenia gazowe (bez dwutlenku węgla) wyemitowane na terenie województwa stanowiły 0,6% emisji krajowej. W analizowanym okresie w Podlaskiem emisja zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w przeliczeniu na 1 km² powierzchni wyniosła 0,3 t.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku; obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku; obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Dominującymi źródłami emisji zanieczyszczeń gazowych w województwie podlaskim w 2024 r. były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (58,6% emisji zanieczyszczeń gazowych w województwie), a w mniejszym stopniu – zakłady przetwórstwa przemysłowego (35,2%). W przypadku emisji zanieczyszczeń pyłowych głównym ich źródłem były jednostki zajmujące się przetwórstwem przemysłowym.

W 2024 r. w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w Podlaskiem zatrzymano 41,0% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) i 99,4% zanieczyszczeń pyłowych wyemitowanych z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska. Krajowe wskaźniki były wyższe od wojewódzkich i wyniosły odpowiednio 74,0% i 99,9%.

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W końcu 2024 r. powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w województwie podlaskim nieznacznie wzrosła w ujęciu rocznym, przy czym jej udział w ogólnej powierzchni województwa pozostał na niezmiennym poziomie.

W omawianym okresie w niewielkim stopniu zwiększyła się powierzchnia gruntów leśnych, natomiast wskaźnik lesistości nie uległ zmianie.

W końcu 2024 r. obszary cenne przyrodniczo prawnie chronione¹ w województwie podlaskim zajmowały 638,7 tys. ha, co stanowiło 31,6% jego powierzchni ogólnej. Powierzchnia obszarów chronionych nieznacznie zwiększyła się w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej, natomiast zmniejszyła się w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. (o 3,6 tys. ha).

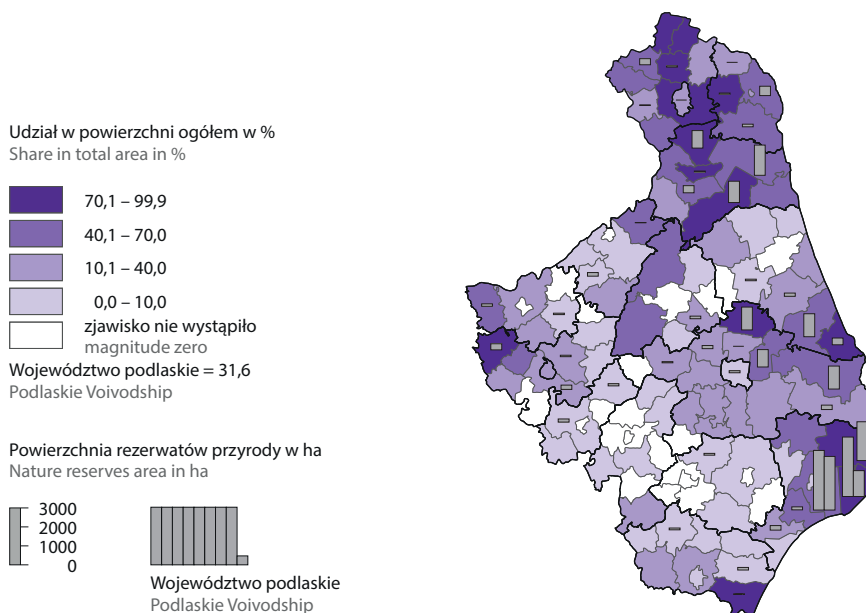
W strukturze obszarów objętych ochroną prawną¹ w województwie podlaskim dominowały obszary chronionego krajobrazu (w końcu 2024 r. obejmowały one 71,6% powierzchni chronionej), parki narodo-

¹ Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

we (14,4%) oraz parki krajobrazowe (13,6%). Pod względem zajmowanej powierzchni największy udział obszarów prawnie chronionych odnotowano w powiecie augustowskim (64,1%), natomiast najmniejszy – w powiecie zambrowskim (0,4%).

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Area of special nature value under legal protection^a in 2024 As of 31 December

^a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych.

^a Data do not include information on the areas of Nature 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas.

W końcu 2024 r. na terenie województwa podlaskiego znajdowały się 4 parki narodowe (w kraju – 23). Pod względem ich obszaru Podlaskie zajmowało pierwsze miejsce wśród województw w Polsce. Powierzchnia parków narodowych w województwie podlaskim (92,2 tys. ha) stanowiła wówczas 29,3% ich ogólnej powierzchni w kraju. W porównaniu ze stanem w końcu 2023 r. i 2015 r. liczba parków narodowych w Podlaskiem nie uległa zmianie, natomiast zanotowano nieznaczny wzrost ich powierzchni.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszary utworzone w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej.

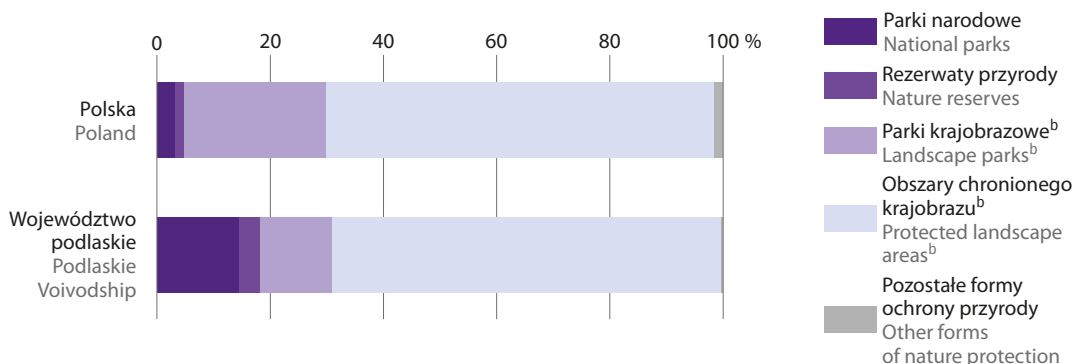
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

W końcu 2024 r. na terenie województwa podlaskiego znajdowało się 100 rezerwatów przyrody, które zajmowały powierzchnię 24,5 tys. ha (w Polsce – 1580 obiektów o powierzchni 177,4 tys. ha). W porównaniu ze stanem odnotowanym rok wcześniej ich liczba wrosła o 6, a powierzchnia – o 0,7 tys. ha, natomiast w odniesieniu do końca 2015 r. liczba rezerwatów przyrody zwiększyła się o 7, a powierzchnia – o 0,9 tys. ha. Przeciętny areal rezerwatu wynosił 244,7 ha (w kraju – 112,3 ha). Zdecydowanie największy obszar zajmowały rezerваты leśne, które stanowiły 74,9% ogólnej powierzchni rezerwatów w województwie.

Według stanu w końcu 2024 r., w województwie podlaskim znajdowały się 3 parki krajobrazowe o łącznej powierzchni 86,6 tys. ha, co stanowiło 4,3% jego ogólnej powierzchni. Obszary chronionego krajobrazu obejmowały 457,1 tys. ha, tj. 22,6% powierzchni województwa. Powierzchnia parków krajobrazowych oraz powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu pozostały na niezmiennym poziomie w porównaniu z zanotowanymi w końcu poprzedniego roku, natomiast w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. zmniejszyły się odpowiednio o 1,6 tys. ha i 2,1 tys. ha.

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona^a w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Area of special nature value under legal protection^a in 2024 As of 31 December

a Dane nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000, obejmują tylko tę ich część, która mieści się w granicach pozostałych obszarów prawnie chronionych. b Bez rezerwatów i innych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych) położonych na ich terenie.

a Data do not include information on the areas of Natura 2000 network, data include only the part located within the legally protected areas. b Excluding reserves and other forms of nature protection (documentation sites, landscape-nature complexes and ecological areas) located within those areas.

Na terenie województwa podlaskiego w końcu 2024 r. zanotowano 1967 pomników przyrody (w kraju – 35066), z czego aż 1215 znajdowało się na terenie powiatu hajnowskiego. Liczba pomników przyrody w regionie zwiększyła się o 3 obiekty w porównaniu ze stanem w końcu 2023 r., natomiast w odniesieniu do stanu w dniu 31 grudnia 2015 r. zmniejszyła się o 26 obiektów.

Wśród form ochrony przyrody warto również wymienić obszary Natura 2000. Od końca 2015 r. obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) i specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) niezmiennie zajmują tę samą część powierzchni województwa wynoszącą odpowiednio 28,7% i 26,9%.

Charakterystycznym gatunkiem chronionym w województwie podlaskim jest żubr. Jego liczebność w 2024 r. wynosiła 1498 osobników, co stanowiło 49,0% populacji tego gatunku w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba żubrów w Podlaskiem wzrosła o 229 szt., a w odniesieniu do 2015 r. – o 756 szt. Innym gatunkiem chronionym występującym na terenie województwa jest bóbr europejski, którego liczebność w 2024 r. i 2023 r. została oszacowana na poziomie 17,5 tys. szt., natomiast w 2015 r. – na poziomie 15,0 tys. szt.

W końcu 2024 r. ludność mogła korzystać z parków spacerowo-wypoczynkowych, zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej o łącznej powierzchni 1,4 tys. ha (w kraju – 64,0 tys. ha), co oznacza, że na 1 mieszkańca województwa podlaskiego przypadało 12,0 m² tych terenów. W porównaniu ze stanem w końcu 2023 r. ich powierzchnia zwiększyła się o 55,2 ha (o 4,2%), natomiast w odniesieniu do zanotowanej 9 lat wcześniej wzrosła o 137,0 ha (o 11,2%).

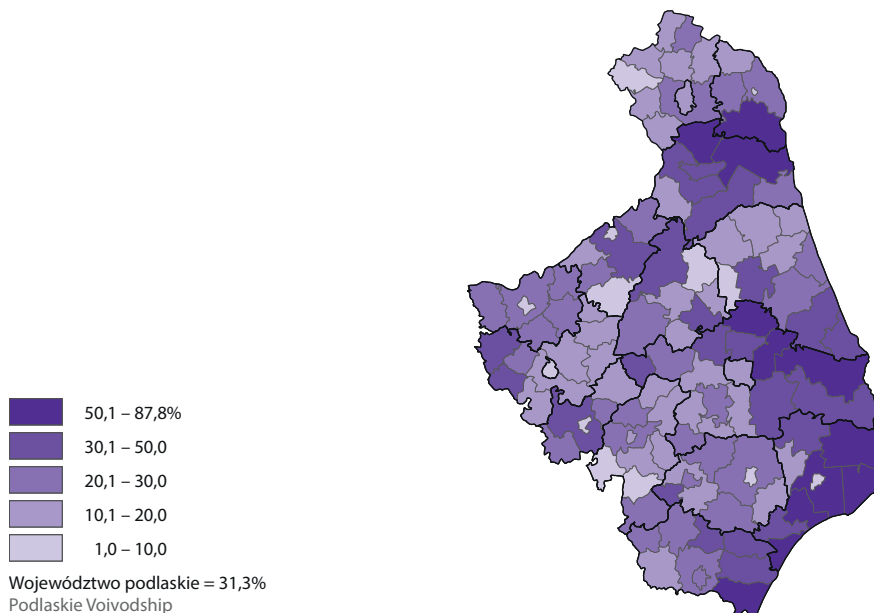
Według stanu w końcu 2024 r., powierzchnia gruntów leśnych w województwie podlaskim wynosiła 641,3 tys. ha, co stanowiło 6,8% ich ogólnej powierzchni w kraju. Powierzchnia gruntów leśnych w regionie nieznacznie zwiększyła się w porównaniu z zanotowaną przed rokiem, natomiast w stosunku do stanu w końcu 2015 r. wzrosła o 10,5 tys. ha (o 1,7%). W końcu 2024 r. na 1 mieszkańca województwa podlaskiego przypadało 55,8 ara powierzchni lasów (rok wcześniej 55,5 ara), natomiast na 1 mieszkańca w Polsce – 24,8 ara. W końcu 2015 r. w województwie wskaźnik ten wynosił 52,2 ara.

Lesistość – udział powierzchni lasów w ogólnej powierzchni geodezyjnej kraju, województwa, powiatu, gminy.

W końcu 2024 r. wskaźnik lesistości w Podlaskiem przyjął wartość 31,3%, co uplasowało je na siódmym miejscu wśród województw w kraju, podczas gdy w Polsce wynosił 29,6%. W regionie najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w powiatach: hajnowskim (53,8%), augustowskim (46,7%) i sejneńskim (42,2%), najniższy zaś – w miastach na prawach powiatu Łomża (1,0%) i Suwałki (13,3%). Zarówno w województwie podlaskim, jak i w kraju lesistość nie zmieniła się w porównaniu z końcem poprzedniego roku, natomiast w końcu 2015 r. w Podlaskiem wynosiła 30,8%, a w Polsce – 29,5%.

Mapa 17. Lesistość w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 17. Forest cover in 2024
As of 31 December

W końcu 2024 r. w strukturze własnościowej gruntów leśnych województwa, podobnie jak w całym kraju, dominowała własność publiczna (68,0%), a w jej ramach – grunty leśne znajdujące się pod zarządem Lasów Państwowych, stanowiące 61,4% wszystkich gruntów leśnych w regionie. Grunty leśne prywatne obejmowały 32,0% ogółu gruntów leśnych w Podlaskiem.

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2024 r. ilość wytworzonych odpadów przemysłowych wzrosła w skali roku, przy czym najbardziej zwiększyła się ilość odpadów poddanych odzyskowi we własnym zakresie.

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych również zwiększyła się w ujęciu rocznym.

W 2024 r. w województwie podlaskim wytworzono 1170,8 tys. t odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych), co stanowiło 1,1% ich ogólnej ilości w kraju. W miastach wytworzono 610,7 tys. t (52,2% ogółu) tych odpadów, a na obszarach wiejskich – 560,1 tys. t (47,8% ogółu). Ilość odpadów wytworzonych zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 498,1 tys. t (o 74,0%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. wzrosła o 299,7 tys. t (o 34,4%).

Tablica 6. Odpady przemysłowe

Table 6. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w tys. t in thousand tonnes				Polska=100 Poland=100
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	871,1	2363,1	672,7	1170,8	1,1
w tym: of which:					
unieszkodliwione we własnym zakresie disposed by producers on its own	9,1	7,3	3,2	2,7	0,0
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	374,1	229,0	481,0	511,5	0,8
magazynowane czasowo temporarily stored	183,0	1420,2	22,2	25,4	3,3
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^a ; stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled (accumulated ^a ; as of the end of the year) – total	2337,4	2261,4	2249,6	2251,7	0,1

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
a On own landfills (including heaps and settling ponds).

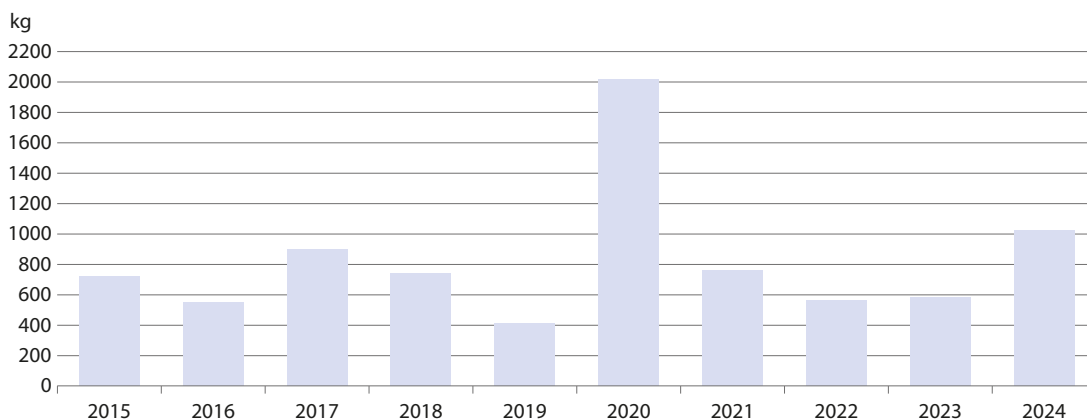
Z ogólnej ilości odpadów wytworzonych w 2024 r. wytwórcy odpadów poddali odzyskowi we własnym zakresie 631,2 tys. t (53,9%) odpadów, przekazali innym odbiorcom 511,5 tys. t (43,7%), zmagazynowali czasowo 25,4 tys. t (2,2%), a pozostałe 2,7 tys. t (0,2%) unieszkodliwili we własnym zakresie. W porównaniu z 2023 r. znacznie zwiększyła się ilość odpadów poddanych odzyskowi (o 464,9 tys. t, tj. prawie 4-krotnie). Wytworzono również więcej odpadów, które przekazano innym odbiorcom (o 30,5 tys. t, tj. o 6,3%) oraz magazynowanych czasowo (o 3,2 tys. t, tj. o 14,4%). Zmniejszyła się natomiast ilość odpadów unieszkodliwionych we własnym zakresie (o 0,5 tys. t, tj. o 15,6%). W odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost masy odpadów poddanych odzyskowi (o 326,3 tys. t, tj. ponad 2-krotnie) i przekazanych innym odbiorcom (o 137,4 tys. t, tj. o 36,7%), natomiast spadek ilości odpadów magazynowanych czasowo (o 157,6 tys. t, tj. o 86,1%) i unieszkodliwionych we własnym zakresie (o 6,4 tys. t, tj. o 70,3%).

W końcu 2024 r. ogólna ilość odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na składowiskach własnych wynosiła 2251,7 tys. t, co stanowiło 0,1% odpadów nagromadzonych w kraju. Ilość ta wzrosła w porównaniu z zanotowaną przed rokiem (o 2,1 tys. t, tj. o 0,1%), natomiast zmniejszyła się w odniesieniu do końca 2015 r. (o 85,7 tys. t, tj. o 3,7%).

Liczba zakładów wytwarzających odpady w województwie podlaskim w końcu 2024 r. wynosiła 75 i w ciągu roku zwiększyła się o 14, natomiast w odniesieniu do końca 2015 r. – o 15.

W 2024 r. ilość odpadów wytworzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa podlaskiego wyniosła 1031,4 kg (w Polsce wskaźnik ten osiągnął wartość 2739,1 kg). Ilość ta w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 441,7 kg (o 74,9%), a w odniesieniu do 2015 r. – o 299,5 kg (o 40,9%).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

Największa ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2024 r. należała do grupy „Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)” – 728,9 tys. t, co stanowiło 62,3% ogółu odpadów wytworzonych w województwie.

W 2024 r. w województwie podlaskim głównym źródłem odpadów było budownictwo (713,8 tys. t odpadów, tj. 61,0% ogółu). Pozostałą część stanowiły odpady wytworzone w jednostkach zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe (261,8 tys. t, tj. 22,4%), górnictwo i wydobywanie (98,7 tys. t, tj. 8,4%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (61,4 tys. t, tj. 5,2%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (35,1 tys. t, tj. 3,0%).

Uwzględniając przekrój terytorialny województwa według powiatów, największą ilość wytworzonych odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w 2024 r. zanotowano w powiatach: sokólskim (249,2 tys. t), bielskim (157,2 tys. t) oraz białostockim (139,0 tys. t). Najmniej odpadów wytworzono w mieście Łomża (12,5 tys. t), powiatach wysokomazowieckim (22,2 tys. t) oraz łomżyńskim (28,2 tys. t). W powiatach: monieckim, sejneńskim i suwalskim nie odnotowano odpadów wytworzonych w 2024 r.

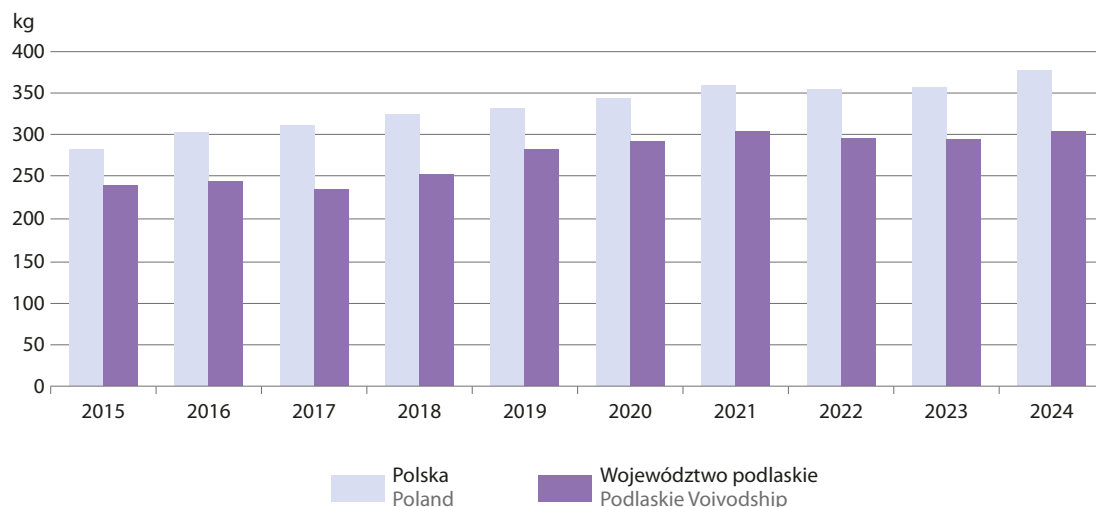
Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych.

W 2024 r. w województwie podlaskim wytworzono 345,7 tys. t odpadów komunalnych (241,7 tys. t w miastach i 104,0 tys. t na obszarach wiejskich), co stanowiło 2,4% ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w Polsce. Ilość tych odpadów wzrosła zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim (o 2,8%), jak i w odniesieniu do roku 2015 (o 20,7%).

W 2024 r. ilość wytworzonych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa podlaskiego wyniosła 304,5 kg (w Polsce wskaźnik ten osiągnął poziom 376,9 kg). Oznacza to wzrost o 9,8 kg w stosunku do 2023 r. i o 63,9 kg w odniesieniu do 2015 r. Najwięcej odpadów komunalnych na 1 mieszkańca wytworzono w mieście Suwałki (380,6 kg), a najmniej – w powiecie suwalskim (223,7 kg).

Wykres 10. Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca

Chart 10. Municipal waste generated during the year per capita

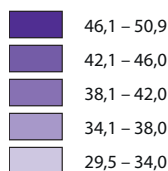

Większość odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r. pochodziła z gospodarstw domowych. W województwie podlaskim pochodziło z nich 298,0 tys. t odpadów, co stanowiło 86,2% ogółu (w Polsce – również 86,2% ogółu). Ilość tej kategorii odpadów zwiększyła się o 2,4% w porównaniu z rokiem poprzednim oraz o 24,9% w odniesieniu do 2015 r. Pozostała część odpadów komunalnych wytworzonych w analizowanym roku (w ilości 47,7 tys. t) pochodziła z handlu, małego biznesu, biur, instytucji oraz usług komunalnych.

Mapa 18. Odpady komunalne wytworzone w 2024 r.

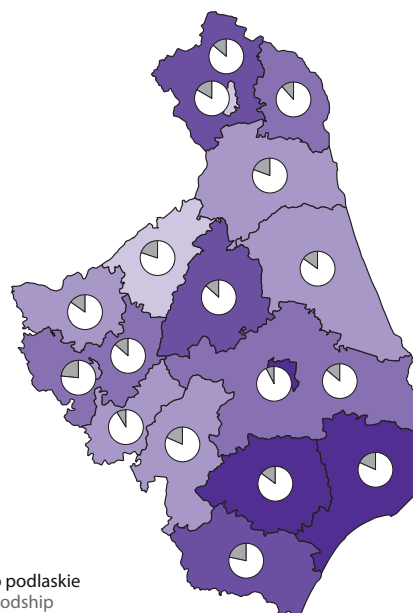
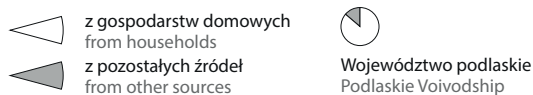
Map 18. Municipal waste generated in 2024

Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych wytworzonych ogółem w %
Share of municipal waste collected separately in total municipal waste generated in %

Województwo podlaskie = 42,2
Podlaskie Voivodship

Struktura odpadów komunalnych wytworzonych ogółem według źródeł pochodzenia w %
Structure of total municipal waste generated by source of origin in %

Wśród wytworzonych odpadów komunalnych przeważały odpady zmieszane. W 2024 r. w województwie podlaskim ich ilość wyniosła 199,8 tys. t, co stanowiło 2,4% ogółu zmieszanych odpadów komunalnych w Polsce. Oznacza to spadek o 0,1% w odniesieniu do poprzedniego roku (w kraju – wzrost o 2,9%) oraz o 14,4% w porównaniu z 2015 r. (w Polsce – spadek o 1,4%).

Pozostałą część stanowiły odpady zebrane selektywnie, których ilość z roku na rok wzrasta. W 2024 r. na terenie województwa podlaskiego zebrano selektywnie 145,9 tys. t odpadów komunalnych, tj. o 7,2% więcej niż w roku poprzednim i ponad 2,5-krotnie więcej niż w 2015 r. (w kraju więcej odpowiednio o 8,8% i ponad 2-krotnie).

W 2024 r. w województwie podlaskim udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych wyniósł 42,2%, przy czym był on nieznacznie wyższy w miastach (42,5%) niż na wsi (41,5%). Spośród miast regionu najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w mieście Białystok (50,5%), natomiast w miastach małych i średnich ukształtował się on odpowiednio na poziomie 41,1% i 34,0%. W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze odsetek odpadów zebranych selektywnie wyniósł 36,3%. W przypadku gmin zagrożonych trwałą marginalizacją udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych wyniósł 42,0%. Wśród nich najwyższą wartość wskaźnika selektywnej zbiórki odpadów odnotowano w gminie wiejskiej Rutki (63,9%), a najniższą – w gminie miejsko-wiejskiej Szczuczyn (18,9%).

Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
Table 7. Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
			w t in t			Polska=100 Poland=100	w t in t	Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	53125,1	49368,0	127189,4	136112,0	145880,6	2,5	134312,6	2,4
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	3581,0	2936,8	13386,4	16661,1	18877,0	3,0	13733,1	2,6
Szkło Glass	10524,8	10226,1	17868,9	18578,6	19393,3	2,6	18309,2	2,6
Tworzywa sztuczne Plastics	4884,4	4629,6	9352,5	9404,9	10998,4	1,8	10103,9	1,8
Metale Metals	410,1	377,2	233,9	786,4	158,7	3,1	78,2	1,9
Tekstylia Textiles	36,0	29,1	140,3	302,9	270,2	4,0	269,8	4,1
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	426,7	405,0	1320,2	818,6	1063,7	2,4	1057,0	2,4

W ogólnej masie odpadów zebranych selektywnie w województwie podlaskim w 2024 r., podobnie jak rok wcześniej, dominowały odpady biodegradowalne (34,5%), szkło (13,3%), papier i tektura (12,9%) oraz odpady wielkogabarytowe (10,9%). Były to również frakcje o największym udziale w strukturze zebranych selektywnie odpadów komunalnych w Polsce. Oznacza to zmianę wiodących frakcji selektywnie zebranych odpadów komunalnych w województwie podlaskim w porównaniu z 2015 r., kiedy największy odsetek stanowiło szkło (19,8%), a nieco mniejszy udział miały odpady biodegradowalne (18,4%).

W 2024 r. w województwie podlaskim 232,0 tys. t wytworzonych odpadów komunalnych (czyli 67,1% ogółu) zostało przeznaczonych do odzysku (w Polsce – 53,0%), z tego 65,7 tys. t odpadów komunalnych poddano recyklingowi. Były to zarówno odpady komunalne zebrane selektywnie, jak i odpady surowcowe wysegregowane ze zmieszanych odpadów komunalnych. W porównaniu z 2023 r. ilość odpadów komunalnych skierowanych do recyklingu w Podlaskiem spadła o 8,5% (w kraju – wzrosła o 22,5%).

W analizowanym roku w województwie podlaskim 36,1 tys. t odpadów komunalnych (tj. 10,4% ogółu) zostało skierowanych do przetwarzania biologicznego (kompostowania lub fermentacji), co oznacza spadek o 6,0% w porównaniu z 2023 r. W Polsce natomiast zwiększyła się (o 14,4%) masa odpadów komunalnych przeznaczonych do takiej obróbki.

Procesowi przekształcenia termicznego z odzyskiem energii w Podlaskiem w omawianym roku poddano 130,2 tys. t, tj. 37,7% ogółu odpadów komunalnych (w Polsce – 21,9% ogółu). Oznacza to wzrost o 15,2% w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju – wzrost o 15,5%).

W 2024 r. w województwie podlaskim do procesów unieszkodliwiania skierowano łącznie 87,1 tys. t (25,2% ogółu) wytworzonych odpadów komunalnych, czyli o 7,7% więcej w porównaniu z 2023 r. W Polsce ilość odpadów przekazanych do tych procesów zwiększyła się w skali roku o 2,4%.

W końcu grudnia 2024 r. na terenie województwa funkcjonowało 11 czynnych składowisk przyjmujących odpady komunalne (w tym 3 w powiecie hajnowskim), których łączna powierzchnia wynosiła 49,3 ha. W tym czasie w Polsce funkcjonowało 247 takich składowisk, zajmujących powierzchnię 1627,4 ha. W odniesieniu do stanu w końcu poprzedniego roku w województwie podlaskim zarówno liczba składowisk, jak i ich łączna powierzchnia utrzymała się na niezmiennym poziomie. W kraju natomiast zamknięto w ciągu roku 7 składowisk, a łączna powierzchnia składowisk czynnych w końcu 2024 r. zmniejszyła się o 5,3 ha w porównaniu z końcem poprzedniego roku. Od końca 2015 r. zarówno w Podlaskiem, jak i w Polsce ograniczeniu uległa liczba czynnych składowisk oraz ich powierzchnia. W regionie liczba składowisk zmniejszyła się o 2, a powierzchnia – o 1,4 ha, natomiast w kraju – odpowiednio o 100 i 232,4 ha.

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim istniały 124 dzikie wysypiska o powierzchni 17,8 ha, natomiast w Polsce odnotowano ich 2730 o łącznej powierzchni 180,7 ha. W porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku ogólna liczba takich wysypisk w województwie zmniejszyła się o 9, a ich powierzchnia – o 0,3 ha. W Polsce natomiast liczba dzikich wysypisk ogółem wzrosła o 576, ale ich powierzchnia uległa ograniczeniu o 30,3 ha. W porównaniu ze stanem z końca 2015 r. w województwie liczba dzikich wysypisk zwiększyła się o 21, a ich powierzchnia zmalała o 2,7 ha. W tym czasie w Polsce przybyły 752 wysypiska, a ich łączna powierzchnia wzrosła o 17,7 ha.

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2024 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił wzrost zarówno nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska, jak i nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej.

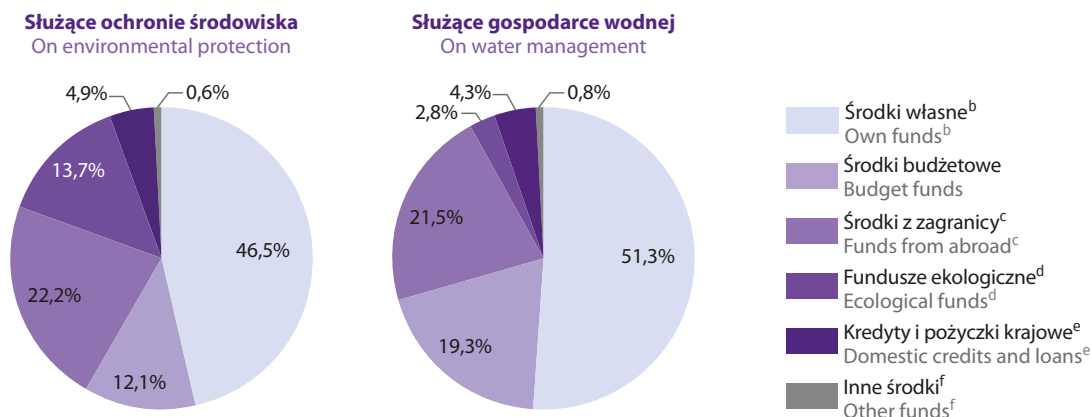
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska poniesione w 2024 r. w województwie podlaskim wyniosły 453,0 mln zł, co w skali Polski stanowiło 3,0%. Nakłady poniesione w województwie zwiększyły się o 38,1 mln zł (tj. o 9,2%) w porównaniu z zanotowanymi w 2023 r. oraz o 73,3 mln zł (tj. o 19,3%) w odniesieniu do 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa podlaskiego w 2024 r. ukształtowały się na poziomie 399 zł (na 1 mieszkańca Polski – 403 zł) i były wyższe o 35 zł w porównaniu z 2023 r. i o 80 zł w odniesieniu do 2015 r. (w kraju zanotowano odpowiednio spadek o 80 zł i wzrost o 9 zł).

Biorąc pod uwagę kierunki inwestowania w ochronie środowiska stwierdzono, że w 2024 r. najwyższe nakłady zostały poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 254,1 mln zł (56,1% ogółu nakładów służących ochronie środowiska w województwie). Wśród wydatków na inwestycje związane z gospodar-

ką ściekową i ochroną wód w Polsce nakłady poniesione w regionie stanowiły 3,4%. W poprzednim roku wartość inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód w Podlaskiem wyniosła 284,3 mln zł, a w 2015 r. – 99,8 mln zł.

Wykres 11. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania w latach 2015–2024^a

Chart 11. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management by source of financing in years 2015–2024^a

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetów gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

Analizując źródła finansowania inwestycji w ochronie środowiska w województwie, należy zauważyć, że w 2024 r. były to przede wszystkim środki własne, stanowiące 39,7% wszystkich nakładów (w Polsce – 58,9%). Podobną sytuację zaobserwowano w 2023 r., gdy dominującym źródłem były również środki własne stanowiące 56,9% wszystkich nakładów. W 2015 r. inwestycje w ochronie środowiska były finansowane głównie z funduszy ekologicznych, których udział w nakładach ogółem ukształtował się na poziomie 49,7%.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w województwie podlaskim w 2024 r. wyniosły 136,3 mln zł co stanowiło 3,8% takich nakładów w Polsce. W porównaniu z 2023 r. i 2015 r. były one wyższe odpowiednio o 29,5 mln zł (o 27,6%) i 99,8 mln zł (prawie 4-krotnie). Nakłady na środki trwałe na gospodarkę wodną w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa ukształtowały się na poziomie 120 zł, a w skali kraju osiągnęły wartość 96 zł. W regionie w 2023 r. nakłady na 1 mieszkańca wyniosły 94 zł, a w 2015 r. – 31 zł, w kraju natomiast osiągnęły odpowiednio poziom 114 zł oraz 86 zł.

Biorąc pod uwagę kierunki inwestowania w gospodarce wodnej, należy wyróżnić dwa o największych nakładach: ujęcia i doprowadzenia wody oraz budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody. W 2024 r. w województwie podlaskim przeznaczono ponad połowę wszystkich funduszy na ujęcia i doprowadzenia wody – 54,2% (przed rokiem – 46,5%), natomiast na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 45,3% (w 2023 r. – 48,0%). W Polsce również największą część wydatków przeznaczono w analizowanym roku na ujęcia i doprowadzenia wody – 58,4% (w 2023 r. – 50,0%), a na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 27,1% (rok wcześniej – 23,3%). Należy zauważyć, że w latach: 2024, 2023 i 2015 w województwie podlaskim nie przeznaczono żadnych nakładów na obwałowania przeciwpowodziowe oraz na stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych (w Polsce w 2024 r. na ten cel wydatkowano 4,0% ogółu nakładów na gospodarkę wodną).

Tablica 8. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015–2024^a
 Table 8. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management in years 2015–2024^a

Wyszczególnienie Specification	W tys. zł In thousand PLN	Polska = 100 Poland = 100	Na 1 mieszkańca w zł ^b Per capita in PLN ^b
Ochrona środowiska Environmental protection	3118981,3	2,5	2675,03
w tym: of which:			
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu climate and air protection	585188,7	1,5	501,89
gospodarka ściekowa i ochrona wód sewage management and waters protection	1706862,0	3,0	1463,91
gospodarka odpadami waste management	473769,1	3,8	406,33
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu protection of biodiversity and landscape	53626,9	4,4	45,99
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activity connected with environment protection	256639,7	2,6	220,11
Gospodarka wodna Water management	777775,8	2,5	667,07
w tym: of which:			
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	443393,6	3,1	380,28
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treatment plants	307969,1	5,7	264,13
zbiorniki i stopnie wodne water reservoirs and falls	18656,2	0,3	16,00

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia roczna wartość z danego okresu.
 a By the location of investment. b An annual average from a given period.

Na przestrzeni analizowanych dziesięciu lat przeważającym źródłem finansowania w gospodarce wodnej w Podlaskiem były środki własne. W 2024 r. stanowiły one 39,5% wszystkich nakładów (w kraju – 46,7%), natomiast w 2023 r. – 44,6%, a w 2015 r. – 58,9%.

Wśród efektów rzeczowych inwestycji ochrony środowiska w województwie podlaskim uzyskanych w 2024 r. należy wymienić budowę 128,5 km sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki (w Polsce było to 3813,6 km) oraz 33,7 km sieci odprowadzającej wody opadowe (w Polsce – 568,1 km). W latach 2023 i 2015 długość sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki oddanej do użytku w województwie podlaskim wyniosła odpowiednio 57,8 km oraz 89,7 km. W 2024 r. w województwie podlaskim powstały również 94 indywidualne (przydomowe) oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 70 m³ na dobę (w kraju – 3369 obiektów o przepustowości 7435 m³ na dobę). W 2023 r. w regionie oddano do użytkowania 8 indywidualnych (przydomowych) oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 7 m³ na dobę, a w 2015 r. – 362 obiekty o przepustowości 1488 m³.

W latach 2015–2024 w Polsce oddano łącznie do użytku 366 komunalnych oczyszczalni ścieków, w tym 12 w województwie podlaskim (w 2024 r. w Polsce – 56, natomiast w województwie podlaskim – 1).

W przypadku efektów rzeczowych inwestycji w zakresie gospodarki wodnej w Podlaskiem w 2024 r. warto wymienić wybudowanie 113,8 km sieci wodociągowej (w Polsce – 3094,9 km). W 2023 r. oddano do użytku 144,1 km sieci wodociągowej, natomiast w 2015 r. – 162,3 km.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W 2025 r. utrzymał się spadek liczby ludności w ujęciu rocznym. Podobnie jak w poprzednich latach, zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały. Saldo migracji zagranicznych przyjęło natomiast wartość dodatnią.

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się **metodą bilansową**, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- od 2020 r. – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r., ludność województwa podlaskiego liczyła 1126679 osób. Mieszkańcy województwa, niezmiennie od 2020 r., stanowią 3,0% ogółu ludności Polski. W regionie obserwowany jest systematyczny spadek liczby ludności. W odniesieniu do stanu w końcu 2024 r. liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się o 5962 osoby (o 0,5%), a na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat – o 62121 osób (o 5,2%).

**Tablica 9. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 9. Population

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
W tysiącach In thousands	1188,8	1156,6	1132,6	1126,7
Polska=100 Poland=100	3,1	3,0	3,0	3,0
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	105	105	106	106
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	60,6	60,9	60,7	60,7
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	39,4	39,1	39,3	39,3
Na 1 km ² powierzchni ogólnej Per 1 km ² of total area	59	57	56	56

Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2025 r. wynosiła w województwie 56 (w Polsce – 119) i kształtowała się na tym samym poziomie co przed rokiem, ale niższym niż w końcu 2015 r. (59). Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najwyższy notowano w Białymstoku i Łomży (odpowiednio 2832 i 1804 osoby na 1 km²), natomiast najniższy – w powiatach sejneńskim (21 osób na 1 km²) i hajnowskim (23 osoby na 1 km²).

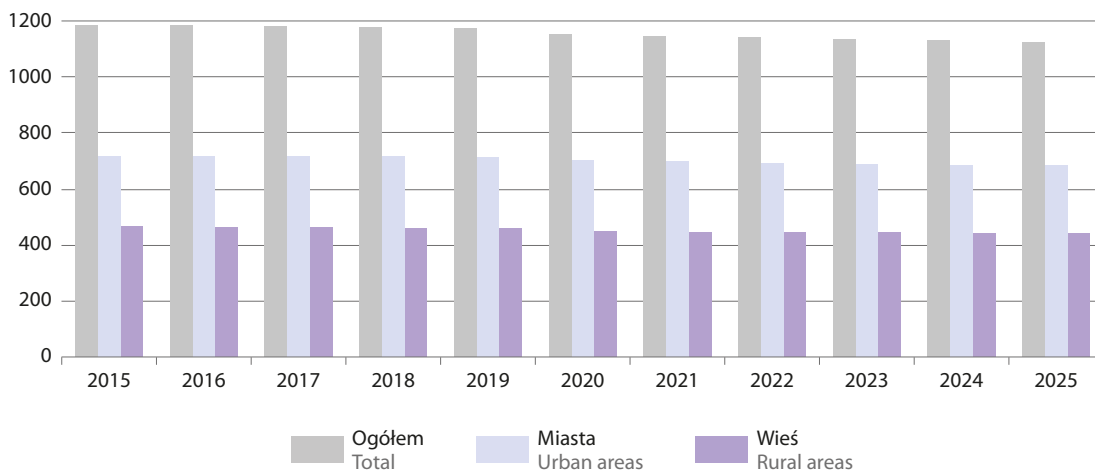
Ludność miejska w omawianym okresie liczyła 683822 osoby i stanowiła 60,7% ogółu mieszkańców regionu. W Polsce udział ludności zamieszkującej w miastach kształtował się na nieco niższym poziomie i wynosił 59,3%. Wskaźnik urbanizacji w województwie podlaskim utrzymał się na poziomie zanotowanym przed rokiem, ale był wyższy o 0,1 p. proc. niż 10 lat wcześniej. W końcu 2025 r. tereny wiejskie w województwie podlaskim zamieszkiwało 442857 osób. Odsetek ludności wiejskiej (wskaźnik ruralizacji) osiągnął poziom 39,3% i był niższy niż średnio w kraju, gdzie wynosił 40,7%. W porównaniu z zanotowanym w końcu poprzedniego roku analizowany wskaźnik w Podlaskiem pozostał na niezmiennym poziomie, natomiast obniżył się o 0,1 p. proc. w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r.

**Wykres 12. Ludność
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 12. Population

As of 31 December

tys.
thousands

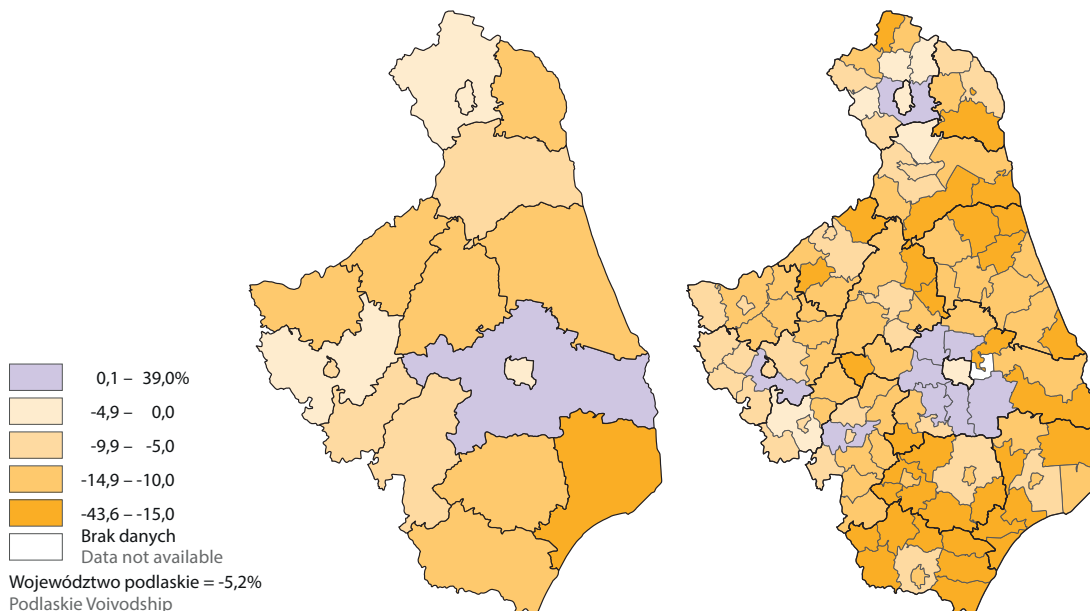
W końcu 2025 r. w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze odnotowano 186925 mieszkańców, tj. 16,6% ogółu ludności województwa, a w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją – 273790 mieszkańców, tj. 24,3% ogólnej liczby ludności regionu.

Struktura ludności według płci w województwie podlaskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2025 r. wynosił 51,4% i nie zmienił się w odniesieniu do zanotowanego rok wcześniej. W Polsce sytuacja w tym zakresie jest podobna – w końcu 2025 r. kobiety stanowiły 51,7% ogółu ludności. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) kształtował się na tym samym poziomie co przed rokiem, osiągając w regionie wartość 106, a w Polsce – 107. Omawiany współczynnik wykazuje zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa. W końcu 2025 r. najwyższą jego wartość zaobserwowano w mieście Białystok, gdzie na 100 panów przypadało 114 pań. Przewagę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet stwierdzono natomiast w czterech powiatach województwa, przy czym największą zanotowano w powiecie suwalskim, gdzie na 100 mężczyzn przypadało tylko 96 kobiet.

Analizując strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku, można zauważyć, że zmniejsza się udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej populacji mieszkańców województwa podlaskiego, a zwiększa się odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Udział dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat w ogólnej liczbie ludności regionu w końcu 2025 r. kształtował się na poziomie 17,5% (w Polsce – 17,7%) i obniżył się o 0,3 p. proc. w stosunku do zanotowanego rok wcześniej, ale wzrósł o 0,1 p. proc. w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. Odsetek ludności w wieku produkcyjnym (kobiety w wieku 18–59 lat, mężczyźni w wieku 18–64 lata) wynosił 57,9% (w kraju – 58,2%) i zmniejszył się o 0,2 p. proc. w porównaniu z zanotowanym w końcu poprzedniego roku i o 5,2 p. proc. w stosunku do stanu w końcu grudnia 2015 r. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni – 65 lat i więcej) w ogólnej populacji mieszkańców województwa podlaskiego kształtował się na poziomie 24,6% (w Polsce – 24,1%) i zwiększył się o 0,5 p. proc. w odniesieniu do stanu sprzed roku oraz o 5,2 p. proc. w porównaniu ze stanem w dniu 31 grudnia 2015 r.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2025 Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015–2025
As of 31 December

Uwaga. Z dniem 1 stycznia 2025 r. powstała nowa gmina wiejska Grabówka obejmująca część dotychczasowej gminy miejsko-wiejskiej Supraśl.
Note. On 1 January 2025, a new rural gmina Grabówka, encompassing part of the former urban-rural gmina Supraśl, was established.

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w poszczególnych powiatach województwa podlaskiego była zróżnicowana. Najmniej korzystna sytuacja wystąpiła w powiecie hajnowskim. W końcu 2025 r. zaobserwowano tu jeden z najmniejszych udziałów ludności w wieku przedprodukcyjnym (14,1%) oraz największy udział osób w wieku poprodukcyjnym (33,0%) w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu. Najwyższy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zanotowano natomiast w powiecie białostockim (19,9%), a najniższy udział osób w wieku poprodukcyjnym stwierdzono w powiecie łomżyńskim (21,5%).

Relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności obrazuje współczynnik obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. W województwie podlaskim w końcu 2025 r. kształtował się on na poziomie 73 (w kraju – 72), tj. 30 dla wieku przedprodukcyjnego (w kraju – również 30) i 43 dla wieku poprodukcyjnego (w kraju – 41). Rok wcześniej omawiany wskaźnik osiągnął wartość 72, tj. 31 – dla wieku przedprodukcyjnego i 41 – dla poprodukcyjnego. W końcu 2015 r. kształtował się na poziomie 58, przy czym w przypadku osób w wieku poniżej 18 roku życia wynosił 27, podczas gdy dla osób w wieku poprodukcyjnym przyjął wartość 31.

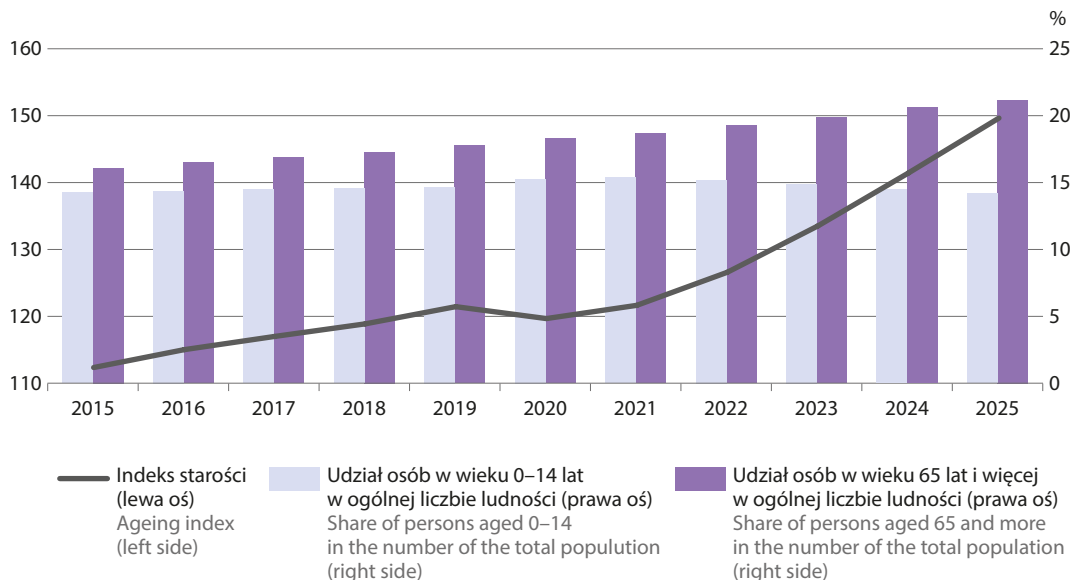
W województwie podlaskim od wielu lat niezmiennie rośnie liczebność grupy osób w wieku 65 lat i więcej. Udział tej populacji w ogólnej liczbie ludności nazywany jest wskaźnikiem starości demograficznej, który w końcu grudnia 2025 r. osiągnął poziom 21,2%, podczas gdy rok wcześniej wynosił 20,6%, a 10 lat wcześniej – 16,1%. W Polsce w końcu omawianego roku wskaźnik ten kształtował się na nieco niższym poziomie niż w województwie i przyjął wartość 21,1%.

Indeks starości jest relacją pokoleniową dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.

W końcu 2025 r. w województwie podlaskim indeks starości wynosił 150. Jego wartość nieznacznie przewyższała zanotowaną średnio w kraju wynoszącą 148. W województwie podlaskim najkorzystniejsza sytuacja w okresie ostatnich jedenastu lat wystąpiła w końcu 2015 r., gdy na 100 osób poniżej 15 roku życia przypadało 112 osób w wieku 65 lat i więcej. W kolejnych latach indeks starości wzrastał z roku na rok (z wyjątkiem roku 2020), osiągając w końcu grudnia 2024 r. wartość 142.

Wykres 13. Indeks starości Stan w dniu 31 grudnia

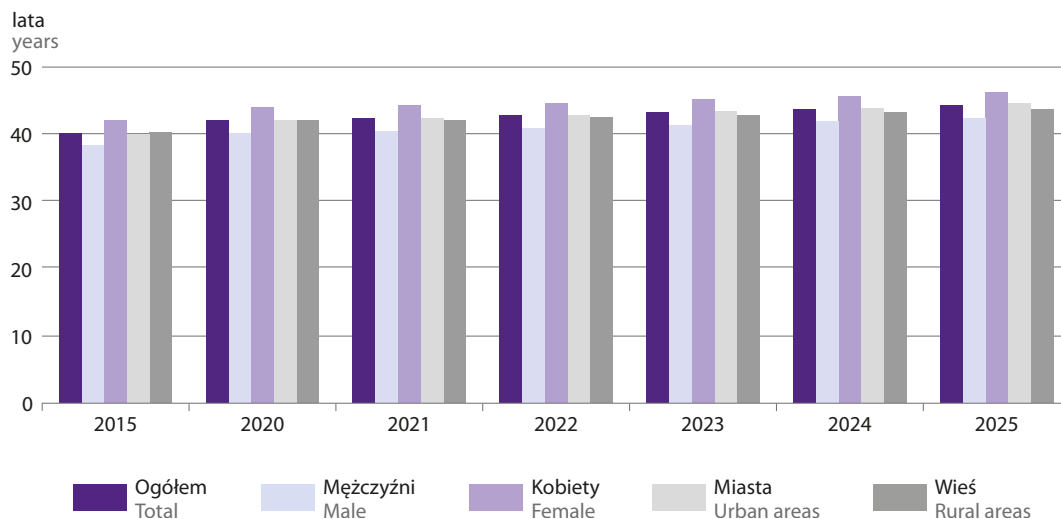
Chart 13. Ageing index
As of 31 December

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego w województwie podlaskim w końcu 2025 r. nie zmienił się w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem i wynosił 13, co oznacza, że na 100 osób w wieku 50–64 lata przypadało 13 osób w wieku 85 lat i więcej. W kraju relacja między liczebnościami wyżej wymienionych grup osób kształtowała się na nieco niższym poziomie, osiągając wartość 12. W regionie wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego od 2017 r. do 2022 r. utrzymywał się na niezmiennym poziomie (12), natomiast w końcu 2015 r. na 100 osób w wieku 50–64 lata przypadało 11 osób mających 85 lat i więcej.

**Wykres 14. Mediana wieku ludności
Stan w dniu 31 grudnia**

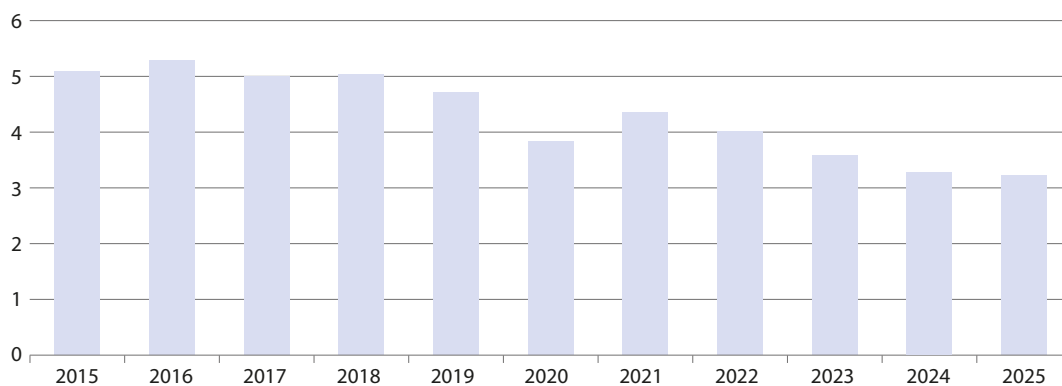
Chart 14. Median age of population
As of 31 December

W 2025 r. w podlaskich urzędach stanu cywilnego zarejestrowano 3633 nowo zawarte małżeństwa, tj. o 74 (o 2,0%) mniej niż przed rokiem oraz o 2428 (o 40,1%) mniej niż w 2015 r. Współczynnik małżeństw (liczba małżeństw na 1000 ludności) w analizowanym roku osiągnął wartość 3,22 (w kraju – 3,56). Częstość zawierania małżeństw była niższa od zanotowanej w 2024 r. i 2015 r.; omawiany współczynnik kształtował się wówczas na poziomie odpowiednio 3,27 i 5,09. Powyższy wskaźnik cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami. W analizowanym roku w województwie podlaskim najwięcej związków małżeńskich w przeliczeniu na 1000 ludności zanotowano w powiecie łomżyńskim (3,62), natomiast najmniej – w powiecie sejneńskim (2,73).

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności

Chart 15. Marriages contracted per 1000 population

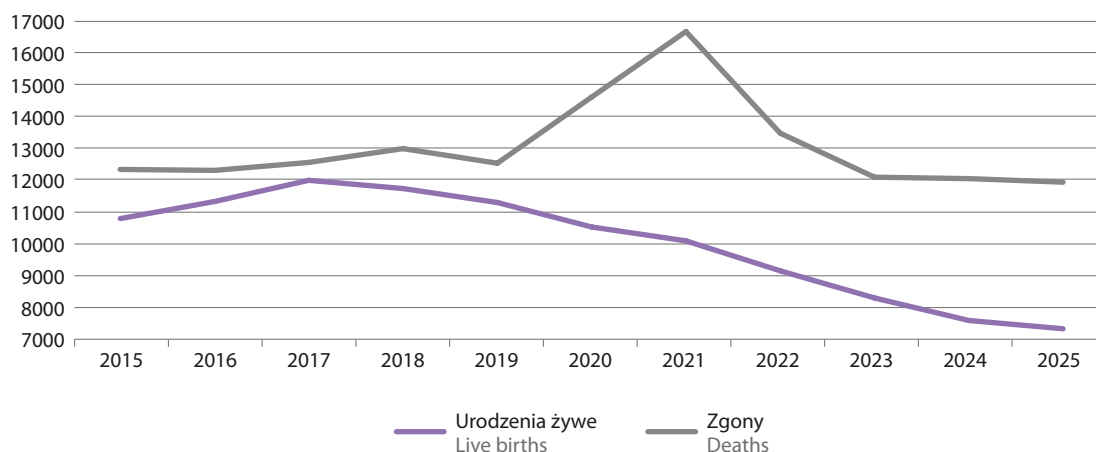
Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 czerwca).

W 2025 r. w województwie zarejestrowano 7291 urodzeń żywych, tj. o 266 (o 3,5%) mniej niż przed rokiem oraz o 3534 (o 32,6%) mniej niż w 2015 r. Współczynnik urodzeń żywych (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) wyniósł 6,46 (w kraju – 6,37) i był niższy od zanotowanego rok wcześniej, gdy osiągnął wartość 6,66 oraz od zarejestrowanego w 2015 r., kiedy to wyniósł 9,09. Rozpatrując wartość współczynnika dla powiatów województwa podlaskiego w omawianym roku, największe natężenie urodzeń stwierdzono w powiecie wysokomazowieckim (7,47), a najmniejsze – w powiecie hajnowskim (4,14). Wśród gmin regionu najwięcej urodzeń w przeliczeniu na 1000 ludności zanotowano w gminie miejskiej Wysokie Mazowieckie (10,18), natomiast najniższy współczynnik urodzeń zaobserwowano w gminie wiejskiej Białowieża (1,53).

W analizowanym roku w Podlaskiem zmarły 11893 osoby, tj. o 114 (o 0,9%) mniej niż przed rokiem oraz o 409 (o 3,3%) mniej niż przed dziesięcioma laty. Ogólny współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 ludności) wyniósł 10,53 (w kraju – 10,85), podczas gdy w 2024 r. – 10,58, a w 2015 r. – 10,34. Najwyższy współczynnik umieralności wystąpił w powiecie hajnowskim oraz bielskim (po 15,91), natomiast najniższy zaobserwowano w mieście Łomża (8,34). Analizując wartość omawianego współczynnika w poszczególnych gminach województwa, najwyższą stwierdzono w gminie wiejskiej Bielsk Podlaski (30,13), a najniższą – w gminie miejsko-wiejskiej Wasilków (6,59).

Wykres 16. Ruch naturalny ludności

Chart 16. Vital statistics of population

W 2025 r. w regionie zarejestrowano 21 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia). Ich liczba zmniejszyła się o 4 w porównaniu z 2024 r. oraz o 28 w odniesieniu do 2015 r. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2025 r. przyjął wartość 2,88 (w kraju – 3,26), podczas gdy rok wcześniej wyniósł 3,31, a w 2015 r. – 4,53.

W 2024 r. w województwie podlaskim, tak jak w całej Polsce, przyczyną największej liczby zgonów były nadal choroby układu krążenia oraz choroby nowotworowe. Spowodowały one łącznie 66,4% wszystkich zgonów w województwie i 63,8% w Polsce. W Podlaskiem choroby układu krążenia stanowiły przyczynę 40,1% ogólnej liczby zgonów, a choroby nowotworowe – 26,3% (w kraju – odpowiednio 36,8% i 27,0%). Kolejną przyczyną zgonów były choroby układu oddechowego. W 2024 r. spowodowały one 7,7% wszystkich zgonów w województwie (w Polsce – 7,8%). Istotną przyczyną zgonów były choroby układu trawienego. W 2024 r. doprowadziły one do 4,3% wszystkich zgonów w regionie (w Polsce – 4,8%). Ważną grupę stanowiły również zewnętrzne przyczyny zgonów, do których zaliczane są między innymi: wypadki komunikacyjne, urazy, zatrucia, samobójstwa czy zabójstwa. W 2024 r. były one powodem 3,7% wszystkich zgonów w regionie (w Polsce – 4,5%).

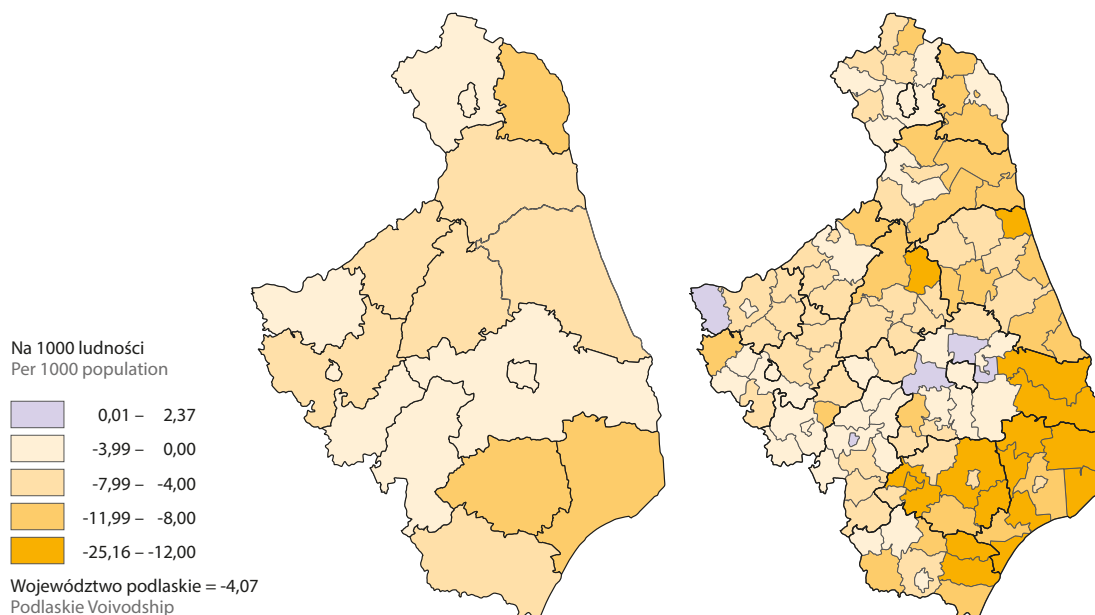
W 2025 r. współczynnik urodzeń żywych, inaczej niż rok temu, był nieco wyższy od zanotowanego średnio w Polsce, natomiast współczynnik zgonów w dalszym ciągu nie przekroczył odpowiedniej wartości w kraju.

W omawianym roku w województwie podlaskim zanotowano ujemny przyrost naturalny, a różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła minus 4602. Zarówno w 2024 r., jak i w 2015 r. był on ujemny i ukształtował się odpowiednio na poziomie minus 4450 i minus 1477. W 2025 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców regionu wyniósł minus 4,07 i był wyższy od wskaźnika ogólnokrajowego wynoszącego minus 4,48. W regionie w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze analizowany wskaźnik przyjął wartość minus 4,02, a w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją – minus 8,20. W 2024 r. współczynnik przyrostu naturalnego w Podlaskiem osiągnął poziom minus 3,92, a w 2015 r. – minus 1,24.

W 2025 r. współczynnik przyrostu naturalnego przyjął wartości ujemne we wszystkich powiatach. Najwyższy poziom omawianego wskaźnika zaobserwowano w mieście Łomża (minus 1,30), natomiast najniższy zanotowano w powiecie hajnowskim (minus 11,77). Analizując wartość tego współczynnika w poszczególnych gminach województwa, dodatnie wartości stwierdzono tylko w pięciu z nich, przy czym najwyższa wystąpiła w gminie miejsko-wiejskiej Wasilków (2,37), a najniższa – w gminie wiejskiej Bielsk Podlaski (minus 25,16).

Mapa 20. Przyrost naturalny ludności w 2025 r.

Map 20. Natural increase of population in 2025

W 2025 r. w ramach migracji wewnętrznych zameldowało się w województwie podlaskim 11455 osób, tj. o 9,2% mniej niż rok wcześniej, ale o 9,9% więcej niż w 2015 r. Wymeldowały się natomiast 13392 osoby o 7,4% mniej niż rok wcześniej, ale o 8,6% więcej niż 10 lat wcześniej.

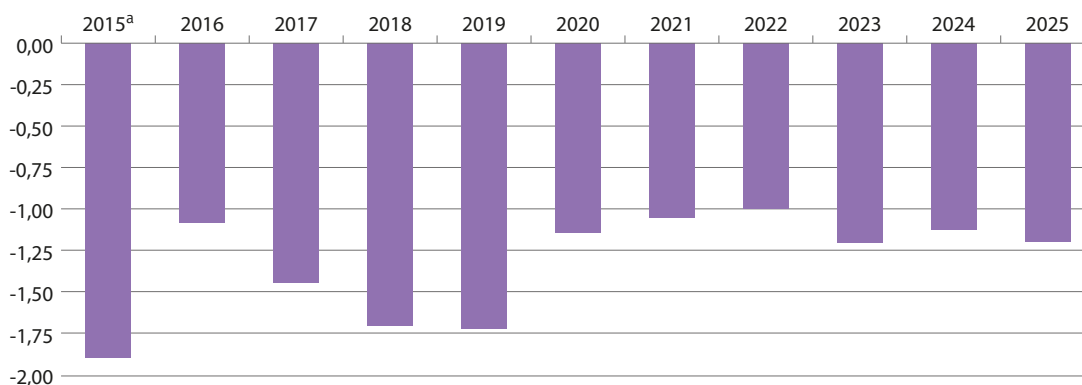
W Podlaskiem od wielu lat utrzymuje się ujemne saldo migracji wewnętrznych ludności na pobyt stały. W 2025 r. osiągnęło ono wartość minus 1937. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosło minus 1,72, podczas gdy w 2024 r. ukształtowało się na poziomie minus 1,64, a w 2015 r. – minus 1,60.

W 2025 r. w województwie podlaskim liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju wyniosła 179 i w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 33, a w odniesieniu do 2014 r. spadła o 463. Liczba osób przybywających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w 2025 r. ukształtowała się na poziomie 767 i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 37, a w odniesieniu do 2014 r. – o 462. W Polsce liczba osób emigrujących poza granice kraju w 2014 r. wyniosła 7554, w 2024 r. – 10214, a w 2025 r. spadła do 10181. W ostatnim roku na powrót do kraju zdecydowało się 21087 osób, tj. o 1572 więcej niż przed rokiem i aż o 18326 więcej niż w 2014 r.

W omawianym roku w województwie podlaskim saldo migracji zagranicznych na pobyt stały było dodatnie i przyjęło wartość 588, a w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniosło 0,52 (w kraju – 0,29), podczas gdy rok wcześniej ukształtowało się na poziomie 0,51, a w 2014 r. – minus 0,28.

W Podlaskiem w 2025 r., podobnie jak w latach poprzednich, saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w okresie omawianego roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2025 r. – o 1349, w 2024 r. – o 1274, a w 2015 r. – o 2244). W 2025 r. w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze ogólne saldo migracji wyniosło minus 945, a w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją – minus 1381. W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w analizowanym roku w województwie ukształtowało się na poziomie minus 1,19, podczas gdy rok wcześniej wyniosło minus 1,12, a w 2015 r. – minus 1,89. W 2025 r. w miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze osiągnęło ono poziom minus 5,03, a w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją – minus 5,01.

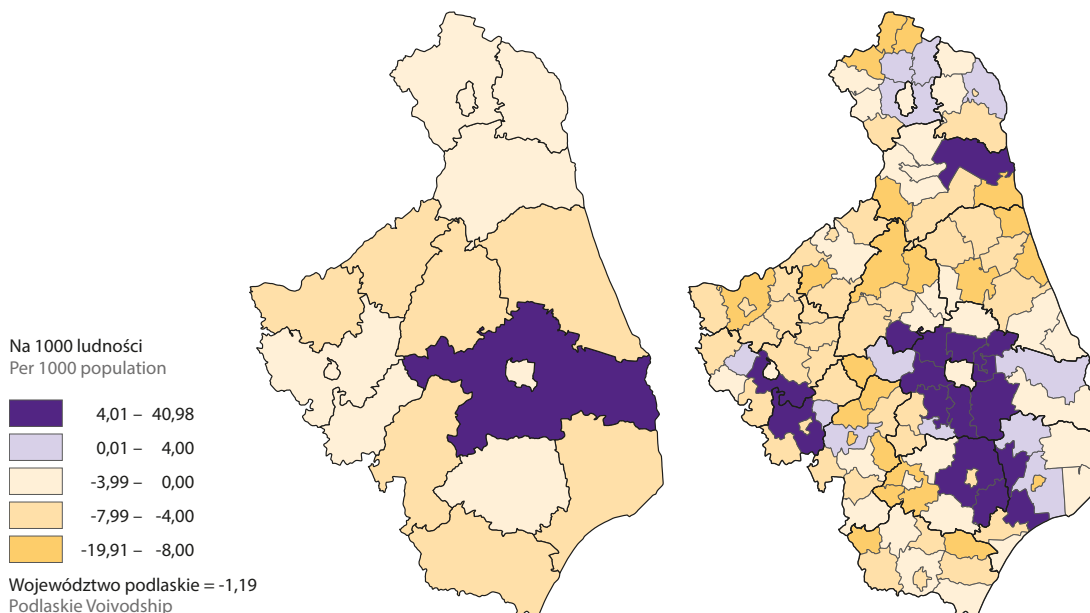
Wykres 17. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 17. Internal and external net migration of population for permanent residence per 1000 population

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 2025 r. w województwie podlaskim dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały wystąpiło tylko w powiecie białostockim (1969). W pozostałych powiatach stwierdzono ujemne saldo migracji, przy czym najniższe zaobserwowano w mieście Białystok (minus 742). W przeliczeniu na 1000 ludności najwyższe saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych odnotowano w powiecie białostockim (12,30), a najniższe – w powiecie siemiatyckim (minus 6,71). Analizując wartość tego wskaźnika w poszczególnych gminach województwa, najwyższą stwierdzono w gminie wiejskiej Grabówka (40,98), a najniższą – w gminie wiejskiej Milejczyce (minus 19,91).

Mapa 21. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w 2025 r.
 Map 21. Internal and external net migration of population for permanent residence in 2025

Edukacja Education

W roku szkolnym 2024/25 zmniejszyła się liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną oraz liczba uczniów szkół ponadpodstawowych w ujęciu rocznym. Szkoły podstawowe kształciły więcej uczniów niż przed rokiem. Odnotowano również wzrost liczby studentów w podlaskich uczelniach w odniesieniu do roku akademickiego 2023/24.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe, opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

Dane dotyczące wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza uczelniami) podano według stanu na początku roku szkolnego, a dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego.

W województwie podlaskim w końcu września 2024 r. działały 653 placówki wychowania przedszkolnego, tj. 2,9% wszystkich placówek tego typu w Polsce. W skali roku ich liczba w regionie zmniejszyła się o 8, a w porównaniu z zanotowaną 4 lata wcześniej – o 10. Wśród omawianych placówek funkcjonowało 339 przedszkoli, 259 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, 50 punktów przedszkolnych

oraz 5 zespołów wychowania przedszkolnego. W województwie podlaskim w okresie czterech lat przybyło 26 przedszkoli, natomiast przestało funkcjonować 20 oddziałów w szkołach podstawowych, 7 zespołów wychowania przedszkolnego i 9 punktów przedszkolnych.

Tablica 10. Wychowanie przedszkolne
Table 10. Pre-primary education

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Placówki ^a Establishments ^a	663	661	653
miasta urban area	356	376	375
wieś rural areas	307	285	278
w tym przedszkola of which nursery schools	313	339	339
w tym specjalne of which special	13	16	16
Dzieci ^b Children ^b	41977	45696	43899
miasta urban area	32027	34439	33045
wieś rural areas	9950	11257	10854
w tym w wieku: 6 lat of which at the age of: 6	10897	12465	12298
5 lat 5	10520	11962	11390

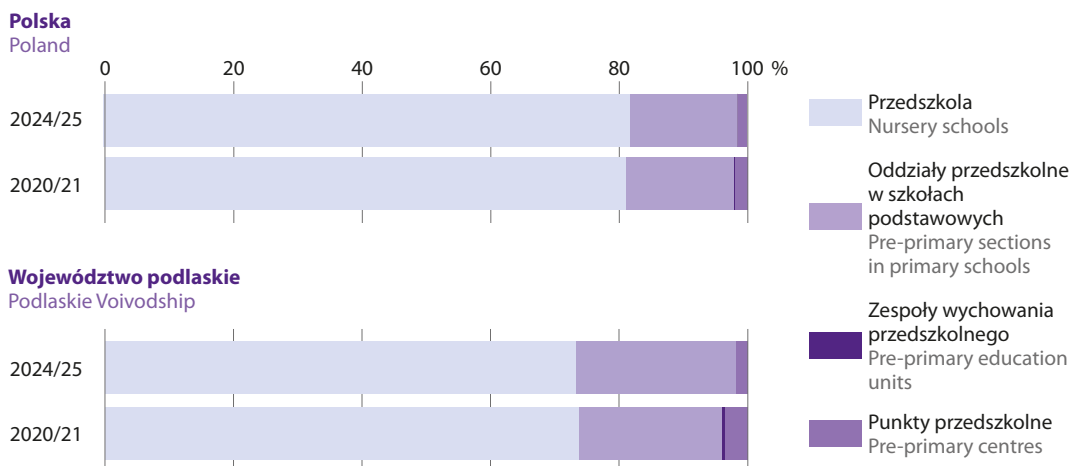
a Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in the units performing health care activities throughout the school year.

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

W roku szkolnym 2024/25 wychowaniem przedszkolnym w województwie podlaskim objęto 43,9 tys., tj. 3,0% ogółu dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w Polsce. Do placówek w Podlaskiem w analizowanym roku szkolnym uczęszczało o 3,9% mniej dzieci niż rok wcześniej, ale o 4,6% więcej niż 4 lata wcześniej.

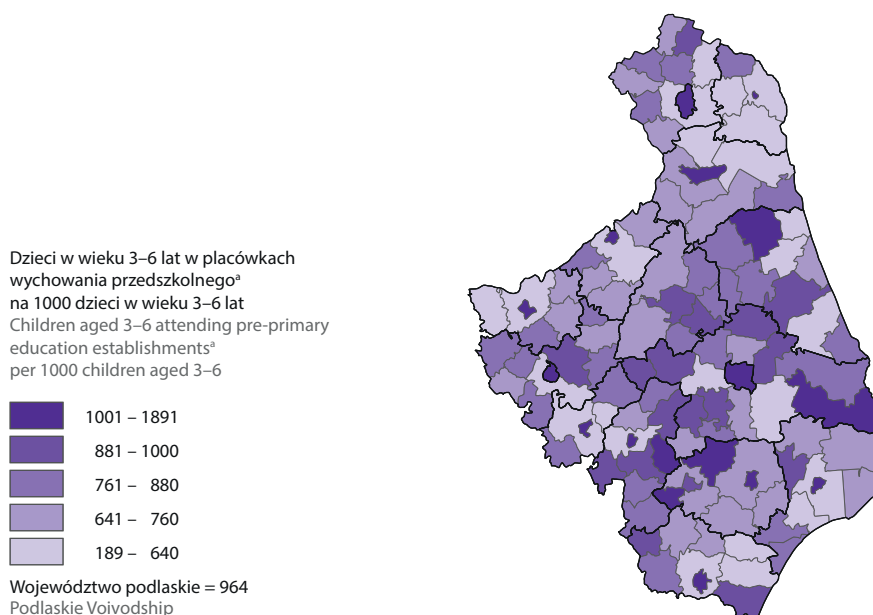
Wykres 18. Struktura dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówek
 Chart 18. Structure of children attending pre-primary education establishments^a by types of establishments

^a Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a Including children staying in units performing health care activity throughout the school year.

Liczba dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego zlokalizowanych na terenie województwa podlaskiego stanowiła 96,4% mieszkańców województwa w wieku 3–6 lat (w kraju – 97,1%). W związku z dowożeniem dzieci z gmin wiejskich do placówek zlokalizowanych w miastach lub w innych gminach, w 12 gminach miejskich, 3 gminach wiejskich oraz 2 gminach miejsko-wiejskich omawiany wskaźnik przyjął wartości większe od 100%. Najwyższą jego wartość zanotowano w mieście Sejny (189,1%). W pozostałych gminach ukształtował się on na poziomie niższym niż 100%, a najniższy odnotowano w gminie wiejskiej Wysokie Mazowieckie (18,9%).

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25
 Map 22. Pre-primary education in the 2024/25 school year

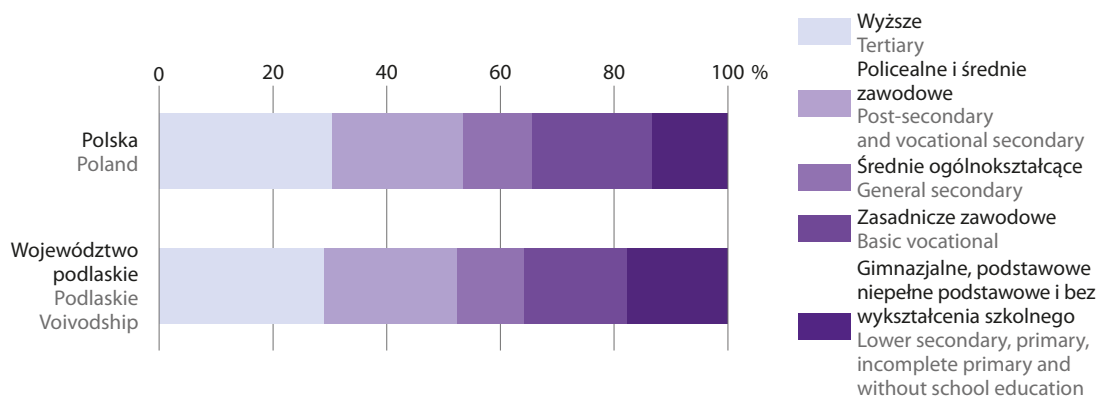

^a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in units performing health care activities throughout the school year.

Analiza wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wykazała, że w 2025 r. wśród mieszkańców województwa w wieku 15–89 lat największe grupy tworzyli legitymujący się wykształceniem wyższym (28,8%) oraz policealnym i średnim zawodowym (23,4%). Najmniejszym udziałem wśród ludności w tym wieku charakteryzowały się osoby, które ukończyły szkołę średnią ogólnokształcącą (11,8%). W kraju również największą grupę stanowili absolwenci szkół wyższych (30,2%), a najmniejszą – osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (12,1%).

Wykres 19. Struktura ludności w wieku 15–89 lat według poziomu wykształcenia^a w 2025 r.

Chart 19. Structure of population aged 15–89 by education level^a in 2025

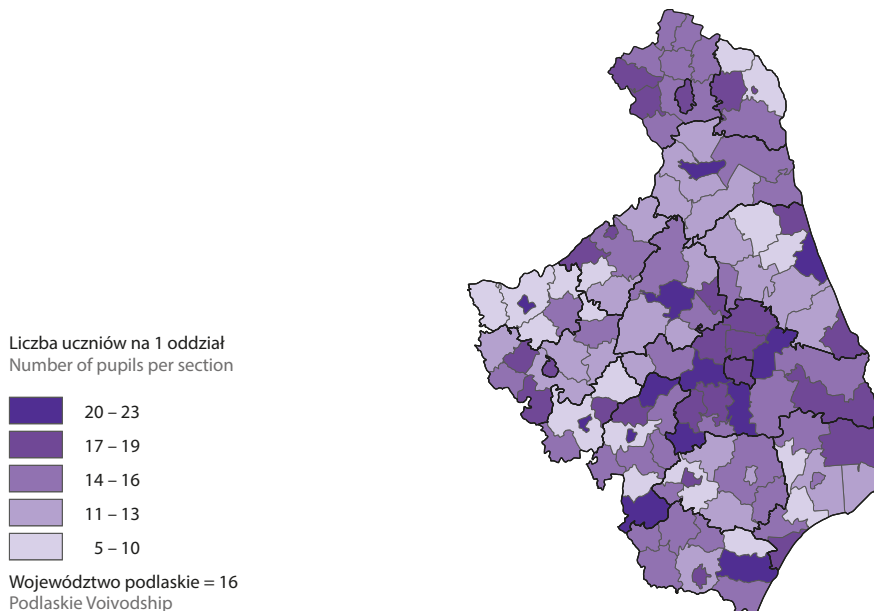

a Na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności.
a On the Labour Force Survey basis.

We wrześniu 2024 r. na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 407 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży, co stanowiło 2,9% ogółu takich szkół w kraju. W skali roku ich liczba w regionie zwiększyła się o 1 (o 0,2%), a w porównaniu z zanotowaną 4 lata wcześniej zmniejszyła się o 16 (o 3,8%). W roku szkolnym 2024/25 w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży uczyło się 93,2 tys. osób, czyli 2,9% wszystkich uczniów tego typu szkół w Polsce. W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 liczba uczniów tych szkół w województwie wzrosła o 6,7 tys. (o 7,7%), a w odniesieniu do roku szkolnego 2020/21 – o 4,3 tys. (o 4,9%).

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25

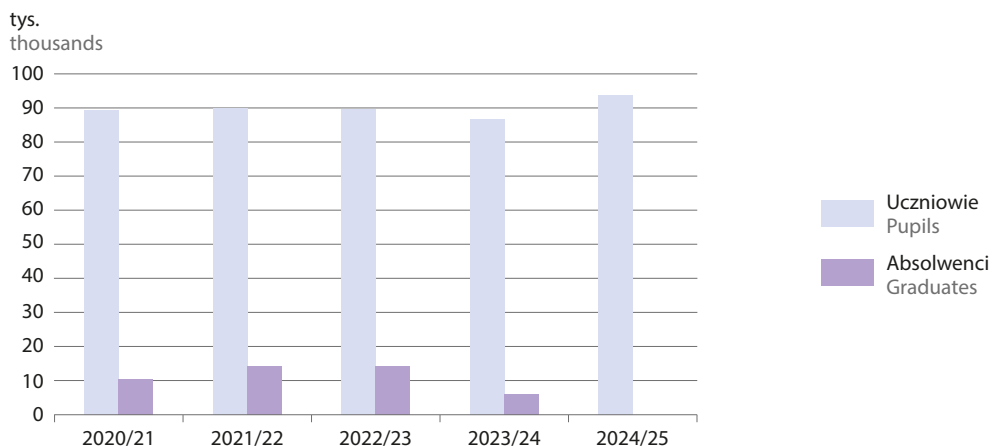
Map 23. Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year

W czerwcu 2024 r. naukę na poziomie podstawowym ukończyło 6,3 tys. uczniów, czyli mniej o 57,0% niż rok wcześniej i o 39,6% niż 3 lata wcześniej. Stanowili oni 2,8% wszystkich absolwentów tego typu szkół w Polsce.

Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży

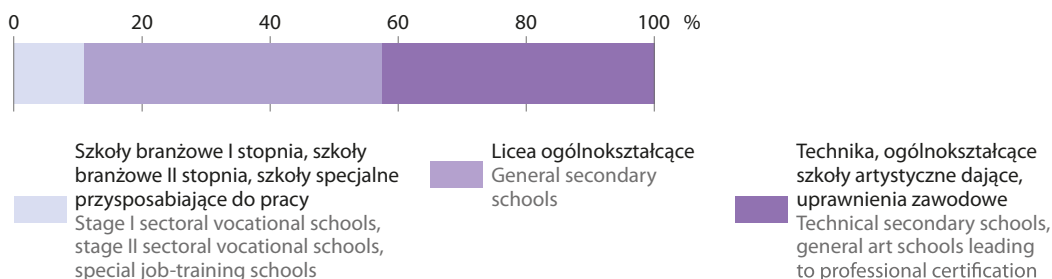
Chart 20. Pupils and graduates of primary schools for children and youth

W roku szkolnym 2024/25 na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 214 ponadpodstawowych szkół dla młodzieży (w kraju – 6945), w których kształciło się łącznie 48,6 tys. uczniów, co stanowiło 2,9% ogółu uczniów na tym etapie kształcenia w Polsce. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym w regionie ubyła 1 placówka tego typu, a liczba ich uczniów zmniejszyła się o 7,6%, natomiast w okresie czterech lat przybyło 10 placówek, a liczba uczniów wzrosła o 7,2%. Wśród szkół ponadpodstawowych najwięcej uczniów skupiały licea ogólnokształcące, do których uczęszczało 22,6 tys. młodzieży. Dużą grupę, liczącą 20,6 tys. osób, tworzyli także uczniowie techników i ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe. Dwa wymienione typy szkół cieszą się od lat niesłabnącą popularnością wśród młodzieży, ale liczba uczniów w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej zmniejszyła się w nich odpowiednio o 8,0% i 9,1%. W omawianym roku szkolnym na podobnym poziomie utrzymało się zainteresowanie uczniów szkołami, których głównym celem jest wykształcenie umiejętności przydatnych do pracy w określonym zawodzie oraz przygotowanie do kształcenia ustawicznego. W roku szkolnym 2024/25 w szkołach branżowych I stopnia, szkołach branżowych II stopnia i szkołach specjalnych przysposabiających do pracy uczyło się 5,3 tys. młodzieży, tj. o 0,5% więcej niż przed rokiem.

Wykres 21. Struktura uczniów szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2024/25

Chart 21. Structure of students of post-primary schools for youth by types in the 2024/25 school year

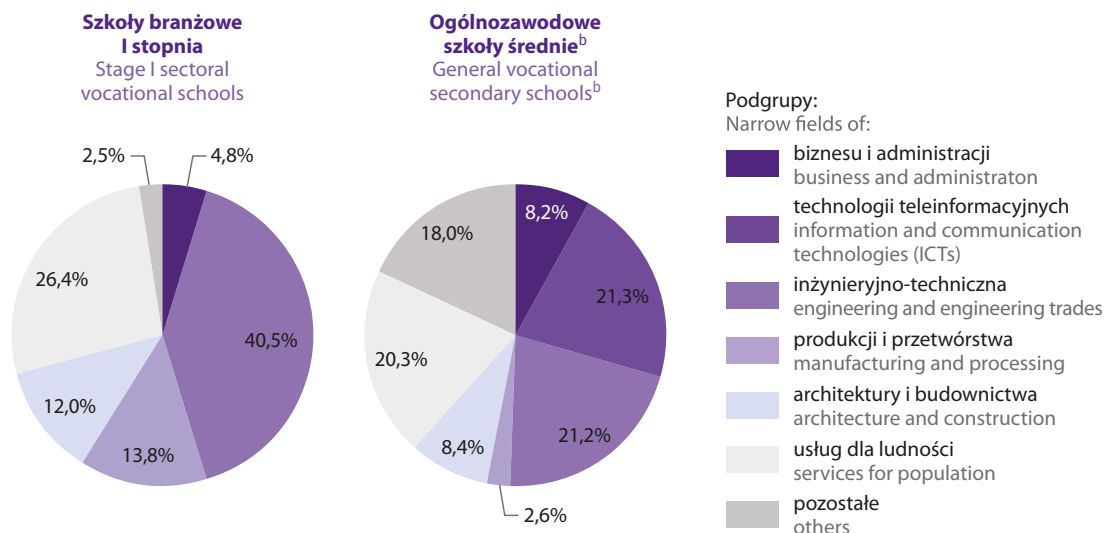

W czerwcu 2024 r. naukę we wszystkich typach szkół ponadpodstawowych dla młodzieży w województwie zakończyło 9,5 tys. uczniów, czyli o 3,3% mniej niż rok wcześniej, ale o 2,9% więcej niż 3 lata wcześniej. Stanowili oni 3,0% wszystkich absolwentów tego typu szkół w Polsce.

W roku szkolnym 2023/24 naukę w szkołach zawodowych w Podlaskiem zakończyło 4,8 tys. osób. Liczba absolwentów szkół branżowych I stopnia ukształtowała się na poziomie 1,1 tys. Wśród nich największą grupę tworzyli kończący kierunki inżynierjno-techniczne (40,5%). Kształcenie w ogólnozawodowych szkołach średnich zakończyło natomiast 3,7 tys. uczniów, wśród których najwięcej było absolwentów kierunków technologii teleinformatycznych (21,3%) oraz inżynierjno-technicznych (21,2%).

Wykres 22. Struktura absolwentów szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2023/24

Chart 22. Structure of graduates of vocational schools for youth by narrow fields of education^a in the 2023/24 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). b Branżowe szkoły II stopnia, technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Na zakończenie liceum ogólnokształcącego lub technikum przeprowadzany jest egzamin maturalny, a jego wynik warunkuje podjęcie dalszej edukacji. W 2025 r. w województwie podlaskim przystąpiło do niego 7,7 tys. osób, co stanowiło 3,0% ich ogólnej liczby w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba maturzystów w regionie zwiększyła się o 0,1 tys., tj. o 0,8%, a w odniesieniu do 2021 r. zmniejszyła się o 1,0 tys., tj. o 11,8%. W latach 2021–2025 co roku wśród abiturientów przeważały kobiety, przy czym w 2025 r. stanowiły one 54,2% ogółu.

Grupa osób, które zdały egzamin dojrzałości w 2025 r. liczyła 6,1 tys. i była o 0,2 tys., tj. o 3,0% mniejsza niż przed rokiem oraz o 1,0 tys., tj. o 14,2% niższa niż 4 lata wcześniej. Oznacza to, że zdawalność egzaminu maturalnego w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 79,3% i była niższa od średniej w kraju o 0,6 p. proc. Rok wcześniej odsetek osób, które zdały maturę w Podlaskiem wyniósł 82,4%, a w 2021 r. – 81,5%. W 2025 r., podobnie jak w latach wcześniejszych, lepsze wyniki uzyskały kobiety, wśród których 80,5% otrzymało świadectwo dojrzałości, podczas gdy wśród mężczyzn pozytywne wyniki uzyskało 78,0% przystępujących do tego egzaminu.

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły do egzaminu maturalnego oraz osoby, które zdały egzamin maturalny
 Table 11. Persons who took matriculation exam and persons who passed matriculation exam

Wyszczególnienie Specification	2021	2024	2025
Osoby, które przystąpiły do egzaminu maturalnego Persons who took matriculation exam	8713	7618	7682
kobiety woman	4715	4111	4162
mężczyźni man	3998	3507	3520
Osoby, które zdały egzamin maturalny Persons who passed matriculation exam	7100	6281	6093
kobiety woman	3930	3454	3349
mężczyźni man	3170	2827	2744

Dopełnienie edukacji na poziomie średnim zawodowym stanowią szkoły policealne. W końcu września 2024 r. w województwie podlaskim działalność oświatową prowadziło 35 placówek tego typu (w kraju – 1215). W porównaniu ze stanem sprzed roku ich liczba zmniejszyła się o 5 jednostek, a w odniesieniu do stanu sprzed czterech lat – o 6 placówek. W omawianym roku szkolnym do szkół policealnych uczęszczało łącznie 8,0 tys. słuchaczy, tj. 3,2% ogółu osób w Polsce kształcących się w tych placówkach. Liczba uczniów szkół policealnych w regionie zwiększyła się w porównaniu z zanotowaną rok i 4 lata wcześniej odpowiednio o 5,6% i 34,6%.

W czerwcu 2024 r. naukę w szkołach policealnych zakończyło 2,4 tys. osób, co stanowiło 3,1% wszystkich absolwentów tego typu szkół w Polsce. Liczba absolwentów omawianych szkół w województwie była wyższa o 34,2% niż przed rokiem i o 82,4% niż 3 lata wcześniej.

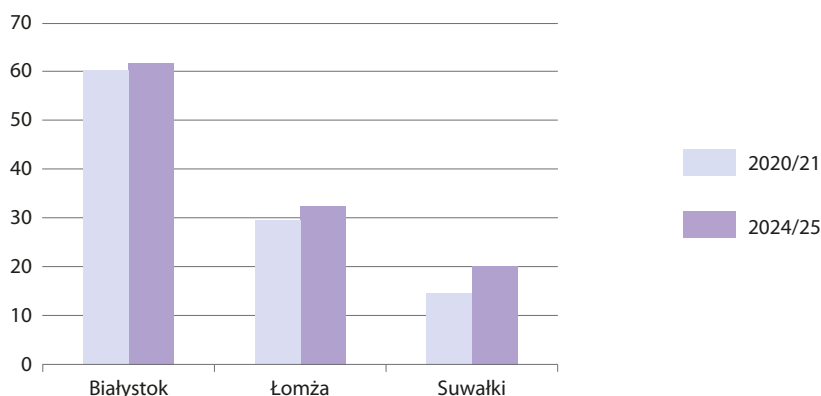
Dane o studentach zaprezentowano według stanu w dniu 31 grudnia.

W roku akademickim 2024/25 na terenie województwa podlaskiego miało siedzibę 13 uczelni, wśród których było 5 uczelni publicznych oraz 8 niepublicznych. W omawianym roku na uczelniach w regionie kształciło się 29,6 tys. osób (łącznie z cudzoziemcami, ale bez jednostek zamiejscowych polskich uczelni za granicą), co stanowiło 2,3% wszystkich studentów w Polsce. W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim w Podlaskiem nastąpił wzrost liczby studentów o 3,8%, a w odniesieniu do roku 2020/21 – o 4,4%. Wśród osób kształcących się na uczelniach przeważali słuchacze uczelni publicznych. Ich liczba ukształtowała się na poziomie 24,5 tys. (o 3,1% wyższym niż przed rokiem), co stanowiło 82,6% ogółu studentów. Na uczelniach niepublicznych studiowało natomiast 5,2 tys. osób, tj. o 7,4% więcej niż rok wcześniej.

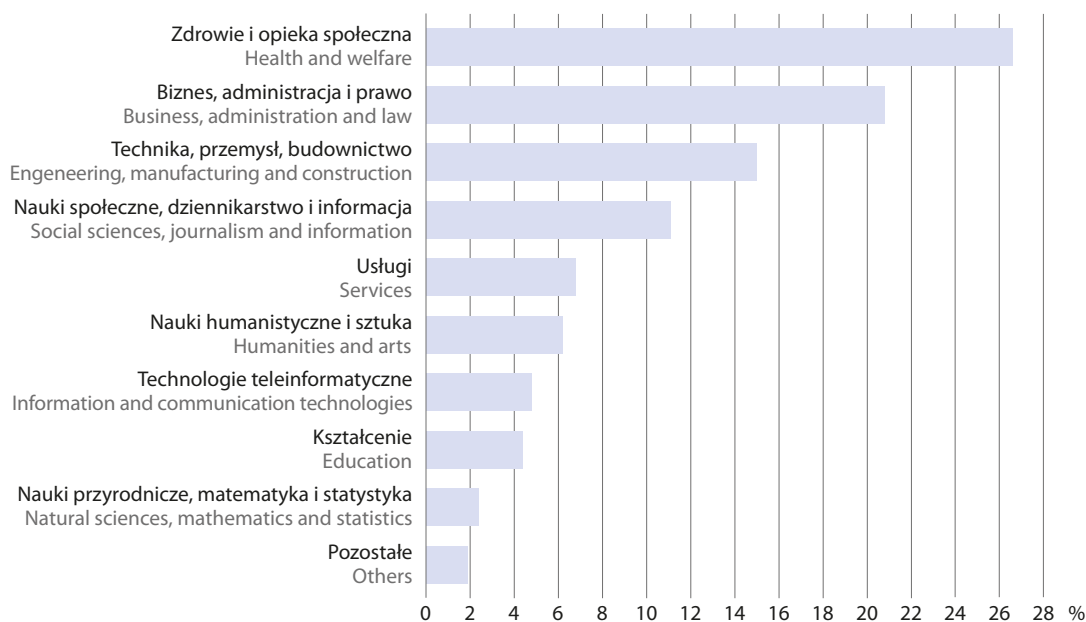
Uczelnie mające siedzibę w Białymstoku skupiały 84,4% ogółu podlaskich studentów.

Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności

Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1000 population

W omawianym roku akademickim w województwie podlaskim największą popularnością wśród studentów cieszyły się takie grupy kierunków kształcenia jak: zdrowie i opieka społeczna (30,3% ogółu studentów), biznes, administracja i prawo (18,5%) oraz technika, przemysł, budownictwo (13,2%). Najmniejszą liczbę studentów skupiały kierunki należące do grup: indywidualne studia międzyobszarowe (0,1%), rolnictwo (1,4%) oraz nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka (2,0%).

Wykres 24. Struktura absolwentów uczelni^a według grup kierunków kształcenia^b w roku akademickim 2023/24Chart 24. Structure of graduates of higher education institutions^a by broad fields of education^b in the 2023/24 academic year

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2024 r.; łącznie z cudzoziemcami. ^b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2024; including foreigners. ^b According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013).

Dane o absolwentach uczelni dotyczą osób, które uzyskały dyplom ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia.

W roku akademickim 2023/24 w województwie podlaskim dyplomy ukończenia studiów pierwszego stopnia z tytułem licencjata bądź inżyniera, drugiego stopnia z tytułem magistra oraz jednolitych studiów magisterskich uzyskało 7,1 tys. osób (łącznie z cudzoziemcami), tj. 2,5% absolwentów wszystkich uczelni w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba absolwentów w regionie zmniejszyła się o 3,8%, natomiast w porównaniu z rokiem 2020/21 – o 2,5%. Z ich ogólnej liczby 83,5% otrzymało dyplom ukończenia uczelni publicznej. Wśród absolwentów najliczniejsza grupa zdobyła dyplom kierunków kształcących w zakresie zdrowia i opieki społecznej (26,6% ogółu absolwentów), a najmniej liczną odnotowano na indywidualnych studiach międzyobszarowych (0,3%).

Głównym celem edukacji dorosłych jest kontynuacja przerwanej z różnych przyczyn cyklu kształcenia. Podstawowym powodem ponownego podjęcia nauki jest zazwyczaj chęć uzupełnienia wiedzy czy podniesienia poziomu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych.

W województwie podlaskim w roku szkolnym 2024/25 funkcjonowało 18 szkół dla dorosłych (w kraju – 751). W analizowanym roku szkolnym wznowiła działalność szkoła podstawowa dla dorosłych, a w okresie ostatnich czterech lat zaprzestało działalności 9 liceów ogólnokształcących. W związku z tym sieć szkół dla dorosłych obejmowała 1 szkołę podstawową i 17 liceów ogólnokształcących. W omawianych szkołach naukę kontynuowało łącznie 2,5 tys. osób, tj. 2,5% ogółu osób w Polsce kształcących się w placówkach dla dorosłych. Liczba tych uczniów w regionie zwiększyła się zarówno w porównaniu z zanotowaną przed rokiem, jak i 4 lata wcześniej odpowiednio o 17,2% i 12,4%.

Szkoły dla dorosłych w roku szkolnym 2023/24 ukończyły 0,5 tys. osób, tj. 2,3% ogółu osób w Polsce, które zakończyły edukację w tego typu placówkach. W Podlaskiem liczba absolwentów wzrosła ponad 3-krotnie w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej, ale spadła o 38,9% w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21. Wszyscy absolwenci szkół dla dorosłych kończyli edukację w liceach ogólnokształcących.

W 2024 r., według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), 12,3% osób w wieku 25–64 lata deklarowało uczestnictwo w edukacji obejmującej nauczanie formalne (szkoła i studia wyższe) oraz kształcenie pozaformalne (różnego rodzaju kursy i szkolenia). W kraju odsetek osób wskazanej grupy wieku, które uczestniczyły w różnych formach kształcenia ustawicznego był niższy i wynosił 10,0%. W województwie omawiany wskaźnik wzrósł zarówno w porównaniu z zanotowanym w 2023 r., jak i w 2015 r. odpowiednio o 1,2 p. proc. i 9,0 p. proc.

Odpowiedzialność za realizację zadań oświatowych w Polsce spoczywa głównie na jednostkach samorządu terytorialnego. W 2024 r. w województwie podlaskim wydały one w dziale 801 „Oświata i wychowanie” łączną kwotę 4230,6 mln zł, podczas gdy w kraju – 142441,7 mln zł. Udział wydatków oświatowych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego wyniósł odpowiednio 31,0% i 33,0%. W odniesieniu do 2023 r. omawiane wydatki w Podlaskiem zwiększyły się o 21,6%, a w porównaniu z 2015 r. – wzrosły ponad 2-krotnie.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego w 2024 r. największe kwoty w dziale 801 odnotowano w budżetach gmin – 1913,5 mln zł, a w dalszej kolejności w budżetach miast na prawach powiatu – 1895,1 mln zł oraz powiatów – 369,4 mln zł. Z budżetu samorządu województwa na ten cel wydatkowano 52,5 mln zł.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w analizowanym roku wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego ogółem w województwie podlaskim poniesione na oświatę i wychowanie wyniosły 3726,72 zł (w kraju – 3792,07 zł), przy czym w przypadku miast na prawach powiatu omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 4529,23 zł, gmin – 2669,63 zł, powiatów – 515,42 zł oraz województwa – 46,22 zł.

W 2024 r. wśród gmin województwa podlaskiego wydatki w dziale „Oświata i wychowanie” przypadające na 1 mieszkańca wyniosły od 1541,59 zł w gminie wiejskiej Wysokie Mazowieckie do 4915,56 zł w gminie

miejskiej Wysokie Mazowieckie. W miastach na prawach powiatu w Podlaskiem na oświatę i wychowanie najwięcej na 1 mieszkańca wydatkowano z budżetu miasta Łomży (4760,41 zł), a w dalszej kolejności Suwałk (4590,74 zł) oraz Białegostoku (4467,58 zł).

Zasoby pracy

Labour resources

W końcu października 2025 r., w porównaniu z końcem grudnia 2024 r., zmniejszyła się liczba pracujących w gospodarce narodowej.

W końcu 2025 r. zaobserwowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w ujęciu rocznym, podczas gdy rok wcześniej nastąpił jej spadek. Stopa bezrobocia rejestrowanego również uległa zwiększeniu w odniesieniu do stanu w końcu poprzedniego roku.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w 4 kwartale 2025 r. wykazały, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zmniejszył się zarówno współczynnik aktywności zawodowej, jak i wskaźnik zatrudnienia.

Dane roczne o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan w ostatnim dniu miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy,
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin,
- osoby wykonujące pracę nakładczą,
- członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych),
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

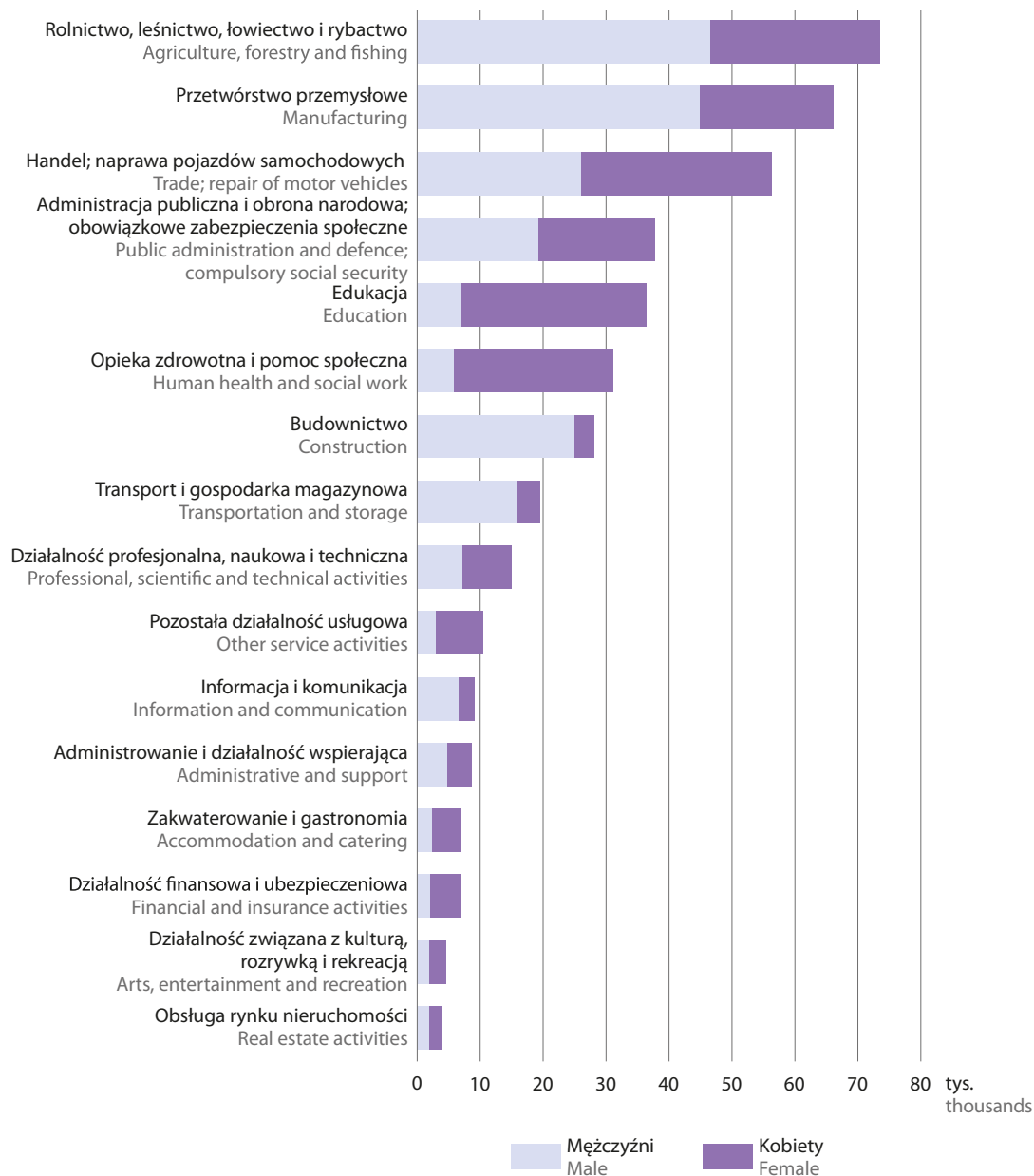
W końcu października 2025 r. w gospodarce narodowej w województwie podlaskim pracowało 425,1 tys. osób, które stanowiły 2,8% wszystkich pracujących w Polsce. W porównaniu z końcem grudnia 2024 r. ich liczba w regionie zmniejszyła się o 2,4 tys., tj. o 0,6%, a w kraju – o 45,3 tys., tj. o 0,3%.

W Podlaskiem w dniu 31 października 2025 r. najwięcej, bo aż 73,5 tys., tj. 17,3% ogółu pracujących w gospodarce narodowej, skupionych było w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Drugą sekcją pod względem liczby pracujących było przetwórstwo przemysłowe, w którym pracowało 66,1 tys. osób, tj. 15,5% omawianej zbiorowości. Kolejną znaczącą sekcją był handel; naprawa pojazdów samochodowych, w której zanotowano 56,5 tys. pracujących, tj. 13,3% ich ogólnej liczby.

W ostatnim dniu października 2025 r., w odniesieniu do końca 2024 r., liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie podlaskim zmniejszyła się w siedmiu sekcjach. Największy spadek liczby pracujących odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 4,5%), rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 3,2%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,4%). W kraju największy spadek wystąpił w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 3,0%) oraz górnictwie i wydobywaniu (o 2,7%). W omawianym okresie największy wzrost liczby pracujących w Podlaskiem miał miejsce w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 4,1%), a w kraju – w administrowaniu i działalności wspierającej (o 2,9%).

**Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.
Stan w dniu 31 października**

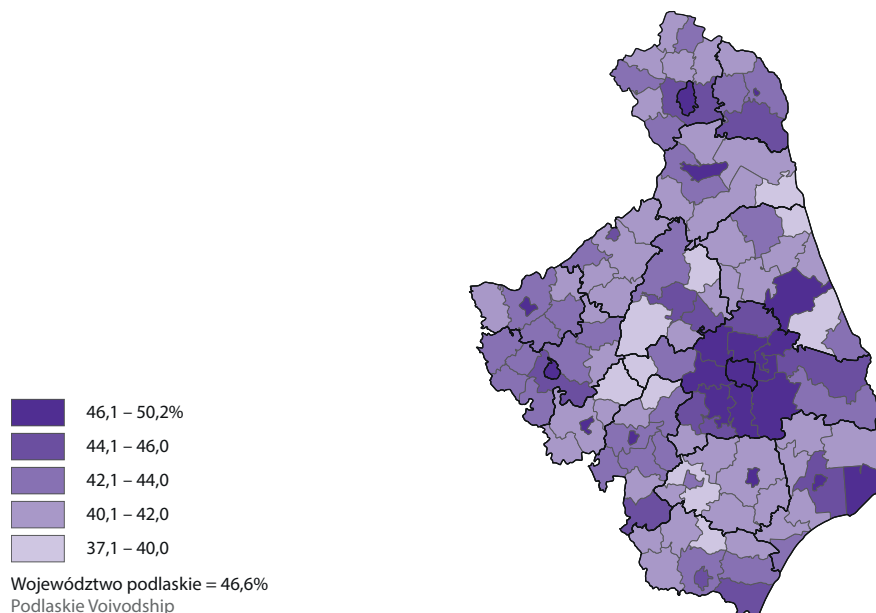
Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD sections and sex in 2025
As of 31 October

W końcu października 2025 r. większość pracujących w Podlaskiem, tj. 60,6% mieszkała w miastach, w tym 27,6% – w stolicy województwa. Wśród ogółu pracujących przeważali mężczyźni, których odsetek kształtował się na poziomie 53,4%. Najwyższy udział mężczyzn odnotowano w gminach wiejskich Nowy Dwór (62,9%) i Trzcianne (61,8%). Spośród 119 gmin województwa kobiety stanowiły większość pracujących tylko w mieście Białystok, gdzie ich odsetek osiągnął poziom 50,2%.

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r. Stan w dniu 31 października

Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

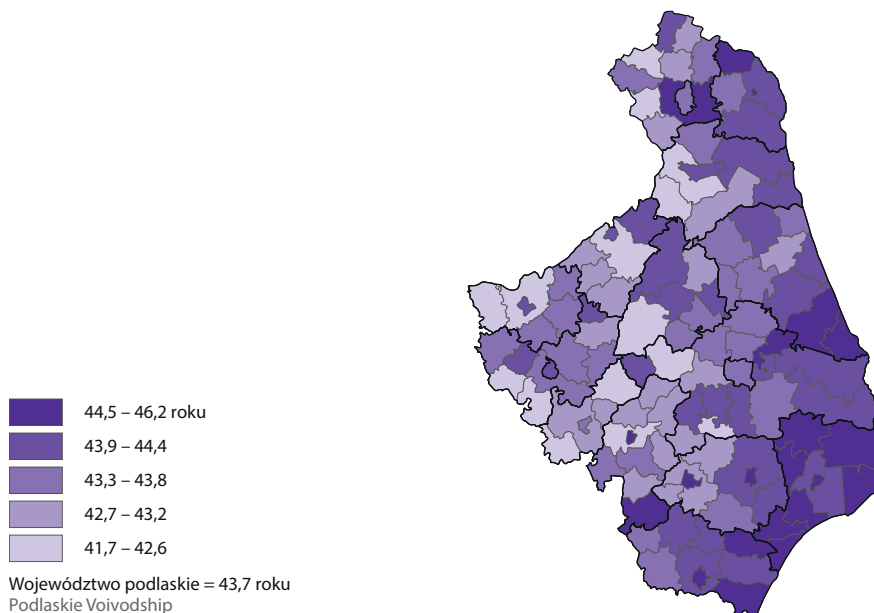

Udział kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie pracujących był zróżnicowany w zależności od rodzaju działalności podmiotu, w którym osoby wykonywały pracę. W dniu 31 października 2025 r. w Podlaskiem największą przewagę liczebną mężczyzn odnotowano w budownictwie oraz transporcie i gospodarce magazynowej, a ich odsetek wśród ogółu pracujących w tych sekcjach kształtował się odpowiednio na poziomie 88,5% i 80,5%. W końcu października 2025 r. zdecydowanie najsilniej zdominowane przez kobiety były sekcje opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz edukacja, w których panie stanowiły odpowiednio 81,2% i 80,6% pracujących. Wśród sekcji o znaczącym udziale w ogólnej liczbie pracujących odsetek kobiet kształtował się następująco: w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie wynosił 36,8%, w przetwórstwie przemysłowym – 32,3%, a w handlu; naprawie pojazdów samochodowych osiągnął poziom 53,9%.

Jedną z miar charakteryzujących zbiorowość pracujących w gospodarce narodowej jest średnia wieku, czyli przeciętny wiek określonej populacji liczony za pomocą średniej arytmetycznej. W województwie podlaskim w końcu października 2025 r. średnia wieku osób pracujących kształtowała się na poziomie 43,7 roku (w kraju – 43,1 roku) i wzrosła w porównaniu ze stanem w dniu 31 grudnia 2024 r., kiedy to wynosiła 43,4 roku (w kraju – 42,8 roku). Najwyższy przeciętny wiek osób pracujących odnotowano w gminie wiejskiej Mielnik (46,2 roku), a najniższy – w gminie wiejskiej Miastkowo (41,7 roku). W mieście Białystok średnia wieku była niższa niż w województwie i wynosiła 43,3 roku. Analiza średniego wieku pracujących według płci w regionie wykazała, że pracująca kobieta miała przeciętnie 43,5 roku i była młodsza od pracującego mężczyzny mającego średnio 43,8 roku. Przeciętny wiek pracujących kobiet przewyższał średni wiek pracujących mężczyzn w 20 gminach województwa podlaskiego.

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r. Stan w dniu 31 października

Map 25. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

Wśród pracujących w gospodarce narodowej można wyodrębnić takie grupy jak: emeryci i renciści, niepełnosprawni czy cudzoziemcy. W końcu października 2025 r. grupę pracujących emerytów i rencistów w województwie podlaskim tworzyło 19,7 tys. osób, które stanowiły 4,6% ogółu pracujących w regionie. Pracujący niepełnosprawni liczyli 12,7 tys. osób, tj. 3,0% wszystkich pracujących w Podlaskiem. Liczba pracujących cudzoziemców wynosiła natomiast 10,8 tys., a ich udział w omawianej zbiorowości kształtował się na poziomie 2,5%. W porównaniu z końcem grudnia 2024 r. liczebności grup cudzoziemców oraz niepełnosprawnych zwiększyły się odpowiednio o 2,9% i 1,1%, a grupa emerytów i rencistów uległa zmniejszeniu o 0,7%. Według stanu w dniu 31 października 2025 r., wśród pracujących emerytów i rencistów oraz osób z niepełnosprawnością większość stanowiły kobiety (odpowiednio 52,0% i 54,4% ich ogólnej liczby), a wśród cudzoziemców przeważali mężczyźni (63,7%).

W końcu października 2025 r. w Podlaskiem pracujący stanowili 65,2% ogółu ludności w wieku produkcyjnym. W miastach wskaźnik ten był nieznacznie wyższy (65,8%) niż na wsi (64,3%). W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze udział pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 63,1%. Jego wartość w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją wynosiła 62,3%.

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy, zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) obowiązującą od 1 czerwca 2025 r. oraz ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

W końcu grudnia 2025 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wynosiła 32,4 tys. osób i była wyższa o 2,0 tys. osób, tj. o 6,7% od zanotowanej przed rokiem. W kraju w końcu 2025 r. liczba bezrobotnych zwiększyła się o 12,9% w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej.

W Podlaskiem udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ukształtował się na poziomie 5,0%. W miastach wskaźnik ten był nieznacznie wyższy (5,2%) niż na wsi (4,6%). W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze bezrobotni stanowili 6,0% ogółu ludności w wieku produkcyjnym, a w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją – 5,5%.

W dwunastu powiatach województwa podlaskiego w końcu 2025 r. zaobserwowano wzrost liczby bezrobotnych w ujęciu rocznym, a największy wystąpił w powiecie łomżyńskim (o 15,9%). Spadek liczby bezrobotnych zanotowano natomiast w pięciu powiatach, przy czym największy stwierdzono w powiecie sejneńskim (o 6,8%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W końcu omawianego roku 88,4% (przed rokiem – 87,4%) ogółu bezrobotnych w regionie nie posiadało prawa do zasiłku, a 84,2% (rok wcześniej – 84,6%) stanowiły osoby wcześniej pracujące.

W końcu grudnia 2025 r. w województwie podlaskim, podobnie jak w kraju, wśród bezrobotnych przeważali mężczyźni. Stanowili oni 57,7% (w kraju – 50,4%) ogółu osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 9,0% wyższa niż rok wcześniej. Liczebność populacji bezrobotnych kobiet zwiększyła się w ujęciu rocznym o 3,9%, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w okresie roku o 1,1 p. proc. do poziomu 42,3%.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r., podobnie jak rok wcześniej, najliczniejszą grupę wśród pozostających bez pracy stanowiły osoby w wieku 35–44 lata (8,6 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w odniesieniu do stanu w końcu poprzedniego roku (o 0,4 p. proc., tj. do 26,6%). Kolejną grupę tworzyli bezrobotni mający od 25 do 34 lat (7,6 tys.), a ich odsetek wśród ogółu pozostających bez pracy uległ ograniczeniu w skali roku (o 0,5 p. proc., tj. do 23,4%).

W końcu 2025 r. w regionie dwie najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz policealne i średnie zawodowe (odpowiednio 28,4% i 22,7% ogółu bezrobotnych). W porównaniu ze stanem w końcu 2024 r. udział osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym zwiększył się o 1,1 p. proc., a odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym zmniejszył się o 0,3 p. proc. Nadal dość duże problemy na rynku pracy odczuwały także osoby z wykształceniem wyższym, mimo że w okresie roku ich odsetek wśród ogółu bezrobotnych spadł o 0,7 p. proc. i w końcu 2025 r. wynosił 14,8%.

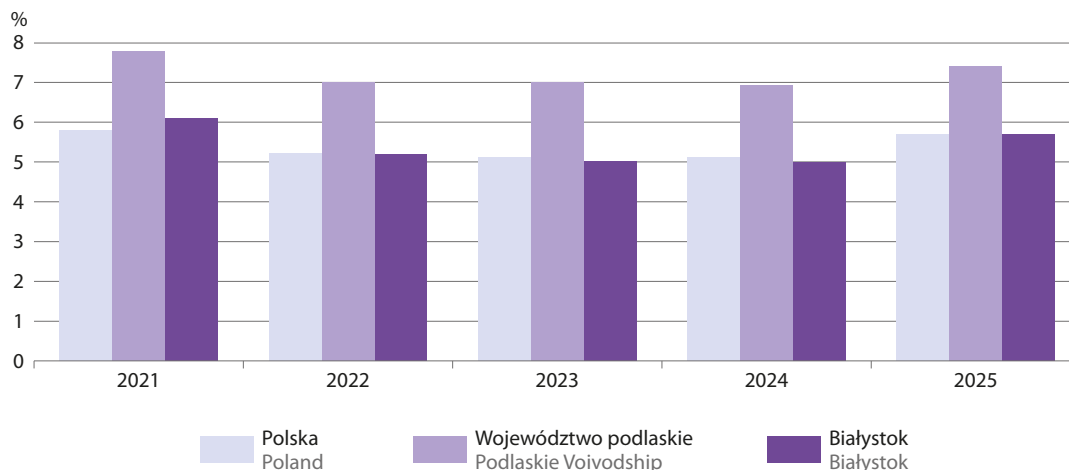
W województwie podlaskim w końcu grudnia 2025 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych była wyższa niż rok wcześniej w większości kategorii wyodrębnionych według czasu pozostawania bez pracy. Największy wzrost (o 18,6%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w skali roku o 1,8 p. proc., tj. do 17,7%.

W województwie podlaskim największe trudności ze znalezieniem pracy miały nadal osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił aż 25,9%, ale w odniesieniu do stanu w końcu poprzedniego roku zmniejszył się o 0,3 p. proc. Pogorszeniu uległa sytuacja osób ze stażem pracy poniżej 1 roku oraz bez stażu pracy, których odsetki w omawianej populacji wzrosły w skali roku odpowiednio o 1,0 p. proc. do 23,4% i o 0,4 p. proc. do 15,8%. W porównaniu ze stanem w końcu 2024 r. najkorzystniejsze zmiany zaobserwowano wśród osób ze stażem pracy od 5 do 10 lat. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w ujęciu rocznym o 0,4 p. proc. do 14,7%.

W końcu grudnia 2025 r., w odniesieniu do stanu w końcu poprzedniego roku, wśród ogółu pozostających bez pracy zmniejszył się odsetek osób długotrwale bezrobotnych (o 0,3 p. proc. do poziomu 55,0%), osób powyżej 50 roku życia (o 0,2 p. proc. do 26,6%), osób do 30 roku życia (o 0,1 p. proc. do 23,4%) i niepełnosprawnych (o 0,1 p. proc. do 5,7%).

**Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 26. Registered unemployment
As of 31 December

W końcu grudnia 2025 r. w województwie podlaskim stopa bezrobocia zwiększyła się w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej o 0,4 p. proc. do 7,4%, natomiast w kraju wzrosła o 0,6 p. proc. i wynosiła 5,7%.

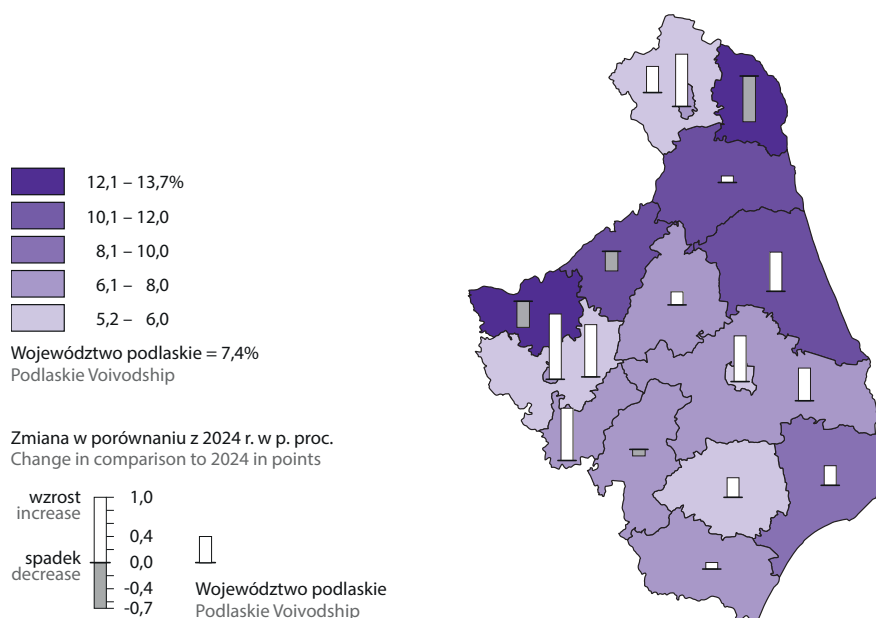
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

W 2021 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020, a od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

W ujęciu rocznym stopa bezrobocia zwiększyła się w trzynastu powiatach województwa podlaskiego, przy czym najbardziej w mieście Łomża (o 1,0 p. proc.). Spadek stopy bezrobocia zaobserwowano w czterech powiatach, a największy wystąpił w powiecie sejneńskim (o 0,7 p. proc.).

**Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 26. Registered unemployment rate in 2025
As of 31 December

W końcu grudnia 2025 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych w województwie podlaskim mieszkańcy wsi stanowili 37,0% (w kraju – 44,1%), tj. o 1,2 p. proc. mniej niż przed rokiem.

Powiatowe urzędy pracy w województwie podlaskim w 2025 r. miały do dyspozycji 19,0 tys. ofert pracy. W końcu grudnia omawianego roku na 1 ofertę pracy przypadało 33 bezrobotnych. Wskaźnik ten był niższy niż średnio w kraju, gdzie na 1 ofertę pracy przypadały 34 osoby bezrobotne. Najkorzystniejsza sytuacja w regionie miała miejsce w mieście Białystok (17 osób na 1 ofertę pracy), natomiast najwięcej bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w powiatach sejneńskim (471) i sokólskim (136).

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Na potrzeby analiz porównawczych, dane za 2020 r. przeliczono z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Według wyników BAEL, w 4 kwartale 2025 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie podlaskim liczyła 500 tys. osób, a biernych zawodowo – 394 tys. Aktywni zawodowo mieszkańcy Podlaskiego stanowili 2,8% tej grupy osób w kraju, a bierni zawodowo – 3,2%. W regionie wśród ludności aktywnej zawodowo zanotowano 481 tys. osób pracujących (tj. 2,8% ogółu pracujących w kraju) i 19 tys. bezrobotnych (tj. 3,4% niepracujących poszukujących pracy Polaków).

Do **pracujących według BAEL** zaliczono osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Struktura ludności w województwie według statusu na rynku pracy uległa niewielkiej zmianie w odniesieniu do zanotowanej w 4 kwartale poprzedniego roku. Udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15–89 lat zmniejszył się o 0,8 p. proc., a osób bezrobotnych – wzrósł o 0,6 p. proc. W porównaniu z ostatnim kwartałem 2020 r. zaobserwowane zmiany były również niewielkie. Odsetek pracujących spadł o 0,5 p. proc., a udział osób poszukujących pracy zwiększył się o 0,7 p. proc.

Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL
Table 12. Economic activity of the population aged 15–89 in the fourth quarter by LFS

Wyszczególnienie Specification	2020	2024	2025	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship		Polska Poland	
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	510	503	500	17912
pracujący employed persons	496	488	481	17346
bezrobotni ^a unemployed persons ^a	15	15	19	567
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	405	393	394	12456
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,7	56,1	55,9	59,0
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	54,2	54,5	53,7	57,1
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	2,9	3,0	3,8	3,2

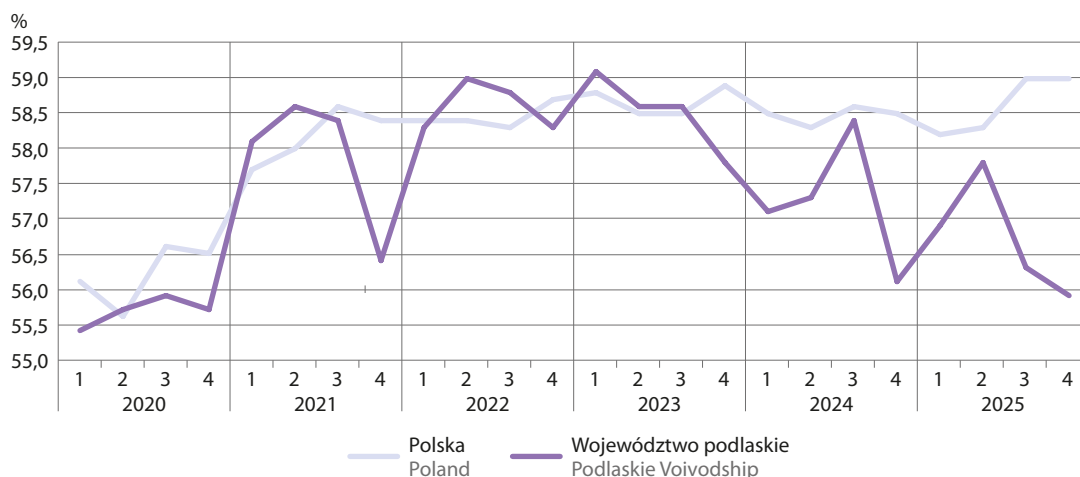
^a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
^a The unemployed population includes people aged 15–74.

Liczba aktywnych zawodowo w regionie w 4 kwartale 2025 r. zmniejszyła się nieznacznie w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, a w odniesieniu do 4 kwartału 2020 r. spadła o 2,0%. W Polsce odnotowano wzrost zbiorowości aktywnych zawodowo zarówno w okresie roku, jak i w porównaniu z 4 kwartałem 2020 r. odpowiednio o 1,0% i 3,2%.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

W ostatnim kwartale 2025 r. w województwie podlaskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,9%, podczas gdy w kraju wyniósł 59,0%. W ciągu roku jego wartość w regionie zmniejszyła się o 0,2 p. proc., natomiast w Polsce wzrosła o 0,5 p. proc. W porównaniu z 4 kwartałem 2020 r. omawiany współczynnik w regionie zwiększył się o 0,2 p. proc., a w kraju – o 2,5 p. proc.

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
 Chart 27. Activity rate by quarters

Zbiorowość pracujących w województwie w 4 kwartale 2025 r. liczyła 481 tys. i w odniesieniu do analogicznego okresu 2024 r. uległa zmniejszeniu o 1,4%, a w porównaniu z ostatnim kwartałem 2020 r. – o 3,0%.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w 4 kwartale 2025 r. w Podlaskiem ukształtował się na poziomie 53,7%, a w kraju – 57,1%. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku jego wartość w regionie zmniejszyła się o 0,8 p. proc., natomiast w kraju wzrosła o 0,3 p. proc. W odniesieniu do 4 kwartału 2020 r. w województwie podlaskim odnotowano spadek analizowanego wskaźnika o 0,5 p. proc., podczas gdy w Polsce nastąpił jego wzrost o 2,4 p. proc.

W ostatnim kwartale 2025 r. liczba bezrobotnych w województwie podlaskim wyniosła 19 tys. i była o 26,7% większa zarówno w porównaniu z zanotowaną w analogicznym okresie 2024 r., jak i w 4 kwartale 2020 r.

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2025 r. w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 3,8% i była o 0,6 p. proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W okresie roku jej wartość wzrosła w regionie o 0,8 p. proc., podczas gdy w kraju zwiększyła się o 0,4 p. proc. W porównaniu z ostatnim kwartałem 2020 r. w Podlaskiem stopa bezrobocia wzrosła o 0,9 p. proc., a w Polsce nie uległa zmianie.

W 4 kwartale 2025 r. populacja biernych zawodowo w województwie liczyła 394 tys. osób i stanowiła 44,1% ogółu mieszkańców w wieku 15–89 lat (w Polsce – 41,0%). Liczba osób nieaktywnych zawodowo w ujęciu rocznym w regionie nieznacznie wzrosła, a w kraju zmniejszyła się o 1,2%. W odniesieniu do 4 kwartału 2020 r. liczebność omawianej populacji uległa natomiast ograniczeniu: w województwie podlaskim – o 2,7%, a w Polsce – o 6,9%.

W 4 kwartale 2025 r. w Podlaskiem emerytura stanowiła główną przyczynę niewykonywania i nieposzukiwania pracy dla 48,5% ogółu biernych zawodowo w wieku 15–74 lata (w kraju – 51,2%), natomiast 26,4% omawianej populacji to osoby nieaktywne z powodu nauki i uzupełniania kwalifikacji zawodowych (w Polsce – 24,2%). Wśród pozostałych, najczęściej wymienianych jako główne przyczyny bierno-

ści zawodowej były choroba lub niepełnosprawność – 10,7% (w kraju – 10,3%) oraz obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu – 5,5% (w Polsce – 6,8%). W porównaniu z analogicznym kwartałem 2024 r. główne przyczyny bierności zawodowej nie uległy zmianie i w województwie odsetek osób nieaktywnych zawodowo w wieku 15–74 lata wskazujących przed rokiem emeryturę wyniósł 47,6%, naukę i uzupełnianie kwalifikacji zawodowych – 25,4%, chorobę lub niepełnosprawność – 12,1%, a obowiązki rodzinne i związane z prowadzeniem domu – 7,3%.

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż w roku poprzednim.

W 2025 r. nastąpił wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów w ujęciu rocznym, przy czym zwiększyły się zbiorowości osób pobierających świadczenia zarówno z ZUS, jak i z KRUS. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, a wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS niż realizowane przez KRUS.

W 2024 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost dochodu rozporządzalnego oraz dochodu do dyspozycji przypadających na 1 osobę w gospodarstwach domowych. W porównaniu z 2023 r. zmiejszeniu uległ wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych. Odsetek gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną pozytywnie był wyższy niż rok wcześniej, w niewielkim stopniu spadł natomiast odsetek oceniających ją negatywnie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Badanie struktury wynagrodzeń według zawodów jest realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

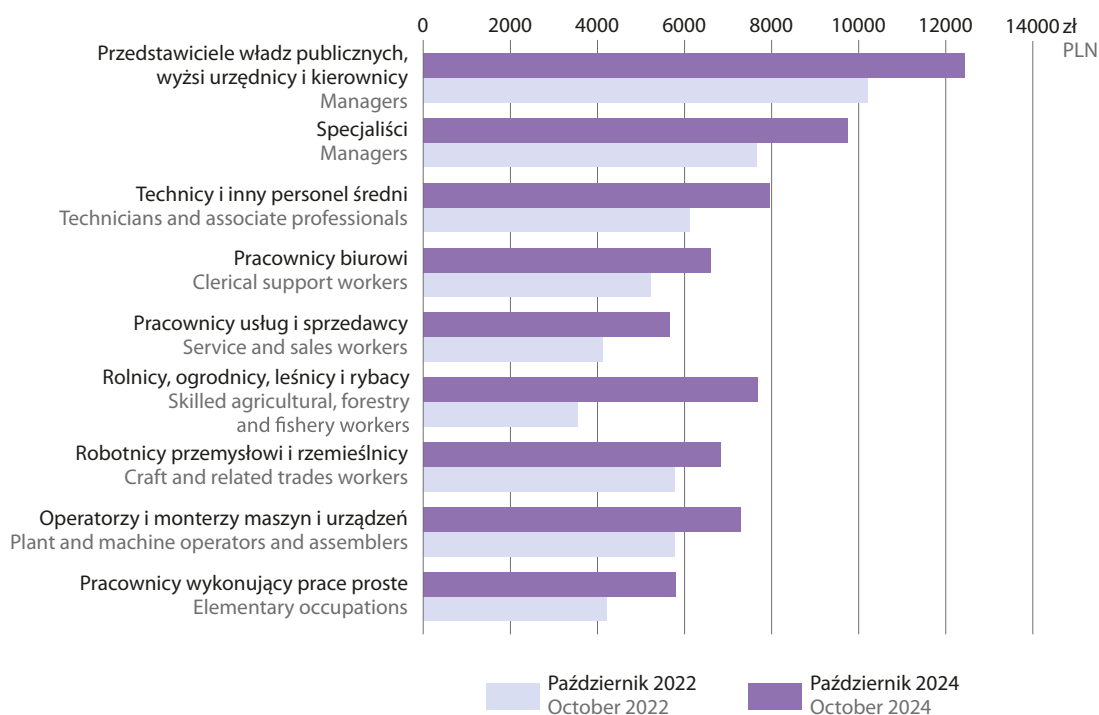
W październiku 2024 r. w województwie podlaskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 8071,61 zł i stanowiło 90,2% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w kraju. W porównaniu z analogicznym miesiącem 2022 r. wzrosło ono o 27,6%.

Połowa zatrudnionych pracowników otrzymała miesięczne wynagrodzenie brutto niższe niż 7124,00 zł (mediana = decyl piąty = wynagrodzenie środkowe). Miesięczne wynagrodzenie brutto co najwyżej w wysokości 4580,00 zł (decyl pierwszy) otrzymało 10% najmniej zarabiających pracowników, natomiast 10% najlepiej zarabiających otrzymało miesięczne wynagrodzenie brutto co najmniej w wysokości 12201,50 zł (decyl dziewiąty).

W omawianym miesiącu 2024 r. w województwie podlaskim 2,1% ogółu zatrudnionych otrzymało przynajmniej dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w kraju (17889,58 zł lub więcej). Pracownicy otrzymujący miesięczne wynagrodzenie brutto mniejsze lub równe przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu brutto w kraju (tzn. do 8944,79 zł) stanowili 78,0% ogółu pracowników w województwie. Wśród zatrudnionych 15,1% osób zarabiała co najwyżej połowę przeciętnego wynagrodzenia brutto w Polsce, czyli nie więcej niż 4472,40 zł. Co piętnasty zatrudniony (6,6% ogółu) otrzymał miesięczne wynagrodzenie brutto co najwyżej równe wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. 4300,00 zł, ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Analiza relacji wysokości wynagrodzeń kobiet i mężczyzn w Podlaskiem wykazała, że w październiku 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie kobiet wyniosło 8035,83 zł, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie mężczyzn – 8107,54 zł. Oznacza to, że kobiety zarabiała średnio o 0,9% mniej niż mężczyźni, a ich wynagrodzenie stanowiło 99,6% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie. W porównaniu z przeciętnymi miesięcznymi wynagrodzeniami kobiet i mężczyzn w kraju, wysokość wynagrodzeń obydwu grup wyodrębnionych ze względu na płeć w regionie była niższa odpowiednio o 4,5% i 14,5%.

Wykres 28. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych
Chart 28. Average monthly gross wages and salaries by performed occupational groups

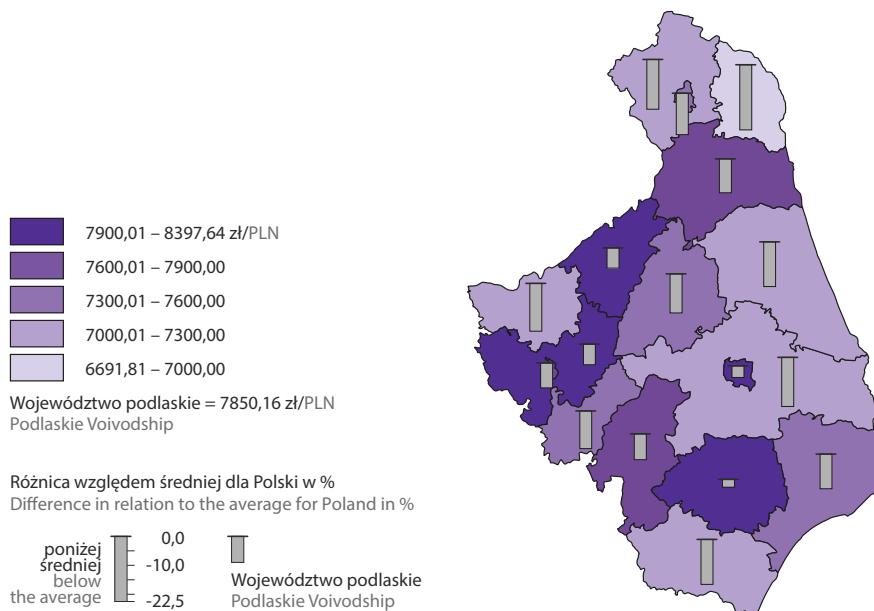
W październiku 2024 r. wśród ogólnej populacji pracowników w województwie podlaskim najwyższe wynagrodzenia otrzymali przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy. Były one o 38,9% wyższe od przeciętnego wynagrodzenia ogółem w kraju (wynoszącego 8944,79 zł). Kolejną grupę, w której wynagrodzenia przekroczyły poziom przeciętnego wynagrodzenia w Polsce tworzyli specjaliści, a ich wynagrodzenie było o 9,0% wyższe od średniego w kraju. Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników należących do pozostałych „wielkich” grup zawodów kształtowały się poniżej poziomu średniego w Polsce, przy czym najniższe zanotowano wśród pracowników usług i sprzedawców (o 36,8% niższe od średniego wynagrodzenia w kraju), pracowników wykonujących prace proste (o 35,1%) oraz pracowników biurowych (o 26,2%).

W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) – na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) w województwie podlaskim w 2024 r. wyniosło 7850,16 zł i było o 1045,12 zł (tj. o 15,4%) wyższe niż w 2023 r. Stanowiło ono 91,0% przeciętnego wynagrodzenia w kraju, które w 2024 r. wyniosło 8630,27 zł i w ujęciu rocznym zwiększyło się o 13,6%.

Wynagrodzenie wyższe od przeciętnego w województwie wystąpiło w powiecie bielskim (o 7,0%), mieście Białystok (o 5,5%), powiatach grajewskim (o 2,2%) i łomżyńskim (o 2,1%) oraz w mieście Łomża (o 0,5%), natomiast znacznie niższe od średniego w regionie stwierdzono w powiatach sejneńskim (o 14,8%) oraz suwalskim (o 9,0%).

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia^a brutto w 2024 r.
Map 27. Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Prawie we wszystkich powiatach w regionie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zwiększyło się w porównaniu z poprzednim rokiem, przy czym najwyższy wzrost zanotowano w powiatach grajewskim (o 18,3%) oraz monieckim (o 18,2%). Spadek wynagrodzeń miał miejsce w powiecie sejneńskim (o 10,6%).

W porównaniu z 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie wzrosło ponad 2-krotnie. Największy wzrost wystąpił w mieście Łomża (również ponad 2-krotnie), a najmniejszy – w powiecie sejneńskim (o 87,7%). W 2015 r. pracujący w województwie podlaskim otrzymali o 12,1% niższe wynagrodzenie od średniego w kraju (3647,08 zł względem 4150,86 zł).

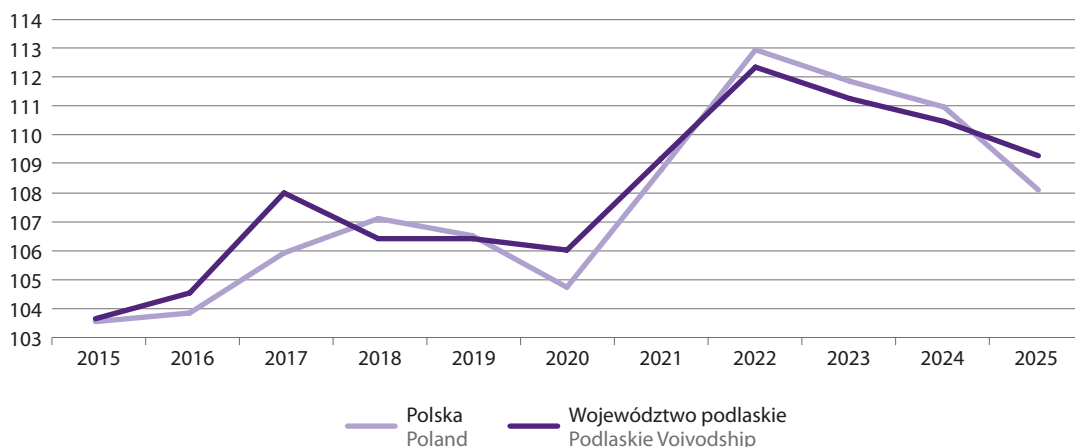
W kolejnej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2025 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 7728,18 zł i było o 9,3% wyższe niż w roku poprzednim oraz ponad 2-krotnie wyższe niż w 2015 r. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 8934,98 zł i zwiększyło się o 8,1% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem i ponad 2-krotnie w porównaniu z 2015 r.

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

Wykres 29. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw Rok poprzedni=100

Chart 29. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector
Previous year=100

W 2025 r. relacja przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim do średniej krajowej wyniosła 86,5%, podczas gdy w 2024 r. – 85,5%, a w 2015 r. – 83,9%.

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 13. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
W złotych In PLN	3458,56	4680,65	7068,34	7728,18
Polska=100 Poland=100	83,9	86,5	85,5	86,5

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie podlaskim zanotowano w sekcjach informacja i komunikacja oraz budownictwo. Przekroczyły one odpowiednio o 19,9% i 11,3% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz w zakwaterowaniu i gastronomii. Były one odpowiednio o 24,8% i 14,5% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w regionie.

W 2025 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie podlaskim wyniosła 280,3 tys. osób i była wyższa od zanotowanej w 2024 r. (o 4,0 tys. osób, tj. o 1,5%) oraz w 2015 r. (o 22,4 tys. osób, tj. o 8,7%).

W 2025 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 2,6%, natomiast świadczeniobiorcy KRUS stanowili 7,0% całej ich populacji w kraju. Łącznie udział świadczenioborców ZUS i KRUS z terenu województwa podlaskiego w ich ogólnej liczbie w kraju wyniósł 3,1%.

Tablica 14. Świadczenia społeczne
Table 14. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	257,9	271,9	276,3	280,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1798,48	2178,78	3403,62	3683,84
w tym emerytura of which retirement pay	1887,83	2244,27	3501,44	3780,83
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1149,95	1368,46	2099,76	2254,23
w tym emerytura of which retirement pay	1164,71	1368,01	2100,15	2223,04

W 2025 r. emerytury i renty z ZUS w województwie podlaskim otrzymywało 211,4 tys. osób, tj. o 1,8% więcej niż przed rokiem i o 23,9% więcej niż przed dziesięcioma laty. Na kierunek zmian zachodzących w 2025 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, decydujący wpływ miała większa (o 2,2%) niż przed rokiem zbiorowość emerytów. Zwiększyła się również grupa osób pobierających renty rodzinne (o 2,1%). Po raz kolejny zmniejszyła się natomiast liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,4%).

W 2025 r. najliczniejszą grupę świadczenioborców ZUS stanowili emeryci (82,9% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (5,5%).

Odmienne niż w przypadku świadczeniobiorców ZUS kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie podlaskim. W 2025 r. emerytury i renty rolnicze pobierało 68,9 tys. osób, czyli o 0,5% więcej niż przed rokiem, ale o 21,1% mniej niż 10 lat wcześniej. W odniesieniu do poprzedniego roku wzrosła liczba osób korzystających z rent rodzinnych (o 17,7%), zaobserwowano natomiast spadek liczby osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 0,7%) i otrzymujących emerytury (o 0,1%). Grupa świadczeniobiorców KRUS charakteryzowała się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeniobiorców ZUS, dominowali w niej emeryci, przy czym ich odsetek w analizowanym roku wyniósł 79,9%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 4,8% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

W województwie podlaskim w 2025 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 3683,84 zł i była o 8,2% wyższa niż przed rokiem. W kraju w analizowanym okresie również odnotowano jej wzrost (o 8,5%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 2254,23 zł i w ujęciu rocznym zwiększyło się o 7,4% (w kraju nastąpił wzrost o 5,9%).

Tendencję wzrostową zaobserwowano w przypadku wartości wszystkich świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat z ZUS w okresie ostatniego roku odnotowano w przypadku renty rodzinnej (w województwie – o 10,0%, w kraju – o 9,8%). Biorąc pod uwagę świadczenia wypłacane przez KRUS, w największym stopniu zwiększyła się również renta rodzinna (w regionie – o 24,0%, w Polsce – o 16,4%).

W 2025 r. wysokość świadczeń w województwie podlaskim kształtowała się poniżej średniej krajowej (z wyjątkiem rent rodzinnych i emerytur z KRUS). Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS województwo uplasowało się na trzynastym miejscu, a z KRUS – na siódmym miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez ZUS notowano najczęściej większe odchylenia od średniej krajowej poszczególnych kategorii świadczeń (renty z tytułu niezdolności do pracy były o 10,3% niższe od przeciętnych w kraju, renty rodzinne – o 9,8%, a emerytury – o 9,5%) niż w przypadku wypłat z KRUS (gdzie renty rodzinne i emerytury były wyższe odpowiednio o 10,9% i 0,6% od średnich krajowych, natomiast renty z tytułu niezdolności do pracy – niższe o 0,2%).

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (wyniki Badania Budżetów Gospodarstw Domowych).

W 2024 r. w województwie podlaskim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 3259,81 zł i był o 92,64 zł wyższy niż średnio w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem kwota ta w województwie wzrosła o 21,6%, podczas gdy w kraju zwiększyła się o 18,3%. W analizowanym roku Podlaskie zajmowało pod tym względem drugie miejsce w Polsce – tylko województwo mazowieckie charakteryzowało się wyższym przeciętnym miesięcznym dochodem rozporządzalnym przypadającym na 1 osobę w gospodarstwach domowych.

W omawianym roku przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji (dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki) przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych osiągnął wartość 3202,61 zł i również był wyższy niż przeciętny w kraju, który wyniósł 3103,06 zł. W porównaniu z poprzednim rokiem kwota ta wzrosła w Podlaskim o 21,5%, a w Polsce – o 18,3%.

Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny^a
 Table 15. Average monthly available income^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland	
	w zł in PLN				
Na 1 osobę w gospodarstwie domowym Per capita in household	1257,93	1948,31	2681,20	3259,81	3167,17
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1208,57	1917,16	2635,20	3202,61	3103,06

a Od 2021 r. dane pochodzące z badania budżetów gospodarstw domowych uogólniono w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

a Since 2021 data from the household budget survey were generalised based on the results of the National Population and Housing Census 2021, additionally taking into account the population structure by age and sex, and are therefore not directly comparable with data for previous years, which were generalised based on the results of the National Population and Housing Census 2011.

W 2024 r. w województwie podlaskim wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ukształtował się na poziomie 25,5%. Oznacza to spadek o 0,7 p. proc. w odniesieniu do jego wartości zanotowanej w 2023 r. W kraju omawiany wskaźnik w 2024 r. wyniósł 13,8% i był o 0,2 p. proc. niższy w porównaniu z poprzednim rokiem.

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji po transferach społecznych.

Transfery społeczne – bieżące przelewy otrzymywane przez gospodarstwa domowe podczas okresu odniesienia dochodu, przeznaczone do zmniejszenia ciężarów finansowych związanych z wieloma nieprzewidywalnymi sytuacjami lub potrzebami, dokonywane w ramach wspólnie organizowanych systemów lub poza tymi systemami przez organy rządowe lub instytucje typu non-profit świadczące usługi na rzecz gospodarstw domowych (NPISH).

W 2024 r., podobnie jak rok wcześniej, Podlaskie było województwem o najwyższym poziomie wskaźnika zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych.

Współczynnik Giniego jest to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

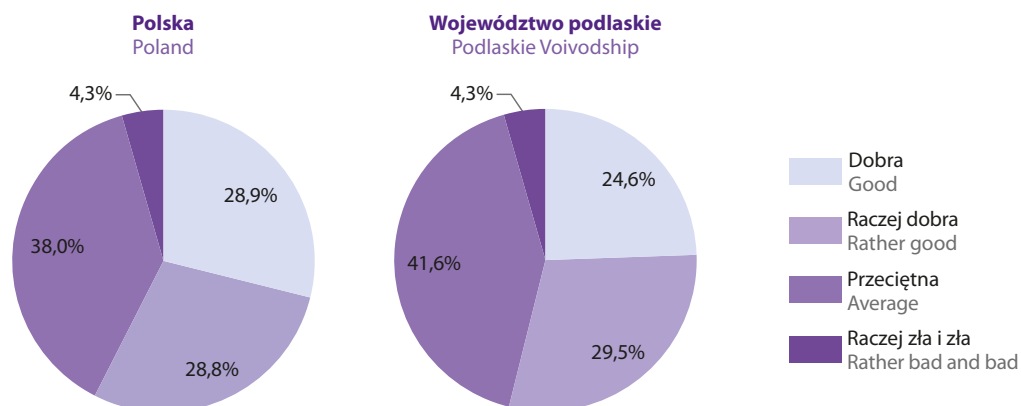
Współczynnik Giniego, jako miara zróżnicowania dochodów, w 2024 r. w województwie podlaskim wyniósł 26,5% i był niższy o 2,5 p. proc. od zanotowanego w 2023 r. W Polsce współczynnik ten osiągnął 26,0% i zmniejszył się o 1,0 p. proc. w odniesieniu do poziomu sprzed roku.

W 2024 r. w województwie podlaskim swoją sytuację materialną jako dobrą oceniło 24,6% gospodarstw domowych, a jako raczej dobrą – 29,5%. W okresie roku odsetek oceniających sytuację swego gospodarstwa pozytywnie zwiększył się o 5,2 p. proc. (w kraju wzrósł o 3,7 p. proc.).

Udział gospodarstw określających swoją sytuację materialną jako przeciętną wyniósł 41,6% i w porównaniu z 2023 r. zmniejszył się o 5,1 p. proc. (w kraju spadł o 3,2 p. proc.).

Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.

Chart 30. Subjective evaluation of material situation of household in 2024

W omawianym roku w województwie podlaskim odsetek gospodarstw domowych postrzegających swoją sytuację jako raczej złą lub złą ukształtował się na poziomie 4,3%. Udział gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną negatywnie był o 0,1 p. proc. niższy od zanotowanego przed rokiem (w kraju zmniejszył się o 0,5 p. proc.).

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

W 2024 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, zmniejszyła się zarówno liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej, jak również udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców województwa. Wzrosła natomiast wartość udzielonych świadczeń.

W końcu 2024 r. działało mniej niż przed rokiem placówek opieki nad dziećmi do lat 3.

W 2024 r. świadczenia społeczne w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przyznano na podstawie decyzji 34,3 tys. osób, tj. o 7,5% mniej niż w 2023 r. i o 50,3% mniej niż 9 lat wcześniej (bez względu na liczbę pobieranych świadczeń, ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania). Wartość udzielonych świadczeń była większa o 7,9% w porównaniu z poprzednim rokiem i o 4,8% w odniesieniu do 2015 r.

Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej

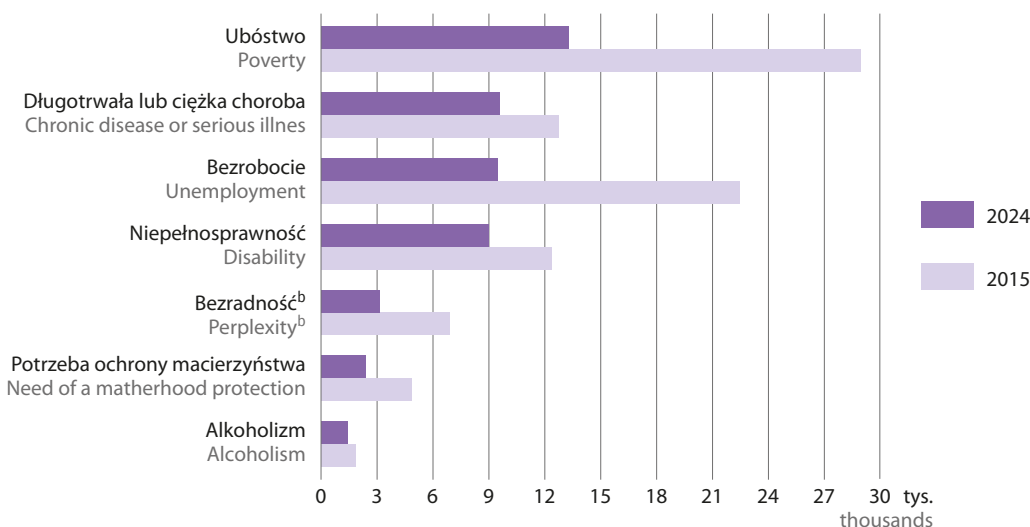
Table 16. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej: Beneficiaries of social assistance benefits:				
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	69021	44261	37115	34332
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	579,9	381,6	325,4	302,4
Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	135829,0	120587,4	131973,0	142410,4
pomoc pieniężna financial assistance	105593,5	91622,5	90748,3	98334,4
pomoc niepieniężna non-financial assistance	30235,5	28964,9	41224,7	44076,0

Wskaźnik określający liczbę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności w województwie wyniósł 302 (w Polsce – 221), tj. o 23 mniej niż rok wcześniej.

Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. W 2024 r. w województwie podlaskim świadczenia w formie pieniężnej na podstawie decyzji otrzymało 29,9 tys. osób, a w 2023 r. – 33,9 tys. Wartość pomocy pieniężnej wyniosła 98,3 mln zł i była o 8,4% wyższa niż rok wcześniej. Największą kwotę przeznaczono na zasiłki stałe – 42,6 mln zł i zasiłki okresowe – 27,6 mln zł. Świadczenia w formie niepieniężnej na podstawie decyzji przyznano 16,6 tys. osób, a w 2023 r. – 17,7 tys. osób. W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 44,1 mln zł, tj. o 6,9% więcej niż w roku poprzednim. Najwięcej środków przeznaczono na usługi opiekuńcze – 15,3 mln zł i posiłki – 14,1 mln zł.

Wykres 31. Rodziny, którym przyznano pomoc^a według przyczyn
Chart 31. Families with assigning help^a by reasons

a Na podstawie decyzji. b W sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
a Based on the decisions. b In care and educational affairs as well as in household duties.

W jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy społecznej. W 2024 r. najczęściej pomocy udzielano rodzinom z powodu ubóstwa (13,2 tys.), długotrwałej lub ciężkiej choroby (9,6 tys.), bezrobocia (9,5 tys.) oraz niepełnosprawności (9,0 tys.). W porównaniu z 2015 r. najbardziej zmniejszyła się liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa (o 15,7 tys.), bezrobocia (o 13,0 tys.) i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (o 3,8 tys.).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informacje o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, z późn. zm.).

W 2024 r. ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej w województwie podlaskim skorzystało 22,9 tys. gospodarstw domowych i 48,9 tys. beneficjentów. Liczba tych gospodarstw domowych zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. (odpowiednio o 6,1% i 44,2%). Liczba beneficjentów także uległa spadkowi w odniesieniu do roku poprzedniego (o 7,2%) i 2015 (o 54,2%).

Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej

Table 17. Beneficiaries of social assistance

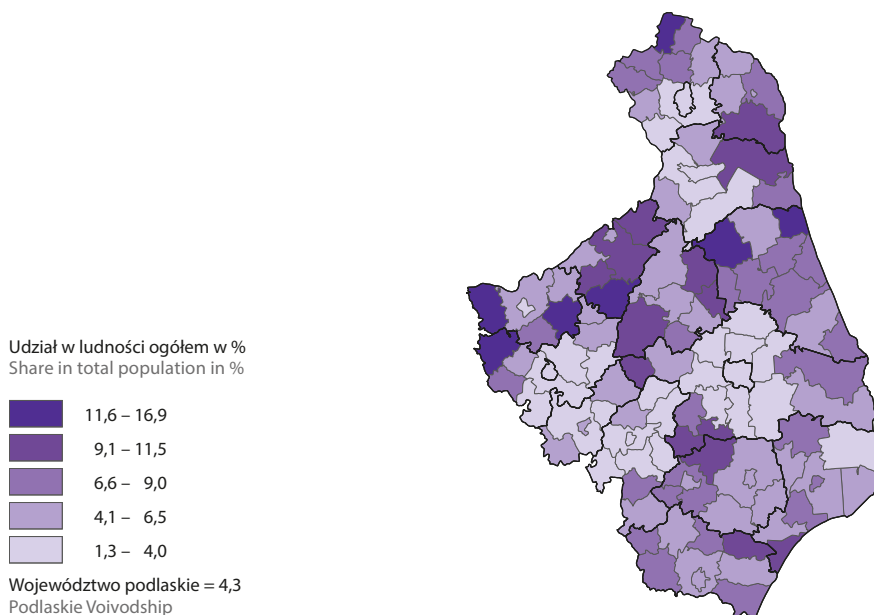
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from community social assistance	40995	28323	24355	22864
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej: Beneficiaries of social assistance:				
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	106935	64313	52711	48935
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	898	555	462	431

Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców województwa podlaskiego w 2024 r. wyniósł 4,3% (w kraju – 3,1%) i zmniejszył się zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 0,3 p. proc.), jak i w odniesieniu do 2015 r. (o 4,7 p. proc.).

Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie tego wskaźnika w regionie. Rozpiętość pomiędzy jego najniższą i najwyższą wartością w gminach wyniosła 15,6 p. proc. Najwyższy udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców zanotowano w gminie wiejskiej Radziłów (16,9%), a najniższy – w gminie miejskiej Wysokie Mazowieckie (1,3%).

Mapa 28. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.

Map 28. Beneficiaries of social assistance in 2024

Funkcjonujący do 2023 r. rządowy program „Rodzina 500+” zmieniono w 2024 r. na program „Rodzina 800+”, czego podstawą było zwiększenie wypłacanego na uprawnione dziecko świadczenia z 500 zł na 800 zł miesięcznie. W 2024 r. w województwie podlaskim wartość wypłaconych z tego tytułu świadczeń wychowawczych wyniosła 1921,3 mln zł i była o 58,8% wyższa niż w poprzednim roku. Przeciętna miesięczna liczba dzieci objętych tym świadczeniem ukształtowała się na poziomie 198,3 tys. i zmniejszyła się o 0,7% w porównaniu z 2023 r.

Tablica 18. Świadczenia wychowawcze w ramach programu „RODZINA 800+”^a
 Table 18. Child-raising benefits within the "Family 800+" programme^a

Wyszczególnienie Specification	2016 ^b	2020	2023	2024
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	560221,2	1167343,2	1210220,7	1921319,2
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymywały świadczenie wychowawcze Monthly average number of children for which families received child-raising benefit	124910	191402	199650	198279

a Do 2023 r. – program „Rodzina 500+”. b W okresie kwiecień–grudzień.

Uwaga. Od 1 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało na drugie i kolejne dziecko rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia niezależnie od dochodu, a w przypadku dochodu w wysokości nieprzekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę. Od 1 czerwca 2022 r. świadczenie wychowawcze otrzymują dzieci w pieczy zastępczej (do 31 maja 2022 r. były to dodatki w kwocie równej wysokości świadczenia wychowawczego).

a Until 2023 – "Family 500+" programme. b In the period of April–December.

Note. From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income. From 1 June 2022, foster children have been eligible for the child-raising benefit (until 31 May, they received supplements).

W 2024 r. kontynuowano program Karta Dużej Rodziny oferujący rodzinom wielodzietnym, tj. przynajmniej z trójką dzieci, system zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej na terenie całego kraju. W województwie podlaskim tę kartę posiadało 64,6 tys. rodzin (w kraju – 1864,9 tys.), tj. o 6,1% więcej niż rok wcześniej. Największą liczbę takich rodzin zanotowano w mieście Białystok (17,3% ogółu) i powiecie białostockim (13,3%), natomiast najmniej było ich w powiatach sejneńskim (1,7%) i hajnowskim (2,9%).

W ramach programu „Dobry Start” każdemu uczącemu się dziecku, rozpoczynającemu rok szkolny, wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. Jest ono przyznawane niezależnie od wysokości dochodu uzyskiwanego przez opiekunów i wynosi 300,00 zł. W województwie podlaskim w 2024 r. wsparcie w ramach tego programu otrzymało 135,5 tys. uczniów (o 1,2% więcej niż w poprzednim roku), a do rodzin trafiło z tego tytułu 40,7 mln zł (o 1,3% więcej niż w 2023 r.).

W 2024 r. w województwie podlaskim na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami przeznaczono 63,3 mln zł, tj. o 24,9% mniej niż rok wcześniej. Stanowiły one 13,0% ogólnej wartości świadczeń rodzinnych (w 2023 r. – 20,7%). Przeciętnie miesięcznie zasiłki rodzinne były wypłacane na 30,1 tys. dzieci (w 2023 r. – na 40,2 tys. dzieci).

Ze świadczeń wypłacanych z funduszu alimentacyjnego mogą korzystać osoby uprawnione do pobierania alimentów, których egzekucja okazała się bezskuteczna. W województwie podlaskim w 2024 r. z tego funduszu wypłacono 55,9 tys. świadczeń o łącznej wartości 24,5 mln zł. W porównaniu z 2023 r. było to mniej – odpowiednio o 5,5% i 0,6%.

Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 19. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start ^a : Good Start ^a :				
kwota świadczeń wypłaconych w tys. zł amount of benefits paid in thousand PLN	.	38543,4	40146,5	40650,3
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie number of children (and learners) for whom benefits have been paid	.	128516	133890	135501
Zasiłek rodzinny: Family allowance:				
kwota świadczeń ^b wypłaconych w tys. zł amount of family allowances ^b in thousand PLN	162236	131787	84290	63340
dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	82082	64667	40166	30111
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w % share of children aged under 17 years, for which the parents received family allowances in the total number of children in this age in %	36,7	28,4	18,1	13,9
Fundusz alimentacyjny: Alimony fund:				
kwota świadczeń wypłaconych w tys. zł amount of benefits paid in thousand PLN	31645,2	28152,3	24705,1	24549,1
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	82577	70701	59172	55889
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT: Family tax relief in PIT tax returns:				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	150654,0	153727,1	120205,8	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	178598	182518	197057	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku, jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the "Good Start" program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim działało 156 (w kraju – 5672) placówek opieki nad dziećmi do lat 3, tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem, ale prawie 2,5-krotnie więcej niż w końcu 2015 r. Wśród nich dominującą pozycję stanowiły żłobki (88,5%). Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., omawiane placówki dysponowały łącznie 6,7 tys. miejsc (w Polsce – 223,8 tys.), tj. o 3,9% więcej niż przed rokiem i ponad 2,5-krotnie więcej niż 9 lat wcześniej.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godzin dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godzin dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 niewpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

W końcu 2024 r. z instytucjonalnych form opieki korzystało 5,8 tys. dzieci do lat 3, co oznacza wzrost zarówno w porównaniu z końcem poprzedniego roku, jak i 2015 r. odpowiednio o 8,0% i ponad 2,5-krotny. Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., zdecydowaną większość, tj. 95,1%, stanowiły dzieci przebywające w żłobkach. Ich odsetek nie zmienił się w odniesieniu do stanu zanotowanego rok wcześniej, a w odniesieniu do końca 2015 r. – wzrósł o 10,6 p. proc.

Tablica 20. Żłobki^a i kluby dziecięce
Stan w dniu 31 grudnia
 Table 20. Nurseries^a and children's clubs
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	39	109	138	138
w tym publiczne of which public	18	25	.	.
Oddziały żłobkowe Nursery wards	3	–	–	–
Kluby dziecięce Children's clubs	20	13	19	18
Miejsca Places	2391	5003	6408	6658
w żłobkach in nurseries	1983	4761	6052	6327
w klubach dziecięcych in children's clubs	408	242	356	331
Dzieci Children	2235	4104	5348	5776
w żłobkach in nurseries	1888	3934	5088	5493
w klubach dziecięcych in children's clubs	347	170	260	283

a Do 2021 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

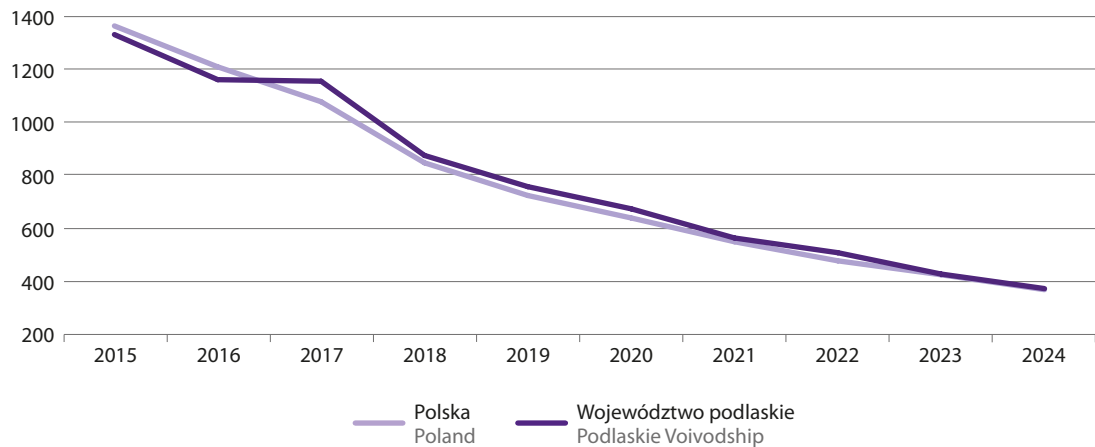
a Until 2021 places and children in nurseries including nursery wards.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

W końcu 2024 r. na 100 miejsc przygotowanych w żłobkach i klubach dziecięcych w regionie przypadało 372 dzieci w wieku do lat 3 (w kraju – 368 dzieci). Według stanu w końcu poprzedniego roku oraz 2015 r., na 100 miejsc w omawianych placówkach przypadało odpowiednio 427 i 1335 dzieci w wieku do lat 3.

Wykres 32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych Stan w dniu 31 grudnia

Chart 32. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs
As of 31 December

a Do 2021 r. miejsca i dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a Until 2021 places and children in nurseries including nursery wards.

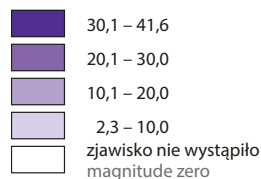
Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim na 1000 dzieci w wieku do lat 3 przypadało 234 dzieci przebywających w żłobkach i klubach dziecięcych (w kraju – 219 dzieci), czyli o 39 dzieci więcej niż rok wcześniej. Najwyższy odsetek dzieci w wieku do lat 3 korzystających ze żłobków i klubów dziecięcych zanotowano w mieście Suwałki (41,6%), natomiast najniższy – w powiecie suwalskim (2,3%). W powiecie łomżyńskim nie funkcjonowała wówczas żadna placówka opieki nad dziećmi do lat 3.

Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

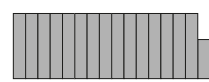
Map 29. Nurseries and children's clubs in 2024
As of 31 December

Dzieci objęte opieką żłobkową
w ogólnej liczbie dzieci w wieku do lat 3 w %
Children covered by nursery care
in total number of children up to the age of 3 in %

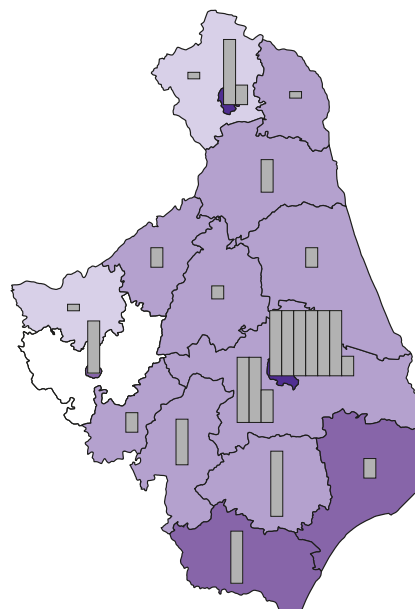

Województwo podlaskie = 23,4
Podlaskie Voivodship

Obiekty
Facilities

Województwo podlaskie
Podlaskie Voivodship

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

Na przestrzeni ostatnich lat systematycznie zwiększała się liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych w ujęciu rocznym.

W końcu 2024 r., analogicznie jak przed rokiem, odnotowano nieznaczną poprawę warunków mieszkaniowych w skali roku – zwiększyła się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, przy równoczesnym spadku liczby osób zamieszkujących w 1 mieszkaniu.

W analizowanym roku, podobnie jak w latach poprzednich, dokonano kolejnych inwestycji w obszarze infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, zwiększających długość sieci oraz liczbę przyłączy do odbiorców.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu w dniu 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

W końcu 2024 r. na terenie województwa podlaskiego znajdowało się 483,2 tys. mieszkań, tj. 3,0% ogółu mieszkań w zasobach mieszkaniowych Polski. Ich liczba wzrosła zarówno w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej, jak i w końcu 2015 r. odpowiednio o 1,3% i 9,6%. Najwięcej mieszkań znajdowało się w mieście Białystok (145,8 tys.) i powiecie białostockim (63,1 tys.), a także w mieście Suwałki (29,0 tys.), mieście Łomża (26,1 tys.) i powiecie sokólskim (24,8 tys.).

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a
Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Dwelling stocks^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Mieszkania: Dwellings:				
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	440829	459776	477175	483229
na 1000 ludności per 1000 population	370,8	397,5	419,2	426,6
Przeciętna: Average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	4,02	4,04	4,03	4,03
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor of a dwelling in m ²	76,1	77,8	78,3	78,4
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,70	2,52	2,39	2,34

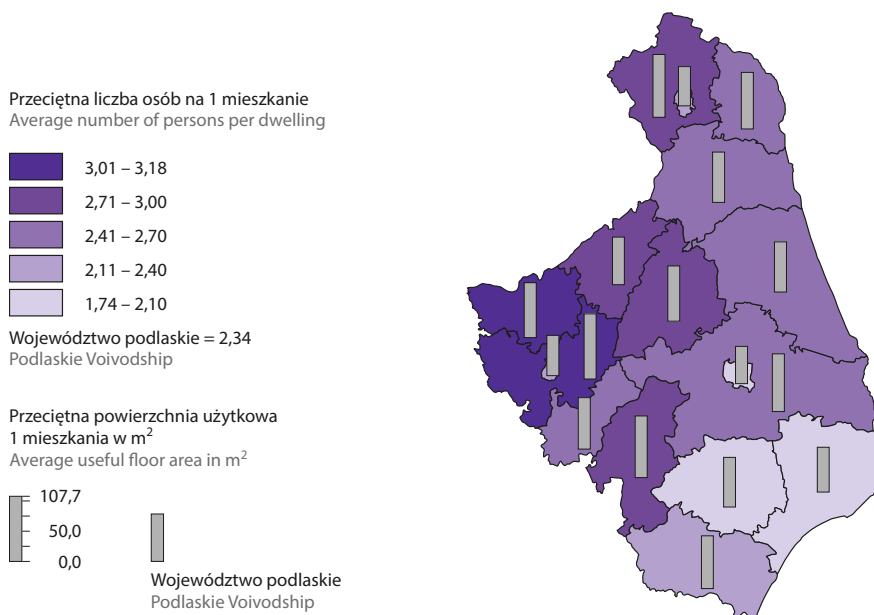
^a Na podstawie bilansów.
a On the basis of balances.

W analizowanym roku wskaźnik liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie podlaskim wynosił 426,6, przy czym w miastach osiągnął on poziom 454,9, a na wsi – 382,8.

Z roku na rok wartość wskaźnika informującego o liczbie osób przydającej na 1 mieszkanie zmniejsza się. W końcu 2024 r. w województwie podlaskim wynosił on 2,34 (w Polsce – 2,35). Oznacza to spadek wartości wskaźnika, który 9 lat wcześniej kształtował się w województwie na poziomie 2,70, w kraju natomiast wynosił 2,72. Najwyższą przeciętną liczbą osób w 1 mieszkaniu na terenie województwa w końcu 2024 r. charakteryzowały się gminy wiejskie Przytuły (3,79) oraz Kolno (3,57), a najniższe zaludnienie mieszkań odnotowano w gminach wiejskich Dubicze Cerkiewne (1,21) oraz Orla (1,33).

**Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 30. Housing conditions of population in 2024
As of 31 December

W końcu 2024 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych w Podlaskiem kształtowała się na poziomie 78,4 m², przy czym w miastach była mniejsza niż na wsi i wynosiła odpowiednio 67,4 m² oraz 98,6 m². W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze wskaźnik ten przyjął wartość 69,7 m², a w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją – 88,6 m².

W województwie podlaskim, według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., długość sieci wodociągowej (rozdzielczej wraz z przesyłową) wynosiła 14605,0 km, a liczba przyłączy wodociągowych – 216,7 tys. szt. Stanowiło to 4,2% długości sieci wodociągowej Polski, a 3,4% ogólnej liczby przyłączy w kraju. W porównaniu ze stanem zanotowanym w końcu roku poprzedniego oraz 2015 długość sieci wodociągowej w województwie zwiększyła się odpowiednio o 151,3 km (o 1,0%) i 1026,4 km (o 7,6%), przy jednoczesnym wzroście liczby przyłączy do budynków odpowiednio o 3,2 tys. szt. (o 1,5%) i 23,2 tys. szt. (o 12,0%).

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W końcu 2024 r. na obszarach wiejskich znajdowało się 84,0% sieci wodociągowej oraz 62,3% wszystkich przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych w województwie podlaskim. W porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku długość sieci na tych terenach wzrosła o 141,7 km (o 1,2%), a liczba przyłączy zwiększyła się o 2,1 tys. szt. (o 1,6%). W tym samym okresie w miastach województwa wybudowano 9,6 km sieci (wzrost o 0,4%) i zainstalowano 1,1 tys. szt. przyłączy (wzrost o 1,4%).

W dniu 31 grudnia 2024 r. w Podlaskiem najdłuższa sieć wodociągowa usytuowana była na terenie miasta Białystok – 677,8 km (23,5 tys. szt. przyłączy), w gminie miejsko-wiejskiej Dąbrowa Białostocka – 258,3 km (2,3 tys. szt. przyłączy) oraz w gminie wiejskiej Suwałki – 249,8 km (2,9 tys. szt. przyłączy), najkrótsza zaś w gminach miejskich Sejny – 15,2 km (0,8 tys. szt. przyłączy) i Brańsk – 19,2 km (0,9 tys. szt. przyłączy). Największy przyrost długości sieci wodociągowej w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej stwierdzono w gminach wiejskich Krasnopol – o 68,7% oraz Zawady – o 11,9%.

W końcu analizowanego roku w Podlaskiem gęstość sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) wynosiła 72,3 km/100 km² i była niższa niż w Polsce o 37,2 km/100 km². W porównaniu ze stanem sprzed roku oraz dziewięciu lat wystąpił wzrost zagęszczenia sieci wodociągowej odpowiednio o 0,7 km/100 km² i 5,7 km/100 km². W końcu 2024 r. w miastach województwa gęstość sieci wodociągowej wynosiła przeciętnie 252,0 km/100 km², a na terenach wiejskich – 63,7 km/100 km². Największą wartość wskaźnika gęstości sieci wodociągowej w końcu 2024 r. odnotowano w miastach Białystok (663,7 km/100 km²) i Łomża (475,1 km/100 km²), a najmniejszą – w gminach wiejskich Gródek (13,7 km/100 km²) i Białowieża (18,6 km/100 km²).

**Tablica 22. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 22. Water supply system
As of 31 December

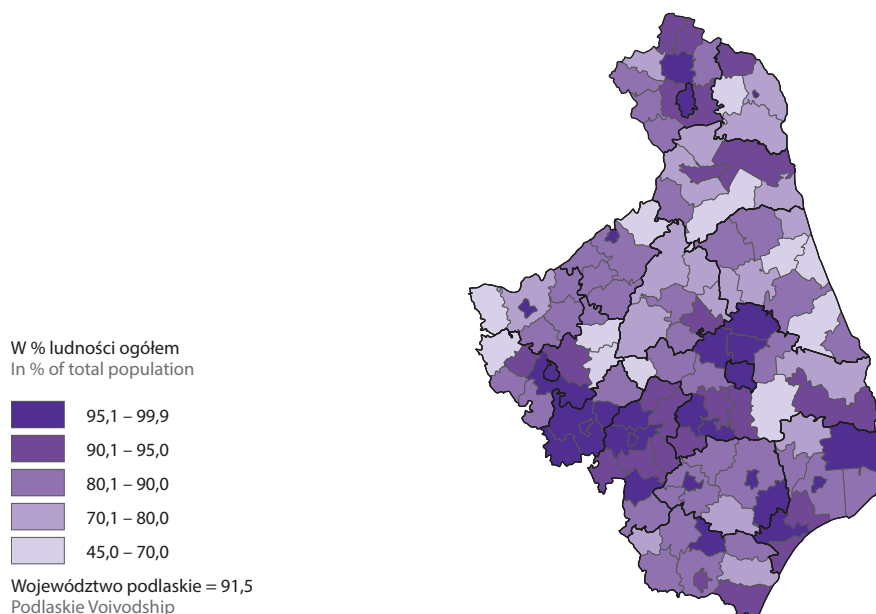
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć wodociągowa (rozdzielcza i przesyłowa) w km Water supply network (distribution and transmission) in km	13578,6	14103,4	14453,7	14605,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych ^a w szt. Connections leading to residential buildings ^a in units	193513	204112	213527	216737
Zużycie wody z wodociągów w gospodar- stwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	40,2	42,3	42,5	43,6

a Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania.
a With connections leading to collective residential buildings.

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim z sieci wodociągowej korzystało 1036,5 tys. osób, tj. 91,5% ludności województwa, co stanowiło 3,0% ogółu korzystających z tej sieci na obszarze Polski. Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej zmniejszyła się zarówno w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej, jak i na przestrzeni dziewięciu lat – odpowiednio o 3,6 tys. osób (o 0,3%) i o 38,5 tys. osób (o 3,6%). W końcu analizowanego roku w Podlaskiem dostęp do wodociągu miało 97,0% ludności miast i 83,1% mieszkańców terenów wiejskich. W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze wskaźnik ten kształtował się na poziomie 96,7%. Jego wartość w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją wynosiła 81,7%.

**Mapa 31. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 31. Population using water supply system in 2024
As of 31 December

W końcu analizowanego roku najwyższe odsetki ludności korzystającej z sieci wodociągowej odnotowano w gminach miejskich Kolno – 99,9% i Brańsk – 99,5% oraz w gminie miejsko-wiejskiej Łapy – 99,2%, natomiast najniższe w gminach wiejskich: Krasnopol – 45,0%, Zawady – 52,5% i Turośl – 53,6%.

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

**Tablica 23. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 23. Sewerage system
As of 31 December

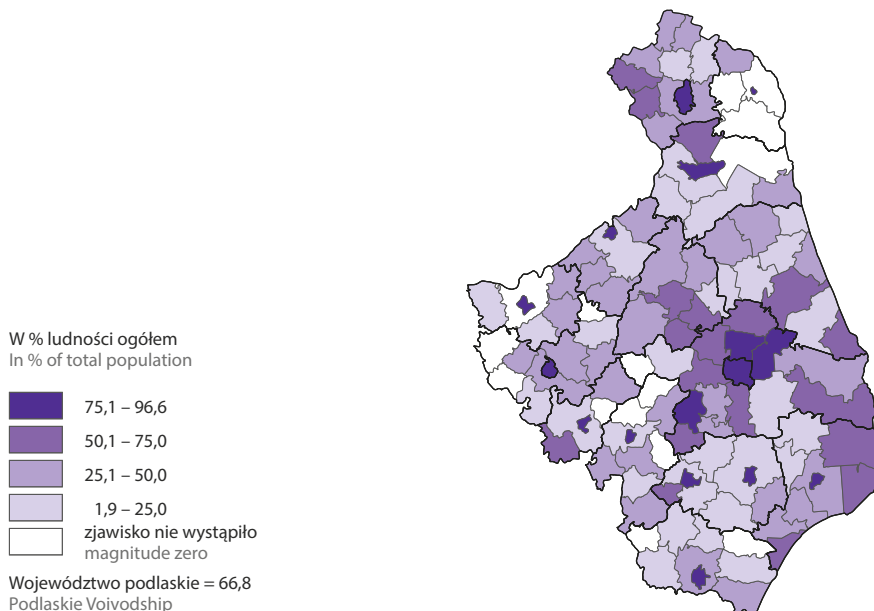
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć rozdzielcza ^a w km Distribution network ^a in km	3436,2	3768,0	3929,5	4050,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych ^b w szt. Connections leading to residential buildings ^b in units	89956	100055	107362	110759
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewerage network (during the year) in hm ³	32,0	33,5	35,0	35,4
w tym oczyszczone of which treated	32,0	33,5	35,0	35,4

a Łącznie z kolektorami. b Łącznie z przyłączami prowadzącymi do budynków zbiorowego zamieszkania.
a Including collectors. b With connections leading to collective residential buildings.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., sieć kanalizacyjna w Podlaskiem osiągnęła długość 4050,7 km, przy liczbie przyłączy do budynków wynoszącej 110,8 tys. szt. Stanowiło to 2,2% ogólnej długości sieci kanalizacyjnej w Polsce oraz 2,7% ogólnej liczby przyłączy w kraju. W końcu omawianego roku, w porównaniu ze stanem zanotowanym rok i 9 lat wcześniej, długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się odpowiednio o 121,2 km (o 3,1%) i 614,5 km (o 17,9%), przy równoczesnym wzroście liczby przyłączy do budynków odpowiednio o 3,4 tys. szt. (o 3,2%) i 20,1 tys. szt. (o 23,1%).

**Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 32. Population using sewage system in 2024
As of 31 December

W końcu 2024 r. na terenie województwa z sieci kanalizacyjnej korzystało 757,0 tys. osób, tj. 66,8% ludności województwa, co stanowiło 2,8% ogółu ludności korzystającej z tej sieci w kraju. W regionie nastąpił niewielki wzrost liczby korzystającej z niej ludności w ujęciu rocznym oraz w porównaniu z 2015 r., tj. odpowiednio o 0,2% i 0,1%. W końcu analizowanego roku w Podlaskiem dostęp do kanalizacji miało 92,5% ludności miast i 27,2% mieszkańców terenów wiejskich. W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze z sieci kanalizacyjnej korzystało 90,1% ogółu ich ludności. Wartość omawianego wskaźnika w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją wynosiła 29,1%.

Wśród gmin w Podlaskiem najwyższy odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej zanotowano w stolicy województwa – Białymstoku – 96,6% oraz w gminie miejskiej Wysokie Mazowieckie – 96,1%, najniższy zaś w gminach wiejskich Grajewo – 1,9% i Brańsk – 2,3%. Na terenie 15 gmin wiejskich w województwie nie było sieci kanalizacyjnej.

W miastach województwa podlaskiego w końcu 2024 r. znajdowało się 50,4% całej sieci kanalizacyjnej oraz 66,0% wszystkich przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych. W porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku długość sieci na tych terenach wzrosła o 28,1 km (o 1,4%), a liczba przyłączy zwiększyła się o 1,1 tys. szt. (o 1,6%). W 2024 r. na obszarach wiejskich województwa wybudowano 93,1 km sieci (wzrost o 4,9%) oraz zainstalowano 2,3 tys. szt. przyłączy (wzrost o 6,4%).

W końcu 2024 r. w Podlaskiem najdłuższa sieć kanalizacyjna usytuowana była na terenie miasta Białystok – 526,8 km (22,5 tys. szt. przyłączy) oraz gminy wiejskiej Juchnowiec Kościelny – 151,7 km (3,4 tys. szt. przyłączy), najkrótsza zaś w gminach wiejskich Grajewo – 1,0 km (1 przyłączy) i Mały Płock – 1,4 km

(25 przyłączy). Największy wzrost długości sieci kanalizacyjnej w skali roku odnotowano w gminie wiejskiej Grabowo (ponad 2-krotnie) i gminie miejsko-wiejskiej Supraśl (o 23,1%).

W dniu 31 grudnia 2024 r. w województwie podlaskim gęstość sieci kanalizacyjnej kształtowała się na poziomie 20,1 km/100 km², tj. o 39,1 km/100 km² niższym niż w kraju. Zwiększyła się ona zarówno w ujęciu rocznym – o 0,6 km/100 km², jak i w porównaniu ze stanem w końcu 2015 r. – o 3,1 km/100 km². W końcu 2024 r. w miastach województwa gęstość sieci kanalizacyjnej wynosiła przeciętnie 220,4 km/100 km², a na obszarach wiejskich – 10,4 km/100 km².

Największe zagęszczenie sieci kanalizacyjnej odnotowano w mieście Białystok (515,8 km/100 km²), gminach miejskich Bielsk Podlaski (414,7 km/100 km²) oraz Hajnówka (394,6 km/100 km²), natomiast najmniejsze wystąpiło w gminach wiejskich: Grajewo (0,3 km/100 km²), Mały Płock i Brańsk (po 1,0 km/100 km²) oraz Sejny (1,2 km/100 km²).

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy,
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	1577,6	2001,4	2639,6	2690,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	28395	37442	44447	48662
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	117,4	135,7	143,7	142,6
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	473,8	733,5	776,2	803,2
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	398,1	632,4	680,5	707,5

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., długość sieci gazowej ogółem w województwie podlaskim wynosiła 2690,1 km (co stanowiło 1,5% ogólnej długości sieci gazowej w Polsce), z czego 2212,4 km przypadało na sieć rozdzielczą. Zarówno w ujęciu rocznym, jak i w odniesieniu do końca 2015 r. odnotowano wzrost długości sieci gazowej odpowiednio o 50,5 km (o 1,9%) i 1112,5 km (o 70,5%). W końcu analizowanego roku liczba przyłączy do budynków w województwie wynosiła 48,7 tys. szt., stanowiąc 1,4% ogólnej ich liczby w kraju. Podobnie jak długość sieci gazowej, liczba przyłączy wzrosła w skali roku i w okresie dziewięciu lat odpowiednio o 4,2 tys. szt. (o 9,5%) i o 20,3 tys. szt. (o 71,4%).

Na terenach miejskich województwa podlaskiego w końcu 2024 r. znajdowało się 48,8% ogółu sieci gazowej oraz 73,9% wszystkich przyłączy gazowych do budynków. W porównaniu ze stanem w końcu

poprzedniego roku długość sieci na tych terenach zwiększyła się o 16,6 km (o 1,3%), a liczba przyłączy wzrosła o 3,2 tys. szt. (o 9,8%). W analizowanym roku na obszarach wiejskich województwa wybudowano 34,0 km sieci (wzrost o 2,5%) oraz zainstalowano 1,0 tys. szt. przyłączy (wzrost o 8,6%).

W końcu 2024 r. najdłuższą sieć gazową w regionie zanotowano w mieście Białystok (630,3 km oraz 21,5 tys. szt. przyłączy), najkrótszą zaś – w gminie miejsko-wiejskiej Czarna Białostocka (0,7 km i 6 przyłączy), przy czym na terenie 51 gmin nie było sieci gazowej. Najwyższy przyrost długości sieci gazowej w skali roku zaobserwowano w gminie miejskiej Grajewo (o 72,4%).

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim gęstość sieci gazowej wynosiła 11,0 km/100 km² i była znacznie niższa niż w Polsce, gdzie wskaźnik ten kształtował się na poziomie 52,4 km/100 km². W porównaniu ze stanem w końcu 2023 r. odnotowano wzrost zagęszczenia sieci gazowej w regionie o 0,3 km/100 km². W końcu 2024 r. w miastach województwa gęstość tej sieci wynosiła przeciętnie 140,7 km/100 km², a na terenach wiejskich – 4,7 km/100 km². Najwyższy poziom wskaźnika gęstości omawianej sieci odnotowano w miastach Białystok (617,1 km/100 km²) oraz Łomża (293,5 km/100 km²).

W końcu analizowanego roku w województwie podlaskim z gazu sieciowego korzystało 367,6 tys. osób, tj. 32,5% ogółu ludności województwa i 1,7% ogółu ludności korzystającej z sieci gazowej w Polsce. Liczba ludności korzystającej z omawianej sieci wzrosła zarówno w porównaniu z zanotowaną rok, jak i 9 lat wcześniej odpowiednio o 3,9 tys. osób (o 1,1%) oraz o 33,2 tys. osób (o 9,9%). Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej wśród ogółu ludności w porównaniu z końcem roku poprzedniego oraz 2015 wzrósł odpowiednio o 0,5 p. proc. oraz 4,4 p. proc. W końcu 2024 r. najwyższy odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej odnotowano w mieście Białystok (87,5%) oraz w gminie miejsko-wiejskiej Wasilków (81,1%).

W 2024 r. w Podlaskiem zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych osiągnęło poziom 803,2 GWh (tj. 1,5% ogólnego zużycia w Polsce) i było wyższe o 3,5% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W analizowanym roku zużycie gazu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie wyniosło 707,5 kWh, co oznacza wzrost o 27,0 kWh (o 4,0%) w odniesieniu do 2023 r. W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, na terenach miejskich wskaźnik ten zwiększył się o 29,4 kWh (do poziomu 922,8 kWh), natomiast na terenach wiejskich – wzrósł o 24,6 kWh (do poziomu 374,2 kWh).

Na terenie województwa podlaskiego największe zużycie gazu przypadające na 1 mieszkańca odnotowano w gminach miejsko-wiejskich Supraśl (2981,9 kWh) i Wasilków (2556,6 kWh).

Ochrona zdrowia

Health care

W 2024 r. wzrosła liczba porad lekarskich udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca, a zmniejszyła się liczba osób przypadająca na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w końcu analizowanego roku w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego łącznie wydatkowały na ochronę zdrowia więcej środków niż w roku poprzednim.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

W końcu 2024 r. w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na terenie województwa podlaskiego funkcjonowały 854 przychodnie, tj. 3,5% wszystkich przychodni działających w Polsce. Ich liczba zwiększyła się o 2,8% w porównaniu z końcem poprzedniego roku i o 12,4% w odniesieniu do zanotowanej 9 lat wcześniej. Odmienną tendencję zaobserwowano w przypadku praktyk lekarskich udzielających świadczeń finansowanych ze środków publicznych. Ich liczba w końcu 2024 r. zmniejszyła się zarówno w skali

roku, jak i w odniesieniu do końca 2015 r. odpowiednio o 5,3% i 40,7%. W 2024 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w regionie udzielono 11,1 mln porad (w kraju – 365,5 mln), z czego 10,0 mln lekarskich i 1,1 mln stomatologicznych. Liczba porad lekarskich zwiększyła się zarówno w skali roku (o 4,8%), jak i w odniesieniu do 2015 r. (o 11,1%), natomiast liczba porad stomatologicznych była większa w porównaniu z zanotowaną w roku poprzednim (o 1,1%), ale mniejsza niż w 2015 r. (o 6,4%).

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim prawo wykonywania zawodu posiadało 5,9 tys. lekarzy, 1,6 tys. lekarzy dentyistów, 11,2 tys. pielęgniarek, 2,9 tys. fizjoterapeutów, 1,4 tys. położnych, 1,2 tys. farmaceutów i 0,8 tys. diagnostów laboratoryjnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego we wszystkich wymienionych zawodach medycznych odnotowano wzrost liczby uprawnionych do wykonywania zawodu, przy czym największy zaobserwowano w grupie fizjoterapeutów (o 5,7%), farmaceutów (o 3,3%), pielęgniarek (2,8%) oraz lekarzy dentyistów (o 2,5%).

Od 2019 r. dane dotyczące lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

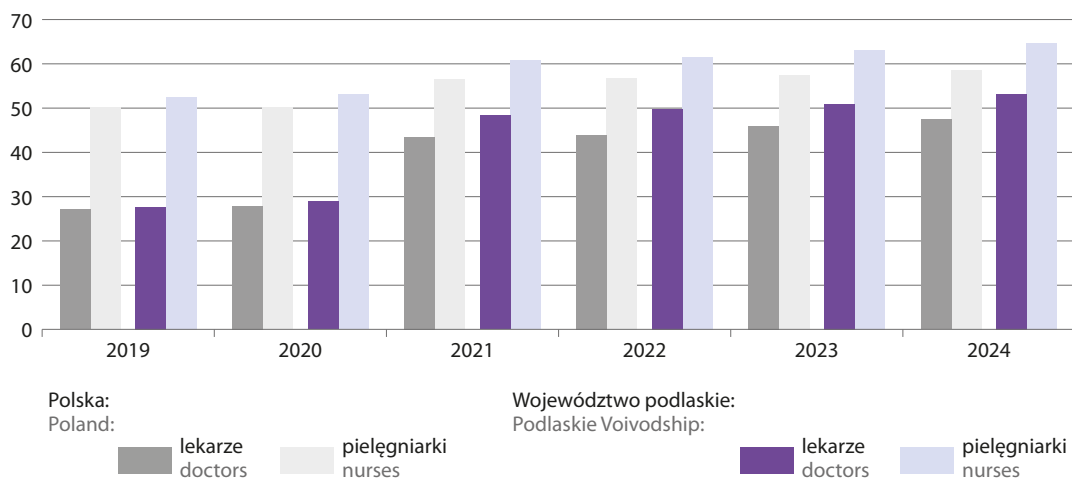
- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, według głównego miejsca pracy.

W końcu grudnia 2024 r. w województwie podlaskim liczba lekarzy pracujących bezpośrednio z pacjentem wynosiła 4,7 tys., lekarzy dentyistów – 1,3 tys., pielęgniarek – 7,3 tys., położnych – 1,0 tys., farmaceutów – 0,9 tys., fizjoterapeutów – 1,4 tys. i diagnostów laboratoryjnych – 0,4 tys. W porównaniu z sytuacją sprzed roku w większości wymienionych kategorii odnotowano wzrost liczby osób pracujących z pacjentem, przy czym największy (podobnie jak w Polsce) wystąpił w grupie fizjoterapeutów – o 11,0% i lekarzy dentyistów – o 4,7% (w kraju odpowiednio o 5,0% i 2,7%).

Wykres 33. Lekarze^a i pielęgniarki na 10 tys. ludności Stan w dniu 31 grudnia

Chart 33. Doctors^a and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

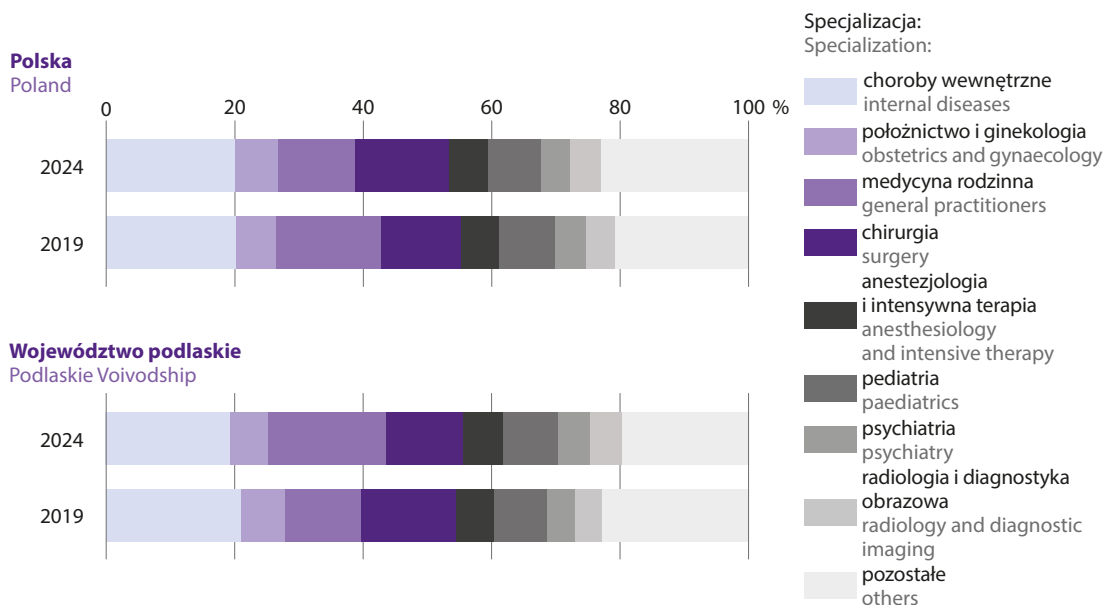

^a Łącznie z lekarzami dentyistami.
^a Including dentists.

Według stanu w końcu 2024 r., liczba lekarzy specjalistów w województwie podlaskim wynosiła 3,1 tys. (w Polsce – 91,1 tys.) i była większa o 1,8% niż przed rokiem oraz o 8,3% niż 4 lata wcześniej. W końcu 2024 r. lekarze najczęściej posiadali specjalizację z zakresu chorób wewnętrznych, medycyny rodzinnej oraz chirurgii.

**Wykres 34. Struktura lekarzy specjalistów według specjalizacji
Stan w dniu 31 grudnia**

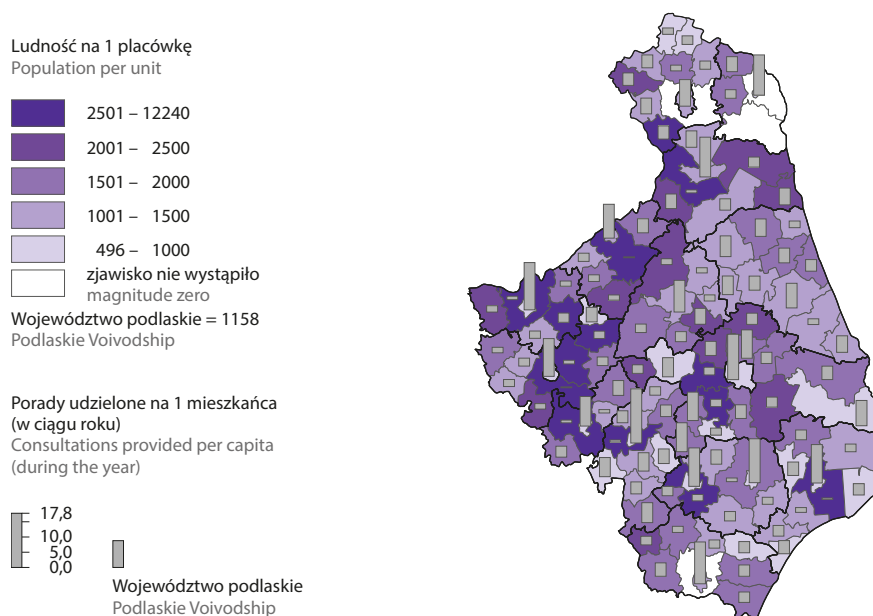
Chart 34. Structure of doctors specialists by specialization
As of 31 December

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim liczba ludności przypadająca na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wynosiła 1158 osób (w Polsce – 1375 osób) i była mniejsza o 2,1% w porównaniu ze stanem zanotowanym w końcu 2023 r. i o 5,6% w odniesieniu do końca 2015 r. Największą liczbę ludności przypadającą na 1 omawiany podmiot stwierdzono w gminie wiejskiej Łomża (12240 osób), a najmniejszą – w gminie miejskiej Brańsk (496 osób).

**Mapa 33. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 33. Out-patient health care in 2024
As of 31 December

W 2024 r. liczba udzielonych porad ambulatoryjnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie podlaskim wyniosła 8,8. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w gminie miejskiej Wysokie Mazowieckie (17,8), a najniższą – w gminach wiejskich Łomża i Grajewo (po 0,3).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

W województwie podlaskim w końcu 2024 r. działało 37 stacjonarnych szpitali ogólnych, dysponujących 5,3 tys. łóżek (w Polsce odpowiednio 888 i 159,9 tys.). Liczba łóżek w przeliczeniu na 10 tys. ludności wynosiła 46,7 (w Polsce – 42,6), podczas gdy w końcu 2023 r. kształtowała się na poziomie 46,5. Wykorzystanie łóżek w omawianych szpitalach osiągnęło 65,8% (w kraju – 68,6%) i było o 1,3 p. proc. większe niż rok wcześniej.

**Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 25. Health care facilities
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Out-patient departments	760	727	831	854
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyków ^a Medical and dental practices ^a	209	148	131	124
Porady udzielone ^{bc} (w ciągu roku) w tys. Consultations provided ^{bc} (during the year) in thousands	10205,0	8506,5	10663,7	11138,0
lekarskie doctors	9054,0	7670,2	9598,9	10061,1
stomatologiczne dental	1151,0	836,2	1064,9	1077,0
Szpitala ogólne General hospitals	34	34	35	37
Łóżka w szpitalach ogólnych: Beds in general hospitals:				
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	5933	5401	5296	5294
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	49,9	46,7	46,5	46,7
Wykorzystanie łóżek w szpitalach ogólnych w % Usage of beds in general hospitals in %	65,0	53,2	64,5	65,8
Przeciętny pobyt chorego w szpitalu ogólnym w dniach Average patient stay in general hospital in days	5,2	5,1	5,1	4,9

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodnie. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that have signed contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

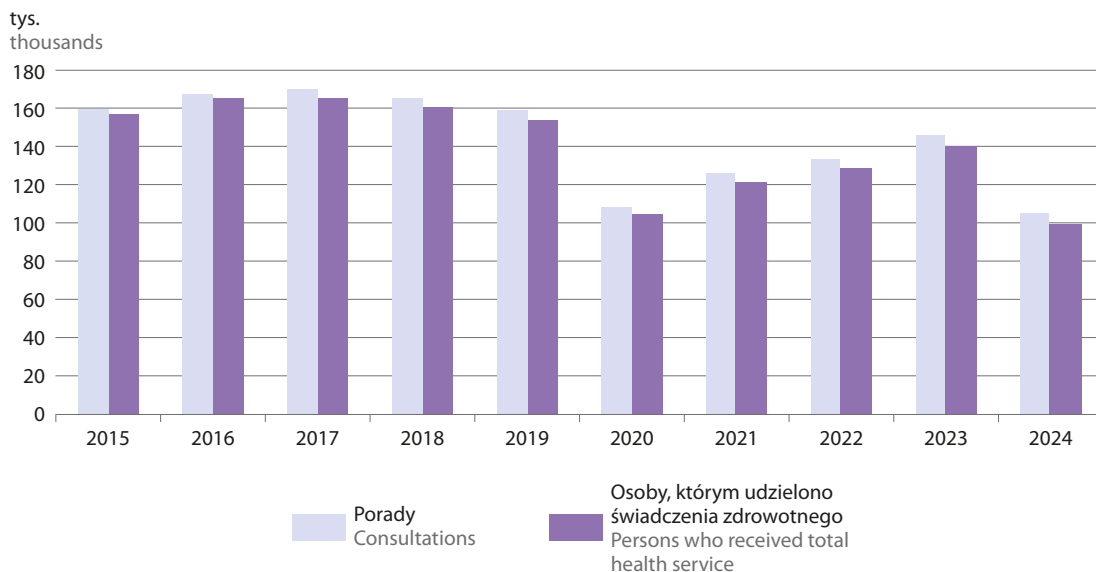
W 2024 r. w szpitalach ogólnych hospitalizowano 231,5 tys. pacjentów (w kraju – 7574,8 tys.), tj. o 3,1% więcej niż w 2023 r. Oznacza to, że na 10 tys. ludności województwa hospitalizowano 2039 osób (w Polsce – 2017), tj. o 70 więcej niż rok wcześniej. Średni pobyt chorego w szpitalu ogólnym trwał 4,9 dnia (w kraju – również 4,9 dnia) i był o 0,2 dnia krótszy niż przed rokiem.

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W końcu grudnia 2024 r. na terenie województwa podlaskiego świadczeń medycznych w ramach ratownictwa medycznego udzielało 61 zespołów (w kraju – 1664) i 13 szpitalnych oddziałów ratunkowych (w Polsce – 250). Liczba zespołów ratownictwa medycznego wzrosła zarówno w porównaniu ze stanem w końcu roku poprzedniego, jak i 2015 odpowiednio o 4 i 7. Liczba szpitalnych oddziałów ratunkowych nie zmieniła się w ciągu roku, ale była o 4 większa niż 9 lat wcześniej. W 2024 r. zespoły wyjeżdżały na miejsce zdarzenia 82,6 tys. razy, czyli o 19,9% więcej niż rok wcześniej, ale o 9,1% mniej niż w 2015 r. Zdecydowaną większość (76,0%) ogólnej liczby zrealizowanych wyjazdów stanowiły wyjazdy do domu pacjenta.

Wykres 35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

Chart 35. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności z zakresu opieki zdrowotnej należy do zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, które obok Narodowego Funduszu Zdrowia i budżetu państwa są dysponentami środków publicznych na ochronę zdrowia. Wydatki publiczne na ten cel rejestrowane są w dziale „851 – Ochrona zdrowia” klasyfikacji budżetowej.

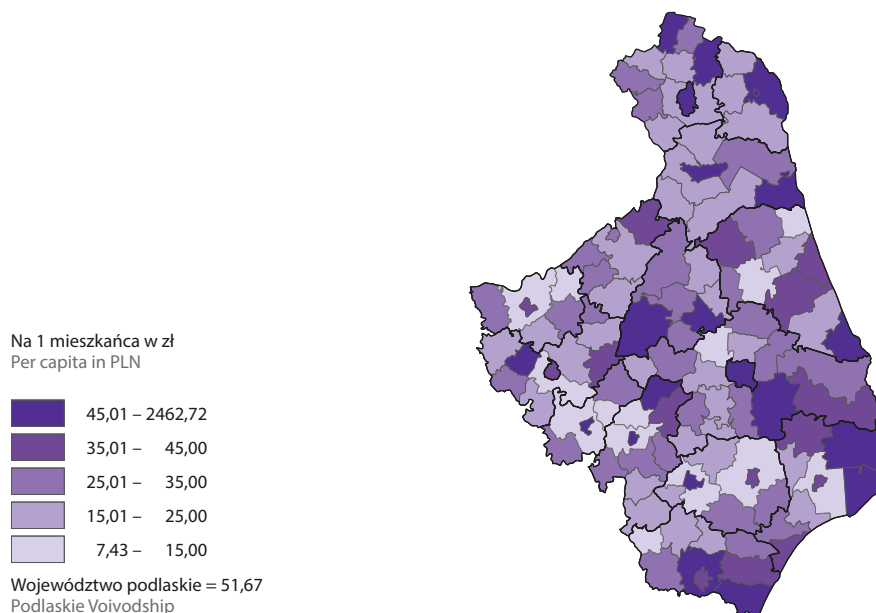
W 2024 r. w województwie podlaskim jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli wydatkowały na ochronę zdrowia (łącznie ze środkami otrzymanymi z budżetu państwa) kwotę 181,6 mln zł (w Polsce – 6679,2 mln zł), co stanowiło 1,3% ogółu wydatków jednostek samorządu terytorialnego w Podlaskiem (w kraju – 1,5%). Zarówno w odniesieniu do 2023 r., jak i 2015 r. stwierdzono wzrost wydatków tych jednostek na ochronę zdrowia odpowiednio o 8,8% i 6,9%.

W analizowanym roku wśród jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego największe wydatki w dziale 851 poniosło województwo – 90,3 mln zł, a następnie powiaty – 32,6 mln zł, gminy – 31,9 mln zł oraz miasta na prawach powiatów – 26,7 mln zł.

W 2024 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca samorządy terytorialne w województwie podlaskim wydały na ochronę zdrowia przeciętnie 159,94 zł (w kraju – 177,81 zł), przy czym w przypadku gmin omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 44,57 zł, miast na prawach powiatu – 63,84 zł, powiatów – 45,47 zł oraz województwa – 79,56 zł.

Wśród gmin województwa podlaskiego najwyższe wydatki na osobę w dziale „Ochrona zdrowia” odnotowano w gminie wiejskiej Kobylin Borzymy (2462,72 zł), a najniższe – w gminie wiejskiej Janów (7,43 zł). W miastach na prawach powiatu w Podlaskiem, na ochronę zdrowia najwięcej na 1 mieszkańca wydatkowano z budżetu miasta Suwałki (71,17 zł) a w dalszej kolejności – Białegostoku (67,01 zł) oraz Łomży (39,96 zł).

Mapa 34. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.
 Map 34. Expenditures of gminas and cities with powiat status in division “Health care” in 2024

Kultura Culture

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim, podobnie jak w kraju, nieznacznie zmniejszyła się liczba bibliotek publicznych i ich filii w porównaniu ze stanem w końcu grudnia poprzedniego roku. Na 1 placówkę biblioteczną przypadało mniej osób niż rok wcześniej.

W 2024 r., w odniesieniu do 2023 r., zwiększyła się liczba czytelników bibliotek publicznych, widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych, zwiedzających muzea i wystawy oraz widzów w kinach stałych.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego łącznie wydatkowały na kulturę więcej środków niż w roku poprzednim.

W końcu 2024 r. w województwie podlaskim funkcjonowało 4,5% wszystkich centrów kultury, domów kultury, ośrodków kultury, klubów i świetlic działających w Polsce, 3,9% teatrów i instytucji muzycznych (posiadających własny zespół artystyczny), 3,5% galerii i salonów sztuki, 2,9% bibliotek i placówek biblioteczno-informacyjnych (łącznie z filiami), 2,7% muzeów i oddziałów muzealnych oraz 2,2% kin stałych.

**Tablica 26. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 26. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne (z filiami) Public libraries and library service points (with branches)	283	251	240	239
Muzea i oddziały muzealne ^a Museum with branches ^a	31	21	25	27
Galerie i salony sztuki Art galleries	8	8	11	11
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	8	8	7	7
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	103	112	113	113
Kluby i świetlice Clubs and community centres	64	69	62	63
Kina stałe Indoor cinemas	12	12	13	12
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	4201	4608	4743	4739
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1000 population	461,0	162,3	308,6	342,5
Ludność na 1 instytucję kultury ^c Population per 1 culture institution ^c	7119	6390	6504	6435

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., wśród placówek bibliotecznych w Podlaskiem funkcjonowały m.in. 223 biblioteki i ich filie, tj. o 1 mniej niż w końcu poprzedniego roku i o 15 mniej w porównaniu z końcem 2015 r. Na 1 placówkę biblioteczną przypadało 4,7 tys. osób (w kraju – 4,6 tys.), tj. o 0,1% mniej niż przed rokiem, ale o 12,8% więcej niż w końcu 2015 r. W placówkach tych zanotowano 134,8 tys. czytelników, tj. o 2,5% więcej niż rok wcześniej, ale o 6,8% mniej niż w 2015 r. W omawianym roku czytelnik przeciętnie wypożyczył z księgozbioru 20,2 woluminu (w Polsce – 18,4 woluminu).

W województwie podlaskim w końcu grudnia 2024 r. działalność prowadziło 27 muzeów i oddziałów muzealnych, tj. o 2 więcej niż przed rokiem. W analizowanym roku instytucje te zwiedziło 388,8 tys. osób, tj. o 10,4% więcej w porównaniu z 2023 r.

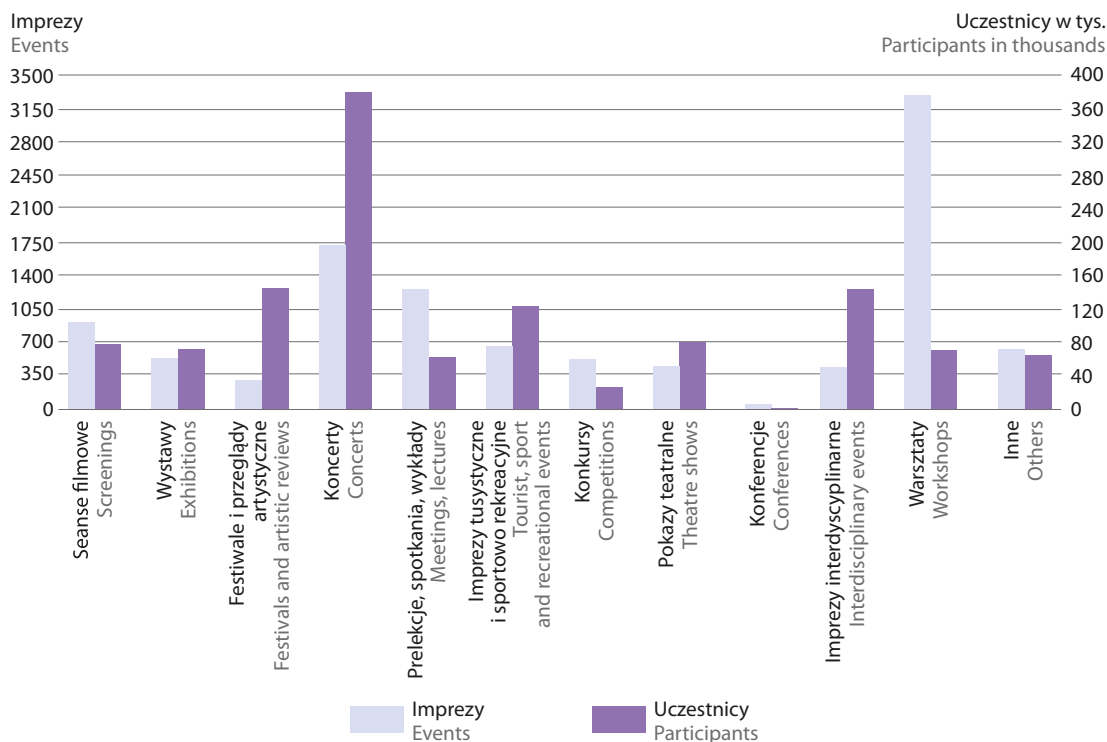
Według stanu w końcu 2024 r., w regionie funkcjonowało 11 galerii i salonów sztuki. Ich liczba nie zmieniła się w odniesieniu do roku poprzedniego, ale była o 3 większa niż 9 lat wcześniej. Przyjęły one 51,9 tys. zwiedzających, tj. o 62,9% mniej niż przed rokiem i o 20,2% mniej niż w 2015 r.

W końcu 2024 r. działalność sceniczną prowadziło 7 teatrów i instytucji muzycznych posiadających własny zespół artystyczny, tj. tyle samo co rok wcześniej, ale o 1 mniej niż przed dziewięcioma laty. W 2024 r. wystawiono łącznie 1,8 tys. przedstawień lub koncertów, tj. o 4,7% więcej niż przed rokiem i o 5,9% więcej niż w 2015 r. W analizowanym roku w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez teatry i instytucje muzyczne uczestniczyło 263,4 tys. widzów i słuchaczy, tj. o 3,0% więcej w porównaniu z 2023 r., ale o 16,7% mniej niż w 2015 r.

W województwie podlaskim w końcu 2024 r. działało 176 centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, tj. o 1 więcej niż przed rokiem i o 9 więcej niż w 2015 r. Na 1 instytucję tego rodzaju przypadało średnio w województwie 6,4 tys. ludności, tj. o 3,2 tys. mniej niż średnio w kraju. W omawianym roku instytucje te zorganizowały 10,8 tys. imprez, tj. więcej niż w 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 8,1% i 32,2%. Wzięło w nich udział 1247,9 tys. osób, czyli o 5,2% więcej niż przed rokiem, ale o 11,5% mniej niż w 2015 r.

Wykres 36. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2024 r.

Chart 36. Events organized by centres of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres as well as event participants in 2024

Według stanu w końcu 2024 r., na terenie województwa podlaskiego działało 12 kin stałych. Ich liczba zmniejszyła się o 1 w porównaniu z rokiem poprzednim, ale nie zmieniła się w odniesieniu do 2015 r. W omawianym roku w kinach stałych odbyło się 56,4 tys. seansów, tj. więcej niż w 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 7,6% i 39,2%. W projekcjach uczestniczyło 1236,4 tys. widzów, co oznacza wzrost o 4,6% w odniesieniu do 2023 r. i o 21,2% w porównaniu z 2015 r. Wszystkie kina stałe zlokalizowane były w miastach.

Prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym organów jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym. Przeważająca część wydatków publicznych na kulturę w Polsce ponoszona jest przez jednostki samorządu terytorialnego, które są organami prowadzącymi lub właścicielami większości publicznych instytucji kultury. W 2024 r. w województwie podlaskim samorządy wydatkowały w sumie w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” kwotę 588,8 mln zł (w kraju – 16229,7 mln zł), co stanowiło 4,3% ogółu wydatków budżetów omawianych jednostek (w Polsce – 3,8%). Zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2015 r. nastąpił wzrost wydatków na kulturę odpowiednio o 41,7% i ponad 3-krotny.

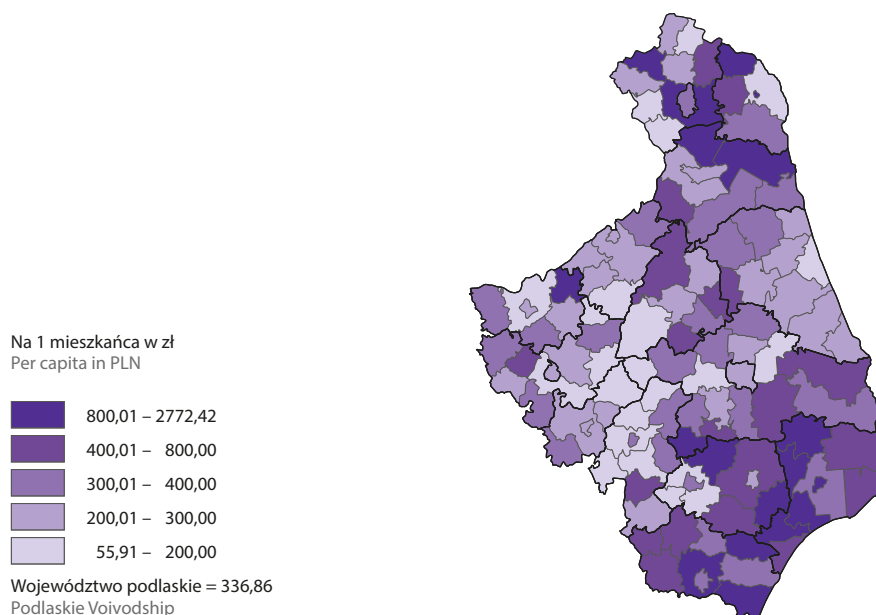
Spośród jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego w 2024 r. największe kwoty w dziale 921 odnotowano w budżetach gmin – 272,5 mln zł, a w dalszej kolejności w budżetach samorządu województwa – 188,0 mln zł oraz miast na prawach powiatu – 109,9 mln zł. Z budżetów powiatów na ten cel wydatkowano 18,3 mln zł.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w analizowanym roku wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego ogółem w województwie podlaskim poniesione na kulturę wyniosły 518,65 zł (w kraju – 432,07 zł), przy czym w przypadku gmin omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 380,16 zł, miast na prawach powiatu – 262,68 zł, powiatów – 25,60 zł oraz województwa – 165,63 zł.

Wśród gmin województwa podlaskiego najwyższe wydatki w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” przypadające na 1 mieszkańca stwierdzono w gminie wiejskiej Milejczyce (2772,42 zł), a najniższe – w gminie wiejskiej Kulesze Kościelne (55,91 zł). W miastach na prawach powiatu w Podlaskiem na kulturę najwięcej na 1 mieszkańca wydatkowano z budżetu miasta Suwałki (316,48 zł), a w dalszej kolejności – Łomży (258,16 zł) oraz Białegostoku (251,02 zł).

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.

Map 35. Expenditure of gminas and cities with powiat status in division “Culture and national heritage” in 2024

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2025 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, wzrosła liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję, co było wynikiem zwiększenia liczby przestępstw o charakterze kryminalnym oraz liczby przestępstw drogowych. Zwiększyła się również liczba odnotowanych przez Policję wypadków drogowych.

W 2025 r. liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w województwie podlaskim wyniosła 18887 i wzrosła zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2015 r. odpowiednio o 13,2% i 8,1%. W analizowanym roku przestępstwa stwierdzone w województwie podlaskim stanowiły 2,4% ich ogólnej liczby w kraju, co uplasowało je na trzecim miejscu w Polsce pod względem najmniejszej liczby popełnionych przestępstw.

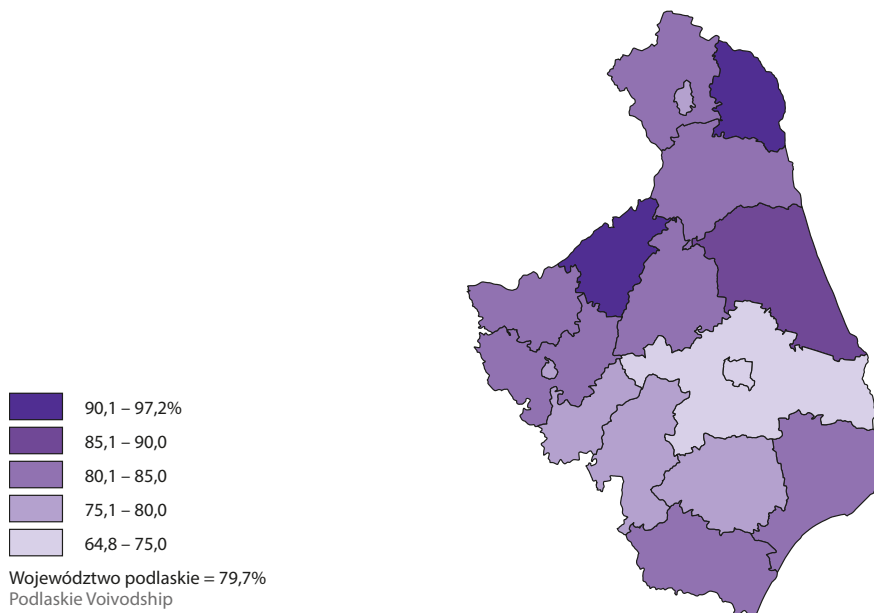
Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym w 2025 r. w województwie podlaskim wyniosła 9382 i wzrosła o 14,6% w porównaniu z rokiem poprzednim, ale spadła o 13,2% w odniesieniu do 2015 r. Omawiane przestępstwa stwierdzone w regionie stanowiły 2,2% ich ogólnej liczby w kraju. Pod względem najmniejszej liczby popełnionych przestępstw kryminalnych w 2025 r. Podlaskie zajęło drugie miejsce w Polsce.

W analizowanym roku liczba przestępstw o charakterze gospodarczym w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 4125, co oznacza spadek o 23,4% w porównaniu z poprzednim rokiem oraz wzrost o 28,0% w odniesieniu do 2015 r. Przestępstwa o charakterze gospodarczym zarejestrowane w Podlaskiem stanowiły 2,9% ogólnej liczby przestępstw tego rodzaju stwierdzonych w kraju.

W 2025 r. w województwie podlaskim Policja odnotowała 2135 przestępstw drogowych. Oznacza to wzrost ich liczby o 14,2% w porównaniu z poprzednim rokiem, a spadek o 17,9% w odniesieniu do 2015 r. W analizowanym roku przestępstwa drogowe stwierdzone w regionie stanowiły 3,3% ich ogólnej liczby w Polsce. Pod względem najmniejszej liczby popełnionych przestępstw drogowych w 2025 r. Podlaskie, razem z województwami lubuskim i świętokrzyskim, znalazło się na drugim miejscu w kraju.

Mapa 36. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w 2025 r.
Map 36. Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in 2025

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
Source: data of the National Police Headquarters.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w województwie podlaskim w 2025 r. ukształtował się na poziomie 79,7% i wzrósł zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem, jak i w odniesieniu do 2015 r. odpowiednio o 6,1 p. proc. i 14,3 p. proc. Wskaźnik ogólnopolski w omawianym roku był niższy i wyniósł 72,2%. Do powiatów o najwyższym wskaźniku wykrywalności sprawców przestępstw w województwie w 2025 r. należały grajewski (97,2%) i sejneński (91,1%), natomiast najniższy wskaźnik wykrywalności zanotowano w mieście Białystok (64,8%) oraz powiecie białostockim (67,6%).

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku** drogowego uznaje się osobę zmarłą w wyniku doznanych obrażeń na miejscu lub w ciągu 30 dni. Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznaje się osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Tablica 27. Wypadki drogowe oraz ich skutki^a

Table 27. Road accidents and their results^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	690	430	347	353
Ofiary śmiertelne: Fatalities:				
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	118	78	58	51
na 100 wypadków per 100 road accidents	17,1	18,1	16,7	14,4
Ranni: Injured:				
w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	864	451	383	382
na 100 wypadków per 100 road accidents	125,2	104,9	110,4	108,2

^a Zarejestrowane przez Policję.

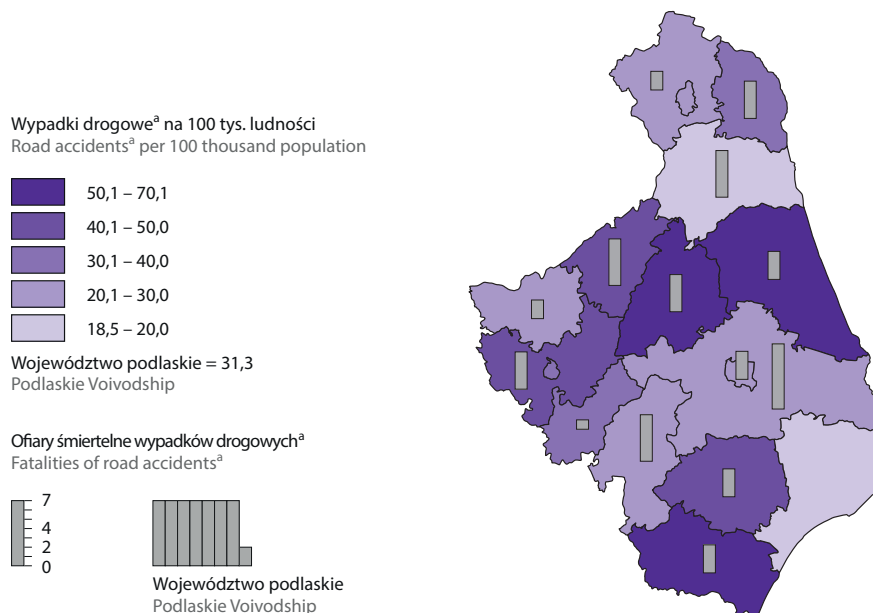
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police.

Source: data of the National Police Headquarters.

W 2025 r. na terenie województwa podlaskiego zanotowano 353 wypadki drogowe, tj. o 1,7% więcej niż przed rokiem, ale o 48,8% mniej niż 10 lat wcześniej. Wypadki mające miejsce w omawianym roku w województwie podlaskim stanowiły 1,7% ich ogólnej liczby w kraju, co uplasowało Podlaskie na pierwszym miejscu w rankingu najbezpieczniejszych województw w Polsce. Do powiatów, w których wydarzyło się najmniej wypadków drogowych w województwie należały: sejneński (6) oraz hajnowski i suwalski (po 7), a największą liczbę wypadków zanotowano w mieście Białystok (70) oraz w powiatach białostockim i sokólskim (po 33). Analizując liczbę wypadków w przeliczeniu na 100 tys. ludności, najlepszą sytuację stwierdzono w powiecie hajnowskim (18,5) i augustowskim (18,6). Najmniej korzystna sytuacja wystąpiła w powiatach: siemiatyckim (70,1), sokólskim (54,8) i monieckim (51,7), które pod tym względem znacznie przekraczały średnią wojewódzką wynoszącą 31,3. W 2025 r. w kraju omawiany wskaźnik ukształtował się na poziomie 55,9.

Mapa 37. Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.
Map 37. Road safety in 2025

^a Zarejestrowane przez Policję.
Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
^a Registered by the Police.
Source: data of the National Police Headquarters.

W wypadkach drogowych mających miejsce na terenie województwa podlaskiego w 2025 r. ucierpiali 433 osoby (1,6% ogółu ofiar wypadków drogowych w kraju), wśród których było 382 rannych i 51 zabitych. Ogólna liczba ofiar wypadków drogowych była o 1,8% niższa od zanotowanej w roku poprzednim i o 55,9% niższa niż w 2015 r. Liczba rannych w analizowanym roku zmniejszyła się zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i w porównaniu z zanotowaną 10 lat wcześniej odpowiednio o 0,3% i 55,8%. Liczba ofiar śmiertelnych spadła o 12,1% w odniesieniu do 2024 r. i o 56,8% w porównaniu z 2015 r. Liczba rannych i zabitych w przeliczeniu na 100 wypadków wyniosła w 2025 r. odpowiednio 108,2 i 14,4 (wobec 117,5 i 7,9 w kraju). Wskaźnik dotyczący liczby rannych w przeliczeniu na 100 wypadków drogowych w województwie na przestrzeni ostatnich lat kształtował się poniżej średniego w Polsce, natomiast dotyczący ofiar śmiertelnych – przewyższał średnią krajową.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

W 2025 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, zwiększył się odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu, a także odsetek osób w wieku 16–74 lata korzystających z Internetu.

W 2025 r. w województwie podlaskim dostęp do Internetu posiadało 97,1% gospodarstw domowych (w kraju – 96,2%). Wśród wszystkich województw Podlaskie zajmowało pod tym względem czwarte miejsce. W okresie roku odsetek ten w regionie wzrósł o 2,3 p. proc. (w kraju zwiększył się o 0,3 p. proc.).

Udział użytkowników Internetu w ogólnej liczbie osób w wieku 16–74 lata wyniósł 93,3% (wobec 86,9% w poprzednim roku). W kraju odsetek ten ukształtował się na poziomie 91,9% (rok wcześniej – 91,5%). W 2025 r. w rankingu województw Podlaskie zajmowało pod tym względem trzecie miejsce.

W 2025 r. odsetek osób korzystających z Internetu regularnie, tj. co najmniej raz w tygodniu, wyniósł w województwie 85,5% (w kraju – 88,9%) i był wyższy o 5,1 p. proc. niż w 2024 r. (w kraju wzrósł o 1,3 p. proc.). Wśród wszystkich województw Podlaskie znajdowało się pod tym względem na trzynastym miejscu.

Tablica 28. Gospodarstwa domowe^a posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby^b korzystające z Internetu

Table 28. Households^a with access to the Internet at home and Internet users^b

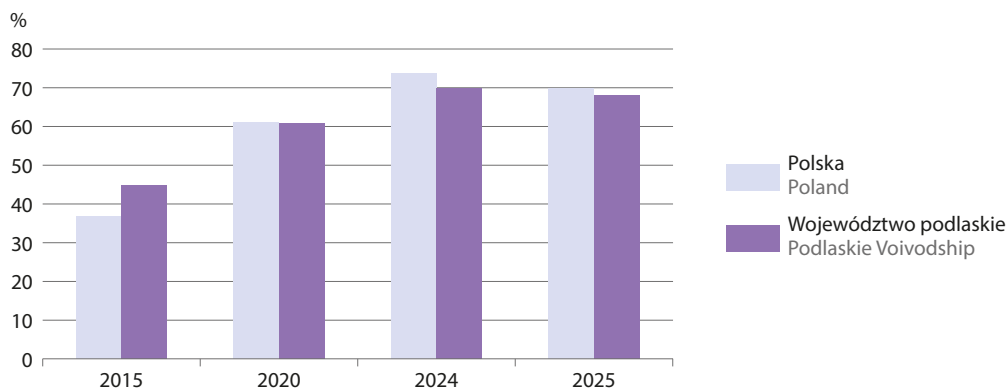
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
	w %		in %	
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households with access to the Internet at home	76,5	84,7	94,8	97,1
Odsetek osób korzystających z Internetu Percentage of persons using the Internet	78,3	82,3	86,9	93,3
Odsetek osób regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of persons using the Internet regularly (at least once a week)	70,7	78,2	80,4	85,5

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z co najmniej 1 osobą w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with at least one person aged 16–74. b Persons aged 16–74.

W 2025 r. osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania stanowiły 67,9% mieszkańców województwa podlaskiego w wieku 16–74 lata, tj. o 1,7 p. proc. mniej w porównaniu z poprzednim rokiem. W kraju odsetek ten wyniósł 69,7% (wobec 73,6% w 2024 r.). W analizowanym roku w rankingu województw Podlaskie zajmowało pod tym względem ósme miejsce.

Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania

Chart 37. Persons^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months since the survey

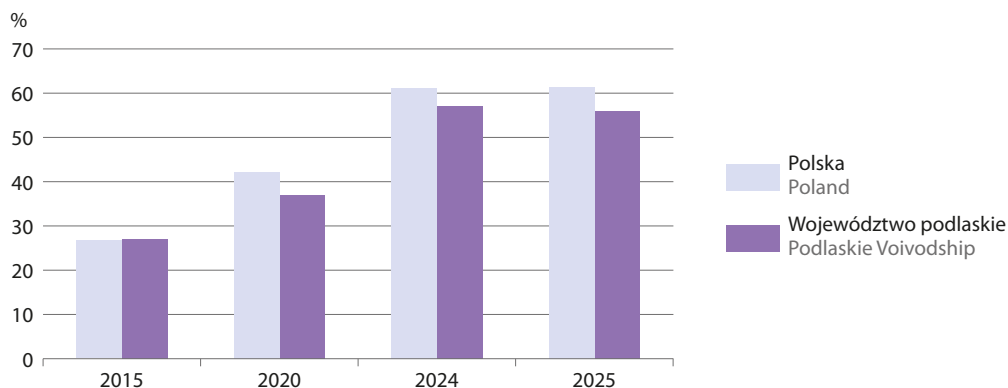

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2025 r. osoby korzystające z usług administracji publicznej przez Internet w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania stanowiły 55,6% mieszkańców województwa podlaskiego w wieku 16–74 lata, tj. mniej o 1,3 p. proc. niż w poprzednim roku. W kraju odsetek ten wyniósł 61,1% (wobec 61,0% w 2024 r.). W omawianym roku w rankingu województw Podlaskie zajmowało pod tym względem jedenaste miejsce.

Wykres 38. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania

Chart 38. Persons^a using e-government services during the last 12 months since the survey

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

Wśród osób korzystających z usług administracji publicznej przez Internet największym zainteresowaniem cieszyło się wysyłanie, edytowanie, weryfikowanie lub akceptowanie deklaracji podatkowych – w okresie ostatnich 12 miesięcy od badania robiło to 37,5% mieszkańców województwa podlaskiego w wieku 16–74 lata (w kraju – 39,4%). Informacje na stronach administracji publicznej wyszukiwało 31,1% mieszkańców regionu mających od 16 do 74 lat (w kraju – 36,2%), a 27,9% pobierało lub drukowało formularze urzędowe (w kraju – 28,5%).

Aktywność społeczna

Social activity

W końcu 2025 r., podobnie jak w latach poprzednich, zaobserwowano wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ujęciu rocznym.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r., liczba aktywnych organizacji sektora non-profit zwiększyła się w porównaniu z zanotowaną w końcu 2020 r.

W województwie podlaskim od wielu lat rośnie liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. W końcu 2025 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 5117 takich podmiotów, tj. o 4,1% więcej niż przed rokiem i o 30,2% więcej niż 10 lat wcześniej. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne mające siedzibę na terenie województwa podlaskiego stanowiły 2,8% wszystkich tego typu podmiotów w kraju. Odsetek ten nie zmienił się w odniesieniu do stanu w końcu poprzedniego roku, ale był mniejszy (o 0,1 p. proc.) od zanotowanego w końcu 2015 r.

**Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 29. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register
As of 31 December

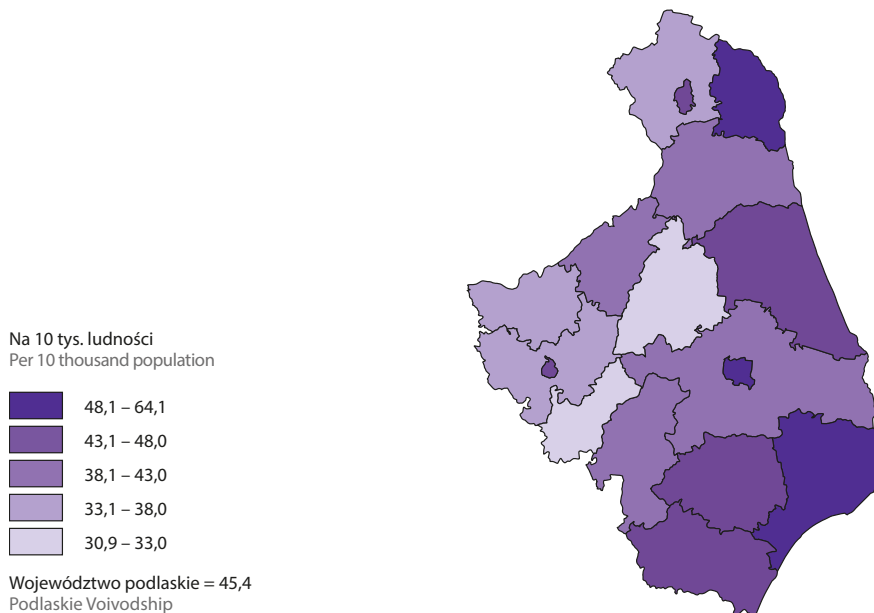
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	3929	4287	4915	5117
Na 10 tys. ludności Per 10 thousand population	33,1	37,1	43,4	45,4

W końcu grudnia 2025 r. w Podlaskiem liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadająca na 10 tys. ludności kształtowała się na poziomie 45,4. W miastach tracących funkcje społeczno-gospodarcze, jak i w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją wskaźnik ten osiągnął wartość 43,1. W województwie podlaskim był on wyższy niż rok i 10 lat wcześniej, gdy przyjmował wartości odpowiednio 43,4 i 33,1. W Polsce liczba omawianych podmiotów przypadająca na 10 tys. ludności wynosiła 49,3 i również wzrosła zarówno w ujęciu rocznym, jak i w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r.

Biorąc pod uwagę rozmieszczenie fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na terenie województwa stwierdzono, że w końcu grudnia 2025 r. w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców najczęściej było ich w powiatach hajnowskim (64,1) i sejneńskim (58,2) oraz w mieście Białystok (56,6), a najmniej – w powiecie zambrowskim (30,9).

**Mapa 38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 38. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2025
As of 31 December

W końcu 2022 r. liczba aktywnych organizacji prowadzących działalność w ramach sektora non-profit w województwie podlaskim wynosiła 3,1 tys. i była większa o 0,1 tys., tj. o 3,3% od zanotowanej 2 lata wcześniej oraz o 0,4 tys., tj. o 14,8% od zarejestrowanej w końcu 2016 r. W rankingu województw Podla-

skie zajmowało pod tym względem czternaste miejsce, wyprzedzając województwa opolskie i lubuskie. Udział aktywnych organizacji prowadzących działalność w ramach sektora non-profit w województwie podlaskim w ich ogólnej liczbie w kraju wynosił 3,0%.

Podmioty sektora non-profit to głównie organizacje członkowskie, najczęściej stowarzyszenia, które według ram ustawowych opierają swoją działalność przede wszystkim na pracy społecznej zrzeszonych w nich osób i przychodach ze składek członkowskich. Członkami omawianych podmiotów mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne (np. inne organizacje, podmioty gospodarcze lub instytucje).

Dane o organizacjach non-profit opracowano na podstawie dwóch badań statystyki publicznej:

- SOF-1 – Sprawozdania z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych,
- SOF-4s – Sprawozdania z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego.

W końcu 2022 r., podobnie jak przed dwoma laty i 6 lat wcześniej, rejestrowe organizacje non-profit w Podlaskiem zrzeszały 0,2 mln członków (w Polsce – 8,4 mln).

Według stanu w dniu 31 grudnia 2022 r., wśród członków aktywnych organizacji rejestrowych sektora non-profit w województwie podlaskim zanotowano 98,8% osób fizycznych. W porównaniu ze stanem w końcu 2020 r. ich udział zwiększył się o 2,5 p. proc., a w odniesieniu do stanu w końcu 2016 r. – wzrósł o 1,7 p. proc. W grupie tej odsetek kobiet wynosił 42,0% i był wyższy o 1,2 p. proc. niż przed dwoma laty i o 1,7 p. proc. w porównaniu z końcem 2016 r.

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

Według wstępnych szacunków, w 2024 r. utrzymał się zarówno wzrost produktu krajowego brutto ogółem, jak i w przeliczeniu na 1 mieszkańca w skali roku. W obu przypadkach był on niższy od zaobserwowanego rok wcześniej. Udział województwa podlaskiego w tworzeniu ogólnokrajowego PKB zwiększył się w porównaniu z zanotowanym rok wcześniej.

W 2023 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła wartość dodana brutto (WDB), a jej udział w ogólnokrajowej WDB uległ zmniejszeniu.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Do przeliczeń danych **na 1 mieszkańca** przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

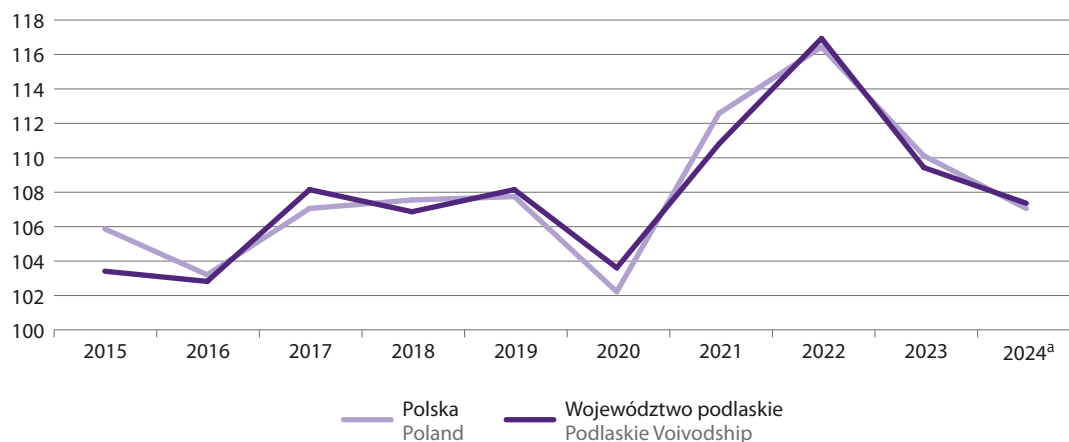
Według wstępnych szacunków, wartość produktu krajowego brutto (PKB) w 2024 r. w Podlaskiem osiągnęła poziom 82373 mln zł (w cenach bieżących) i w porównaniu z rokiem poprzednim oraz 2015 zwiększyła się odpowiednio o 7,3% i 102,1% (w kraju wzrosła o 7,0% i 101,9%). Produkt krajowy brutto województwa podlaskiego stanowił 2,3% wartości ogólnokrajowej i udział ten wzrósł o 0,1 p. proc. w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem, ale nie zmienił się w porównaniu z zanotowanym w 2015 r. W 2024 r. wartość produktu krajowego brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie ukształtowała się na poziomie 75601 zł i zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego i 2015 roku odpowiednio o 7,9% i 115,3%. W 2024 r. wartość PKB na 1 mieszkańca regionu ukształtowała się na poziomie 77,7% średniej krajowej (w 2023 r. – 77,2%, a w 2015 r. – 73,7%). W omawianym roku najwyższą w kraju wartość PKB na 1 mieszkańca stwierdzono w województwie mazowieckim – 153228 zł (157,4% średniej krajowej), natomiast najniższą zanotowano w województwie lubelskim – 68770 zł (70,6%).

Według danych wstępnych, w 2024 r. w województwie podlaskim poziom PKB (według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca wyrażony w PPS) osiągnął 61% średniej obliczonej dla 27 państw Unii Europejskiej i zwiększył się w porównaniu z zanotowanym rok wcześniej i w 2015 r. odpowiednio o 2 p. proc. i 10 p. proc.³

³ Dane będą przedmiotem dalszej rewizji, zgodnie z rekomendacjami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP).

Wykres 39. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)
Rok poprzedni=100

Chart 39. Indices of gross domestic product (current prices)
 Previous year=100

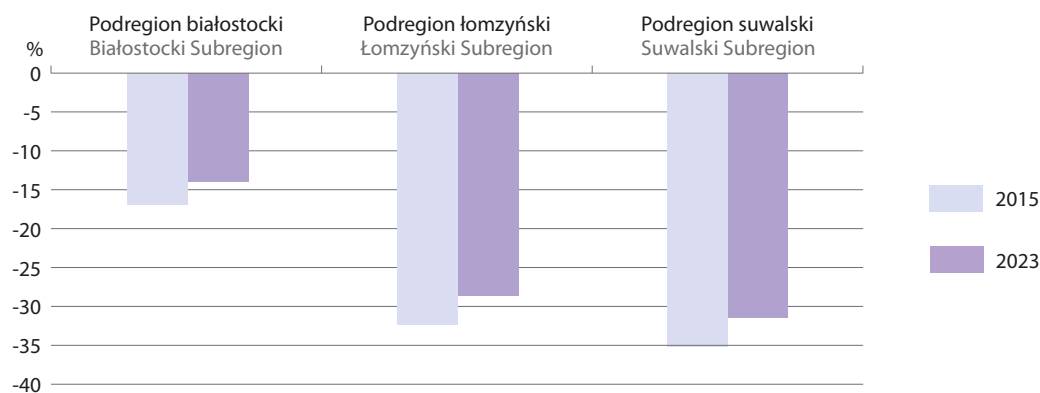

a Wstępny szacunek.
 a Preliminary estimate.

W 2023 r. udziały poszczególnych podregionów w generowaniu produktu krajowego brutto województwa podlaskiego były wyraźnie zróżnicowane i wyniosły: 20,0% w przypadku podregionu suwalskiego, 29,9% – podregionu łomżyńskiego i 50,1% – podregionu białostockiego. W analizowanym roku, w porównaniu z 2022 r. i 2015 r., odnotowano zwiększenie udziału podregionu białostockiego (odpowiednio o 0,4 p. proc. i 1,3 p. proc.) oraz zmniejszenie w przypadku podregionu łomżyńskiego (odpowiednio o 0,4 p. proc. i 1,1 p. proc.). Udział podregionu suwalskiego pozostał na niezmiennym poziomie w odniesieniu do roku poprzedniego, ale zmniejszył się (o 0,2 p. proc.) w porównaniu z 2015 r. Zarówno w 2023 r., jak i w 2015 r. podregiony białostocki i łomżyński wypracowały odpowiednio 1,1% i 0,7% ogólnokrajowej wartości PKB, natomiast podregion suwalski w 2023 r. wygenerował 0,4%, a w 2015 r. – 0,5% wartości PKB Polski.

Wykres 40. Odchylenia względne produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca od przeciętnej wartości w kraju (ceny bieżące)

Chart 40. Relative deviations of gross domestic product per capita
 from the national average value (current prices)

W Podlaskiem w omawianym roku najwyższy poziom PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w podregionie białostockim. Wyniósł on 77867 zł i był o 11,1% wyższy niż średnio w województwie, a o 14,2% niższy niż w kraju. W 2022 r. wartość omawianego wskaźnika w podregionie białostockim

ukszałtowała się na poziomie wyższym o 10,7% niż w regionie, ale niższym o 14,1% od przeciętnej w kraju, natomiast w 2015 r. była odpowiednio większa o 12,6% i mniejsza o 17,0%.

W 2023 r. wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca w podregionie łomżyńskim wyniosła 64769 zł, a w podregionie suwalskim – 62130 zł i była niższa odpowiednio o 7,6% i 11,3% niż średnio w województwie oraz niższa o 28,6% i 31,5% niż w kraju. W 2022 r. wartość PKB na 1 mieszkańca w podregionie łomżyńskim była mniejsza o 6,8% od średniej wojewódzkiej i o 27,7% od średniej krajowej (w 2015 r. – niższa odpowiednio o 8,1% i 32,3%), natomiast w podregionie suwalskim osiągnęła poziom niższy o 11,4% od przeciętnej w regionie i o 31,2% w odniesieniu do przeciętnej w Polsce (w 2015 r. była mniejsza odpowiednio o 11,9% i 35,1%).

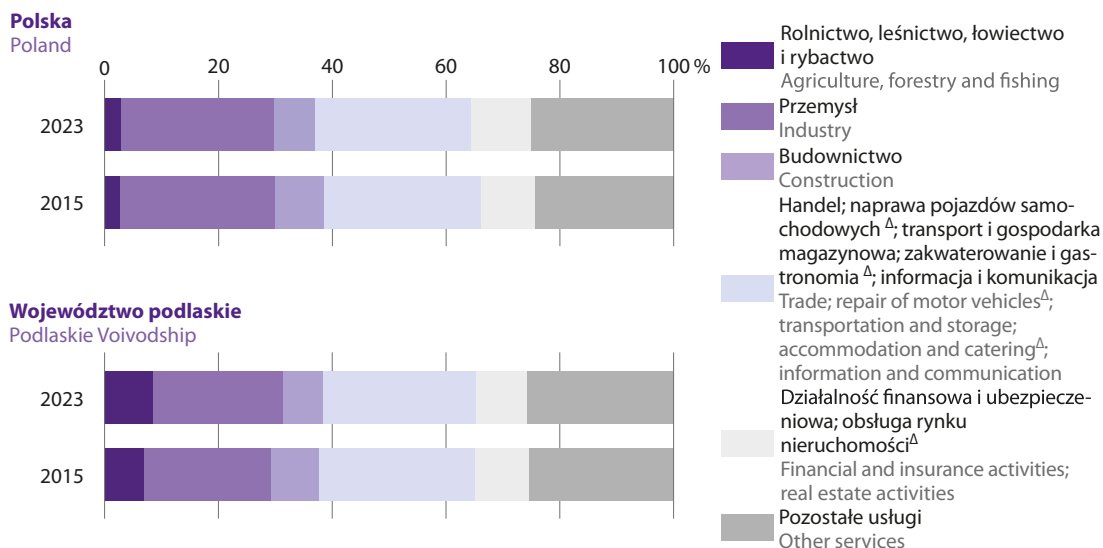
W analizowanym roku wskaźnik dyspersji regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów wyniósł 10,0% i był wyższy o 0,4 p. proc. od zanotowanego w 2022 r., ale niższy o 0,9 p. proc. w odniesieniu do 2015 r.

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności rezydującej poszczególnych podregionów w województwie, wyrażony w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

W 2023 r. wartość dodana brutto (WDB) w województwie podlaskim wyniosła 69338 mln zł i w porównaniu z 2022 r. i 2015 r. była wyższa (w cenach bieżących) odpowiednio o 10,8% i 91,7%. W omawianym roku wartość dodana brutto w Podlaskiem stanowiła 2,2% wartości ogólnokrajowej, podczas gdy w latach 2022 i 2015 wynosiła 2,3%.

Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)

Chart 41. Gross value added by kind of activity (current prices)

W 2023 r. jednostki prowadzące działalność w usługach, obejmujących handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację wypracowały 26,7% wartości dodanej brutto w województwie podlaskim. Ich udział w tworzeniu WDB był mniejszy niż w roku poprzednim i 2015 odpowiednio o 1,0 p. proc. i 0,7 p. proc. W analizowanym roku podmioty prowadzące działalność w zakresie pozostałych usług (w tym administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne) wypracowały 25,8% wartości dodanej brut-

to w województwie podlaskim. W odniesieniu do lat 2022 i 2015 udział tych jednostek w tworzeniu WDB zwiększył się odpowiednio o 1,1 p. proc. i 0,3 p. proc. W 2023 r. przedsiębiorstwa prowadzące działalność w przemyśle wytworzyły 22,7% wartości dodanej brutto w województwie. W latach 2022 i 2015 udział ten wyniósł odpowiednio 23,1% i 22,2%. Jednostki prowadzące działalność finansową i ubezpieczeniową; obsługę rynku nieruchomości w analizowanym oraz poprzednim roku wypracowały 9,1% wartości dodanej brutto, tj. o 0,4 p. proc. mniej niż w 2015 r. Udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w generowaniu wartości dodanej brutto województwa podlaskiego w omawianym roku wyniósł 8,5% (w 2022 r. – 8,6%, a w 2015 r. – 6,9%). W 2023 r. podmioty prowadzące działalność w budownictwie wytworzyły 7,2% wartości dodanej brutto w regionie. Udział tych przedsiębiorstw zwiększył się o 0,4 p. proc. w porównaniu z 2022 r., ale zmalał o 1,4 p. proc. w odniesieniu do 2015 r.

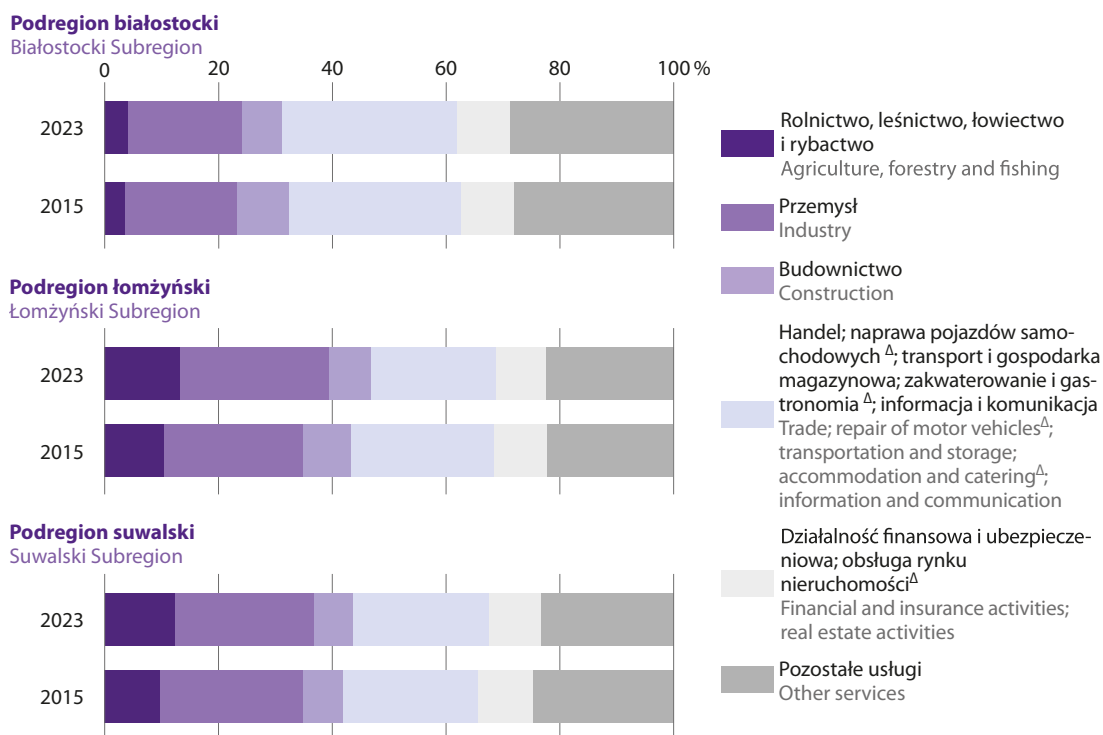
Wydajność pracy, mierzona WDB na 1 pracującego, w województwie podlaskim w 2023 r. wyniosła 166406 zł i była wyższa o 10,4% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 83,5% niż w 2015 r. W analizowanym roku WDB na 1 pracującego ukształtowała się na poziomie 80,9% średniej krajowej (w 2022 r. – 81,6%, a w 2015 r. – 79,3%).

W 2023 r. w podregionie białostockim największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto miały usługi, obejmujące handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację; wyniósł on 30,7% i był o 0,3 p. proc. wyższy niż w 2015 r. W analizowanym roku w pozostałych podregionach w Podlaskiem największy udział w tworzeniu WDB miały jednostki prowadzące działalność w przemyśle, które wytworzyły 26,1% wartości dodanej brutto w podregionie łomżyńskim i 24,4% – w podregionie suwalskim. W porównaniu z 2015 r. odsetek ten w podregionie łomżyńskim był wyższy o 1,8 p. proc., a w podregionie suwalskim – niższy o 0,6 p. proc.

W analizowanym roku wśród podregionów województwa podlaskiego największy udział sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w tworzeniu wartości dodanej brutto zanotowano w podregionie łomżyńskim. Wyniósł on 13,3% i w porównaniu z 2015 r. wzrósł o 2,8 p. proc.

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)

Chart 42. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

W 2023 r. najwyższą wydajność pracy, mierzoną WDB na 1 pracującego, odnotowano w podregionie białostockim – wyniosła ona 178367 zł i była wyższa niż w poprzednim roku i 2015 r. odpowiednio o 10,4% i 73,3%. W omawianym roku ukształtowała się na poziomie 86,7% średniej krajowej (w 2022 r. – 87,4%, a w 2015 r. – 90,1%).

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

Entities of the national economy in the REGON register

W końcu 2025 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON była wyższa niż rok wcześniej. W okresie styczeń–grudzień 2025 r., w porównaniu z 2024 r., zmniejszyła się liczba nowo zarejestrowanych podmiotów, wzrosła natomiast liczba podmiotów wyrejestrowanych.

W końcu grudnia 2025 r. w bazie krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON województwa podlaskiego znajdowało się 126612 jednostek, czyli o 2,3% więcej niż przed rokiem oraz o 27,5% więcej niż w końcu 2015 r. Stanowiło to 2,3% ogólnej liczby podmiotów w kraju i udział ten utrzymał się na poziomie zanotowanym rok wcześniej, ale był o 0,1 p. proc. niższy niż 10 lat wcześniej.

**Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 30. Entities of national economy^a
As of 31 December

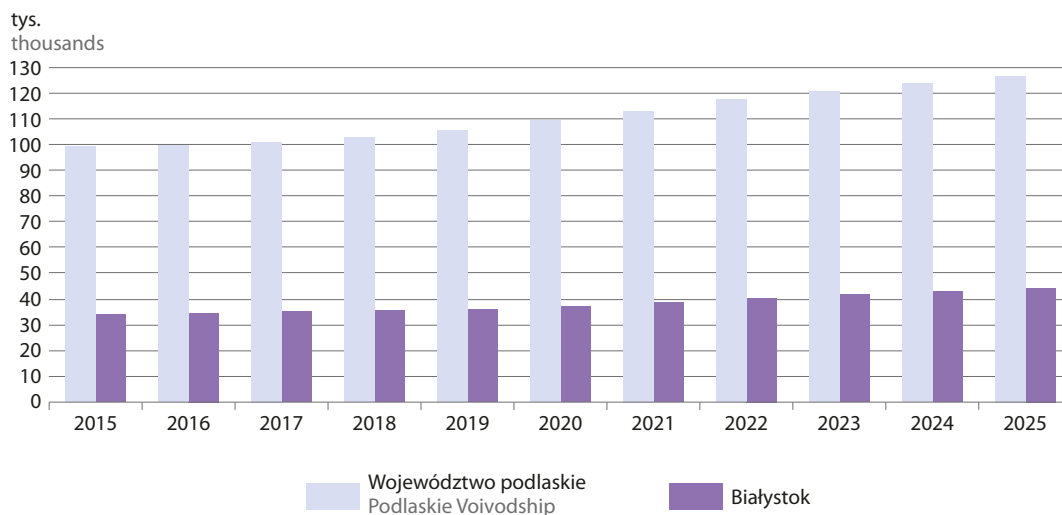
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				Polska=100 Poland=100
Ogółem Total	99309	109492	123762	126612	2,3
sektor publiczny public sector	3063	2741	2834	2795	2,5
sektor prywatny private sector	95713	105578	118984	121607	2,3
w tym: of which:					
Spółki Companies	11710	13975	17250	17923	1,7
Fundacje Foundations	503	775	1019	1107	2,6
Stowarzyszenia i organizacje społeczne Associations and social organizations	3426	3512	3896	4010	2,8
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	76252	84060	93668	95522	2,5

^a W podziale według sektorów własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

Przeważająca liczba podmiotów gospodarki narodowej należy do sektora prywatnego. W końcu 2025 r. w województwie podlaskim ukształtowała się ona na poziomie 121607, co stanowiło aż 96,0% ogółu jednostek wpisanych do rejestru REGON. Analiza omawianych podmiotów w podziale według form organizacyjno-prawnych wykazała znaczący udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Do tej grupy należało 78,5% wszystkich jednostek sektora prywatnego.

Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej Stan w dniu 31 grudnia

Chart 43. Entities of the national economy
As of 31 December

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Województwo podlaskie charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem pod względem rozmieszczenia podmiotów w poszczególnych częściach regionu. Biorąc pod uwagę miejsce położenia siedziby podmiotu, a w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą adres zamieszkania stwierdzono, że w końcu 2025 r. aż 54,1% jednostek prawnych było zlokalizowanych na terenie podregionu białostockiego, a ich liczba wzrosła o 3,2% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej. Mniej, bo 27,1% ogółu podmiotów zarejestrowanych w Podlaskiem, znajdowało się na terenie podregionu łomżyńskiego (w porównaniu ze stanem zanotowanym w końcu 2024 r. ich liczba wzrosła o 1,5%), natomiast pozostałe 18,8% podmiotów skupiał podregion suwalski (było ich o 0,9% więcej niż przed rokiem).

W końcu grudnia 2025 r. aż 44434 jednostki, tj. 35,1% wszystkich podmiotów w województwie podlaskim miało swoją siedzibę w mieście Białystok. Znaczny udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych jednostek posiadały też podmioty prowadzące działalność na terenie powiatu białostockiego – 15,3% (19430 jednostek) oraz miast Suwałki – 6,2% (7788) i Łomża – 5,5% (6958).

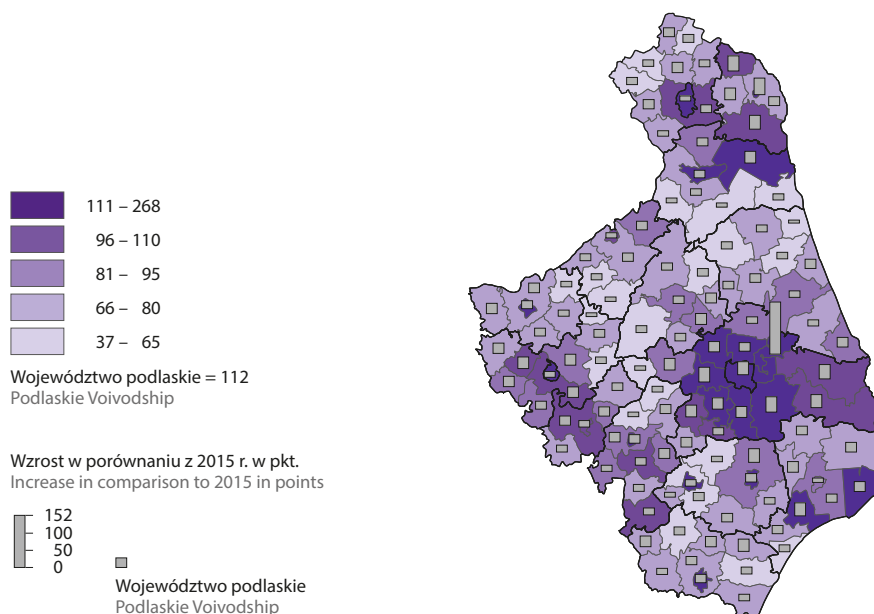
Większą niż w końcu poprzedniego roku liczbę podmiotów odnotowano w przeważającej liczbie gmin województwa, przy czym najwyższy wzrost miał miejsce w gminach wiejskich: Bakalarzewo (o 8,7%), Krasnopol (8,3%) i Poświętne (o 6,5%) oraz miejsko-wiejskich Choroszcz i Zabłudów (po 6,5%). W trzech gminach wiejskich, tj. Grabowo, Trzciannie i Dziadkowice oraz miejsko-wiejskiej Krynki, liczba podmiotów nie zmieniła się w ciągu ostatniego roku. Zmniejszenie liczby podmiotów w odniesieniu do stanu w końcu 2024 r. zanotowano w 23 gminach, spośród których największy spadek zanotowano w gminach wiejskich: Rudka (o 5,2%), Sztabin (o 4,0%), Czeremcha (o 3,9%) i Czyże (o 3,8%). W związku z utworzeniem z dniem 1 stycznia 2025 r. gminy wiejskiej Grabówka, obejmującej część dotychczasowej gminy miejsko-wiejskiej Supraśl, znacznemu zmniejszeniu uległa liczba podmiotów zlokalizowanych na terenie gminy miejsko-wiejskiej Supraśl (o 19,5%).

W końcu 2025 r. w Podlaskiem liczba podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 1000 ludności wynosiła 112. Wskaźnik ten był zdecydowanie wyższy w miastach (130) niż na wsi (86). W miastach

tracących funkcje społeczno-gospodarcze na 1000 ludności przypadało 109 podmiotów, a w gminach zagrożonych trwałą marginalizacją – 73 podmioty.

Mapa 39. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Entities of the national economy per 1000 population in 2025 As of 31 December

Uwaga. Wysoki wzrost liczby podmiotów w przeliczeniu na 1000 ludności w gminie miejsko-wiejskiej Supraśl w końcu 2025 r., w porównaniu ze stanem w końcu 2015 r., wynika m.in. z utworzenia z dniem 1 stycznia 2025 r. gminy wiejskiej Grabówka, obejmującej część dotychczasowej gminy miejsko-wiejskiej Supraśl.

Note. There is a significant increase in the number of entities per 1000 population in the urban-rural gmina of Supraśl at the end of 2025, compared to this number at the end of 2015. This fact results from, among others, the establishment of the rural gmina of Grabówka on 1 January 2025, which was separated from part of the existing urban-rural gmina of Supraśl.

Analizując liczbę podmiotów przypadającą na 1000 mieszkańców, można zauważyć znaczne dysproporcje między poszczególnymi gminami województwa podlaskiego. W końcu grudnia 2025 r. badany wskaźnik osiągnął zdecydowanie największą wartość w gminie miejsko-wiejskiej Supraśl (268), ale wysoki był również w miastach Białystok (154) i Wysokie Mazowieckie (139) oraz gminie wiejskiej Juchnowiec Kościelny (138). Najniższe jego wartości odnotowano w gminach wiejskich: Nowy Dwór (37), Przytuły (46) i Wąsosz (49). W porównaniu ze stanem w końcu 2015 r. we wszystkich gminach województwa podlaskiego zaobserwowano wzrost liczby podmiotów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, przy czym najwyższy dotyczył gmin: miejsko-wiejskiej Supraśl (o 152; patrz uwaga do mapy 39.), miejskiej Sejny (o 48), miejsko-wiejskiej Zabłudów (o 45) oraz wiejskiej Puńsk (o 44).

W 2025 r. na terenie województwa podlaskiego rozpoczęło działalność 8565 nowych podmiotów gospodarczych (o 1,2% mniej niż w 2024 r.), w tym 6942 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (o 3,0% więcej), 1016 spółek handlowych (o 2,4% więcej) oraz 93 spółki cywilne (o 2,1% mniej). Najwięcej podmiotów powstało w sekcjach: budownictwo – 1642 (19,2% ogółu nowych podmiotów), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1101 (12,9%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 915 (10,7%). Duża liczba jednostek wpisanych po raz pierwszy do rejestru REGON w 2025 r. miała swoją siedzibę na terenie miasta Białystok – 3290 (o 3,8% więcej niż w 2024 r.), powiatu białostockiego – 1325 (o 1,8% więcej) oraz miast Suwałki – 465 (o 3,6% więcej) i Łomża – 449 (o 2,5% więcej). W omawianym roku najmniej nowo powstałych podmiotów zanotowano natomiast w powiecie sejneńskim – tylko 143 (o 2,9% więcej niż przed rokiem).

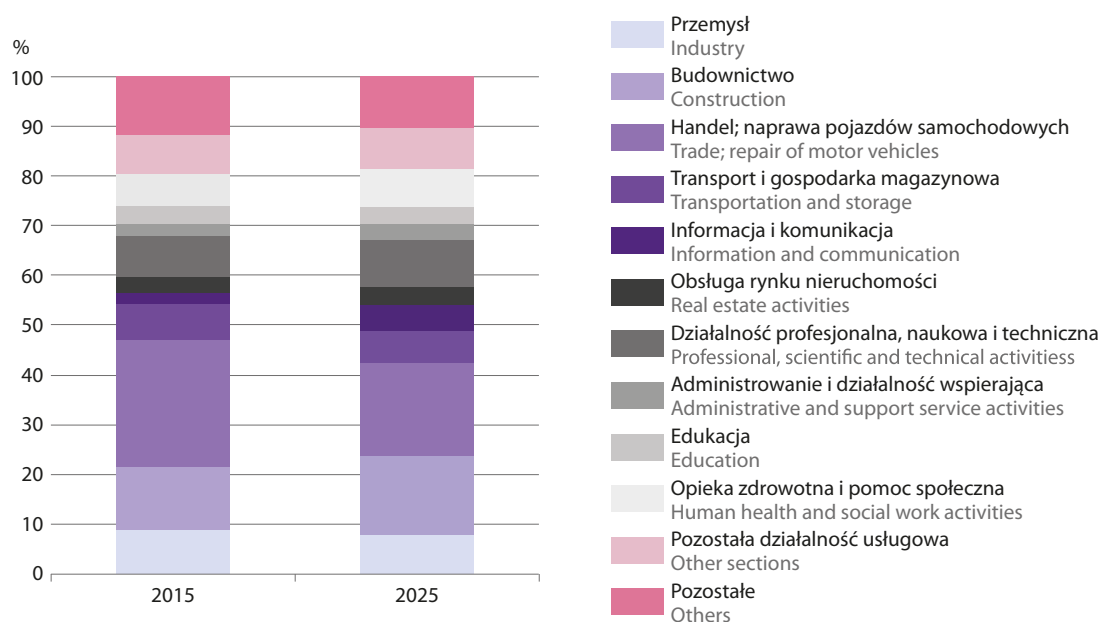
W okresie styczeń–grudzień 2025 r. w województwie podlaskim wyrejestrowano 5375 jednostek prawnych (o 2,1% więcej niż w 2024 r.), w tym 4756 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą

(o 4,9% więcej), 329 spółek handlowych (tyle samo co w roku poprzednim) oraz 100 spółek cywilnych (o 1,0% więcej). Podmioty zlikwidowane w 2025 r. najczęściej prowadziły działalność zaklasyfikowaną do sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1186 (22,1% wszystkich podmiotów kończących działalność w tym czasie) oraz budownictwo – 1095 (20,4%).

Analizując strukturę wszystkich zarejestrowanych podmiotów pod względem rodzaju wykonywanej działalności, stwierdzono, że w końcu 2025 r. prawie połowa (44,1%) z nich skupiła się w trzech sekcjach, tj.: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 18,6% ogółu zarejestrowanych podmiotów (o 2,4% mniej jednostek niż przed rokiem), budownictwo – 16,0% (o 2,4% więcej) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 9,6% (o 4,2% więcej).

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007 Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy by PKD 2007 sections
As of 31 December

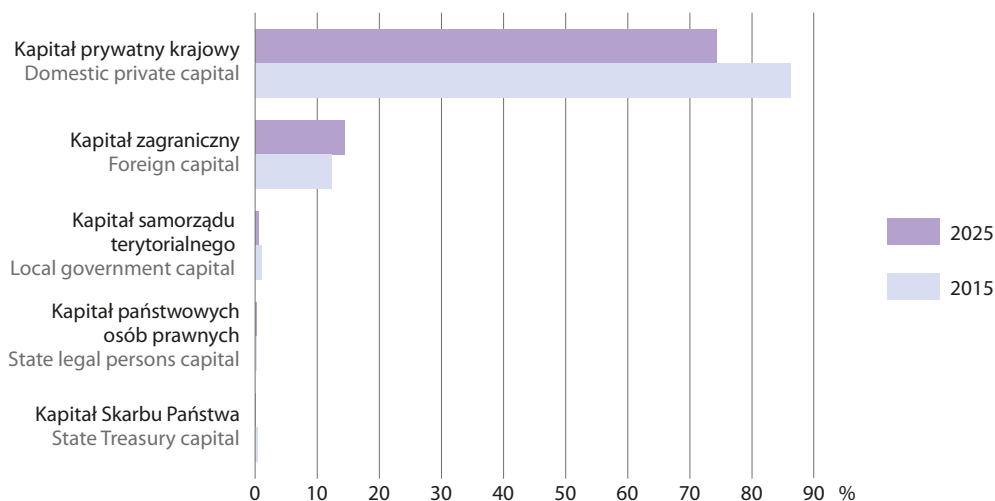
Analiza liczby podmiotów gospodarki narodowej w podziale według form organizacyjno-prawnych w końcu 2025 r. wykazała znaczący udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Do tej grupy należały 95522 jednostki, tj. aż 75,4% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Kolejną, bardzo ważną grupę wśród podmiotów gospodarki narodowej stanowią spółki handlowe. W województwie podlaskim w końcu 2025 r. zarejestrowanych było 12510 takich spółek (tj. 9,9% wszystkich podmiotów w rejestrze REGON w województwie). Dużą liczbę zarejestrowanych podmiotów stanowiły również spółki cywilne – 5253 jednostki (4,1%) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne – 4010 jednostek (3,2%). W tym czasie najmniej było spółek innych – 160 (0,1% wszystkich podmiotów) oraz spółdzielni – 311 (0,2%). Podobną strukturę podmiotów obserwowano również w końcu 2015 r. Zanotowano wówczas największy udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (76,8% ogółu podmiotów), spółek handlowych (6,5%) i spółek cywilnych (5,1%), natomiast najmniej było spółek innych (0,1%) oraz spółdzielni i fundacji (po 0,5%).

Wśród spółek handlowych w końcu 2025 r. przeważały spółki kapitałowe, które stanowiły 85,1% ich ogólnej liczby, natomiast pozostałe 14,9% to spółki osobowe. W grupie spółek kapitałowych dominowały spółki z o.o. (aż 98,2% ogółu spółek kapitałowych), a wśród spółek osobowych – spółki jawne (61,8% ogółu spółek osobowych). W tym czasie aż 9322 spółki handlowe (74,5% ich ogólnej liczby) deklarowały udział kapitału prywatnego krajowego w kapitale spółki (o 5,2% więcej niż przed rokiem), natomiast 1819 spółek (14,5% spółek handlowych) – kapitału zagranicznego (o 1,6% więcej). Podobnie sytuacja kształto-

wała się w końcu 2015 r. Wówczas najwięcej, bo aż 86,3% spółek handlowych, deklaroowało udział kapitału prywatnego krajowego w kapitale spółki. Jako drugi był wymieniany kapitał zagraniczny – 12,4% wszystkich spółek handlowych.

Wykres 45. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Commercial companies by type of capital^a
As of 31 December

a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich każdego rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

a Data concerning the number of companies by type of capital do not equal their “total” number, since they group the companies by all types of capital in each of them and not by the predominant type.

Działalność podmiotów z grupy spółek handlowych prowadzona była przede wszystkim w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (23,2% wszystkich spółek handlowych), budownictwo (13,6%) oraz przetwórstwo przemysłowe (11,1%). Nieco odmiennie było 10 lat wcześniej. Najwięcej spółek handlowych prowadziło wówczas działalność w tych samych trzech sekcjach, ale ich udziały kształtowały się następująco: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 34,2%, przetwórstwo przemysłowe – 15,7% oraz budownictwo – 10,0%.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna

Research and development and innovation activity

W 2024 r. odnotowano zmniejszenie nakładów wewnętrznych na działalność B+R w odniesieniu do poprzedniego roku. Podobnie jak w latach poprzednich, głównymi sektorami finansującymi działalność B+R były sektor rządowy i sektor przedsiębiorstw.

W 2024 r. w województwie podlaskim nakłady wewnętrzne na działalność B+R (GERD) wyniosły 510,1 mln zł (co stanowiło 1,0% nakładów krajowych brutto) i zmniejszyły się w porównaniu z rokiem poprzednim o 27,4%, ale wzrosły o 69,6% w odniesieniu do 2015 r.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

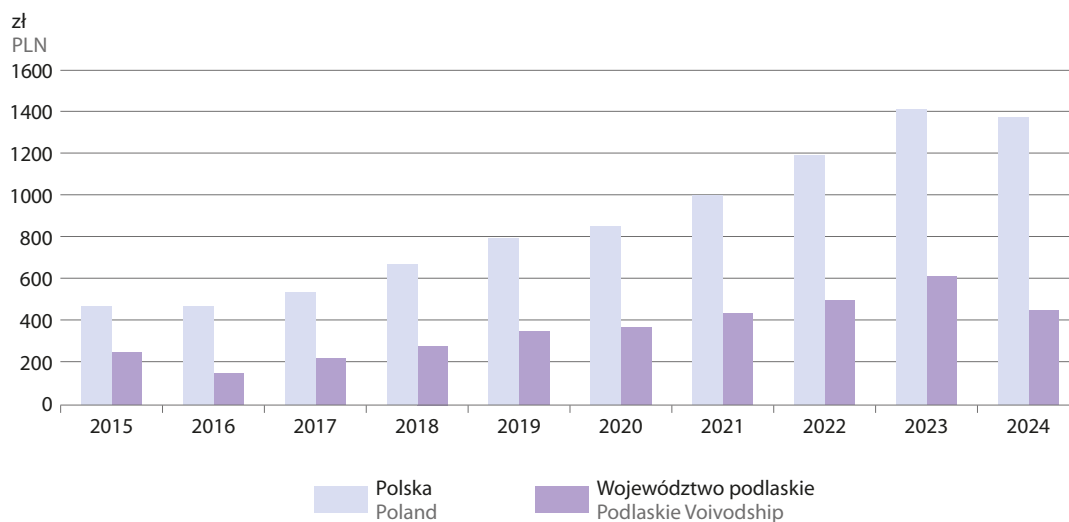
Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)Table 31. Intramural expenditure^a on research and development by source of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	300,7	429,2	702,8	510,1
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	118,8	264,8	313,1	351,1
Przedsiębiorstw Business enterprise	65,3	105,8	242,5	123,2
Szkolnictwa wyższego Higher education	32,9	.	46,4	29,9
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	0,3	.	0,3	0,7
Reszta świata Rest of the world	83,4	47,7	100,5	5,2

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

Średnia wartość nakładów wewnętrznych na działalność B+R przypadająca na 1 mieszkańca województwa podlaskiego w 2024 r. wyniosła 449 zł (w 2015 r. – 253 zł) i w odniesieniu do poprzedniego roku zmniejszyła się o 27,1%. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju osiągnęły 1370 zł, co oznacza spadek o 2,7% w porównaniu do zanotowanych w poprzednim roku.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wszystkie nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne brutto na środki trwałe związane z działalnością B+R prowadzoną w jednostce statystycznej w danym okresie sprawozdawczym, bez względu na źródło finansowania.

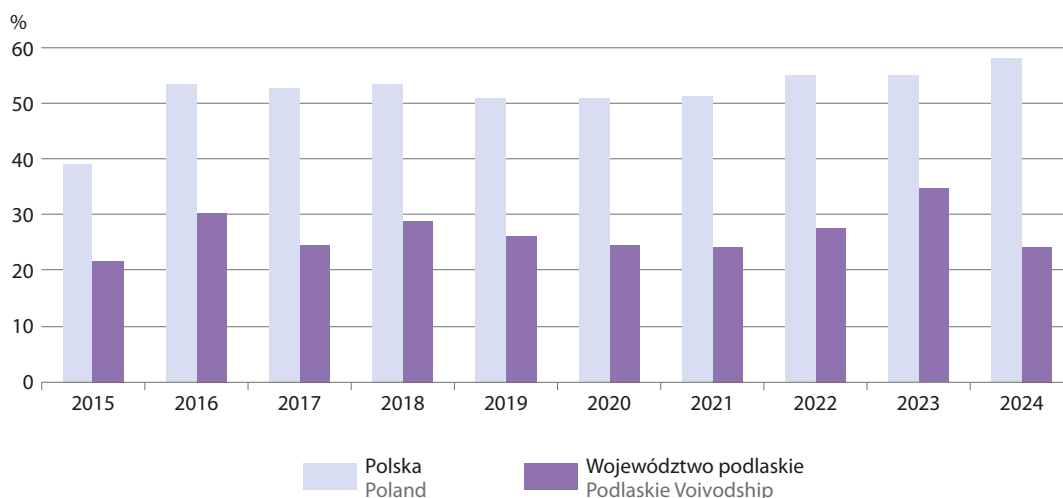
Wykres 46. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańcaChart 46. Intramural expenditures^a on research and development per 1 capita

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

W omawianym roku w województwie podlaskim, podobnie jak w latach poprzednich, głównymi sektorami finansującymi działalność B+R były sektor rządowy oraz sektor przedsiębiorstw, których środki stanowiły odpowiednio 68,8% oraz 24,1% (wobec 39,5% oraz 21,7% w 2015 r.) wszystkich nakładów poniesionych na prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych. W odniesieniu do poprzedniego roku udział sektora rządowego wzrósł o 24,3 p. proc., a sektora przedsiębiorstw zmniejszył się o 10,4 p. proc. W kraju w analizowanym roku głównym sektorem finansującym działalność B+R był sektor przedsiębiorstw, którego środki stanowiły 57,9% omawianych nakładów ogółem.

Wykres 47. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

Chart 47. Intramural expenditures on R&D financed from business enterprise sector funds as the share of intramural expenditures on R&D

W 2024 r. w województwie podlaskim 70,1% nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych było ze środków zewnętrznych (w kraju – 41,9%), co w porównaniu z rokiem poprzednim i 2018 oznacza wzrost odpowiednio o 8,6 p. proc. i 2,5 p. proc. Omawiane środki zewnętrzne w zdecydowanej większości (97,5%) pochodziły od instytucji rządowych i samorządowych.

Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową według pochodzenia środków (ceny bieżące)

Table 32. Intramural expenditure^a on research and development by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	Polska=100 Poland=100
	w mln zł in million PLN				
Ogółem Total	332,9	429,2	702,8	510,1	1,0
nakłady finansowane ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	108,0	115,5	270,5	152,7	0,5
Zewnętrznych External funds	224,9	313,6	432,3	357,4	1,7
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which from general government	197,1	.	309,7	348,5	1,9

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

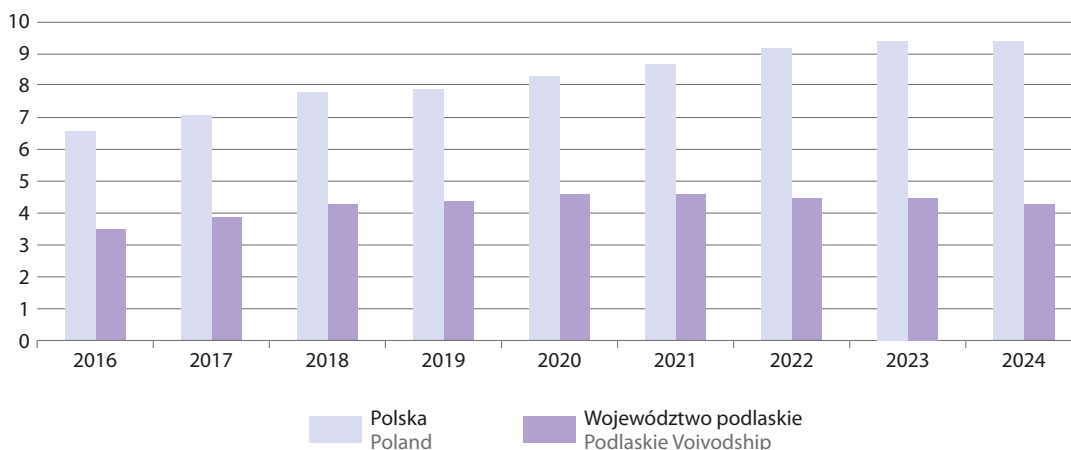
Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (właściciele, aktywni współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie ich rodzin oraz osoby pozostające w stosunku pracy) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Liczba pracujących w działalności B+R (w EPC) w województwie podlaskim w 2024 r. wyniosła 2194,9 (w kraju – 167212,5) i była o 6,9% mniejsza od zanotowanej rok wcześniej. W przeliczeniu na 1000 osób aktywnych zawodowo ich liczba ukształtowała się na poziomie 4,3 (w kraju – 9,4) i zmniejszyła się o 0,2 w odniesieniu do poprzedniego roku.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) jest to stosunek godzin rzeczywiście przepracowanych w związku z działalnością B+R w danym okresie sprawozdawczym do całkowitej liczby godzin formalnie przepracowanych w tym samym okresie przez osobę lub grupę osób.

Wykres 48. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b

Chart 48. Internal R&D personnel^a per 1000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC). b Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności – dane średnioroczne.

a In full time equivalent (FTE). b Active population (all persons employed and considered as employed) – based on the Labour Force Survey – average annual data.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W analizowanym roku w województwie podlaskim liczba pracujących badaczy wyniosła 1423,6 (w EPC), co stanowiło 64,9% personelu wewnętrznego działalności badawczo-rozwojowej (w kraju – 72,9%). Liczba ta zmniejszyła się o 2,4% w porównaniu z zanotowaną w 2023 r.

Działalność innowacyjna obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczą i rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Badania dotyczące innowacji prowadzone są w dwóch grupach: wśród przedsiębiorstw przemysłowych oraz wśród przedsiębiorstw wybranych działów PKD w sektorze usług. Badaniami tymi objęte są przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Od 2022 r. badanie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw jest realizowane z częstotliwością dwuletnią.

W województwie podlaskim udział innowacyjnych przedsiębiorstw przemysłowych, które w latach 2022–2024 wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych wyniósł 32,6%, a przedsiębiorstw usługowych – 12,7%. Udziały te były niższe odpowiednio o 2,9 p. proc. i 18,0 p. proc. od odsetka przedsiębiorstw, które wprowadziły takie innowacje w latach 2020–2022. Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, w latach 2022–2024 wśród przedsiębiorstw przemysłowych najwięcej przedsiębiorstw innowacyjnych (powyżej 50,0%) odnotowano w działach: produkcja urządzeń elektrycznych, produkcja maszyn i urządzeń oraz działalność związana z naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń. Wśród przedsiębiorstw usługowych najwyższy udział przedsiębiorstw innowacyjnych (również ponad 50,0%) odnotowano w działach: działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne, a także działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana.

Tablica 33. Przedsiębiorstwa innowacyjne według rodzajów wprowadzonych innowacji
Table 33. Innovative enterprises by types of introduced innovations

Wyszczególnienie Specification	2013–2015	2020–2022	2022–2024	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship		Polska Poland	
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises			
Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Industrial enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	20,6	35,5	32,6	32,8
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	13,9	18,0	18,3	15,9
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	16,3	33,0	28,2	28,5
Przedsiębiorstwa usługowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesów biznesowych ^a Service enterprises, which introduced product or business process ^a innovations	10,1	30,7	12,7	26,6
nowe lub ulepszone produkty new or improved products	6,6	1,9	3,6	8,2
nowe lub ulepszone procesy biznesowe ^a new or improved business processes ^a	4,8	29,5	12,0	24,9

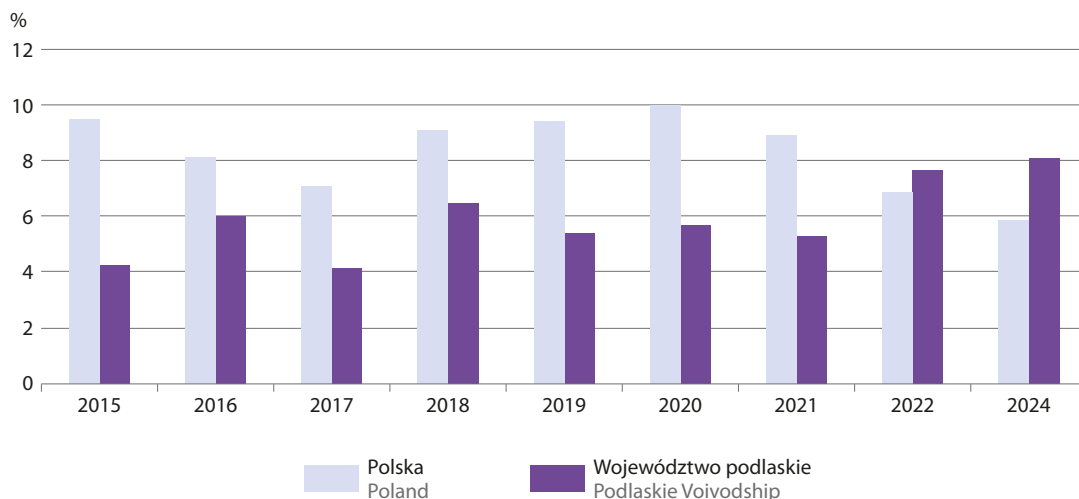
a W latach 2013–2015 dane dotyczą innowacji procesowych.
a In years 2013–2015 the data relate to process innovations.

W 2024 r. nakłady poniesione na działalność innowacyjną w grupie przedsiębiorstw przemysłowych wyniosły 508,3 mln zł, tj. o 54,9% więcej niż w 2022 r., natomiast w grupie przedsiębiorstw usługowych – 22,7 mln zł i były o 89,8% niższe w porównaniu z zanotowanymi w 2022 r.

Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2022–2024, w przychodach ze sprzedaży ogółem w 2024 r. dla przedsiębiorstw przemysłowych wyniósł 8,1%, a dla usługowych – 0,1% (w Polsce – odpowiednio 5,9% i 4,6%). W 2022 r. udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych, wprowadzonych na rynek w latach 2020–2022, wyniósł w przedsiębiorstwach przemysłowych 7,7%, a w podmiotach usługowych był nieznaczący. W 2015 r. udział ten ukształtował się na poziomie 4,3% dla przedsiębiorstw przemysłowych i 0,7% dla podmiotów usługowych (dla produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2013–2015).

Wykres 49. Udział przychodów przedsiębiorstw przemysłowych ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach ze sprzedaży ogółem

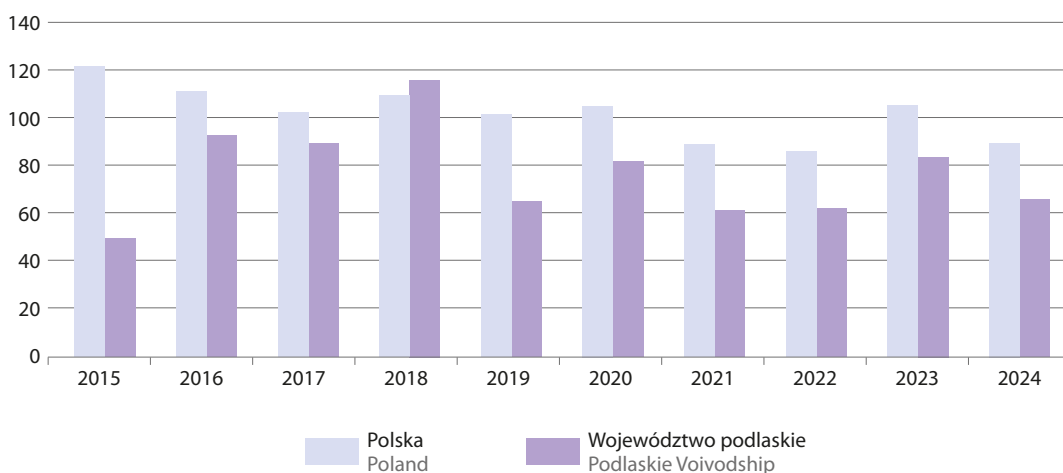
Chart 49. Revenues of industrial enterprises from sales of new or improved products as the share of total revenues from sales

W 2024 r. województwo podlaskie dokonało zgłoszenia 75 wynalazków oraz 22 wzorów użytkowych do Urzędu Patentowego RP (co stanowiło odpowiednio 2,2% i 3,8% ogółu zgłoszeń w Polsce). W odniesieniu do 2023 r. wzrosła o 22,2% liczba wzorów użytkowych, ale spadła o 21,1% liczba zgłoszonych wynalazków, a w porównaniu z 2015 r. było o 27,1% więcej wynalazków i o 21,4% mniej wzorów użytkowych. W analizowanym roku udzielono 38 patentów podmiotom z województwa podlaskiego (w kraju – 2000), tj. o 5,0% mniej niż w poprzednim roku, ale o 11,8% więcej w odniesieniu do 2015 r.

Wykres 50. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców

Chart 50. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

W 2024 r. w województwie podlaskim w przeliczeniu na 1 mln mieszkańców dokonano zgłoszenia 66,1 wynalazku (w kraju – 89,5). Oznacza to spadek w porównaniu z poprzednim rokiem, gdy na 1 mln mieszkańców przypadało 83,3 zgłoszonego wynalazku oraz wzrost w odniesieniu do 2015 r., gdy omawiany wskaźnik wyniósł 49,6.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Using of information and communication technologies in enterprises

W 2025 r. zaobserwowano wyższy niż rok wcześniej odsetek przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu.

W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszył się zarówno odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe, jak i udział przedsiębiorstw korzystających z otwartych danych publicznych.

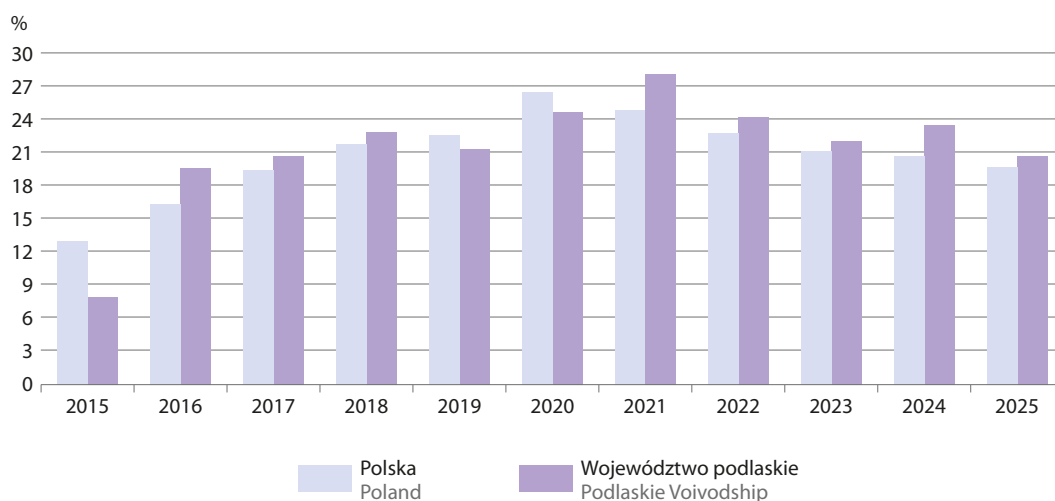
Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2025 r. w województwie podlaskim dostęp do Internetu wykazało 99,2% przedsiębiorstw, (w kraju – 98,6%), co oznacza wzrost o 0,7 p. proc. w porównaniu z 2024 r. i o 8,1 p. proc. w odniesieniu do 2015 r. W analizowanym roku najwięcej przedsiębiorstw, tj. 31,9% korzystało ze stałego łącza szerokopasmowego, gdzie maksymalna prędkość połączenia internetowego wynosiła 100–500 Mbit/s i w porównaniu z poprzednim rokiem odsetek tych przedsiębiorstw wzrósł o 1,6 p. proc. Znaczny był również udział firm mających dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s; wynosił on 20,7% i w odniesieniu do 2024 r. zmniejszył się o 2,8 p. proc.

Wykres 51. Przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu^a

Chart 51. Enterprises with broadband Internet access^a

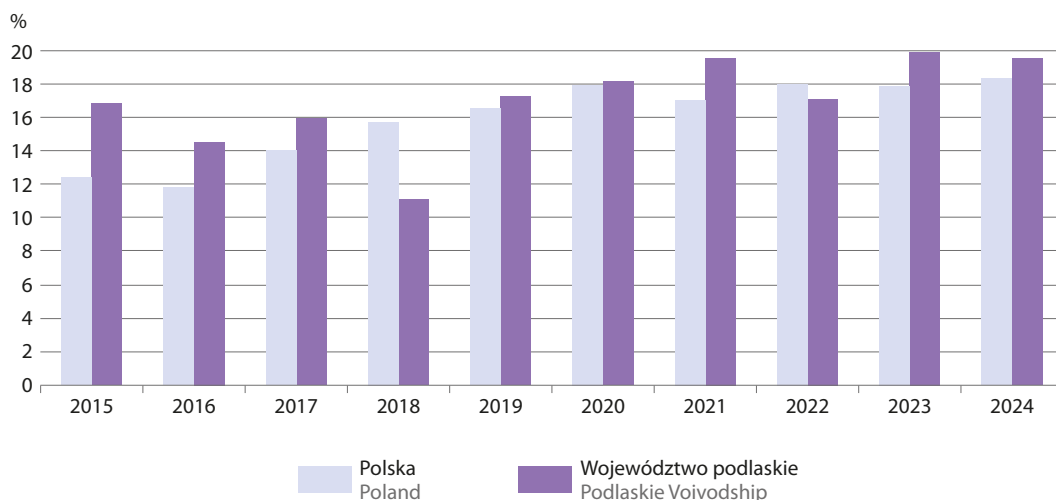

^a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
^a Internet access with 30–100 Mbit/s speed.

Do **sprzedaży elektronicznej** zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI (elektroniczna wymiana informacji, która zapewnia automatyczne przetwarzanie). Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faksem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

W 2024 r., w województwie podlaskim odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe wyniósł 19,5%, a w kraju – 18,3%. W Podlaskiem w porównaniu z 2023 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 0,4 p. proc., a w odniesieniu do 2015 r. wzrósł o 2,7 p. proc.

Wykres 52. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 52. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne to dane wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

W 2024 r. w Podlaskiem z otwartych danych publicznych w celach biznesowych korzystało 15,2% przedsiębiorstw (w kraju – 17,4%) i w porównaniu z rokiem poprzednim odsetek ten zmniejszył się o 4,4 p. proc. (w kraju – o 2,1 p. proc.). W omawianym roku przedsiębiorstwa wykazywały największe zainteresowanie otwartymi danymi publicznymi z kategorii gospodarka i finanse (13,2%), natomiast najmniejsze – informacjami z zakresu kultury, sportu i turystyki (2,6%).

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2025 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były niższe od uzyskanych rok wcześniej, z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej. Pogorszeniu uległy również podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, z wyjątkiem wskaźnika płynności finansowej I stopnia. Przychody ze sprzedaży na eksport były wyższe niż przed rokiem, a ich udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem zwiększył się w porównaniu z 2024 r.

Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Przychody ogółem uzyskane w 2025 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie podlaskim wyniosły 79183,2 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosły o 4,5%, a w porównaniu z 2015 r. – ponad 2-krotnie.

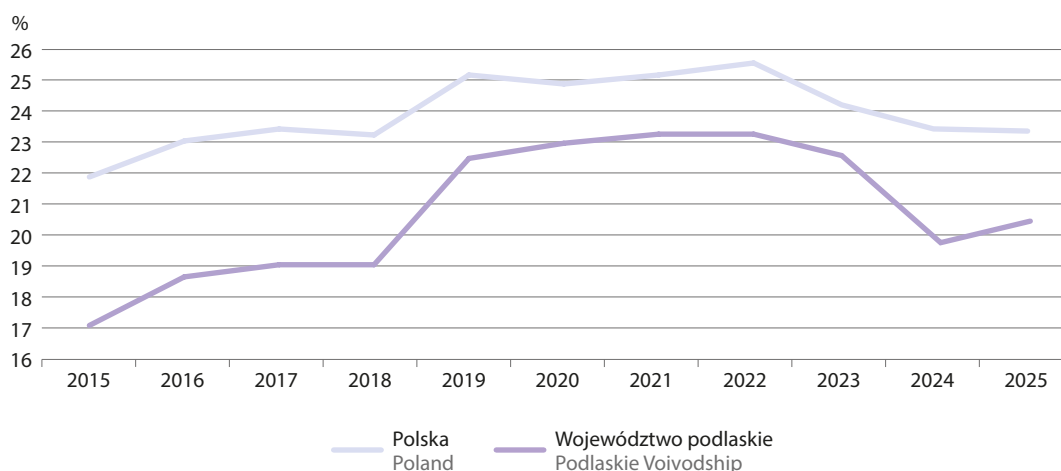
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów uzyskane przez badane przedsiębiorstwa wyniosły 77641,5 mln zł i były wyższe o 4,6% niż przed rokiem. Ich największy wzrost (w ujęciu wartościowym) zanotowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe oraz zakwaterowanie i gastronomia. Spadek zanotowano m.in. w budownictwie, transporcie i gospodarce magazynowej oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Wartość przychodów ze sprzedaży, produktów, towarów i materiałów na eksport wyniosła 15883,0 mln zł i w porównaniu z 2024 r. była wyższa o 8,3%, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 20,5% i w porównaniu z poprzednim rokiem wzrósł o 0,8 p. proc. W ogólnej wartości sprzedaży eksportowej 88,4% stanowiły przychody ze sprzedaży produktów, natomiast 11,6% – przychody ze sprzedaży towarów i materiałów.

Wykres 53. Udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem

Chart 53. Share of revenues from sale of products, goods and materials for export in total revenues from sale of products, goods and materials

W 2025 r. wartość kosztów ogółem poniesionych przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe wyniosła 76656,1 mln zł i była o 4,9% wyższa niż przed rokiem.

W strukturze rodzajowej kosztów ogółem wzrósł udział wynagrodzeń (o 0,9 p. proc. do 13,9%), zużycia materiałów i energii oraz ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (po 0,2 p. proc. odpowiednio do 59,0% i 3,1%). Zmniejszył się natomiast udział usług obcych (o 1,2 p. proc. do 17,2%) oraz podatków i opłat (o 0,2 p. proc. do 1,6%). Udział amortyzacji oraz pozostałych kosztów rodzajowych i usług nie uległ zmianie i wyniósł odpowiednio 3,4% i 1,7%.

Wartość kosztów własnych sprzedanych produktów, towarów i materiałów wyniosła 75351,1 mln zł i była o 4,9% wyższa niż rok wcześniej. Największy ich wzrost (w ujęciu wartościowym), odnotowano w przetwórstwie przemysłowym oraz zakwaterowaniu i gastronomii. Spadek zanotowano w budownictwie oraz transporcie i gospodarce magazynowej.

Wyniki finansowe:

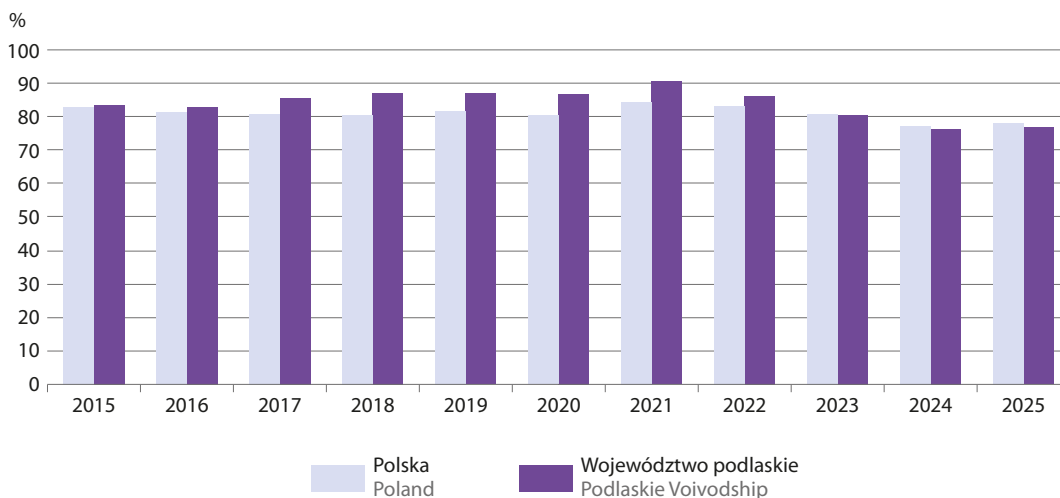
- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem,
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

W 2025 r. większość wyników finansowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych była mniej korzystna od uzyskanych rok wcześniej. Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 2290,4 mln zł i był niższy o 4,8%. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej osiągnął wartość 448,9 mln zł i zwiększył się o 2,6%. Zanotowano pogorszenie wyniku na operacjach finansowych (minus 212,3 mln zł w 2025 r. wobec minus 165,8 mln zł w 2024 r.). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 2527,0 mln zł i był niższy o 5,6% w porównaniu z uzyskanym rok wcześniej. Obciążenia wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym obniżyły się w skali roku o 4,4% do 480,0 mln zł. Wynik finansowy netto wyniósł 2047,1 mln zł i był o 5,9% niższy w porównaniu z uzyskanym w 2024 r. Odnotowany zysk netto obniżył się o 10,1%, a strata netto zmniejszyła się o 21,2%. Największy spadek wyniku finansowego netto w odniesieniu do osiągniętego w 2024 r. stwierdzono w sekcjach administrowanie i działalność wspierająca oraz transport i gospodarka magazynowa. Jego wzrost odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji.

Badanie w województwie podlaskim objęło 409 przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących księgi rachunkowe. Zysk netto wykazało 76,8% badanych przedsiębiorstw, tj. o 0,5 p. proc. więcej niż przed rokiem. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw wyniósł 86,9% i był niższy o 2,6 p. proc. od zanotowanego przed rokiem.

Wykres 54. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 54. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

W 2025 r. w województwie podlaskim odnotowano pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych przedsiębiorstw w skali roku. W województwie w analizowanym roku wskaźnik poziomu kosztów pogorszył się o 0,3 p. proc. i przyjął wartość 96,8% (w kraju poprawił się o 0,3 p. proc. i wyniósł 95,4%).

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem,
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów,
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem,
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem,
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W analizowanym roku wskaźnik rentowności sprzedaży brutto ukształtował się na poziomie 2,9% (w kraju – 4,6%) i w porównaniu z 2024 r. zmniejszył się o 0,3 p. proc. (w kraju wzrósł o 0,2 p. proc.).

Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto w Podlaskiem zmniejszyły się po 0,3 p. proc. w odniesieniu do 2024 r. i wyniosły odpowiednio 3,2% i 2,6%. W kraju ich wartości były wyższe niż w województwie i osiągnęły w przypadku wskaźnika rentowności obrotu brutto poziom 4,6%, a w przypadku wskaźnika rentowności obrotu netto – 3,7%. W odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły one po 0,3 p. proc. Najbardziej opłacalnymi rodzajami działalności w Podlaskiem w 2025 r. były sekcje opieka zdrowotna i pomoc społeczna (wskaźnik rentowności obrotu netto – 14,8%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (14,6%). W porównaniu z poprzednim rokiem poprawę wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,5 p. proc.) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,3 p. proc.). Pogorszenie wskaźnika wystąpiło m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,2 p. proc.), budownictwie (o 2,0 p. proc.) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 0,8 p. proc.).

Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland	
	w %		in %		
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	96,9	95,1	96,5	96,8	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	3,2	4,6	3,2	2,9	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	3,1	4,9	3,5	3,2	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	2,6	4,3	2,9	2,6	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	29,8	41,1	36,6	39,5	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	102,0	108,4	105,7	104,0	109,0

W 2025 r. w województwie podlaskim wskaźnik płynności finansowej I stopnia w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększył się o 2,9 p. proc. do 39,5%, a II stopnia – obniżył się o 1,7 p. proc. do 104,0%. W kraju wskaźniki te były wyższe niż w województwie – wyniosły odpowiednio 48,9% i 109,0%, a w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyły się o 4,3 p. proc. i 1,5 p. proc.

W analizowanym roku, w porównaniu z rokiem 2015, w województwie podlaskim poprawiły się wskaźniki: poziomu kosztów, rentowności obrotu brutto, płynności finansowej I i II stopnia, natomiast pogorszył się wskaźnik rentowności sprzedaży brutto. Na tym samym poziomie utrzymał się wskaźnik rentowności obrotu netto.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw w województwie podlaskim w końcu grudnia 2025 r. wynosiła 23647,6 mln zł i była o 0,3% niższa niż rok wcześniej, w tym krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe spadły o 17,0%, należności krótkoterminowe – o 3,3%, zapasy – o 2,2%, a inwestycje krótkoterminowe wzrosły o 11,6%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zmniejszył się odsetek należności krótkoterminowych (z 39,4% do 38,2%), zapasów (z 36,3% do 35,6%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 3,5% do 2,9%), natomiast wzrósł udział inwestycji krótkoterminowych (z 20,9% do 23,3%). W strukturze zapasów zmniejszył się udział towarów (z 32,8% do 31,6%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 16,4% do 15,3%), natomiast zwiększył się odsetek produktów gotowych (z 20,8% do 22,9%). Udział materiałów utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 27,4%.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje i rozliczenia międzyokresowe.

Aktywa obrotowe finansowane były głównie zobowiązaniami krótkoterminowymi. Relacja zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych wynosiła 59,2% wobec 57,0% przed rokiem.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) badanych przedsiębiorstw w końcu grudnia 2025 r. wynosiły 17640,4 mln zł i były o 4,9% wyższe niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 20,7% ogółu zobowiązań (wobec 19,6% w końcu grudnia 2024 r.). Ich wartość osiągnęła 3648,5 mln zł i zwiększyła się o 10,6% w odniesieniu do zanotowanej w końcu poprzedniego roku. Zobowiązania krótkoterminowe wynosiły 13991,9 mln zł i w skali roku wzrosły o 3,5%, w tym z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 16,5%, z tytułu dostaw i usług – o 3,0%, a z tytułu kredytów i pożyczek obniżyły się o 9,9%.

Z analizy wskaźników sprawności działania przedsiębiorstw wynika, że w porównaniu z rokiem poprzednim skróceniu uległ cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług – o 1 dzień (do 35 dni), cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług – o 5 dni (do 35 dni), a cykl rotacji zapasów – o 3 dni (do 39 dni).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

W 2025 r. w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił wzrost nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa podlaskiego. W porównaniu z 2024 r. zmniejszyła się liczba nowych inwestycji, ale wzrosła ich wartość kosztorysowa.

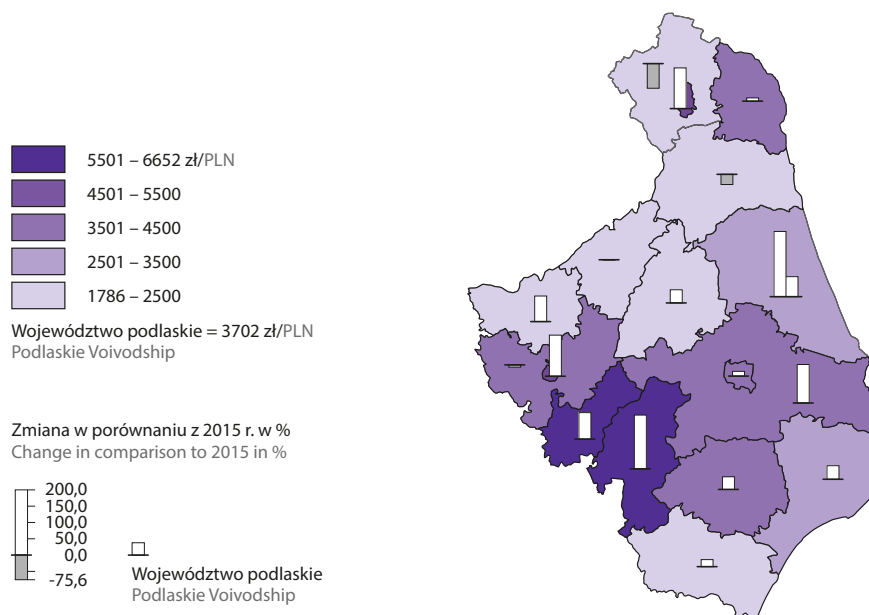
Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

W 2024 r. nakłady inwestycyjne poniesione przez podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (według lokalizacji inwestycji) w cenach bieżących wyniosły 4202,9 mln zł i w odniesieniu do 2023 r. spadły o 27,1%, a w porównaniu z 2015 r. wzrosły o 31,5% (w kraju zanotowano odpowiednio spadek o 6,3% i wzrost o 57,9%). Udział tych nakładów w Podlaskiem w łącznej wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez przedsiębiorstwa w kraju wyniósł 1,6%. W regionie w przeliczeniu na 1 mieszkańca ich wartość ukształtowała się na poziomie 3702 zł, tj. o 47,3% niższym niż średnio w kraju. W nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących w przeliczeniu na 1 mieszkańca najwięcej zainwestowano w powiatach wysokomazowieckim (6652 zł) i zambrowskim (5608 zł), a najmniej – w powiecie monieckim (1786 zł).

Mapa 40. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Map 40. Investment outlays in enterprises per capita in 2024 (current prices)

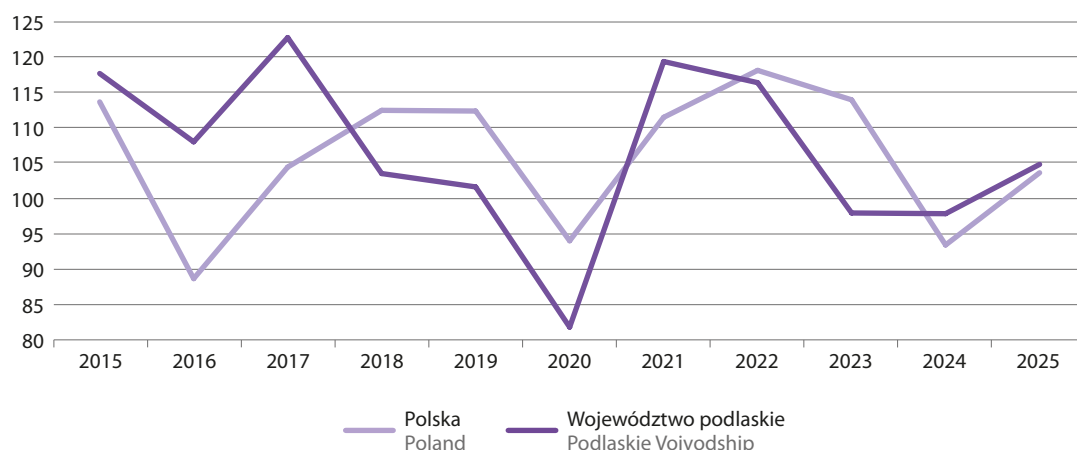
W drugiej części analizy dane o nakładach inwestycyjnych dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01⁴); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2025 r. przez badane przedsiębiorstwa (o liczbie pracujących powyżej 49 osób) w województwie, wyniosły 2104,0 mln zł i były o 4,8% większe od zrealizowanych rok wcześniej (w 2024 r. spadły o 2,2%) oraz o 59,0% wyższe niż w 2015 r. W kraju w analizowanym roku wartość nakładów inwestycyjnych zwiększyła się o 3,6% w ujęciu rocznym (przy spadku o 6,7% zanotowanym przed rokiem) oraz o 59,4% w odniesieniu do 2015 r.

⁴ Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Wykres 55. Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące)
Rok poprzedni=100

Chart 55. Indices of investment outlays (current prices)
 Previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 34. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)

Table 34. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
W milionach złotych In million PLN	1323,6	1508,7	2008,6	2104,0
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays on:				
budynki i budowle buildings and structures	36,5	27,7	26,2	21,8
zakupy purchases	63,1	72,2	73,6	77,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	55,0	61,6	57,4	61,9
środków transportu transport equipment	8,1	10,6	16,2	16,1
Polska=100 Poland=100	1,0	1,0	1,0	1,0

W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zwiększył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię, elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,4 p. proc.), natomiast zmniejszył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 3,5 p. proc.).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2025 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 736 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 813,7 mln zł, podczas gdy w roku poprzednim rozpoczęto 765 nowych inwestycji o wartości 620,2 mln zł. W porównaniu z 2015 r. rozpoczęto o 581 mniej nowych inwestycji, ale ich wartość kosztorysowa wzrosła o 94,6 mln zł. W kraju w omawianym roku rozpoczęto 215527 inwestycji, tj. o 2,2% mniej niż w 2024 r., a ich łączna wartość kosztorysowa wyniosła 93764,4 mln zł i była o 9,8% wyższa niż przed rokiem.

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo Agriculture

W 2025 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, zwiększyły się zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków, co było efektem lepszego plonowania, przy zmniejszeniu areału ich uprawy. Pomimo niższych plonów, znacznie zwiększona powierzchnia uprawy pozwoliła na uzyskanie wyższych niż przed rokiem zbiorów rzepaku i rzepiku.

W czerwcu omawianego roku zmniejszyło się pogłowie bydła i owiec, a zwiększyło się stado trzody chlewnej w ujęciu rocznym.

Odnotowano większy skup ziarna zbóż, żywca wołowego i wieprzowego oraz mleka, a mniejszy – żywca drobiowego i ziemniaków w porównaniu z 2024 r. W odniesieniu do poprzedniego roku zaobserwowano wzrost badanych cen produktów rolnych (z wyjątkiem cen ziemniaków na targowiskach oraz żywca wieprzowego w skupie). Jednocześnie spadła opłacalność tuczu trzody chlewnej.

W 2024 r. globalna produkcja rolnicza (w cenach stałych) zmniejszyła się w odniesieniu do zanotowanej w poprzednim roku. Produkcja końcowa i towarowa były również niższe niż rok wcześniej. W analizowanym okresie nastąpił spadek wartości produkcji roślinnej, natomiast wzrost produkcji zwierzęcej zarówno w przypadku produkcji globalnej, końcowej, jak i towarowej.

Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2025 r. w województwie podlaskim wynosiła 303,1 tys. ha i była mniejsza o 4,9% od zanotowanej rok wcześniej i o 25,6% w porównaniu z czerwcem 2015 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2025 r. osiągnęły poziom 40,9 dt z ha i zwiększyły się o 9,1% w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku i o 53,8% w odniesieniu do 2015 r., natomiast w porównaniu ze średnimi plonami w kraju były o 15,8% niższe. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 1240,3 tys. t, czyli wyżej o 3,8% niż przed rokiem i o 14,5% niż w 2015 r.

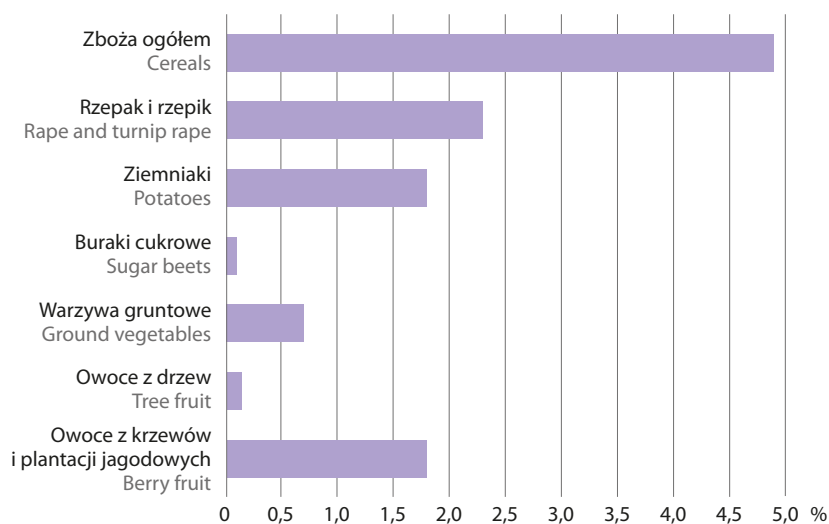
Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych
Table 35. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland	
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Cereals in total	27,0	39,4	45,1	48,2	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	26,6	36,4	37,5	40,9	48,6
w tym: of which:					
pszenica wheat	32,6	44,0	43,5	46,0	55,9
żyto rye	23,8	32,2	33,4	36,0	38,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	28,7	32,4	32,6	30,9	33,1
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	163	292	265	283	327
Buraki cukrowe Sugar beets	617	510	629	660	719

a Bez uprawy w ogrodach przydomowych; w 2015 r. – łącznie z ogrodami przydomowymi.
a Excluding cultivation in the kitchen gardens; in 2015 – including kitchen gardens.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w czerwcu 2025 r. w województwie podlaskim kształtowała się na poziomie 27,2 tys. ha i w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem zwiększyła się o 21,6%, a w stosunku do stanu w czerwcu 2015 r. – wzrosła prawie 2,5-krotnie. W omawianym roku plony tych roślin wyniosły 30,9 dt z ha i były o 6,6% niższe od średnich w kraju. Plony w województwie w porównaniu z uzyskanymi rok wcześniej spadły o 5,2%, a w odniesieniu do 2015 r. – wzrosły o 7,7%. Zbiory rzepaku i rzepiku w regionie w 2025 r. oszacowano na 84,1 tys. t, czyli o 15,2% więcej niż przed rokiem i ponad 2,5-krotnie więcej niż w 2015 r.

Wykres 56. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictw w 2025 r.
Chart 56. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

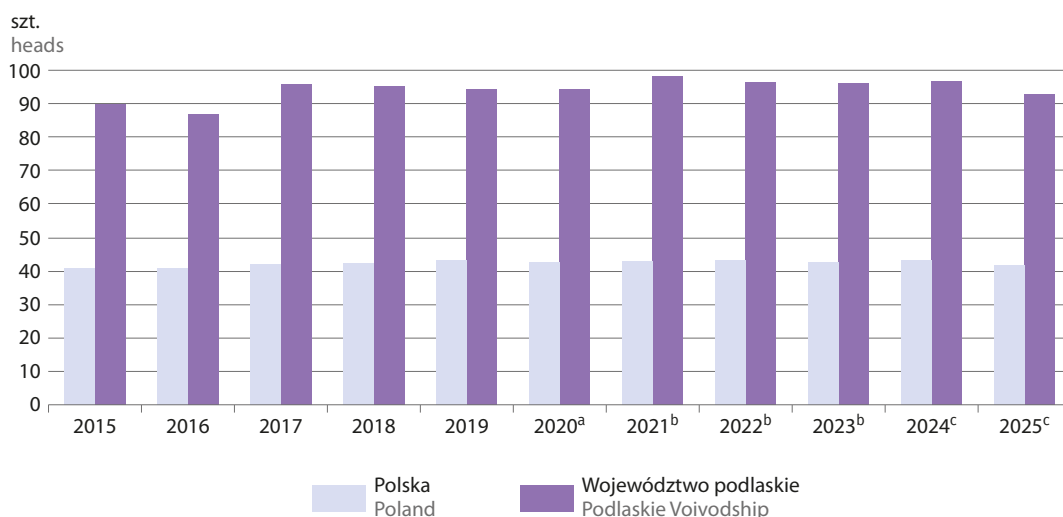

Pod uprawę ziemniaków w województwie podlaskim w 2025 r. przeznaczono 4,4 tys. ha, tj. powierzchnię mniejszą o 6,4% niż rok wcześniej i o 63,3% niż w 2015 r. W omawianym roku z 1 ha zebrano 283 dt ziemniaków, czyli więcej o 6,8% niż w poprzednim roku i o 73,6% niż w 2015 r. Plony uzyskane w województwie były o 13,5% niższe od średnich w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie w 2025 r. wyniosła 123,7 tys. t i zwiększyła się o 0,2% w stosunku do zbiorów z poprzedniego roku, ale zmniejszyła się o 36,2% w odniesieniu do uzyskanych w 2015 r.

W czerwcu 2025 r. pogłowie bydła w województwie podlaskim kształtowało się na poziomie 1006,8 tys. szt. i stanowiło aż 16,4% ogólnego pogłowia bydła w kraju. porównaniu ze stanem sprzed roku jego liczebność spadła o 3,8% (w Polsce zmniejszyła się o 3,0%), natomiast na przestrzeni dziesięciu lat odnotowano wzrost o 6,1% (w kraju – o 3,1%).

Wykres 57. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Stan w czerwcu

Chart 57. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of June

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w latach 2021–2023 przyjęto użytki rolne według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020. c Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w latach 2024 i 2025 przyjęto użytki rolne z 2023 r. według danych z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR 2023).

a Data of the National Agricultural Census. b The basis for the calculations of livestock population in years 2021–2023 were data from the National Agricultural Census 2020 concerning agricultural land. c The basis for the calculations of livestock population in 2024 and 2025 were data for 2023 from the Integrated Farm Statistics (IFS 2023) survey.

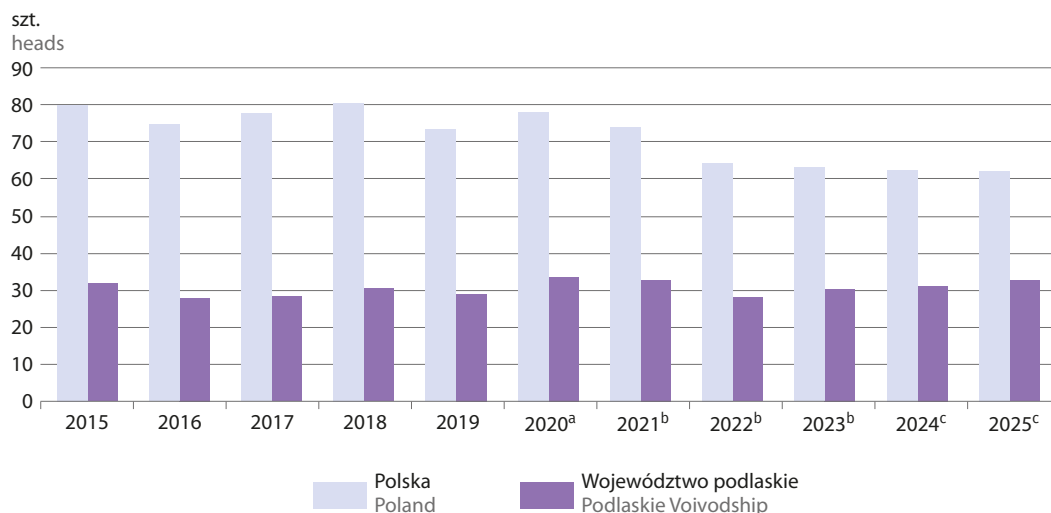
W czerwcu analizowanego roku w województwie podlaskim zanotowano 421,4 tys. szt. krów i stanowiły one 41,9% pogłowia bydła ogółem, w tym 96,4% to krowy mleczne (dla Polski odsetki te wynosiły odpowiednio 35,1% i 93,1%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka. Należy zaznaczyć, że w czerwcu 2025 r. obsada bydła na 100 ha użytków rolnych⁵ w województwie podlaskim wynosiła 92,6 szt. (w kraju – 41,8 szt.).

Pogłowie trzody chlewnej w województwie podlaskim w czerwcu 2025 r. kształtowało się na poziomie 354,5 tys. szt. Stado loch liczyło 21,1 tys. szt., co stanowiło 5,9% pogłowia trzody chlewnej w regionie. Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wynosił 3,9%. W odniesieniu do stanu zanotowanego przed rokiem liczebność stada trzody chlewnej zwiększyła się o 9,1% (w Polsce spadła o 0,1%), natomiast w porównaniu z czerwcem 2015 r. zaobserwowano wzrost pogłowia tych zwierząt o 5,2% (w kraju – spadek o 21,6%). W czerwcu 2025 r. obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych⁵ w Podlaskiem wynosiła 32,6 szt. (w kraju – 62,0 szt.).

⁵ Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w 2025 r. przyjęto użytki rolne z 2023 r. według danych z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR 2023).

Wykres 58. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych Stan w czerwcu

Chart 58. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of June

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w latach 2021–2023 przyjęto użytki rolne według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020. c Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w latach 2024 i 2025 przyjęto użytki rolne z 2023 r. według danych z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR 2023).

a Data of the National Agricultural Census. b The basis for the calculations of livestock population in years 2021–2023 were data from the National Agricultural Census 2020 concerning agricultural land. c The basis for the calculations of livestock population in 2024 and 2025 were data for 2023 from the Integrated Farm Statistics (IFS 2023) survey.

W czerwcu 2025 r. stado owiec w województwie podlaskim liczyło 24,1 tys. szt., co stanowiło 8,3% pogłowia krajowego. W porównaniu z czerwcem 2024 r. jego stan zmniejszył się o 0,7%, a w Polsce – o 2,3%. W odniesieniu do stanu sprzed dziesięciu lat pogłowie owiec w województwie zwiększyło się o 34,1%, a w kraju – o 28,2%. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2025 r.⁵ kształtowała się na poziomie 2,2 szt. (w kraju – 2,0 szt.).

W 2025 r. w województwie podlaskim skupiono 161,2 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 1,8% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego oznacza to wzrost o 0,3%, a w porównaniu z 2015 r. – o 24,8%. W kraju w stosunku do 2024 r. skup był niższy o 1,6%, a w odniesieniu do 2015 r. – o 8,9%. W omawianym roku w regionie skupiono 96,5 tys. t pszenicy, tj. o 6,8% mniej niż w poprzednim roku, ale o 43,6% więcej niż w 2015 r. Skup żyta wyniósł 39,5 tys. t i zwiększył się zarówno porównaniu z 2024 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 34,7% i 50,4%.

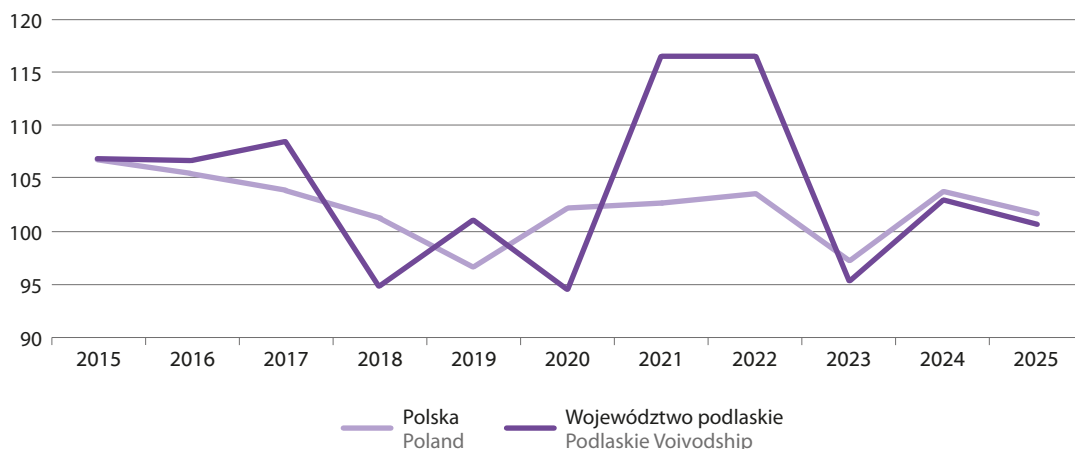
Skup ziemniaków w 2025 r. ukształtował się na poziomie 17,4 tys. t, co stanowiło 0,8% ich ogólnego skupu w kraju. W odniesieniu do poprzedniego roku ilość skupionych ziemniaków zmniejszyła się o 30,5%, a do 2015 r. – o 87,4% (w kraju odnotowano wzrost o 12,0% w skali roku i o 45,5% w porównaniu z 2015 r.).

W 2025 r. skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami, w wadze poubojowej ciepłej (wbc) wyniósł 294,7 tys. t (stanowiąc 5,7% skupu ogólnokrajowego) i zmniejszył się o 0,1% w stosunku do zanotowanego przed rokiem. W omawianym roku w województwie skupiono 92,8 tys. t żywca wołowego w wadze żywej, tj. o 12,7% więcej niż w poprzednim roku i o 10,4% więcej niż 10 lat wcześniej. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 92,5 tys. t i był większy o 8,9% niż przed rokiem i o 17,2% niż w 2015 r. Żywca drobiowego skupiono 230,2 tys. t, czyli o 6,1% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim, ale o 82,0% więcej w odniesieniu do 2015 r.

⁵ Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w 2025 r. przyjęto użytki rolne z 2023 r. według danych z badania Zintegrowane statystyki dotyczące gospodarstw rolnych (R-SGR 2023).

**Wykres 59. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)
Rok poprzedni=100**

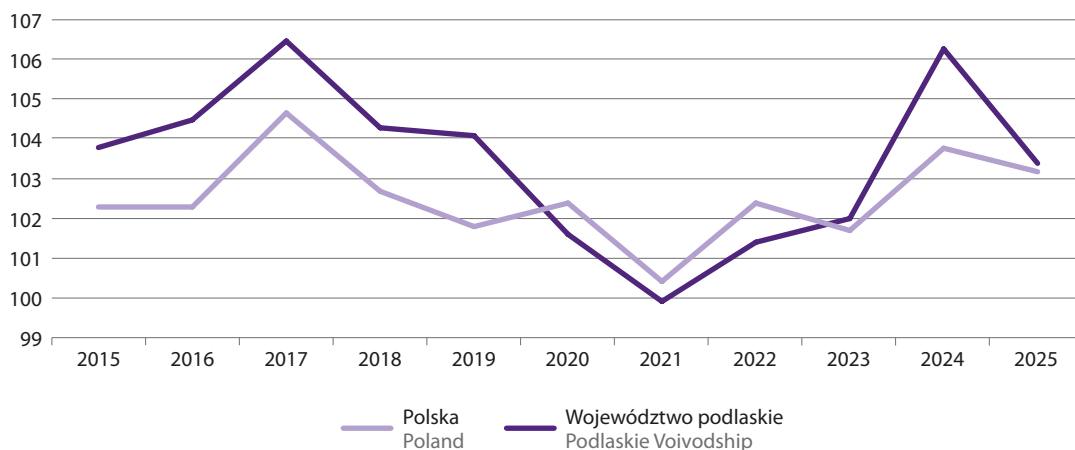
Chart 59. Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)
Previous year=100

W 2025 r. z terenu województwa dokonano skupu 3005,6 mln l mleka krowiego (tj. aż 22,2% ogółu mleka skupionego w kraju), czyli o 3,4% więcej niż przed rokiem i o 39,4% więcej niż 10 lat wcześniej (w kraju zanotowano wzrost o 3,2% w odniesieniu do poprzedniego roku oraz o 28,8% w porównaniu z 2015 r.).

**Wykres 60. Dynamika skupu mleka
Rok poprzedni=100**

Chart 60. Indices of procurement of cows' milk
Previous year=100

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w 2025 r. w województwie podlaskim wyniosła 84,55 zł za 1 dt (w kraju – 81,72 zł) i nieznacznie wzrosła w porównaniu z zanotowaną w 2024 r., ale była o 26,6% wyższa niż w 2015 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 110,10 zł (w kraju – 111,09 zł), tj. o 5,5% więcej niż w 2024 r. i prawie 1,5-krotnie więcej niż 10 lat wcześniej.

W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na poziomie 65,47 zł za 1 dt (w kraju – 64,79 zł), tj. wyższym o 16,9% od zanotowanego w 2024 r. i o 36,2% niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła o 3,6% w porównaniu z 2024 r. oraz o 56,7% w odniesieniu do uzyskanej przed dziesięcioma laty i osiągnęła poziom 80,67 zł za 1 dt (w Polsce – 86,34 zł).

W 2025 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 176,19 zł za 1 dt (w kraju – 92,26 zł), tj. o 23,3% więcej niż przed rokiem i ponad 5-krotnie więcej niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 218,54 zł za 1 dt (w Polsce – 197,70 zł), tj. o 8,6% niższym od zanotowanego w 2024 r., ale ponad 2,5-krotnie wyższym niż w 2015 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 12,61 zł za 1 kg (w kraju – 13,54 zł), tj. zwiększyła się o 23,2% w ujęciu rocznym i ponad 2-krotnie w odniesieniu do 2015 r.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 6,28 zł za 1 kg (w kraju – 6,31 zł), tj. o 10,9% niższą niż w 2024 r., ale ponad 1,5-krotnie wyższą w porównaniu z zanotowaną 10 lat wcześniej.

W 2025 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta uległa zmniejszeniu w odniesieniu do poprzedniego roku, natomiast w porównaniu z 2015 r. – spadła w regionie, a nie zmieniła się w kraju. W analizowanym roku ukształtowała się ona w województwie podlaskim na poziomie 7,8 (wobec 9,1 w 2024 r. i 8,0 w 2015 r.), podczas gdy w kraju wyniosła 7,3 (wobec 8,6 w 2024 r. i 7,3 w 2015 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia wyniosła w regionie 5,8 w 2025 r. wobec 6,6 w 2024 r. i 5,8 w 2015 r. (w kraju ukształtowała się odpowiednio na poziomie: 6,0, 6,9 i 6,1).

W 2025 r. w województwie podlaskim cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 6,09 zł za 1 kg (w kraju – 6,26 zł) i była wyższa o 16,3% niż w poprzednim roku i o 59,7% w porównaniu z zanotowaną w 2015 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku w regionie płacono 2,34 zł (w kraju – średnio 2,22 zł), tj. o 5,1% więcej niż przed rokiem i o 92,7% więcej niż przed dziesięcioma laty.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w 2024 r. w województwie podlaskim 19,1% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 80,9% przypadało na dominującą w regionie produkcję zwierzęcą. W porównaniu z poprzednim rokiem produkcja globalna była o 6,0% niższa, przy czym wartość produkcji roślinnej zmniejszyła się o 30,6%, a produkcji zwierzęcej wzrosła o 2,6%. W analizowanym roku udział regionu w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 7,6% i w przypadku produkcji roślinnej wyniósł 3,2%, a zwierzęcej – 11,3%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inventarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Wartość końcowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 2,1%, przy czym w produkcji roślinnej stwierdzono spadek o 44,1%, natomiast w produkcji zwierzęcej – wzrost o 6,3%.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W odniesieniu do 2023 r. odnotowano zmniejszenie towarowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) – o 2,4%. Jej spadek w przypadku produkcji roślinnej wyniósł 51,7%, natomiast wartość produkcji zwiększonej wzrosła o 7,0%.

W omawianym roku udział województwa podlaskiego zarówno w ogólnokrajowej produkcji końcowej, jak i towarowej ukształtował się na poziomie 7,8%.

Przemysł Industry

W 2025 r., podobnie jak przed rokiem, odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się również wydajność pracy, przy jednoczesnym niewielkim wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

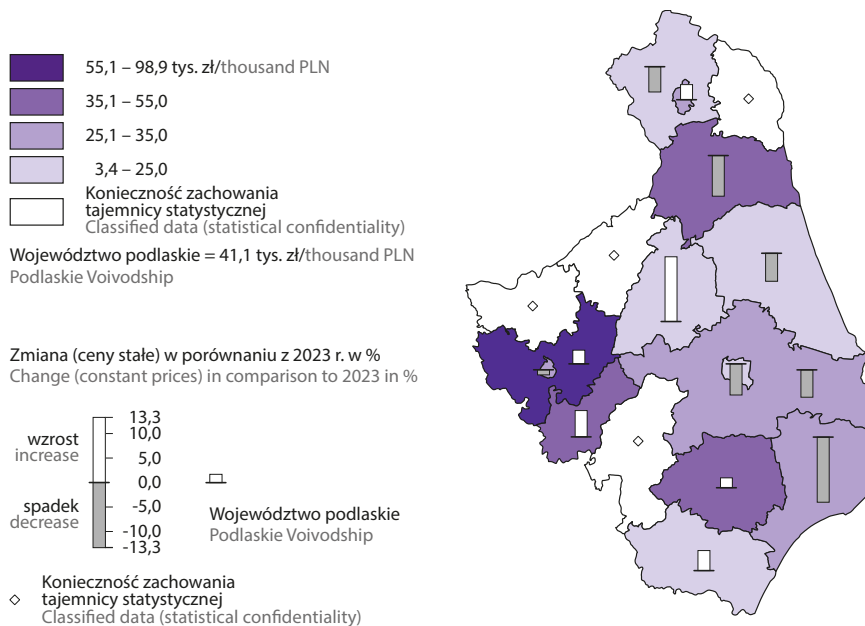
Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Informacje prezentowane w pierwszej części analizy na temat produkcji sprzedanej przemysłu i przeciętnego zatrudnienia w przemyśle dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, a wyniki opracowano na podstawie danych rocznych z systemu zintegrowanego – produkcja, zatrudnienie i wynagrodzenia dla sekcji B, C, D, E (z badań statystycznych: Z-06, SP, F-01/I-01, DG-1) i mają status danych ostatecznych (do 2024 r. włącznie).

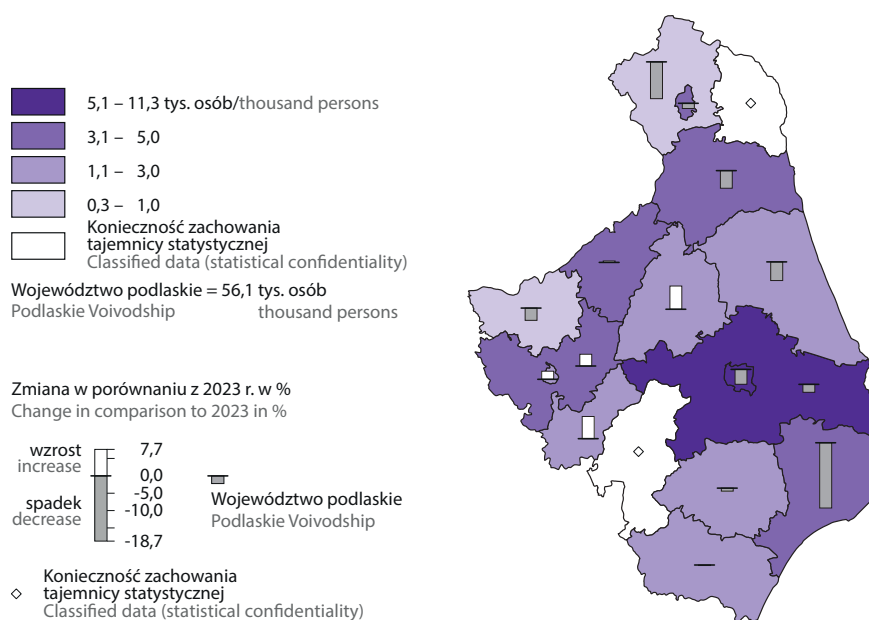
Na podstawie badania przeprowadzonego w 701 podmiotach gospodarczych stwierdzono, że w 2024 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie podlaskim osiągnęła wartość 46656,4 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa o 2,0% (w cenach stałych) od zanotowanej w poprzednim roku. Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w Podlaskiem stanowiła 2,1% produkcji sprzedanej przemysłu w Polsce, co oznacza dwunastą lokatę wśród województw w kraju.

Mapa 41. Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 41. Sold production of industry (current prices) per capita in 2024

W 2024 r. wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 41100 zł (w kraju – 58967 zł) i zwiększyła się o 1,7% w odniesieniu do poprzedniego roku (w kraju – spadła o 5,9%). Wśród wszystkich województw Podlaskie znajdowało się pod tym względem na jedenastym miejscu.

Mapa 42. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2024 r.
 Map 42. Average paid employment in industry in 2024

W województwie podlaskim w 2024 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle ukształtowało się na poziomie 56,1 tys. osób i w odniesieniu do poprzedniego roku zmniejszyło się o 2,2%.

W 2024 r. w województwie podlaskim wydajność pracy w przemyśle mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego wyniosła 832,1 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 3,5% wyższa (w cenach stałych) niż rok wcześniej.

Informacje prezentowane w drugiej części analizy na temat produkcji sprzedanej przemysłu i przeciętnego zatrudnienia w przemyśle dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, a wyniki opracowano na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2025 r. w województwie podlaskim produkcja sprzedana przemysłu osiągnęła wartość 52320,7 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa (w cenach stałych) o 5,9% od zanotowanej w poprzednim roku i o 17,8% niż w 2021 r. W skali kraju w analizowanym okresie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 3,0% i 11,8%.

Tablica 36. Przemysł
Table 36. Industry

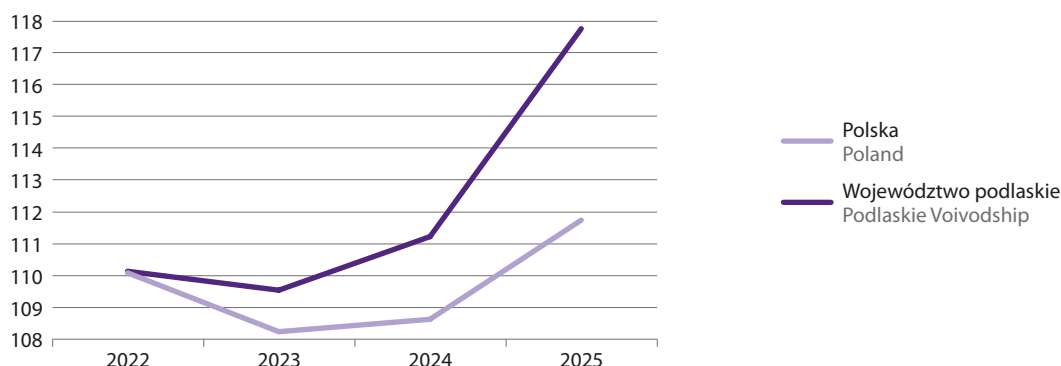
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): Sold production of industry (current prices):				
w milionach złotych in million PLN	20576,7	32807,7	49812,9	52320,7
Polska=100 Poland=100	1,7	2,2	2,2	2,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	94,6	93,9	93,3	93,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. osób Average paid employment in industry in thousand persons	47,4	56,8	56,8	56,9

W regionie wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym odnotowano we wszystkich kwartalnych okresach narastających analizowanego roku. W pierwszym kwartale wzrost ten wyniósł 2,3%, w pierwszym półroczu – 4,8%, a w dwóch kolejnych narastających okresach kwartalnych – odpowiednio 5,7% i 5,9%.

W 2025 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie podlaskim stanowiła 2,2% jej ogólnej wartości w kraju.

Wykres 61. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2021=100

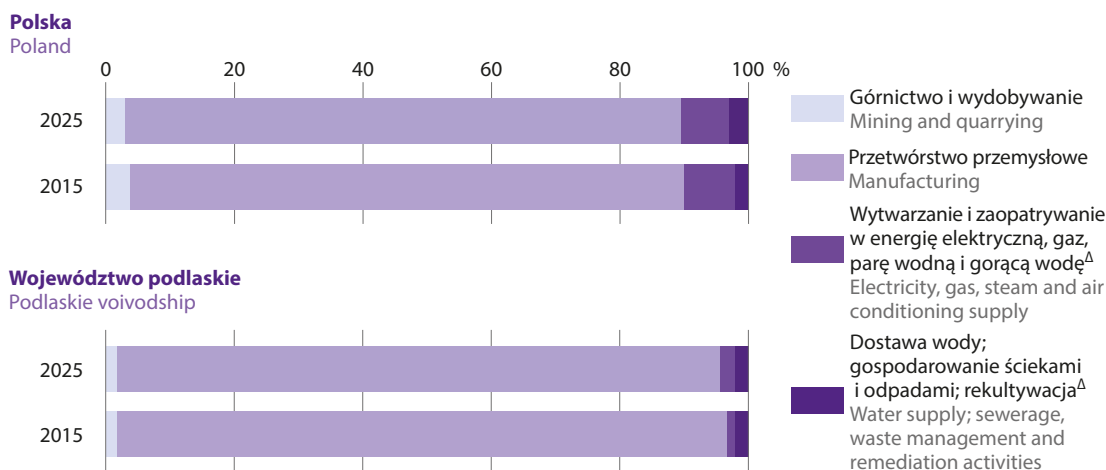
Chart 61. Indices of sold production of industry (constant prices) 2021=100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2025 r. w województwie podlaskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe o wartości 48974,5 mln zł (tj. 93,6% produkcji sprzedanej przemysłu w regionie), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o wartości 1262,8 mln zł (tj. 2,4%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja o wartości 1144,8 mln zł (tj. 2,2%) oraz górnictwo i wydobywanie o wartości 938,6 mln zł (tj. 1,8%).

Wykres 62. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 (ceny bieżące)

Chart 62. Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections (current prices)

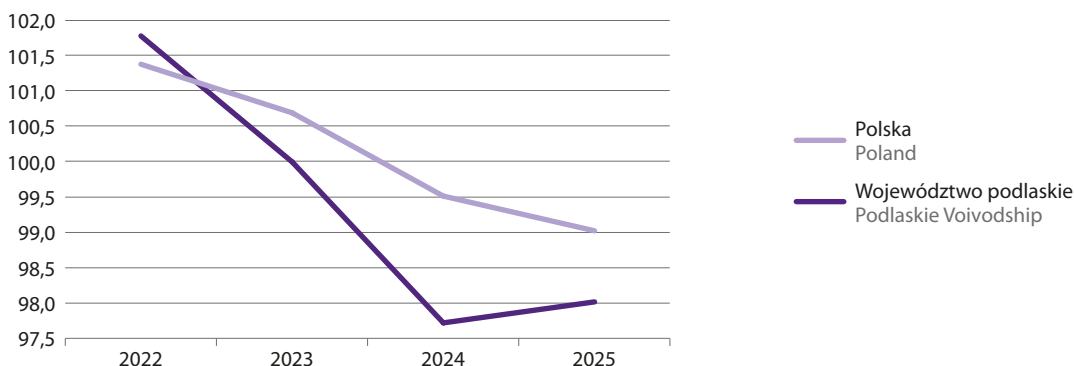
W porównaniu z 2024 r. zanotowano wzrost udziału sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 0,3 p. proc.) w produkcji sprzedanej przemysłu w regionie. Spadek odsetka odnotowano w przypadku sekcji górnictwo i wydobywanie (o 0,2 p. proc.) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,1 p. proc.), natomiast udział wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę pozostał na niezmiennym poziomie.

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w województwie w analizowanym okresie był wynikiem jej zwiększenia (w cenach stałych) w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 7,3% oraz przetwórstwo przemysłowe – o 6,4%. Spadek odnotowano w sekcjach górnictwo i wydobywanie – o 11,2% oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – o 4,6%.

Wśród dominujących działów przetwórstwa przemysłowego wyższą niż przed rokiem wartość produkcji sprzedanej (w cenach stałych) uzyskano w produkcji maszyn i urządzeń (3,5% produkcji sprzedanej w regionie) – o 10,8%, artykułów spożywczych (61,3%) – o 8,5%, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (4,6%) – o 1,5% oraz produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (5,0%) – o 0,1%.

Wykres 63. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2021=100

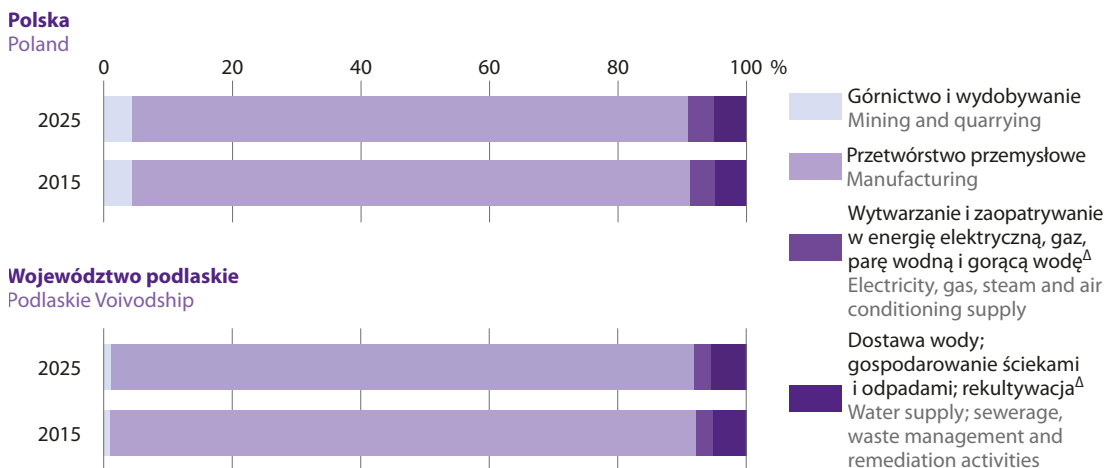
Chart 63. Indices of average employment in industry 2021=100

W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 56,9 tys. osób i zwiększyło się o 0,3% w odniesieniu do 2024 r. (w kraju – zmniejszyło się o 0,5%). Zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym wystąpiło w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 12,3% (udział w przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle wyniósł 2,7%) oraz przetwórstwo przemysłowe – o 0,4% (udział 90,5%), natomiast jego zmniejszenie odnotowano w sekcjach dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – o 5,8% (udział 5,6%) oraz górnictwo i wydobywanie – o 5,5% (udział 1,2%).

Wykres 64. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle według sekcji PKD 2007

Chart 64. Average paid employment in industry by PKD 2007 sections

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie podlaskim w 2025 r. wyniosła 919,3 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 5,6% wyższa (w cenach stałych) niż rok wcześniej. W kraju w analizowanym roku, w porównaniu z 2024 r., wydajność pracy w przemyśle w zwiększyła się o 3,5%.

W 2025 r. w Podlaskiem wydajność pracy wzrosła w skali roku w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – o 6,0% (do 950,7 tys. zł) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – o 1,3% (do 358,4 tys. zł). Jej zmniejszenie odnotowano w sekcjach górnictwo i wydobywanie – o 6,3% (do 1378,3 tys. zł) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę o 4,5% (do 829,7 tys. zł).

Wśród dominujących działań przetwórstwa przemysłowego najwyższy wzrost wydajności pracy w odniesieniu do 2024 r. odnotowano w produkcji maszyn i urządzeń – o 17,9%, artykułów spożywczych – o 7,2%, wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 6,1% oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 1,5%.

Budownictwo Construction

W 2025 r. odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa, ale wzrost produkcji budowlano-montażowej w odniesieniu do poprzedniego roku, podczas gdy przed rokiem zanotowano ich spadek. W analizowanym roku zmniejszyła się wydajność pracy w budownictwie w ujęciu rocznym, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w 2025 r. były gorsze niż rok wcześniej. W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba lokali mieszkalnych oddanych do użytkowania, spadła również liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W 2025 r. produkcja sprzedana budownictwa w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 11328,3 mln zł (w cenach bieżących). Oznacza to spadek o 9,9% w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku, ale ponad 2-krotny wzrost w odniesieniu do 2015 r. (w Polsce zaobserwowano wzrost odpowiednio o 4,2% i ponad 2-krotny).

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane obejmują podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

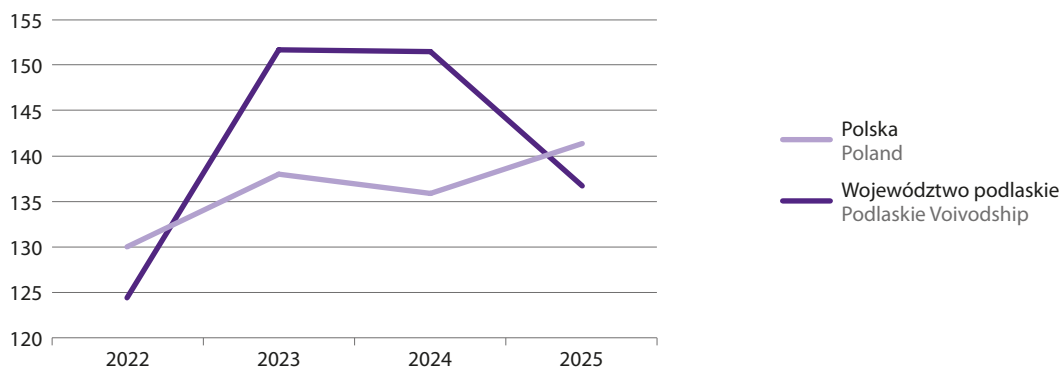
Tablica 37. Budownictwo
Table 37. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w milionach złotych in million PLN	5095,0	8304,3	12567,1	11328,3
Polska=100 Poland=100	2,8	3,1	3,1	2,6
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	32,8	27,8	33,1	39,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	9,2	12,6	12,7	12,6

Udział produkcji sprzedanej budownictwa województwa podlaskiego w produkcji krajowej w 2025 r. wyniósł 2,6% (rok wcześniej – 3,1%). Na tle wszystkich województw w kraju Podlaskie uplasowało się na dziesiątym miejscu pod względem wartości produkcji sprzedanej budownictwa.

**Wykres 65. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2021=100**

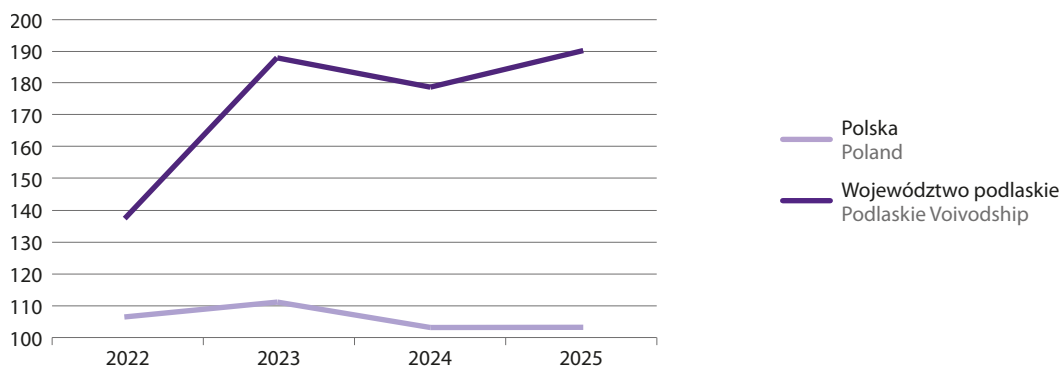
Chart 65. Indices of sold production of construction (current prices)
2021=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów. Dane obejmują podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

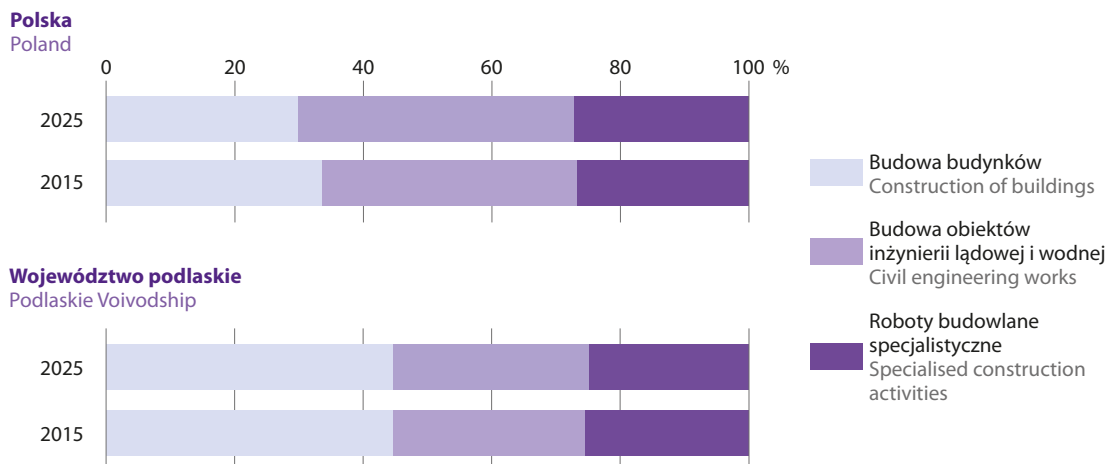
**Wykres 66. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2021=100**

Chart 66. Indices of construction and assembly production (current prices)
2021=100

W województwie podlaskim produkcja budowlano-montażowa w analizowanym roku ukształtowała się na poziomie 4444,9 mln zł (co stanowiło 39,2% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się o 6,8% w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim (w 2024 r. zmniejszyła się o 5,2%). W porównaniu z 2015 r. jej wartość wzrosła ponad 2,5-krotnie. W kraju również stwierdzono wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zarówno w odniesieniu do 2024 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 0,7% i 22,7%. Na tle wszystkich województw w 2025 r. Podlaskie uplasowało się na jedenastym miejscu pod względem wartości produkcji budowlano-montażowej, a na siódmym – pod względem wielkości wskaźnika dynamiki w skali roku.

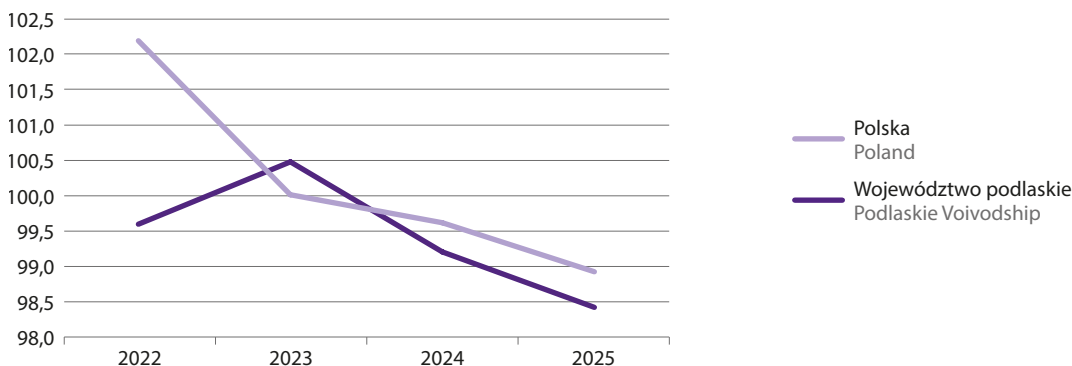
Wykres 67. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)
 Chart 67. Structure of construction and assembly production by divisions of PKD 2007 (current prices)

W 2025 r. wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w regionie posiadały jednostki których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (44,5%). Ich produkcja była o 27,9% wyższa od zanotowanej rok wcześniej. W jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 30,5%) produkcja budowlano-montażowa zmniejszyła się w skali roku o 14,5%, a w przedsiębiorstwach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 25,0%) – wzrosła o 8,0%.

Wykres 68. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie 2021=100

Chart 68. Indices of average employment in construction 2021=100

W 2025 r. przeciętne zatrudnienie w budownictwie w Podlaskiem wyniosło 12,6 tys. osób i zmniejszyło się o 0,8% w porównaniu z rokiem poprzednim, podczas gdy w kraju spadło o 0,7%. W odniesieniu do 2015 r. zarówno w województwie podlaskim, jak i w kraju odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia odpowiednio o 37,1% i 8,3%.

Wydajność pracy w budownictwie województwie podlaskim, mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w 2025 r. wyniosła 902,4 tys. zł (w cenach bieżących) i zmniejszyła się o 9,2% w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku. W kraju nastąpił wzrost wydajności pracy w budownictwie w odniesieniu do 2024 r. i ukształtował się on na poziomie 4,9%.

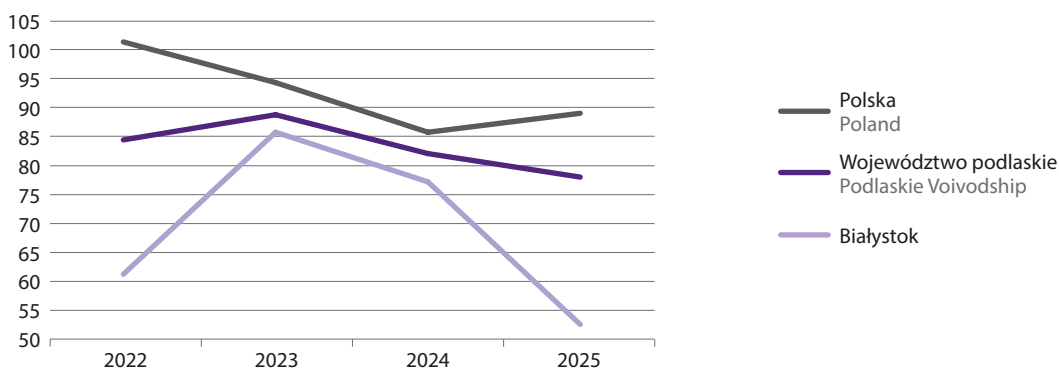
Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe
Table 38. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland	
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	4,0	5,5	5,6	5,3	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	100,5	96,5	86,0	91,1	87,0
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings which received construction permits or which were registered with a construction project per 1000 population	4,6	7,8	6,3	5,5	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings whose construction started per 1000 population	4,0	6,3	5,4	4,5	5,7

W 2025 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 6012 mieszkań, co stanowiło 2,9% ogółu lokali mieszkalnych zrealizowanych w Polsce. Ich liczba zmniejszyła się o 5,1% w odniesieniu do roku poprzedniego, natomiast wzrosła o 26,2% w odniesieniu do 2015 r. Największą liczbę mieszkań w analizowanym roku oddano do użytkowania w powiecie białostockim (2031), mieście Białystok (1693) i powiecie zambrowskim (279).

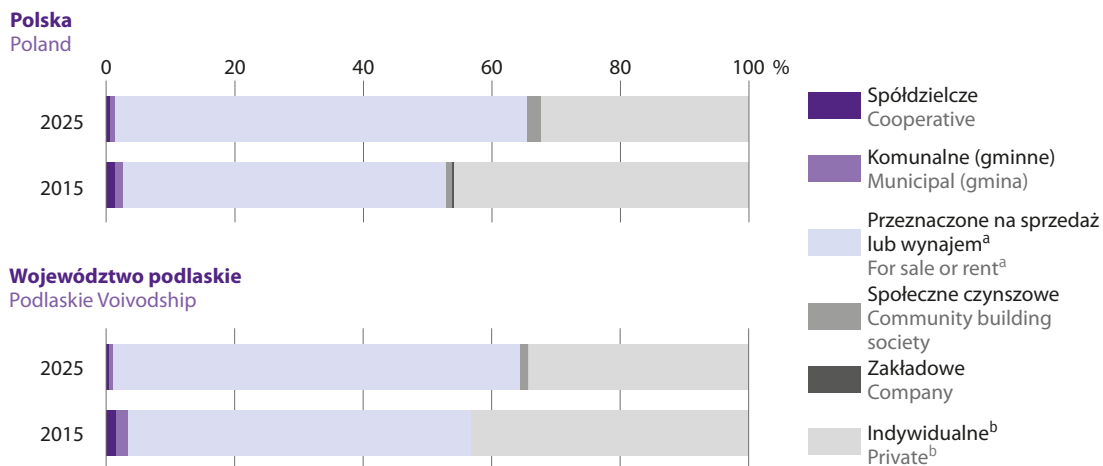
Wykres 69. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
2021=100

Chart 69. Indices of the number of dwellings completed
2021=100

W 2025 r. w województwie podlaskim strukturę mieszkań według form budownictwa zdominowały mieszkania wybudowane z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (63,2% ogółu) oraz zrealizowane przez inwestorów indywidualnych (34,3%). Podobnie sytuacja kształtowała się w 2024 r. i 2015 r., w których wymienione formy budownictwa stanowiły łącznie odpowiednio 92,8% oraz 96,5% ogółu mieszkań oddanych do eksploatacji. Pozostałe formy budownictwa mieszkaniowego, tj. spółdzielcze, komunalne, zakładowe oraz społeczne czynszowe, na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat stanowiły niewielki odsetek całkowitej liczby lokali mieszkalnych oddanych do użytkowania.

Wykres 70. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa
 Chart 70. Structure of dwellings completed by construction forms

a W 2025 r. łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b W 2025 r. realizowane na użytek własny inwestora.

a In 2025 including construction realized by natural persons designed for sale and rent in order to achieve a profit. b In 2025 realized for the own use of the investor.

Łączna powierzchnia mieszkań zrealizowanych w 2025 r. w Podlaskiem wyniosła 547,9 tys. m² (w Polsce – 18112,3 tys. m²), tj. więcej o 0,6% niż przed rokiem oraz o 14,5% niż w 2015 r.

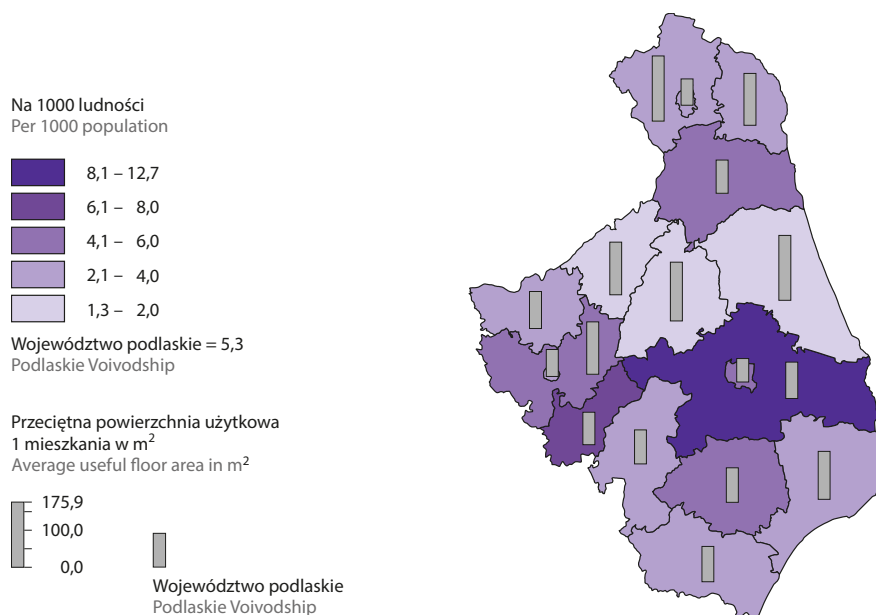
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w Podlaskiem w analizowanym roku ukształtowała się na poziomie 91,1 m² i była o 4,1 m² większa niż średnio w kraju. W województwie w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się ona o 5,1 m², a w odniesieniu do 2015 r. – zmniejszyła się o 9,4 m². Mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej zrealizowano w gminie wiejskiej Korycin (272,0 m²), najmniejsze zaś – w gminie miejskiej Kolno (62,8 m²).

Średnia powierzchnia mieszkań zrealizowanych w województwie podlaskim w 2025 r. na terenach wiejskich była znacznie większa niż w miastach (wyniosła odpowiednio 122,5 m² i 69,4 m²).

Przeciętna liczba izb w 1 mieszkaniu wśród lokali oddanych do użytkowania w latach 2015–2025, zarówno w województwie podlaskim jak i w kraju, ulegała wahaniom. W Podlaskiem w 2015 r. wyniosła 4,2, a w 2025 r. – 3,9, natomiast w Polsce ukształtowała się odpowiednio na poziomie 4,1 i 3,7. Mieszkania o większej liczbie izb częściej były realizowane na terenach wiejskich. W regionie w 2025 r. najwyższe wartości tego wskaźnika zanotowano w gminach: miejskiej Sejny (9,0) oraz miejsko-wiejskiej Lipsk i wiejskiej Klukowo (po 8,0), natomiast najniższe – w gminach miejskich Kolno i Bielsk Podlaski (po 2,8) oraz mieście Białystok i gminie miejskiej Wysokie Mazowieckie (po 2,9).

Mapa 43. Mieszkania oddane do użytkowania w 2025 r.
Map 43. Dwellings completed in 2025

Wynikiem przeliczenia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności jest wskaźnik nasilenia budownictwa mieszkaniowego. W województwie podlaskim w latach 2015–2021 cechował się on tendencją wzrostową, a od 2022 r. ulegał wahaniom. W 2025 r. w Podlaskiem wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 5,3 i był niższy o 0,3 od zanotowanego w kraju. Jego wartość w województwie spadła o 0,3 w odniesieniu do poprzedniego roku, natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 1,3. Najwyższe wartości wskaźnika nasilenia budownictwa mieszkaniowego w 2025 r. w regionie zaobserwowano w powiatach białostockim (12,7) i zambrowskim (6,8), najniższe zaś – w powiatach sokólskim (1,3) i monieckim (1,6).

W województwie podlaskim w 2025 r. wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 6184 mieszkań, co stanowiło 2,3% ich ogólnej liczby w kraju. Oznacza to spadek o 13,4% w porównaniu z rokiem poprzednim oraz wzrost o 13,3% w odniesieniu do 2015 r.

W omawianym roku większość pozwoleń na budowę mieszkań lub zgłoszeń z projektem budowlanym dotyczyło inwestycji przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (58,3% ogólnej ich liczby). Mniej liczną grupę stanowiły budynki mieszkalne realizowane na potrzeby własne inwestorów (38,5%). Udziały kolejnych form budownictwa mieszkaniowego, tj. spółdzielczego i społecznego czynszowego wyniosły odpowiednio 1,7% i 1,5%, przy czym nie odnotowano pozwoleń na budowę mieszkań lub zgłoszeń z projektem budowlanym w kategoriach budownictwa komunalnego oraz zakładowego.

Większą niż w poprzednim roku liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym odnotowano w 11 powiatach województwa, przy czym najwyższy wzrost miał miejsce w powiecie grajewskim (ponad 4-krotny) oraz siemiatyckim (niemal 3-krotny). Mniejszą niż w 2024 r. liczbę lokali mieszkalnych, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zaobserwowano w 6 powiatach, w tym w miastach: Łomża (o 61,0%) Suwałki (o 45,5%) i Białystok (o 37,4%).

W Podlaskiem w 2025 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto wyniosła 5109, co stanowiło 2,4% ich ogólnej liczby w Polsce. W analizowanym roku inwestorzy rozpoczęli realizację mniejszej o 16,1% niż w 2024 r., ale większej o 7,6% niż w 2015 r. liczby mieszkań.

W 2025 r. w województwie podlaskim najwięcej mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 2882 (56,4% ich ogólnej liczby) oraz w budownictwie indywidualnym – 2128 (41,7%). Pozostałe mieszkania, których realizację rozpoczęto w tym okresie (stanowiące 1,9% ogółu) to mieszkania społeczne czynszowe (52 mieszkania), spółdzielcze (45 mieszkań) oraz najmniej liczne – mieszkania komunalne (2 mieszkania).

W odniesieniu do 2024 r. znaczny wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w powiatach siemiatyckim (o 77,8%) i bielskim (o 53,4%), natomiast jej duży spadek zaobserwowano w powiatach augustowskim (o 65,2%) i grajewskim (o 51,4%).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2025 r., podobnie jak przed rokiem, zanotowano wzrost sprzedaży detalicznej, a spadek sprzedaży hurtowej towarów w odniesieniu do poprzedniego roku.

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Wartość sprzedaży detalicznej towarów (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w województwie podlaskim w 2025 r. była wyższa w odniesieniu do roku poprzedniego i 2015 odpowiednio o 3,5% i 87,2%. W kraju w analizowanym okresie sprzedaż detaliczna towarów zwiększyła się o 4,6% w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 93,4% w odniesieniu do 2015 r. W 2024 r. także zanotowano wzrost sprzedaży detalicznej w stosunku do poprzedniego roku zarówno w regionie (o 8,8%), jak i w Polsce (o 3,3%).

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

W 2025 r. w województwie podlaskim najwyższy udział w sprzedaży detalicznej ogółem miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (38,8%), zgrupowane w kategorii „pozostałe” (17,6%), zajmujące się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (12,1%) oraz farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (9,5%).

Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)
Table 39. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	województwo podlaskie Podlaskie Voivodship			Polska Poland	
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
Ogółem Total	99,8	99,5	108,8	103,5	104,6
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	123,7	86,0	143,3	107,1	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	80,6	87,4	40,5	137,8	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	100,4	105,1	112,1	124,4	104,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	117,0	95,7	132,0	108,2	108,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	110,4	80,9	209,7	55,7	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	85,9	73,1	164,0	103,8	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjali- zowanych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	87,0	82,7	305,7	67,7	98,0
Pozostałe Others	98,3	104,4	127,9	71,3	102,7

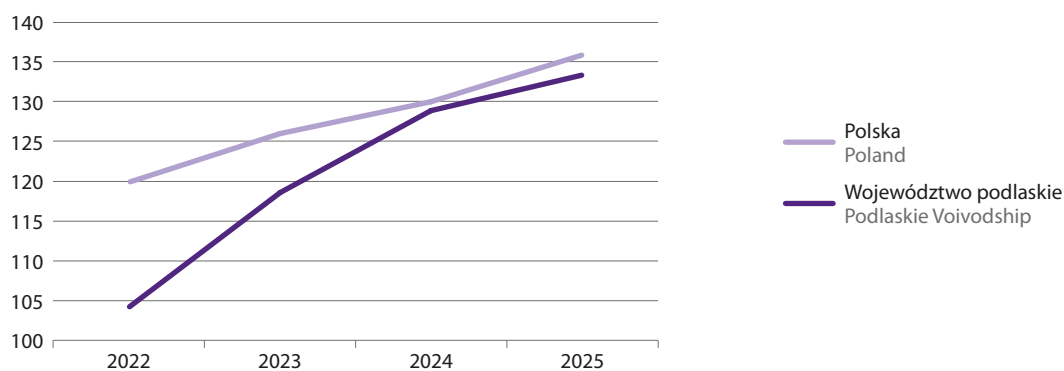
a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The dynamic of the retail sales result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

W omawianym roku wśród grup o znaczącym udziale w ogólnej wartości sprzedaży wzrost w odniesieniu do 2024 r. zanotowano m.in. w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 24,4%), farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 8,2%) oraz zajmujących się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 7,1%). Spadek odnotowano natomiast w jednostkach zgrupowanych w kategorii „pozostałe” (o 28,7%).

Wykres 71. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)
2021=100

Chart 71. Indices of retail sales of goods (current prices)
2021=100

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W 2025 r. w województwie podlaskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zmniejszyła się o 4,0% w odniesieniu do poziomu zanotowanego przed rokiem, ale wzrosła ponad 2-krotnie w porównaniu z 2015 r. (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano spadek o 7,6% w odniesieniu do poprzedniego roku i ponad 2-krotny wzrost w porównaniu z 2015 r.). W 2024 r., w stosunku do poprzedniego roku, sprzedaż hurtowa zmniejszyła się o 0,7% w jednostkach handlowych, ale wzrosła o 0,5% w przedsiębiorstwach hurtowych. W 2025 r. w kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych była o 4,6% wyższa niż rok wcześniej (w tym zrealizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe – o 2,2% wyższa).

Wśród grup dominujących w regionie w skali roku najbardziej spadła sprzedaż hurtowa żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 14,4%), natomiast największy wzrost odnotowano w sprzedaży hurtowej artykułów użytku domowego (o 4,6%).

Transport

Transport

W końcu 2024 r. ponad połowę dróg publicznych stanowiły drogi o nawierzchni twardej, z czego 93,0% to drogi o nawierzchni twardej ulepszonej, których długość zwiększyła się w omawianym roku. Długość dróg ekspresowych w końcu 2024 r., w porównaniu ze stanem w końcu poprzedniego roku, nie uległa zmianie.

W analizowanym roku zwiększyła się długość dróg dla rowerów.

W końcu grudnia 2024 r. nieznacznie zwiększyła się liczba autobusów komunikacji miejskiej w ujęciu rocznym, przy jednoczesnym wzroście długości linii oraz spadku liczby miejsc oferowanych pasażerom w autobusach.

Liczba i długość krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w końcu 2024 r. była zdecydowanie większa niż rok wcześniej, natomiast w dniu 31 grudnia 2024 r. nie funkcjonowała żadna międzynarodowa regularna linia komunikacji autobusowej.

Długość eksploatowanych linii kolejowych uległa niewielkiemu zwiększeniu w porównaniu z zanotowaną przed rokiem.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., długość sieci dróg publicznych w województwie podlaskim wynosiła 27367,3 km, co stanowiło 6,5% ogółu dróg publicznych w Polsce. Oznacza to zmniejszenie długości tych dróg w województwie w porównaniu z zanotowaną w końcu 2023 r. (o 1,4%) oraz wzrost w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. (o 2,9%). Ponad połowę (56,2% ogółu) dróg publicznych w Podlaskiem w końcu grudnia 2024 r. stanowiły drogi o nawierzchni twardej, z czego 93,0% było drogami o nawierzchni twardej ulepszonej. W analizowanym roku w regionie długość dróg o nawierzchni twardej ulepszonej zwiększyła się o 2,3%.

**Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**Table 40. Public roads by types of surface
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w km		in km	
Ogółem Total	26596,5	27155,6	27749,7	27367,3
O nawierzchni twardej Hard surface	12924,6	14232,2	15127,2	15371,2
w tym ulepszonej of which improved	11841,0	13028,5	13966,9	14291,6
O nawierzchni gruntowej Unsurfaced	13671,9	12923,4	12622,5	11996,1

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320) do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Drogi krajowe i wojewódzkie znajdujące się na obszarze województwa podlaskiego, charakteryzują się nawierzchnią twardą ulepszoną. W końcu grudnia 2024 r. w regionie odnotowano 954,3 km dróg krajowych (o 3,9 km mniej niż rok wcześniej i o 37,4 km mniej niż 9 lat wcześniej) oraz 1478,2 km dróg wojewódzkich (wzrost w skali roku i w okresie dziesięciu lat wyniósł odpowiednio 3,8 km i 196,0 km).

W końcu analizowanego roku drogi powiatowe w Podlaskiem osiągnęły długość 7613,3 km i stanowiły 6,1% sieci dróg tego typu w kraju. Ich długość w odniesieniu do stanu w końcu 2023 r. zwiększyła się o 9,2 km, natomiast zmniejszyła się o 183,6 km w porównaniu z końcem 2015 r. W końcu 2024 r. 90,3% dróg powiatowych w województwie miało nawierzchnię twardą, a 92,5% spośród nich – twardą ulepszoną.

Najdłuższą sieć dróg, zarówno w województwie podlaskim jak i w kraju, stanowiły drogi gminne. Ich udział w ogólnej długości dróg publicznych w końcu grudnia 2024 r. w województwie wynosił 63,3%, w Polsce zaś – 58,9%. W końcu analizowanego roku w Podlaskiem długość dróg gminnych wynosiła 17321,5 km (w kraju – 248006,6 km), co oznacza spadek ich długości w porównaniu z zanotowaną przed rokiem (o 2,2%), natomiast wzrost w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. (o 4,8%).

Na przestrzeni lat 2015–2024 w województwie zdecydowana większość dróg gminnych charakteryzowała się nawierzchnią gruntową, przy czym obserwowano powolny spadek ich udziału na rzecz dróg o nawierzchni twardej. W końcu 2024 r. w Podlaskiem drogi gminne o nawierzchni gruntowej stanowiły 65,0% ogółu dróg gminnych publicznych, co oznacza spadek o 1,9 p. proc. w porównaniu z udziałem zanotowanym w końcu 2023 r. oraz o 11,3 p. proc. w odniesieniu do stanu w końcu grudnia 2015 r.

W województwie podlaskim w końcu 2024 r. udział dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg wynosił 48,1% (w Polsce – 27,6%) i był niższy od zanotowanego w końcu 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 1,8 p. proc. oraz o 8,1 p. proc. W końcu analizowanego roku najwyższy udział dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej w łącznej długości tych dróg zaobserwowano w powiatach: sejneńskim (64,8%), wysokomazowieckim (61,7%) oraz bielskim (61,5%), najniższy zaś – w miastach: Łomża (5,9%), Białystok (7,3%) i Suwałki (13,5%).

**Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 41. Hard surface public roads
As of 31 December

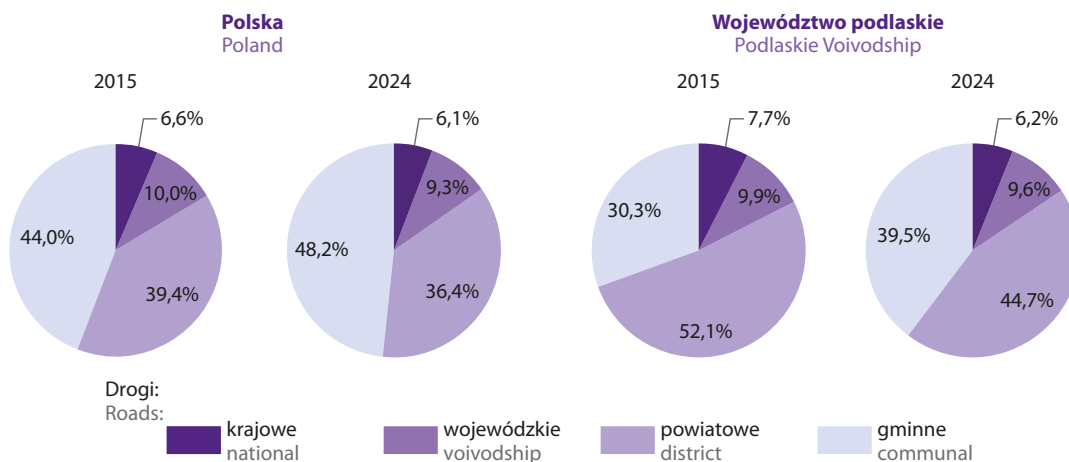
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w km		in km	
Ogółem Total	12924,6	14232,2	15127,2	15371,2
na 100 km ² per 100 km ²	64,0	70,5	74,9	76,1
Z liczby ogółem: Of total number:				
o nawierzchni ulepszonej with improved surface	11841,0	13028,5	13966,9	14291,6
ekspresowe expressways	45,9	109,6	202,7	202,7

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Obserwowany przez kilka lat wzrost długości dróg ekspresowych w województwie podlaskim nie wystąpił w 2024 r. W końcu analizowanego roku długość tych dróg wynosiła 202,7 km (w Polsce – 3314,6 km) i pozostała na niezmienionym poziomie w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej, natomiast w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. zwiększyła się ponad 4-krotnie.

**Wykres 72. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 72. Structure of hard surface public roads
As of 31 December

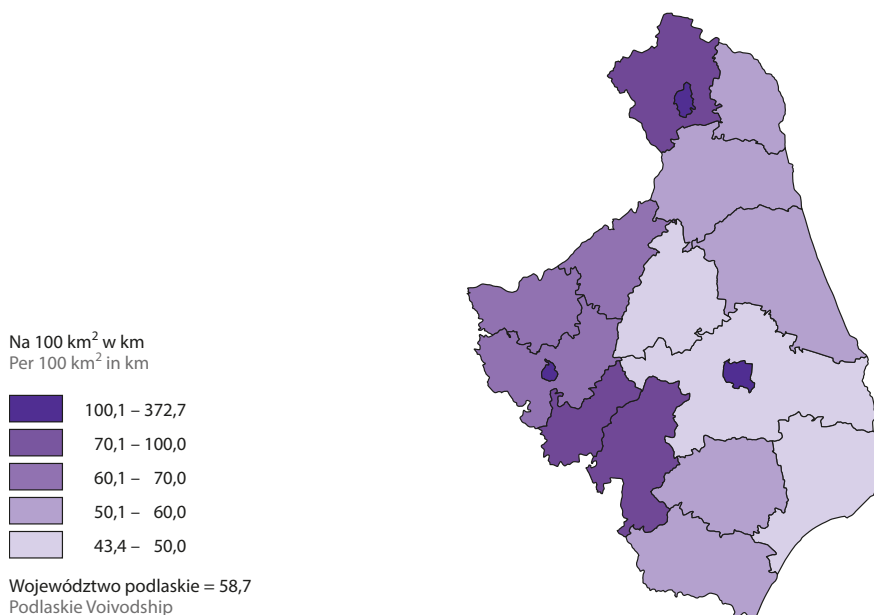
W Podlaskiem w końcu 2024 r. wskaźnik gęstości dróg krajowych o nawierzchni twardej wynosił 4,7 km na 100 km² (w Polsce – 6,2 km na 100 km²) i nie uległ zmianie w stosunku do zanotowanego przed rokiem, natomiast spadł o 0,2 km na 100 km² w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r.

Według stanu w końcu grudnia 2024 r., na 100 km² powierzchni województwa podlaskiego przypadało 7,3 km dróg wojewódzkich o nawierzchni twardej (9,4 km na 100 km² w kraju). Oznacza to, że wartość tego wskaźnika w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej nie zmieniła się, a w odniesieniu do stanu w końcu 2015 r. wzrosła o 0,9 km na 100 km².

Wskaźnik gęstości dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni twardej w Podlaskiem w końcu 2024 r. wynosił 64,1 km na 100 km² (w Polsce – 85,8 km na 100 km²), co oznacza wzrost jego poziomu w okresie roku oraz dziewięciu lat odpowiednio o 1,2 km na 100 km² oraz 11,3 km na 100 km².

Mapa 44. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 44. Improved hard surface communal and district roads in 2024
As of 31 December

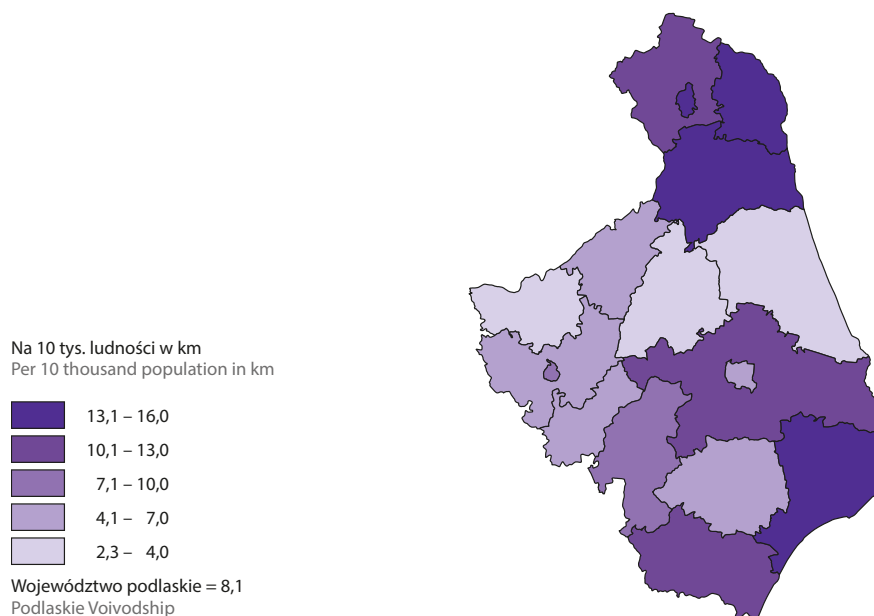
Długość dróg ekspresowych przypadająca na 1000 km² w Podlaskiem w końcu analizowanego roku wynosiła 10,0 km (w kraju – 10,6 km) i wartość ta utrzymała się na niezmiennym poziomie w odniesieniu do zanotowanej w końcu poprzedniego roku, ale była o 7,7 km wyższa niż 9 lat wcześniej.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., długość dróg dla rowerów w województwie podlaskim wynosiła 920,5 km, co stanowiło 4,0% ich ogólnej długości w Polsce. Oznacza to wzrost ich długości zarówno w porównaniu z zanotowaną przed rokiem (o 38,4 km), jak i w końcu 2015 r. (o 466,7 km). W końcu analizowanego roku wskaźnik gęstości dróg dla rowerów na 100 km² w Podlaskiem kształtował się na poziomie 4,6 km (w kraju – 7,4 km) i był wyższy o 0,2 km niż w końcu 2023 r. oraz o 2,3 km od odnotowanego 9 lat wcześniej. W latach 2015–2024 w województwie podlaskim obserwowano także wzrost długości dróg dla rowerów w przeliczeniu na 10 tys. ludności. W końcu 2024 r. wartość tego wskaźnika wynosiła 8,1 km i była większa o 0,3 km niż przed rokiem i o 4,3 km niż w końcu 2015 r.

W końcu omawianego roku najwięcej ścieżek rowerowych odnotowano w mieście Białystok – 170,9 km, powiecie białostockim – 168,3 km oraz w mieście Suwałki – 108,4 km. W odniesieniu do 31 grudnia 2015 r. największy wzrost długości ścieżek rowerowych zaobserwowano w powiecie białostockim – o 109,1 km oraz w miastach Białystok i Suwałki – odpowiednio o 60,9 km i 50,5 km.

**Mapa 45. Drogi dla rowerów w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 45. Bicycle roads in 2024
As of 31 December

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., komunikacja miejska w województwie podlaskim realizowana była wyłącznie na liniach autobusowych, których ogólna długość wynosiła 1232,0 km (w Polsce – 60729,6 km), w tym na terenach wiejskich – 172,2 km. W końcu 2024 r. w Podlaskiem długość linii autobusowych zwiększyła się o 3,0% zarówno w porównaniu ze stanem zanotowanym rok wcześniej, jak i w końcu 2015 r.

W końcu grudnia analizowanego roku liczba autobusów komunikacji miejskiej zwiększyła się o 0,5% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej, a w porównaniu ze stanem w końcu 2015 r. – wzrosła o 3,7%. Liczba miejsc oferowanych pasażerom w autobusach komunikacji miejskiej w ostatnich latach ulegała wahaniom, a w końcu 2024 r. osiągnęła poziom 40,7 tys. szt., co oznacza spadek w porównaniu ze stanem w końcu 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 1,0% i 5,6%.

W latach 2015–2024 przeważająca część autobusów komunikacji miejskiej w Podlaskiem była przystosowana do przewozu osób niepełnosprawnych, przy czym ich udział w taborze cechował się tendencją wzrostową. Według stanu w końcu 2024 r., odsetek autobusów komunikacji miejskiej ułatwiających przemieszczanie się osobom z niepełnosprawnościami stanowił 99,7% ogółu taboru i nie uległ zmianie w odniesieniu do stanu zanotowanego rok wcześniej, ale był o 8,2 p. proc. wyższy niż w końcu 2015 r.

**Tablica 42. Komunikacja miejska^a
Stan w dniu 31 grudnia**

Table 42. Urban transport^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej – linii autobusowych w km Length of urban transport lines – bus lines in km	1196,5	1537,5	1196,3	1232,0
Tabor autobusowy: Fleet of buses:				
w sztukach in units	355	369	366	368
liczba miejsc number of seats in	43108	42692	41131	40700
w tym przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych: of which adjusted to carrying the disabled persons:				
w sztukach in units	325	356	365	367
liczba miejsc number of seats	37651	41422	41072	40641
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku): Transport of passengers ^b (during the year):				
w milionach in millions	108,9	41,4	63,1	64,3
na 1 mieszkańca per capita	91,5	35,7	55,3	56,6

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.
a Data concern entities and urban transport enterprises, employing more than 9 persons. b Estimated data.

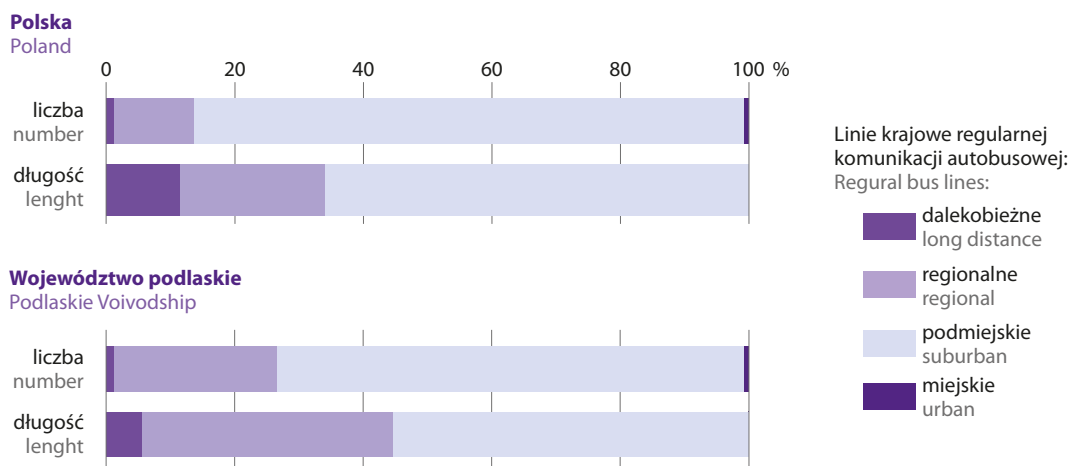
Komunikacją miejską w województwie podlaskim w 2024 r. przewieziono 64,3 mln pasażerów (w Polsce łącznie 3401,6 mln), tj. o 1,2 mln osób więcej niż w 2023 r., natomiast o 44,6 mln osób mniej w porównaniu z 2015 r.

Na przestrzeni lat 2015–2024 liczba i długość krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w województwie podlaskim ulegały wahaniom. W końcu 2024 r., w odniesieniu do stanu w końcu poprzedniego roku, zwiększyła się zarówno liczba linii regularnej komunikacji autobusowej krajowej – o 7,8% (z 463 do 499), jak i ich długość – o 35,9% (z 22,3 tys. km do 30,4 tys. km). W porównaniu ze stanem w końcu 2015 r. liczba tych linii komunikacyjnych spadła o 19,6%, a ich długość uległa skróceniu o 21,8%. W końcu 2024 r. w ogólnej liczbie linii krajowych w województwie dominowały linie podmiejskie, stanowiące 72,7% ogółu.

Według stanu w końcu 2024 r., podobnie jak przed rokiem, w Podlaskiem nie realizowano przewozów międzynarodową regularną komunikacją autobusową, podczas gdy w końcu 2015 r. funkcjonowało 7 linii komunikacyjnych tego rodzaju o łącznej długości 7364 km.

Wykres 73. Struktura krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 73. Structure of national lines of scheduled bus transport in 2024 As of 31 December

Długość linii kolejowych eksploatowanych w województwie podlaskim w końcu 2024 r. wynosiła 776 km, co stanowiło 3,9% ich długości w kraju. W porównaniu ze stanem w końcu 2023 r. i 2015 r. długość omawianych linii kolejowych zwiększyła się odpowiednio o 6 km i 122 km.

W regionie w dniu 31 grudnia 2024 r. gęstość sieci kolejowej wynosiła 3,8 km na 100 km² (w Polsce – 6,3 km na 100 km²) i pozostała na niezmiennym poziomie w odniesieniu do stanu w końcu 2023 r., natomiast w porównaniu z końcem 2015 r. wzrosła o 0,6 km na 100 km².

W omawianym roku w Polsce koleją przewieziono 406,6 mln pasażerów (tj. o 8,8% więcej niż w 2023 r.). Odsetek osób korzystających z transportu kolejowego w województwie podlaskim wśród ogółu pasażerów linii kolejowych w kraju ukształtował się na poziomie 0,7% i w porównaniu z rokiem poprzednim utrzymał się na niezmiennym poziomie, natomiast w odniesieniu do 2015 r. zwiększył się o 0,1 p. proc.

Energia Energy

W latach 2015–2024 moc zainstalowana i moc osiągalna w elektrowniach cechowały się tendencją wzrostową.

W 2024 r. zanotowano wzrost produkcji energii elektrycznej ogółem w ujęciu rocznym, przy jednoczesnym niewielkim spadku produkcji energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii.

Liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych od 2015 r. systematycznie rosła.

Wielkość zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r. zwiększyła się zarówno w miastach, jak i na terenach wiejskich, podczas gdy rok wcześniej zanotowano jej spadek.

W latach 2015–2024 zarówno w województwie podlaskim, jak i w Polsce obserwowano przyrost mocy zainstalowanej w elektrowniach. W 2024 r. w Podlaskiem w osiągnęła ona wartość 1404,0 MW (w kraju – 73518,2 MW), co oznacza zwiększenie poziomu mocy o 13,6% w odniesieniu do roku poprzedniego oraz ponad 3-krotne w porównaniu z 2015 r. (w Polsce wzrost mocy zainstalowanej wyniósł odpowiednio 11,2% i 82,2%). Średnioroczne tempo wzrostu mocy zainstalowanej w elektrowniach w województwie podlaskim w omawianym czasie wyniosło 13,6% (w kraju – 6,9%).

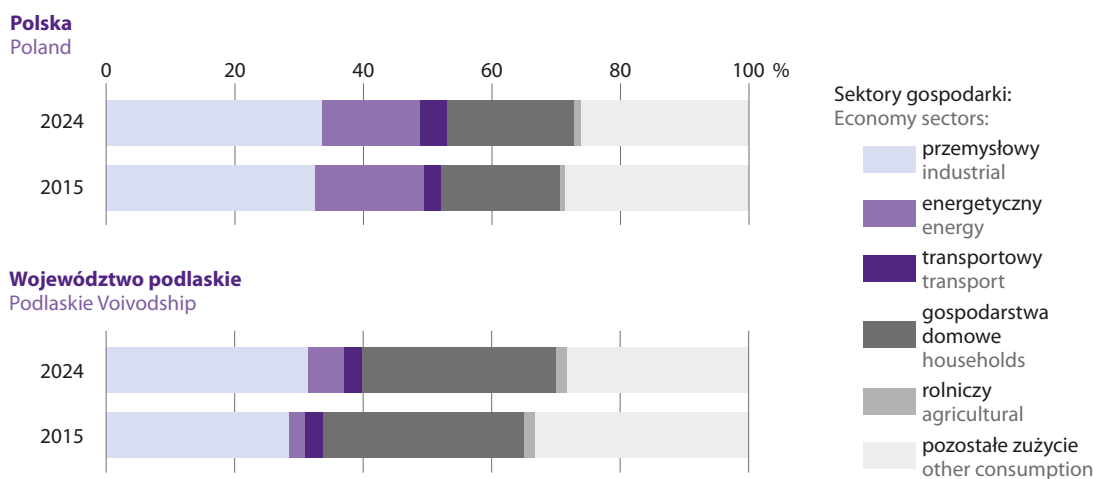
W analizowanym okresie podobnie sytuacja kształtowała się w odniesieniu do mocy osiągalnej w elektrowniach – odnotowywano z roku na rok jej przyrost w województwie i w kraju. W Podlaskiem w 2024 r. moc osiągalna zainstalowanych urządzeń prądowych wyniosła 1355,8 MW (w kraju – 71396,2 MW) i była wyższa od zanotowanej w latach 2023 i 2015 odpowiednio o 14,1% i ponad 3-krotnie (w Polsce wzrosła odpowiednio o 11,2% i 78,7%). Średnioroczne tempo wzrostu mocy osiągalnej w województwie wyniosło 14,6%, a w kraju – 6,7%.

Ilość energii wyprodukowanej w województwie podlaskim w 2024 r. wyniosła 2155,4 GWh, co stanowiło 1,3% jej produkcji w Polsce. Oznacza to wzrost produkcji energii w regionie w porównaniu z 2023 r. (o 7,6%), jak i w odniesieniu do 2015 r. (o 77,6%).

Większość energii elektrycznej w Podlaskiem w 2024 r. pozyskano ze źródeł odnawialnych (78,6% ogółu), natomiast w kraju ich udział w całkowitej produkcji ukształtował się na znacznie niższym poziomie (29,0% ogółu). W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie ilość wytworzonej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii zmniejszyła się o 0,9% (w Polsce – wzrosła o 9,1%), a w odniesieniu do 2015 r. wzrosła niemal 2-krotnie (w kraju – wzrosła ponad 2-krotnie).

Ilość energii elektrycznej wytwarzanej co roku w województwie w okresie ostatnich dziesięciu lat nie była wystarczająca do pokrycia całkowitego na nią zapotrzebowania. W analizowanych latach w Podlaskiem relacja produkcji energii elektrycznej do jej zużycia oscylowała w granicach od 42,7% do 64,6%.

Wykres 74. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 74. Structure of electricity consumption by economy sectors

W 2024 r. w województwie podlaskim zużyto 3,3 tys. GWh energii elektrycznej, co stanowiło 2,0% jej ogólnego zużycia w Polsce. Oznacza to, że wykorzystanie energii wzrosło o 4,9% (w kraju – o 3,2%) w odniesieniu do 2023 r. oraz o 17,5% (w Polsce – o 7,6%) w porównaniu z 2015 r. W 2024 r. sektorem gospodarki o największym udziale zużycia energii był przemysł zarówno w województwie (31,4% ogółu), jak i w Polsce (33,5% ogółu). Najwyższy wzrost zużycia energii elektrycznej w województwie podlaskim w 2024 r., w porównaniu z 2015 r., dotyczył sektora energetycznego i był 2,5-krotny.

Informacje o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w województwie podlaskim od 2015 r. systematycznie rosła i w końcu 2024 r. osiągnęła poziom 514,8 tys., co stanowiło 3,1% ich ogólnej liczby w kraju. Odbiorców energii elektrycznej w Podlaskiem w końcu analizowanego roku było więcej niż rok i 9 lat wcześniej odpowiednio o 1,0% i 9,6% (w Polsce liczba odbiorców wzrosła odpowiednio o 1,4% oraz 14,7%). W miastach województwa w końcu 2024 r. odnotowano wzrost liczby odbiorców energii elektrycznej w skali roku o 1,5% do poziomu 318,4 tys., natomiast na obszarach wiejskich zaobserwowano wzrost o 0,3% do poziomu 196,4 tys.

Tablica 43. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych

Table 43. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	469,8	496,1	509,5	514,8
miasta urban areas	277,8	301,2	313,6	318,4
wieś rural areas	192,0	194,9	195,9	196,4
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	894,6	965,2	896,8	944,6
miasta urban areas	454,1	479,3	454,9	469,4
wieś rural areas	440,5	485,9	441,9	475,2
na odbiorcę ^a w kWh per consumer ^a in kWh	1904,2	1945,4	1759,9	1834,7
miasta urban areas	1634,9	1591,4	1450,2	1474,3
wieś rural areas	2293,7	2492,4	2255,5	2418,8

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

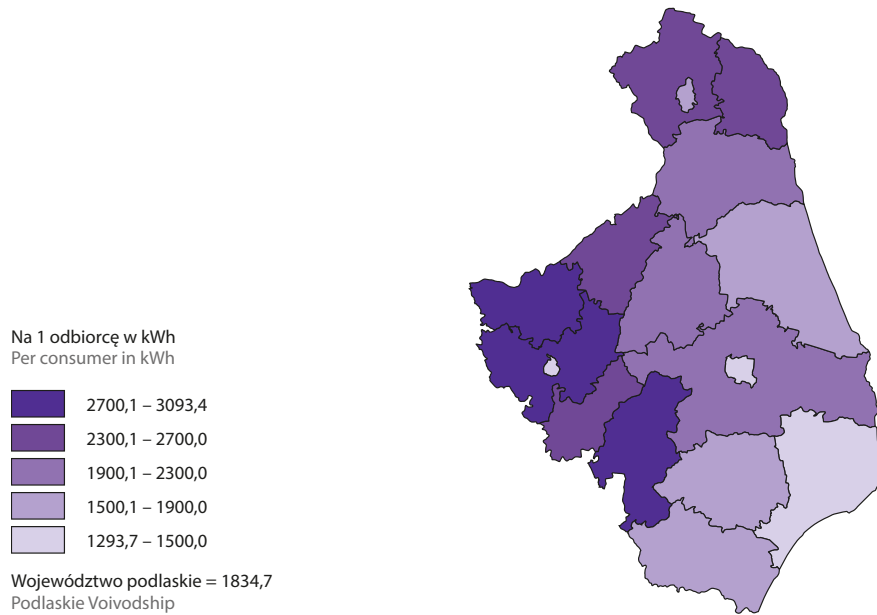
a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

W województwie podlaskim w 2024 r. zużycie energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe wyniosło 944,6 GWh, co stanowiło 3,1% ogólnego jej zużycia w Polsce. W odniesieniu do roku poprzedniego oznacza to wzrost konsumpcji energii elektrycznej w Podlaskiem o 5,3% (w Polsce – o 2,1%), a w porównaniu z 2015 r. – wzrost o 5,6% (w kraju – o 7,4%). W 2024 r. w województwie podlaskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, zaobserwowano wzrost wykorzystania energii elektrycznej zarówno w miastach (o 3,2% do poziomu 469,4 GWh), jak i na terenach wiejskich (o 7,5% do poziomu 475,2 GWh).

Zużycie energii elektrycznej na jednego mieszkańca w Podlaskiem w 2024 r. ukształtowało się na poziomie 832,1 kWh i było wyższe od zanotowanego w kraju, gdzie wyniosło 809,3 kWh. Uwzględniając podział na miasta i wieś, wyższe wartości tego wskaźnika w województwie w latach 2015–2024 odnotowywano na obszarach wiejskich, przy czym poziom zużycia energii elektrycznej w przeliczeniu na mieszkańca na terenach wiejskich wzrastał systematycznie do 2021 r., a w miastach ulegał wahaniom. W 2024 r. wskaźnik zużycia energii elektrycznej na jednego mieszkańca na obszarach wiejskich wyniósł 1066,8 kWh, a w miastach osiągnął poziom 680,5 kWh.

Mapa 46. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Map 46. Consumption of electricity in households in 2024

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

W latach 2015–2024 na terenie województwa podlaskiego funkcjonowało 14 powiatów, 3 miasta na prawach powiatu oraz 118 gmin (łącznie z miastami na prawach powiatu). Miasta na prawach powiatu realizują równocześnie zadania gmin oraz powiatów i sporządzają jeden budżet, dlatego też dochody i wydatki gmin podane zostały bez dochodów i wydatków gmin mających status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu przedstawiono łącznie dla części gminnej oraz powiatowej. Dane dotyczące gmin województwa podlaskiego zawarte w rozdziale dotyczą 115 gmin, wśród których 10 posiadało status gminy miejskiej, 27 – gminy miejsko-wiejskiej, a 78 – gminy wiejskiej. W latach 2015–2024 liczba jednostek na poszczególnych poziomach nie uległa zmianie.

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

Dochody jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2024 r. wzrosły zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowały się one na nieco wyższym poziomie niż średnio w Polsce.

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego były dochody własne, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca były niższe niż średnio w kraju.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego osiągnęły dochody ogółem w wysokości 13437,6 mln zł. Były one wyższe od uzyskanych w 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 20,2% i ponad 2-krotnie oraz stanowiły 3,1% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z terenu całego kraju.

W analizowanym roku spośród jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim największy udział w realizacji dochodów, na poziomie 46,6%, miały gminy. Stosunkowo duży odsetek, sięgający 30,8%, stanowiły dochody miast na prawach powiatu. Udział dochodów powiatów wyniósł 13,6%, a województwa – 8,9%.

W 2024 r. dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca województwa podlaskiego ukształtowały się na poziomie 11837 zł (w Polsce – 11485 zł), tj. wyższym o 20,7% niż w 2023 r. oraz ponad 2-krotnie w odniesieniu do 2015 r. W 2024 r. najwyższą wartość analizowanego wskaźnika odnotowano w miastach na prawach powiatu – 9891 zł, w dalszej kolejności w gminach – 8742 zł, powiatach – 2556 zł oraz w województwie – 1058 zł. Wśród gmin największy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca stwierdzono w gminie wiejskiej Dubicze Cerkiewne (32838 zł), natomiast najmniejszy – w gminie miejsko-wiejskiej Choroszcz (5709 zł). W przypadku miast na prawach powiatu wyniósł on: w Suwałkach – 10809 zł, Białymstoku – 9835 zł oraz w Łomży – 9118 zł. W odniesieniu do powiatów najkorzystniejsza sytuacja w tym zakresie w województwie wystąpiła w powiecie siemiatyckim (6350 zł), a najmniej korzystna – w powiecie białostockim (1699 zł).

Tablica 44. Dochody jednostek samorządu terytorialnego
Table 44. Revenue of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w dochodach ogółem w % share of own revenue in total revenue in %
Ogółem Total	5130,98	8026,78	9804,58	11837,16	41,0
Gminy ^a Gminas ^a	3369,00	5750,57	7219,88	8741,58	37,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4538,73	7540,78	8335,71	9891,26	50,0
Powiaty Powiats	982,68	1412,92	2112,81	2555,96	34,8
Województwo Voivodship	712,09	724,73	839,38	1057,95	37,6

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are cities with powiat status.

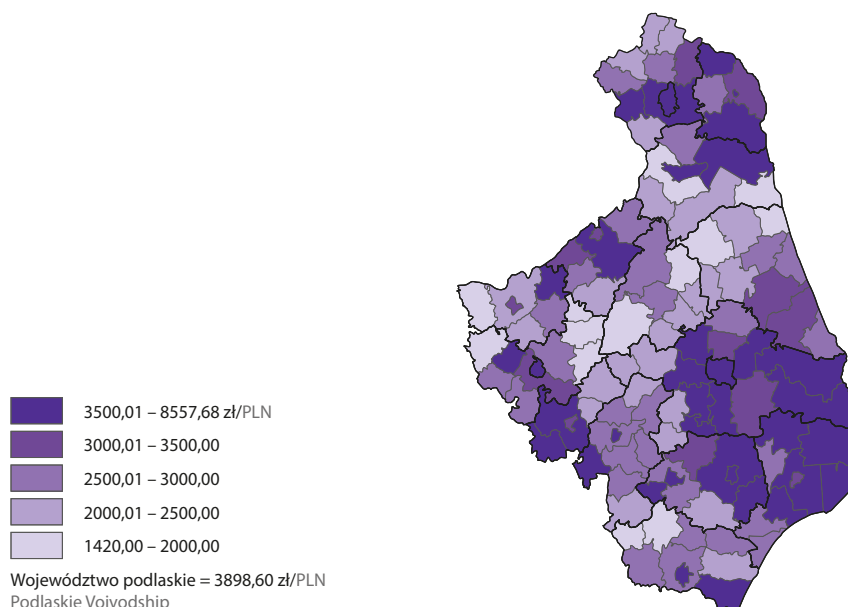
Na dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego składają się dochody własne, dotacje oraz subwencja ogólna.

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są m.in.: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywnien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim były dochody własne, na które przypadało 5513,8 mln zł, tj. 41,0% dochodów ogółem (w kraju – 50,5%). Oznacza to ich wzrost o 20,2% w porównaniu z 2023 r. i ponad 2-krotny w odniesieniu do 2015 r. Największy udział dochodów własnych w dochodach ogółem odnotowano w miastach na prawach powiatu i osiągnął on wartość 50,0%. Zarówno w województwie, jak i w gminach ukształtował się na poziomie 37,6%, a w powiatach wyniósł 34,8%. Udział dochodów własnych w dochodach poszczególnych gmin był zróżnicowany i wahał się od 12,4% w gminie wiejskiej Czyże do 65,4% w gminie miejsko-wiejskiej Choroszcz. W odniesieniu do miast na prawach powiatu dochody własne stanowiły 52,8% dochodów ogółem Białegostoku, 44,0% – Suwałk oraz 43,5% – Łomży. Wśród powiatów najwyższy ich udział zanotowano w powiecie białostockim (56,8%), a najniższy – w hajnowskim (18,8%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody własne jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 4857 zł (w kraju – 5794 zł) i były o 20,8% wyższe w odniesieniu do uzyskanych w 2023 r. i ponad 2-krotnie większe w porównaniu z 2015 r. Analizowany wskaźnik mieścił się w przedziale od 397 zł w województwie do 4946 zł w miastach na prawach powiatu.

Mapa 47. Dochody własne gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 47. Own revenue of gminas^a per capita in 2024

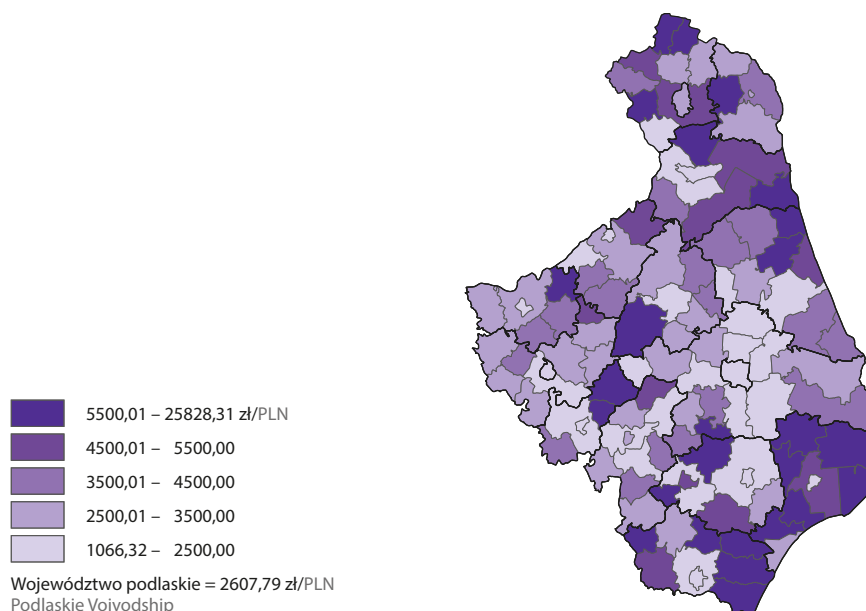

^a Dochody własne miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Own revenue of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Dotacje ogółem obejmują m.in. dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych, a także dotacje z §§ 200 i 620 oraz dotacje z §§ 205 i 625 (funkcjonujące od 2015 r.). W niniejszej publikacji pod pojęciem „dotacji z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625” należy rozumieć dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz dotacje i płatności z budżetu środków europejskich.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego w województwie podlaskim, oprócz dochodów własnych, otrzymały również dotacje w kwocie 3836,8 mln zł, które stanowiły 28,6% dochodów ogółem (w Polsce – 21,8%). Były one wyższe o 24,0% niż rok wcześniej i ponad 2-krotnie niż w 2015 r. Dotacje miały największe znaczenie w przypadku budżetów gmin, gdzie stanowiły 36,4% dochodów ogółem, a najmniejsze w budżecie miast na prawach powiatu – 16,4%. Wśród gmin województwa podlaskiego udział dotacji w dochodach ogółem był zróżnicowany i wahał się od 18,7% w gminie miejsko-wiejskiej Choroszcz do 78,7% w gminie wiejskiej Dubicze Cerkiewne. Najwyższy udział dotacji w dochodach miast na prawach powiatu zanotowano w Suwałkach (25,0%), natomiast niższy wystąpił w Łomży i Białymstoku (odpowiednio 18,4% i 13,9%). W przypadku powiatów odsetek dotacji w dochodach ogółem ukształtował się w przedziale od 15,3% w powiecie zambrowskim do 52,9% w powiecie hajnowskim.

Mapa 48. Dotacje^a dla gmin^b na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 48. Grants^a for gminas^b per capita in 2024

a Łącznie z dotacjami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (w tym z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych) i dotacjami z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy. b Dotacje budżetów miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.

a Including grants from the COVID-19 Prevention Fund (including Local Government Investment Fund) and grants from the Assistance Fund or other funds for financing or subsidising the implementation of tasks in the field of helping Ukrainian citizens. b Own revenue of the budgets of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

Z dotacji ogółem wyodrębnić można dotacje inwestycyjne dynamizujące rozwój regionu. W 2024 r. w województwie podlaskim w ramach dotacji inwestycyjnych jednostki samorządu terytorialnego otrzymały 1980,5 mln zł, co stanowiło 51,6% ogółu dotacji samorządowych (w Polsce – 42,1%) oraz 14,7% dochodów ogółem (w kraju – 9,2%). Największą kwotę dotacji inwestycyjnych stwierdzono w w gminach (1347,7 mln zł), a najmniejszą – w miastach na prawach powiatu (152,4 mln zł). Wartość dotacji inwestycyjnych przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego przypadająca na 1 mieszkańca ukształtowała się na poziomie 1745 zł (w kraju – 1053 zł), przy czym najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w gminach – 1880 zł, w dalszej kolejności w powiatach – 440 zł, miastach na prawach powiatu – 364 zł oraz w województwie – 145 zł.

W 2024 r. z dotacji inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego sfinansowano 54,3% ich wydatków inwestycyjnych (w kraju – 48,3%). W gminach wskaźnik ten wyniósł 64,3%, w powiatach – 47,8%, w miastach na prawach powiatu – 36,0%, a w województwie – 35,3%.

W analizowanym roku jednostkom samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego przekazano również środki z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa w kwocie 4086,9 mln zł, stanowiące 30,4% ich dochodów ogółem (w kraju – 27,8%). Oznacza to, że w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyły się one o 16,7%, a w odniesieniu do 2015 r. – ponad 2-krotnie. Dominującym składnikiem subwencji była część oświatowa w wysokości 2609,1 mln zł, tj. 63,8% subwencji ogółem (w Polsce – 73,5%). Największy udział subwencji ogólnej stwierdzono w dochodach powiatów (35,3%), województwa (35,1%) i miast na prawach powiatu (33,6%), a najmniejszy – w dochodach gmin (26,0%). Biorąc pod uwagę gminy województwa podlaskiego stwierdzono, że udział subwencji ogólnej w ich dochodach kształtował się między 8,2% w gminie wiejskiej Mielnik a 46,8% w gminie wiejskiej Zawady. Wśród miast na prawach powiatu subwencja ogólna stanowiła 38,1% dochodów Łomży, 33,4% – Białegostoku, a 31,0% – Suwałk. W przypadku dochodów powiatów jej najwyższy odsetek zanotowano w powiecie zambrowskim (53,3%), a najniższy – w siemiatyckim (16,4%).

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. wzrosły w porównaniu z 2023 r. W przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa podlaskiego ukształtowały się one na poziomie wyższym niż średnio w Polsce.

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca były niższe niż w kraju.

Wydatki inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż rok wcześniej.

Łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego poniesione w 2024 r. wyniosły 13626,8 mln zł i były wyższe niż w 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 16,6% i ponad 2-krotnie. Stanowiły one 3,2% wydatków wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego największy udział w wydatkach, wynoszący 46,9%, miały gminy, a następnie miasta na prawach powiatu – 30,8%. Udział wydatków pokrytych z budżetu powiatów ukształtował się na poziomie 13,6%, a wydatków poniesionych przez województwo – 8,7%.

Tablica 45. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego
Table 45. Expenditure of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w % share of investment expenditure in total expenditure in %
Ogółem Total	5181,65	7898,45	10241,60	12003,89	26,8
Gminy ^a Gminas ^a	3254,98	5495,01	7638,28	8922,27	32,8
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4716,10	7695,40	8736,70	10027,14	10,1
Powiaty Powiats	967,27	1348,07	2174,43	2586,02	35,6
Województwo Voivodship	781,93	742,36	825,51	1041,53	39,5

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are cities with powiat status.

Łączne wydatki jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. osiągnęły 12004 zł (w kraju – 11507 zł), tj. o 17,2% więcej niż przed rokiem i ponad 2-krotnie więcej niż w 2015 r. W 2024 r. najwyższą wartość analizowanego wskaźnika odnotowano w miastach na prawach powiatu – 10027 zł, w dalszej kolejności w gminach – 8922 zł, powiatach – 2586 zł oraz w województwie – 1042 zł. W przypadku gmin najwięcej środków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowała gmina wiejska Dubicze Cerkiewne (33840 zł), natomiast najmniej – gmina miejsko-wiejska Choroszcz (5431 zł). W miastach na prawach powiatu najwięcej na 1 mieszkańca wydano w Suwałkach (10716 zł), następnie w Białymstoku (9965 zł), a najmniej – w Łomży (9542 zł). Wśród powiatów najwyższe wydatki na 1 mieszkańca stwierdzono w powiecie siemiatyckim (6696 zł), a najniższe – w powiecie białostockim (1682 zł).

Na wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego składają się wydatki bieżące i majątkowe.

Głównym obciążeniem budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące. W 2024 r. w Podlaskiem wyniosły one 9960,0 mln zł i stanowiły 73,1% wydatków ogółem (w Polsce – 80,0%). Oznacza to ich wzrost w odniesieniu do 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 18,2% i ponad 2-krotny. Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniósł od 60,1% w województwie do 89,7% w miastach na prawach powiatu. Udział omawianych wydatków w wydatkach ogółem poszczególnych gmin był zróżnicowany i wahał się od 21,1% w gminie wiejskiej Dubicze Cerkiewne do 89,2% w gminie wiejskiej Brańsk. W przypadku miast na prawach powiatu wydatki bieżące stanowiły 83,6% wydatków ogółem Suwałk, 90,9% – Białegostoku oraz 91,0% – Łomży. Wśród powiatów największy udział wydatków bieżących w ogólnej kwocie wydatków odnotowano w powiecie zambrowskim (93,3%), a najmniejszy – w siemiatyckim (40,4%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego w regionie wyniosły 8774 zł (w kraju – 9204 zł) i były wyższe w odniesieniu do 2023 r. i 2015 r. odpowiednio o 18,8% i ponad 2-krotnie. Analizowany wskaźnik mieścił się w przedziale od 626 zł w województwie do 8991 zł w miastach na prawach powiatu.

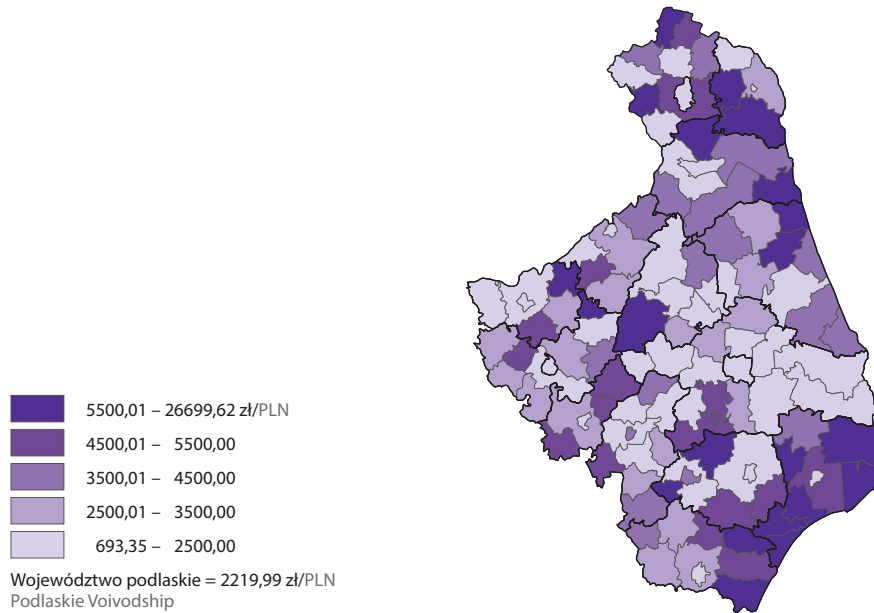
W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego w Podlaskiem przeznaczyły na wydatki majątkowe 3666,8 mln zł, czyli 26,9% wydatków ogółem (w Polsce – 20,0%). Oznacza to, że były one o 12,5% wyższe od zanotowanych przed rokiem i ponad 2-krotnie wyższe w odniesieniu do 2015 r. Wydatki majątkowe miały największy udział w budżecie województwa (39,9% ogólnych wydatków województwa), a najmniejszy – w budżetach miast na prawach powiatu (10,3%). W poszczególnych gminach województwa najwyższy odsetek wydatków majątkowych w wydatkach ogółem stwierdzono w gminach wiejskich Dubicze Cerkiewne (78,9%) oraz Czyże (72,1%), a najniższy – w gminie wiejskiej Brańsk (10,8%) i gminie miejskiej Bielsk Podlaski (13,9%). Wśród miast na prawach powiatu największą część ogólnych wydatków na wydatki majątkowe przeznaczyły Suwałki (16,4%), a następnie Białystok (9,1%) i Łomża (9,0%). Wśród powiatów największy udział wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków stwierdzono w powiecie siemiatyckim (59,6%), a najmniejszy – w zambrowskim (6,7%).

Wydatki majątkowe jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca w województwie podlaskim wyniosły 3230 zł (w kraju – 2303 zł) i w porównaniu z 2023 r. były wyższe o 13,1%, a w odniesieniu do 2015 r. wzrosły ponad 2,5-krotnie. Omawiany wskaźnik w gminach ukształtował się na poziomie 2932 zł, miastach na prawach powiatu – 1036 zł, powiatach – 920 zł, a w województwie – 416 zł.

Z ogółu wydatków majątkowych na inwestycje przekazano 3647,1 mln zł, tj. 26,8% łącznych wydatków w regionie (w kraju – 18,9%), co stanowiło niemal całość wydatków majątkowych (99,5%). Wydatki inwestycyjne zwiększyły się o 13,3% w odniesieniu do roku poprzedniego i ponad 2-krotnie w porównaniu z poziomem zanotowanym w 2015 r. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetów gmin wyniósł 32,8%, miast na prawach powiatów – 10,1%, powiatów – 35,6%, a budżetu województwa – 39,5%. W poszczególnych gminach udział środków przeznaczonych na inwestycje w ogólnej kwocie wydatków był bardzo zróżnicowany i kształtował się od 10,8% w gminie wiejskiej Brańsk do 78,9% w gminie wiejskiej Dubicze Cerkiewne. Wśród miast na prawach powiatu najwyższy odsetek wydatków inwestycyjnych zanotowano w mieście Suwałki (16,0%), natomiast niższy – w Łomży (9,0%) i Białymstoku (8,8%). W przypadku powiatów omawiany wskaźnik mieścił się w przedziale od 6,7% w powiecie zambrowskim do 59,6% w powiecie siemiatyckim.

Wydatki inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie podlaskim wyniosły 3213 zł (w kraju – 2179 zł) i zwiększyły się o 13,9% w porównaniu z 2023 r. i ponad 2,5-krotnie w odniesieniu do 2015 r. Analizowany wskaźnik w gminach ukształtował się na poziomie 2925 zł, miastach na prawach powiatu – 1012 zł, powiatach – 920 zł, a w województwie – 412 zł.

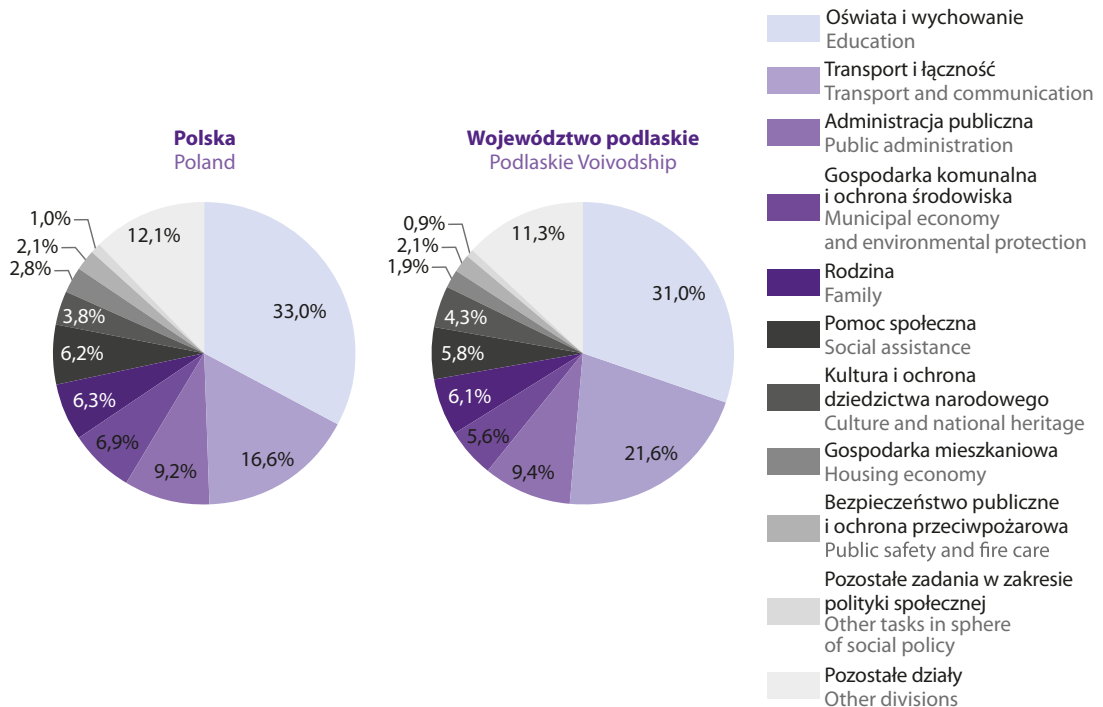
Mapa 49. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2024 r.
 Map 49. Investment expenditure of gminas^a per capita in 2024

^a Wydatki budżetów miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.
 a Expenditures of the budgets of cities with powiat status relate to the statutory tasks of gmina and powiaty.

W 2024 r. największy udział w strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej w województwie podlaskim miały nakłady na oświatę i wychowanie – 31,0% (w Polsce – 33,0%) oraz na transport i łączność – 21,6% (w kraju – 16,6%).

Wykres 75. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2024 r.
 Chart 75. Expenditure of local government units by divisions in 2024

W 2024 r. w strukturze wydatków gmin województwa podlaskiego według działów dominowały wydatki na oświatę i wychowanie (29,9%) oraz transport i łączność (20,9%). Największy odsetek wydatków na oświatę i wychowanie przeznaczyły gminy wiejskie Kulesze Kościelne (47,1%) i Grodzisk (45,1%), a najmniejszy – gminy wiejskie Dubicze Cerkiewne (7,4%) i Czyże (10,1%). Najwyższy udział wydatków w zakresie działu transport i łączność zanotowano w wydatkach gmin wiejskich Dubicze Cerkiewne (65,3%) i Sidra (55,3%), natomiast najniższy – w gminie miejskiej Sejny (0,4%) i gminie wiejskiej Milejczyce (1,1%).

Analiza wydatków miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej wykazała, że w 2024 r. największą ich część przeznaczono na oświatę i wychowanie – 45,2% wydatków ogółem. Największy udział środków przeznaczonych na ten cel (49,9%) zanotowano w wydatkach Łomży, a najmniejszy (42,8%) – w wydatkach Suwałk. Na transport i łączność wydano 10,7% wydatków ogółem. Najwyższy odsetek funduszy przeznaczonych na ten dział odnotowano w Suwałkach (12,6%), a najniższy – w Łomży (4,5%).

W strukturze wydatków powiatów według działów przeważały środki przeznaczone na transport i łączność (35,0%) oraz oświatę i wychowanie (19,9%). Wydatki na transport i łączność dominowały w powiatach łomżyńskim (63,2%) i siemiatyckim (57,3%), natomiast w powiatach zambrowskim i bielskim zarejestrowano najmniejszy udział wydatków na ten cel (odpowiednio 12,3% i 15,2%). Na oświatę i wychowanie największą część środków finansowych wydatkowano w powiatach zambrowskim (43,5%) i bielskim (36,5%), a najmniejszą – w powiecie łomżyńskim (0,02%).

W strukturze wydatków województwa podlaskiego według działów klasyfikacji budżetowej przeważały środki na cele związane z transportem i łącznością (43,2%). Mniejszą ich część przeznaczono na administrację publiczną (15,6%) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (15,9%).

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of local government units budgets

W 2024 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego zamknęły się łącznym deficytem, przy czym budżety gmin, budżety powiatów i budżety miast na prawach powiatu odnotowały deficyty, a budżet województwa zamknął się nadwyżką.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca deficyt budżetowy jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim był wyższy niż średnio w kraju.

Dodatni wynik finansowy odnotowano tylko w 40 spośród 115 gmin województwa podlaskiego (bez miast na prawach powiatu).

Budżety Białegostoku i Łomży zamknęły się deficytem, a w Suwałkach zanotowano – nadwyżką budżetową.

Dodatni wynik finansowy uzyskało 7 spośród 14 powiatów województwa podlaskiego.

Budżety jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa podlaskiego zamknęły się w 2024 r. łącznym deficytem w wysokości 189,3 mln zł (w Polsce – 819,3 mln zł). W poprzednim roku oraz 2015 r. również zanotowano deficyt o wartości odpowiednio 498,5 mln zł i 60,3 mln zł. W analizowanym roku w Podlaskiem ujemny wynik finansowy odnotowały budżety gmin, budżety powiatów i budżety miast na prawach powiatu, natomiast budżet województwa zamknął się nadwyżką. W Polsce w 2024 r. łącznym deficytem zamknęły się budżety gmin i miast na prawach powiatu, natomiast powiaty i województwa zanotowały nadwyżkę budżetową.

Relacja deficytu finansowego jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa podlaskiego do dochodów ogółem wyniosła 1,4% (w kraju – 0,2%). W gminach analizowany wskaźnik ukształtował się na poziomie 2,1% (wśród gmin w Polsce – 0,9%), w powiatach – 1,2% (w powiatach w kraju była to relacja nadwyżki finansowej do dochodów – 1,2%), a w miastach na prawach powiatu – 1,4% (w odpowiednich jednostkach w kraju – 1,5%). Relacja nadwyżki budżetowej samorządu województwa podlaskiego do jego dochodów ogółem wyniosła 1,6%, natomiast w przypadku wszystkich województw łącznie relacja ta osiągnęła wartość 7,1%.

Tablica 46. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 46. Result of local government units budgets

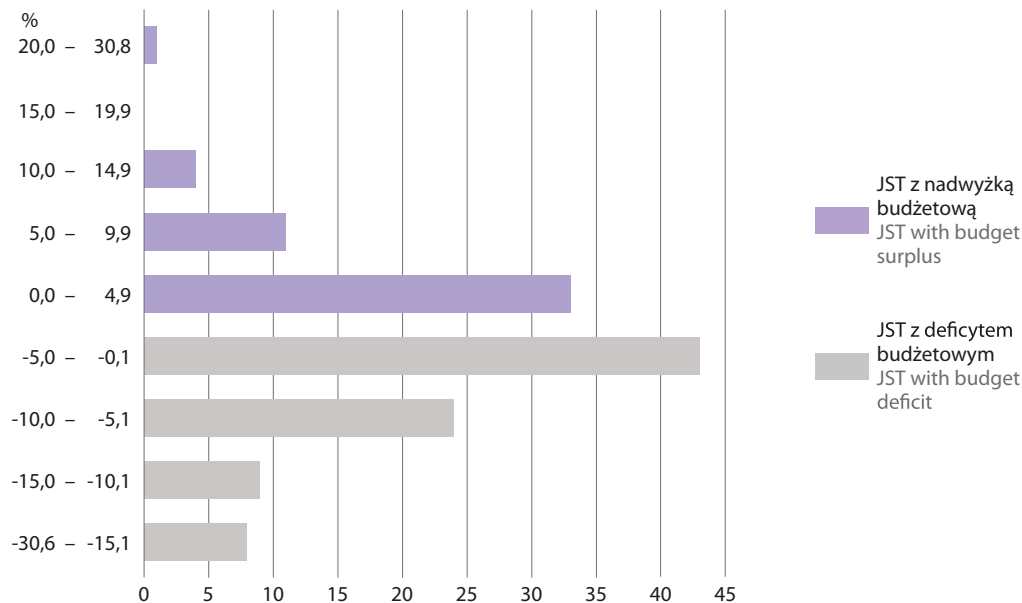
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2023	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-60,3	148,8	-498,5	-189,3	-1,4
Gminy ^a Gminas ^a	86,9	187,6	-301,3	-129,5	-2,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-75,9	-65,9	-168,6	-56,9	-1,4
Powiaty Powiats	11,7	47,6	-44,4	-21,5	-1,2
Województwo Voivodship	-83,1	-20,4	15,8	18,6	1,6

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are cities with powiat status.

W przeliczeniu na 1 osobę deficyt budżetowy jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim osiągnął wartość 167 zł (w kraju – 22 zł). Na 1 mieszkańca gmin przypadał deficyt budżetowy w wysokości 181 zł (w Polsce – 75 zł), powiatów – 30 zł (w kraju – nadwyżka w wysokości 27 zł), a miast na prawach powiatów – 136 zł (w Polsce – 174 zł). Nadwyżka budżetowa województwa na 1 mieszkańca wyniosła 16 zł, a wszystkich województw w kraju – 68 zł.

Wykres 76. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 76. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024

Budżety gmin województwa podlaskiego zamknęły się w 2024 r. łącznym deficytem w wysokości 129,5 mln zł (przed rokiem osiągnęły deficyt w wysokości 301,3 mln zł, a w 2015 r. – wypracowały nadwyżkę w wysokości 86,9 mln zł). Ujemny wynik finansowy wynikał z deficytów budżetowych w gminach więj-

skich (89,3 mln zł) i miejsko-wiejskich (51,6 mln zł). Spośród 75 gmin, których budżety zamknęły się deficytem, 37 gmin (tj. 49,3%) charakteryzowało się relacją deficytu do dochodów ogółem powyżej 5%. Spośród 40 gmin, które wypracowały nadwyżkę budżetową, w 13 gminach (tj. 32,5%) relacja wyniku do dochodów ogółem przekroczyła 5%. Największą kwotę nadwyżki wykazała gmina miejska Sejny (20,3 mln zł), a największy deficyt budżetowy odnotowano w gminie miejsko-wiejskiej Ciechanowiec (11,9 mln zł).

W 2024 r. w województwie podlaskim w miastach na prawach powiatu łącznie wystąpił deficyt budżetowy w kwocie 56,9 mln zł (rok wcześniej i w 2015 r. wyniósł on odpowiednio 168,6 mln zł i 75,9 mln zł). Jego wartość wynikała z deficytów budżetowych miast Białystok (38,0 mln zł) i Łomża (25,2 mln zł) oraz z nadwyżki budżetowej w mieście Suwałki (6,4 mln zł). Relacja deficytu budżetowego do dochodów ogółem w tych miastach wyniosła 1,4%, przy czym w Białymstoku przyjęła wartość 1,3%, a w Łomży – 4,7%, natomiast w Suwałkach relacja nadwyżki budżetowej do dochodów ogółem wyniosła 0,9%.

W 2024 r. budżety powiatów województwa podlaskiego zamknęły się deficytem wynoszącym 21,5 mln zł (rok wcześniej osiągnęły deficyt w wysokości 44,4 mln zł, a w 2015 r. – nadwyżkę w wysokości 11,7 mln zł). Dodatni wynik finansowy uzyskało 7 powiatów, w tym największą nadwyżkę zanotowano w powiecie bielskim (13,3 mln zł). Deficyt budżetowy wykazało 7 powiatów, a największy wystąpił w powiatach: sokólskim (15,2 mln zł), siemiatyckim (14,0 mln zł) oraz łomżyńskim (10,8 mln zł).

Budżet samorządu województwa podlaskiego zamknął się w 2024 r. nadwyżką w kwocie 18,6 mln zł (w 2023 r. – nadwyżką w wysokości 15,8 mln zł, a w 2015 r. – deficytem w kwocie 83,1 mln zł).

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

Według stanu w końcu grudnia 2025 r., wartość wniosków o płatność do certyfikacji zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie podlaskim była wyższa niż średnio w Polsce.

W Podlaskiem wykorzystywane były głównie środki pochodzące z Regionalnych Funduszy Europejskich oraz Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027 (FEnIKS).

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych na lata: 2000–2006, 2007–2013 i 2014–2020. Obecnie jest beneficjentem perspektywy na lata 2021–2027.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 obowiązuje „**Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021–2027 w Polsce**” (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021–2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 (FEPŻ), w związku z czym dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją, np. Urzędem Marszałkowskim, a beneficjentem, np. gminą, firmą, natomiast **wartość wniosków o płatność do certyfikacji** to etap rozliczania i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał i zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

Na koniec 2025 r. wartość podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 7450,7 mln zł, a wartość wniosków o płatność przekazanych do certyfikacji – 2109,2 mln zł. Oznacza to, że rozliczono dotychczas 28,3% zakontraktowanych środków. Relatywnie niski wskaźnik wskazuje, że większość inwestycji znajduje się w fazie intensywnej realizacji. W przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadało łącznie 1872 zł rozliczonych do końca 2025 r. środków ze wszystkich programów realizowanych w regionie (w kraju – 1600 zł).

Tablica 47. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021–2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r.

Table 47. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021–2027 in the Voivodship until 31 December 2025

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Grand total	W tym wartość wniosków o płatność do certyfikacji Of which value of payment applications			
		razem total	w tym dofinansowane ze środków UE of which co-financing from the EU resources	w % ogółem in % of grand total	na 1 mieszkańca ^a w zł per capita ^a in PLN
Ogółem Total	7450,7	2109,2	1720,4	28,3	1872,06
w tym: of which:					
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	1925,6	590,9	493,9	30,7	524,50
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) European Funds for Smart Economy	657,0	115,9	61,2	17,6	102,84
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) European Funds for Digital Development	190,8	37,6	23,4	19,7	33,33
Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) European Funds for Eastern Poland	1550,6	451,0	391,4	29,1	400,28
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) European Funds for Social Development	29,0	5,2	4,3	18,1	4,64
Fundusze Europejskie dla Rybactwa (FER) European Funds for Fisheries	16,0	3,2	2,3	20,3	2,88
Regionalne Fundusze Europejskie Regional European Funds	3081,6	905,4	744,0	29,4	803,58

a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

a Data were calculated using the population size as of 31 December 2025.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

Analiza struktury wydatków w podziale na rodzaje funduszy wskazuje na różnice w dynamice wdrażania poszczególnych programów. Fundusze Europejskie dla Podlaskiego są głównym motorem napędowym inwestycji w regionie. Do końca 2025 r. dominowały one zarówno pod względem skali finansowej – 3081,6 mln zł, jak i efektywności – wskaźnik certyfikacji był jednym z najwyższych i wynosił 29,4%. Przełożyło się to na wymierne korzyści, gdyż na 1 mieszkańca województwa na koniec 2025 r. przypadało aż 804 zł rozliczonych środków z tych funduszy.

Kolejnym, ważnym z punktu widzenia rozwoju regionu, jest program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS). Wartość podpisanych umów w tym obszarze jest znacząca i według stanu na koniec 2025 r. osiągnęła poziom 1925,6 mln zł, przy wskaźniku certyfikacji wynoszącym 30,7%. Oznacza to, że na 1 mieszkańca Podlaskiego przypadało w ramach analizowanych funduszy 525 zł rozliczonych środków.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) to również istotny dla finansowania rozwoju program realizowany w województwie podlaskim. W ramach tych funduszy wartość podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie w końcu 2025 r. wyniosła 1550,6 mln zł. Z tej kwoty rozliczono 451,0 mln zł, tj. 29,1% zakontraktowanych środków, co oznacza, że na 1 mieszkańca województwa podlaskiego przypadało 400 zł.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafunduszowe oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa oraz Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej, tj.:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a skupiający się na modernizacji wsi i rolnictwa,
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniające odporność gospodarki po pandemii.

Uzupełnieniem są fundusze z państw EFTA, które funkcjonują równolegle do budżetu UE, tj. z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (tzw. Fundusze Norweskie) oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które wydatkowane są przede wszystkim na ochronę środowiska, zdrowie, kulturę oraz rozwój lokalny, a także Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (tzw. Fundusz Szwajcarski) wspierający m.in. rozwój miast oraz badania naukowe i innowacje.

Dotacje z funduszy europejskich (nie tylko z budżetu Unii Europejskiej, ale także ze środków pochodzących z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy) oznaczone są w klasyfikacji dochodów budżetowych czterema paragrafami:

- §§ 200 i 620 dotyczą ram finansowych okresu 2007–2013 oraz źródeł pozaunijnych,
- §§ 205 i 625 dotyczą ram finansowych okresu 2014–2020 oraz 2021–2027.

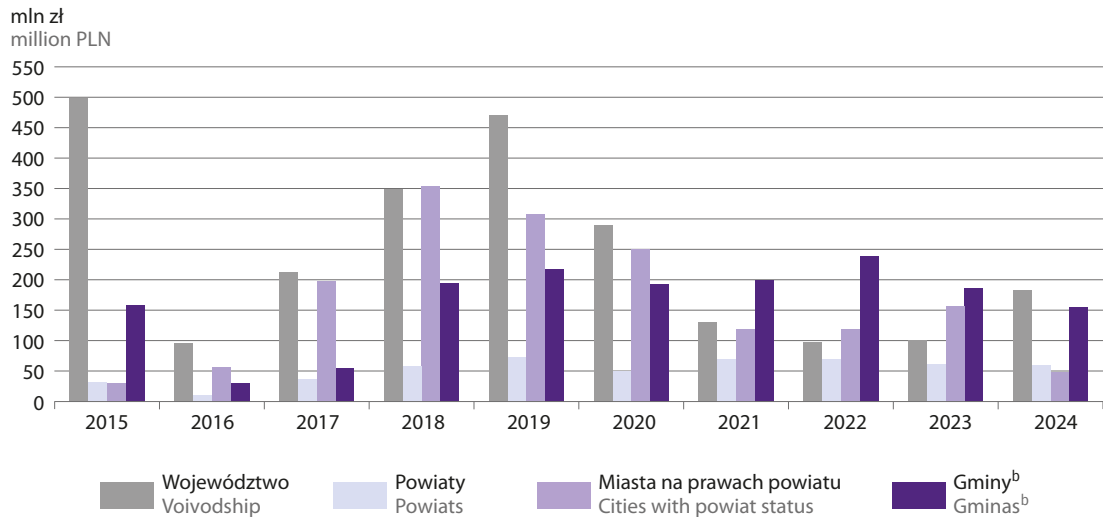
Dotacje z tytułu §§ 200 i 205 odnoszą się do projektów i zadań bieżących (o charakterze nieinwestycyjnym), a dotacje z §§ 620 i 625 – do zadań inwestycyjnych. Dotacje te wchodzi do budżetów jednostek samorządu terytorialnego, gdy jednostki te skutecznie aplikują o ich przyznanie.

Całkowita wartość realizowanych przez samorządy projektów europejskich obejmuje publiczne środki europejskie uzyskiwane w formie dotacji oraz wkład własny pochodzący z dochodów własnych samorządów lub z kredytów i pożyczek.

W 2024 r. dochody jednostek samorządu terytorialnego województwa podlaskiego z tytułu dotacji z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 osiągnęły wartość 451,1 mln zł, co stanowiło 11,8% ogółu dotacji przekazanych tym jednostkom. Największa część z tej kwoty zasilila budżet województwa – 183,2 mln zł, a w dalszej kolejności budżety: gmin – 156,5 mln zł, powiatów – 61,4 mln zł oraz miast na prawach powiatu – 50,1 mln zł. W porównaniu z 2023 r. dotacje z funduszy europejskich otrzymane przez jednostki samo-

rzędu terytorialnego były niższe o 56,8 mln zł (o 11,2%). W 2024 r. w ramach omawianych dotacji na cele inwestycyjne przekazano 300,5 mln zł, tj. mniej o 44,8 mln zł (o 13,0%) niż rok wcześniej.

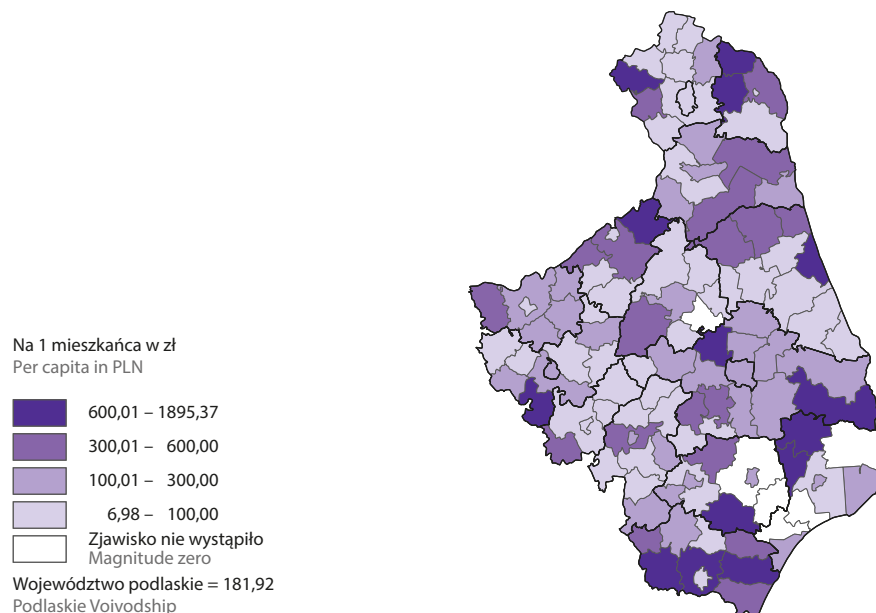
Wykres 77. Dotacje otrzymane przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów europejskich^a
Chart 77. Grants received by local government units for the implementation of European projects^a

a Dane dotyczą dotacji z §§ 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej. b Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.
a Data relate to grants from §§ 200, 620, 205 and 625 of the budget classification. b Excluding gminas which are cities with powiat status.

W 2024 r. dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu dotacji przekazywanych w ramach programów z udziałem środków europejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 397 zł (w kraju – 332 zł). Najwyższy analizowany wskaźnik odnotowano w gminach – 218 zł oraz w województwie – 161 zł, a w dalszej kolejności w miastach na prawach powiatu – 120 zł i powiatach – 86 zł.

Mapa 50. Dotacje otrzymane przez gminy^a na realizację projektów europejskich^b w 2024 r.
Map 50. Grants received by gminas^a for the implementation of European projects^b in 2024

a Dotacje dla miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej. b Dane dotyczą dotacji z §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a Grants for the cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts. b Data concern the subsidies headed as §§ 200 and 620 as well as 205 and 625 in the classification of budget.

7.5. Planowanie przestrzenne

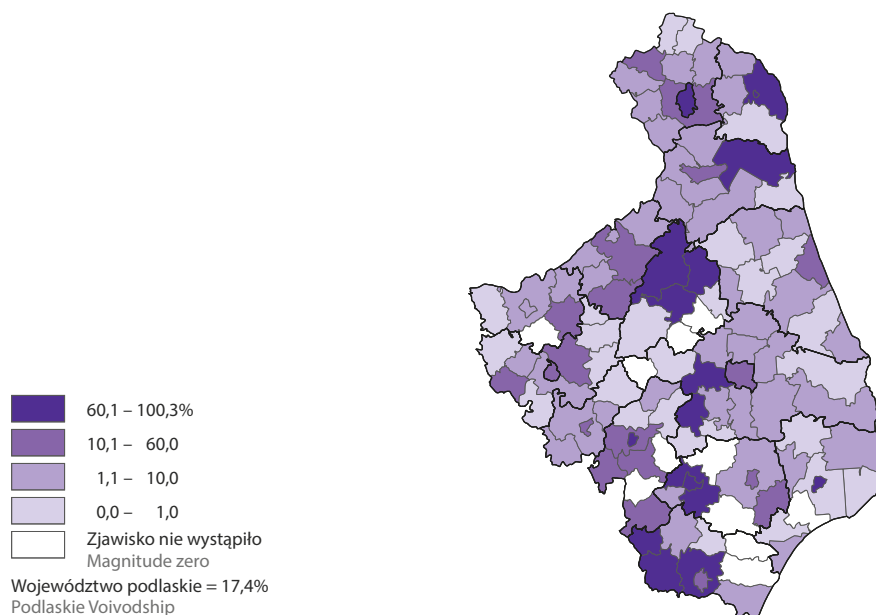
7.5. Spatial planning

W końcu 2024 r., w odniesieniu do stanu zanotowanego przed rokiem, zwiększyła się liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale udział powierzchni objętej tymi planami w województwie utrzymał się na niezmiennym poziomie. Zmniejszeniu uległa natomiast powierzchnia obszarów rewitalizacji, jak i liczba przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych na cały okres obowiązywania programu. Zmniejszyła się również powierzchnia obszarów zdegradowanych.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r., w województwie podlaskim liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego kształtowała się na poziomie 1627, co oznacza wzrost o 54, tj. o 3,4% w porównaniu z sytuacją sprzed roku i aż o 278, tj. o 20,6% w odniesieniu do zanotowanej 4 lata wcześniej. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w ogólnej powierzchni województwa wynosił 17,4% i nie zmienił się w ujęciu rocznym, ale był wyższy o 1,0 p. proc. w porównaniu ze stanem w końcu 2020 r.

Mapa 51. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem^a w 2024 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 51. Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area^a in 2024 As of 31 December

^a Wartość wskaźnika większa od 100% wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez GUGIK, z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych.

^a The index value greater than 100% results from the discrepancy in the planning documentation of the municipalities in relation to the geodetic area published by GUGIK, taking into account the revision of territorial units' borders since 2006.

W końcu 2024 r. liczba miejscowych planów zagospodarowania w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. wynosiła 263 i wzrosła o 2, tj. o 0,8% w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej i o 41, tj. o 18,5% w stosunku do końca 2020 r. W omawianym roku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzen-

nego wskazano powierzchnię wynoszącą 624,6 tys. ha, czyli większą o 50,7 tys. ha (o 8,8%) niż w poprzednim roku i o 28,7 tys. ha (o 4,8%) niż 4 lata wcześniej. Od 2024 r. dane są prezentowane dla gmin, które posiadają wyżej wymieniony dokument planistyczny lub są w trakcie jego zmiany.

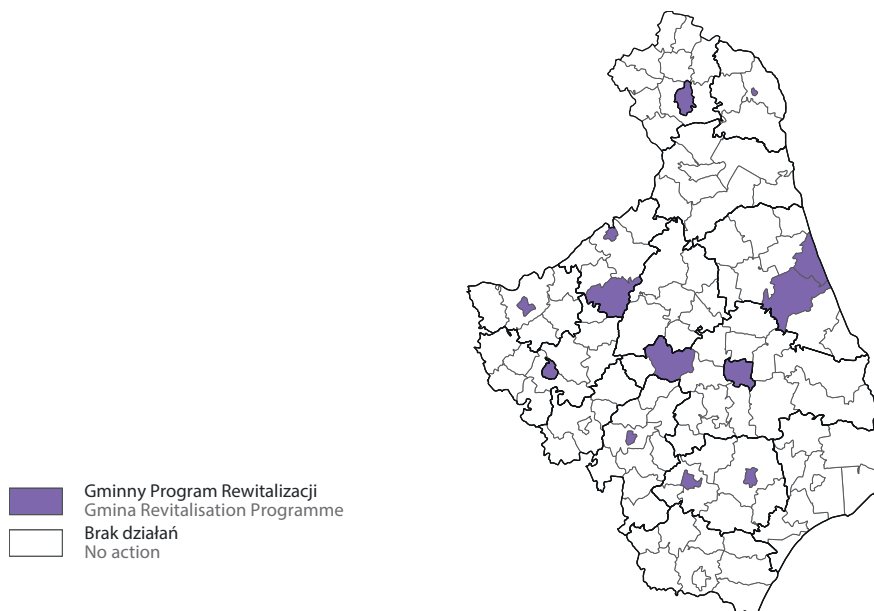
Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, tworzenie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

Po wejściu w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, gminy zyskały możliwość prowadzenia procesów rewitalizacyjnych w oparciu o gminne programy rewitalizacji (GPR). W okresie przejściowym, tj. do końca 2023 r., działania rewitalizacyjne mogły być prowadzone również na podstawie programów rewitalizacji (PR) wprowadzanych na podstawie ustawy o samorządzie gminnym lub innych dokumentów strategicznych (IDS). Od 1 stycznia 2024 r. jedynymi programami, w oparciu o które gminy mogą prowadzić działania rewitalizacyjne pozostają GPR przyjęte na podstawie ustawy o rewitalizacji.

W 2024 r. w województwie podlaskim program rewitalizacji posiadało 13 gmin, tj. o 37 mniej niż przed rokiem. Stanowiły one 11,0% wszystkich gmin w regionie. Program rewitalizacji był realizowany we wszystkich miastach na prawach powiatu, a także w 60,0% gmin miejskich, 7,4% gmin miejsko-wiejskich i 2,6% gmin wiejskich.

Mapa 52. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.
Map 52. Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszar można wyznaczyć jako zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja.

W omawianym roku w województwie podlaskim 28 gmin (tj. 23,7% wszystkich gmin w regionie) posiadało wyznaczony obszar zdegradowany, co w odniesieniu do 2023 r. oznacza spadek o 22 gminy. Powierzchnia obszarów zdegradowanych w tych gminach wynosiła 100,2 tys. ha i była mniejsza o 60,6 tys. ha, tj. o 37,7% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Tablica 48. Obszary zdegradowane w gminach

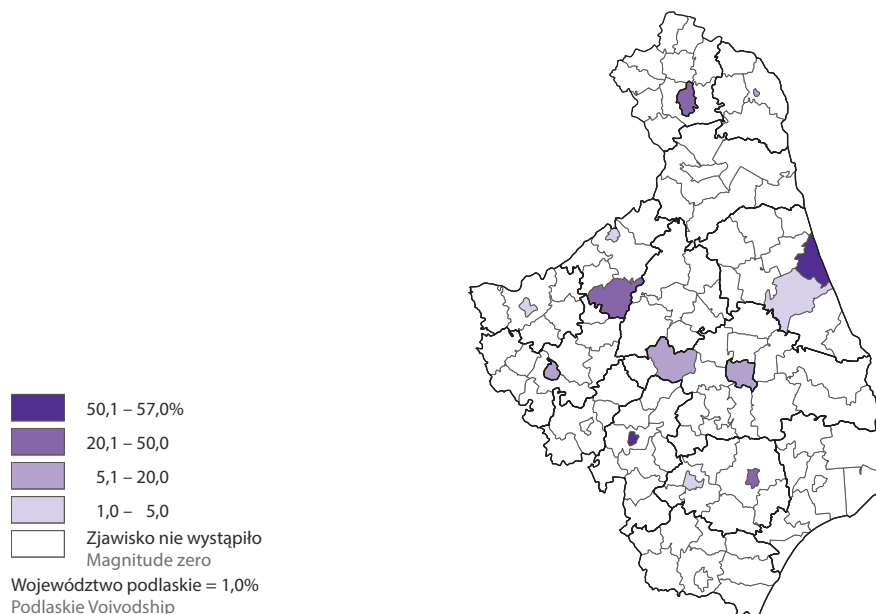
Table 48. Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		2023		2024	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area				powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %		w ha in ha		w % powierzchni ogólnej in % of total area	
Ogółem Total	50	28	23,7	160791	100211	5,0		
Gminy miejskie Urban gminas	9	7	70,0	2793	2231	7,9		
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	3	3	100,0	5358	2943	14,7		
Gminy wiejskie Rural gminas	21	9	11,5	77936	50604	3,5		
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	17	9	33,5	74704	44433	8,4		

W końcu 2024 r. obszary zdegradowane w gminach województwa podlaskiego zamieszkiwało 170,4 tys. osób, co stanowiło 15,0% ogółu ludności województwa. W 2023 r. ludność mieszkająca na takich obszarach (według stanu w momencie ich wyznaczenia) liczyła 303,6 tys. osób, tj. 26,7% ludności województwa ogółem.

Mapa 53. Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.

Map 53. Share of area of degraded area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024

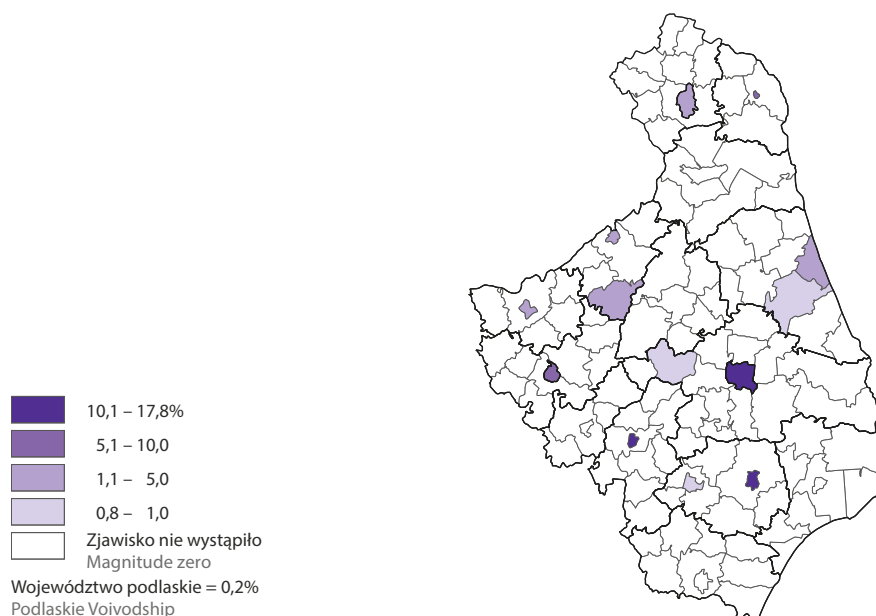

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym lub technicznym lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

W 2024 r. łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach województwa podlaskiego, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR wyniosła 3,4 tys. ha, co stanowiło 0,2% powierzchni województwa. W 2023 r. powierzchnia ta była wyznaczona na podstawie dokumentów GPR oraz PR i obejmowała 38,1 tys. ha, tj. 1,9% obszaru województwa.

Mapa 54. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR w 2024 r.

Map 54. Share of area of revitalisation area in total areas of gminas which have carried out revitalisation activities on the basis of GPR in 2024

W końcu omawianego roku liczba ludności zamieszkującej obszary rewitalizacji w gminach województwa podlaskiego wynosiła 83,4 tys. osób, podczas gdy według stanu w dniu 31 grudnia 2023 r. kształtowała się na poziomie 191,6 tys. osób. W końcu 2024 r. ludność zamieszkująca te obszary stanowiła 7,4% ogółu ludności regionu.

W 2024 r. w strukturze powierzchni rewitalizacji według typu funkcjonalnego terenu w gminach, w których prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie GPR, wyraźnie dominowały tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi w miastach. Stanowiły one 60,7% omawianego obszaru. Znaczną część, tj. 25,9% analizowanej powierzchni, zajmowały również tereny związane z gospodarką rolną lub leśną, czyli pozostałe tereny niezamieszkałe (użytki rolne, lasy, nieużytki). Tereny zieleni (parki, zieleńce, cmentarze) stanowiły 7,3% tych obszarów rewitalizacji, a tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi na wsi – 3,6%. Najmniejszym udziałem charakteryzowały się tereny niezamieszkałe zabudowane, np. poprzemysłowe, powojenne, pokolejowe czy popegeerowskie, które obejmowały 2,5% powierzchni rewitalizowanej na podstawie GPR.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W 2024 r. w województwie podlaskim liczba przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych przez gminy prowadzące działania rewitalizacyjne na podstawie GPR na cały okres obowiązywania programów

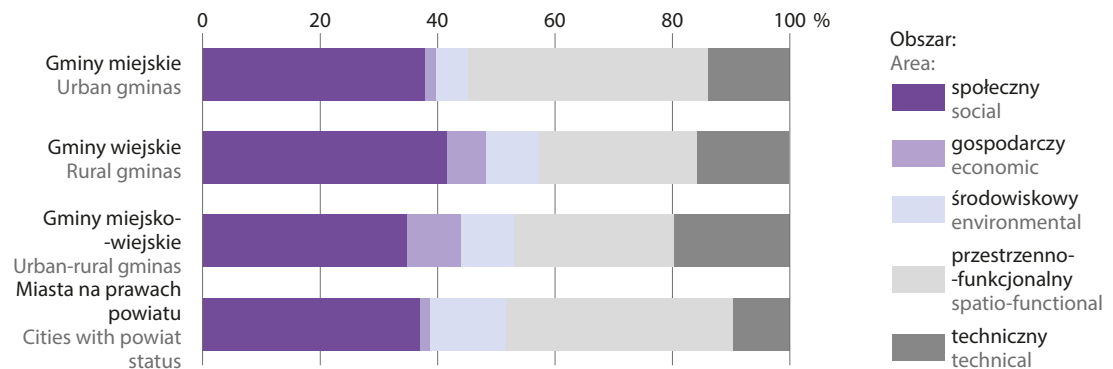
oraz na podstawie PR zakończonych w 2023 r., ale których przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały zrealizowane w 2024 r. wyniosła 383. W poprzednim roku liczba takich przedsięwzięć zaplanowanych w oparciu o GPR lub PR ukształtowała się na poziomie 950.

Analizując strukturę przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji według obszaru interwencji można zauważyć, że w omawianym roku w województwie podlaskim dominowały przedsięwzięcia z obszaru społecznego oraz obszaru przestrzenno-funkcjonalnego, a ich udziały wynosiły odpowiednio 38,1% i 32,4%. Najniższym odsetkiem charakteryzowały się natomiast przedsięwzięcia z obszaru gospodarczego (4,2%) oraz obszaru środowiskowego (8,1%).

W 2024 r. udziały zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w poszczególnych rodzajach gmin kształtowały się podobnie jak w województwie, przy czym największy odsetek przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji w obszarze społecznym wystąpił w gminach wiejskich (41,6%) oraz gminach miejskich (38,0%), natomiast w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym – w gminach miejskich (41,0%) oraz miastach na prawach powiatu (38,7%). Najmniejszy udział przedsięwzięć w obszarze gospodarczym odnotowano w miastach na prawach powiatu (1,6%), a w obszarze środowiskowym – w gminach miejskich (5,4%).

Wykres 78. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR lub PR według obszaru interwencji w 2024 r.

Chart 78. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in programme GPR or PR by intervention areas in 2024

W 2024 r. w województwie podlaskim odsetek przedsięwzięć rozpoczętych, realizowanych i zrealizowanych w ogólnej liczbie przedsięwzięć zaplanowanych na cały okres obowiązywania GPR lub PR ukształtował się na poziomie 20,6% i był o 3,3 p. proc. wyższy od zanotowanego rok wcześniej. Największą wartością tego odsetka cechowały się miasta na prawach powiatu (50,0%) oraz gminy miejsko-wiejskie (18,2%), natomiast najmniejszy wykazały gminy miejskie (13,9%) oraz gminy wiejskie (14,6%). W 2023 r. najwyższy udział omawianych przedsięwzięć w zaplanowanych na cały okres obowiązywania GPR lub PR wystąpił w miastach na prawach powiatu (22,6%), a najniższy odnotowano w gminach miejskich (14,1%).

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie podlaskim

Selected data on Podlaskie Voivodship

Tablica 49. Wybrane dane o województwie podlaskim

Table 49. Selected data on Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (ceny bieżące) w tys. zł	379700,3	112598,1	163169,6	311237,7	328175,3	298730,6	289084,9	368397,9	414875,5	453011,4	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej (ceny bieżące) w tys. zł	36580,1	204459,8	52099,7	115447,6	81906,9	56777,7	81863,7	85436,0	106873,5	136330,8	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,027	0,028	0,028	0,029	0,029	0,029	0,030	0,030	0,031	0,031	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych wytworzonych ogółem w %	18,5	19,2	25,3	26,9	31,5	37,5	38,6	40,1	40,5	42,2	.	Share of municipal waste collected separately in total municipal waste generated in %
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,24	-0,76	-0,40	-1,00	-0,98	-3,50	-5,74	-3,76	-3,31	-3,92	-4,07	Natural increase per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,09	9,58	10,17	9,97	9,62	9,10	8,77	7,99	7,26	6,66	6,46	Live births per 1000 population
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności	-1,89 ^a	-1,08	-1,44	-1,70	-1,72	-1,14	-1,05	-1,00	-1,20	-1,12	-1,19	Net migration for permanent residence per 1000 population
Wskaźnik starości demograficznej (stan w dniu 31 grudnia) w %	16,09	16,49	16,88	17,29	17,79	18,32	18,66	19,25	19,93	20,59	21,22	Old age ratio (as of 31 December) in %
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat (stan na początku roku szkolnego)	.	795	855	885	901	858	888	934	954	964	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged 3–6 (as of the beginning of the school year)
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	76	55	32	31	55	49	35	41	62	37	33	Registered unemployed persons per a job offer (as of 31 December)
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c (przeciętny w roku) w %	54,1	55,2	55,6	56,0	55,5	55,7	57,9	58,5	58,6	57,2	56,8	Activity rate by LFSC ^c (annual averages) in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c (przeciętny w roku) w %	50,1	51,4	53,1	54,1	53,9	54,1	56,1	57,1	57,1	55,5	55,3	Employment rate by LFSC ^c (annual averages) in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^c (przeciętna w roku) w %	7,2	7,0	4,8	3,2	3,1	2,9	3,2	2,5	2,3	2,9	2,6	Unemployment rate by LFSC ^c (annual averages) in %

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. c Od 2019 r. wyniki zostały uogólnione na podstawie danych o ludności rezydującej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021 i nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in units performing health care activities throughout the school year. c Since 2019, the results were generalized based on the data on the resident population of Poland living in dwellings, coming from the balances prepared on the basis of the National Census 2021 and are not fully comparable with data for previous years.

Tablica 49. Wybrane dane o województwie podlaskim (cd.)

Table 49. Selected data on Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	3458,56	3613,85	3901,24	4150,54	4414,83	4680,65	5112,55	5745,63	6397,07	7068,34	7728,18	Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector ^a in PLN
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	257,9	259,3	260,3	268,7	270,7	271,9	270,3	269,4	272,5	276,3	280,3	Average monthly number of retirees and pensioners in thousands
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1798,48	1831,95	1890,15	1969,40	2061,36	2178,78	2330,91	2545,47	2989,45	3403,62	3683,84	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym ^b w zł	1257,93	1419,83	1585,57	1596,76	1741,70	1948,31	1953,69	2471,05	2681,20	3259,81	.	Average monthly available income per capita in households ^b in PLN
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	18,8	22,9	19,6	23,4	26,2	25,5	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	9,0	8,2	7,3	6,7	6,1	5,6	5,0	4,6	4,6	4,3	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych ^c na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	70	78	82	106	122	122	155	173	195	234	.	Children staying in nurseries and children's clubs ^c per 1000 children up to the age of 3 (as of 31 December)
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	370,8	375,2	379,9	384,8	390,8	397,5	404,5	411,7	419,2	426,6	.	Dwelling stocks per 1000 population (as of 31 December)
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	33,7	33,2	33,3	35,3	35,8	36,4	36,2	36,1	37,2	38,4	.	Consumption of water from water supply system in households per capita in m ³
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,5	7,6	7,6	7,5	7,6	6,5	7,6	7,9	8,3	8,8	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita
Ludność na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 grudnia)	1227	1231	1240	1275	1275	1322	1230	1210	1183	1158	.	Population per out-patient health care unit (as of 31 December)
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^d na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w zł	253	150	221	282	349	365	437	497	616	449	.	Intramural expenditures on research and development ^d per capita (current prices) in PLN

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane za lata 2021–2023 uogólniono w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, uwzględniając dodatkowo strukturę ludności według wieku i płci, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. c Do 2021 r. dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. Od 2023 r. – dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. d Bez amortyzacji środków trwałych.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b Data for 2021–2023 have been generalized based on the results of the National Population and Housing Census 2021, additionally taking into account the population structure by age and sex, and are therefore not directly comparable with data for previous years, which were generalized based on the results of the National Population and Housing Census 2011. c Until 2021 children in nurseries including nursery wards. Since 2023 – data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy. d Excluding depreciation of fixed assets.

Tablica 49. Wybrane dane o województwie podlaskim (cd.)

Table 49. Selected data on Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	96,9	97,0	96,3	96,6	96,2	95,1	94,4	94,6	95,7	96,5	96,8	Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in %
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	2,6	2,5	3,1	2,9	3,2	4,3	5,0	4,6	3,5	2,9	2,6	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (ceny bieżące):												Investment outlays of non-financial enterprises ^a (current prices):
w milionach złotych	1323,6	1429,4	1755,3	1816,2	1845,8	1508,7	1802,1	2097,0	2053,2	2008,6	2104,0	in million PLN
rok poprzedni=100	117,7	108,0	122,8	103,5	101,6	81,7	119,4	116,4	97,9	97,8	104,8	previous year=100
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	99,8	90,2	110,7	107,6	108,2	99,5	121,2	104,1	113,9	108,8	103,5	Retail sale of goods ^b (previous year=100; current prices)
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 grudnia) w km	52,8	54,0	54,6	55,0	56,3	58,8	59,9	60,7	62,9	64,1	.	Hard surface communal and district roads per 100 km ² of total area (as of 31 December) in km
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	70,1	66,5	54,7	68,3	75,2	79,8	73,9	80,3	85,4	78,6	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:												Share of own revenue in total revenue of local government units in %:
ogółem	41,5	41,8	39,1	38,3	40,1	41,2	40,4	44,2	41,0	41,0	.	total
gminy ^c	43,1	38,0	37,0	36,7	39,6	40,9	37,4	41,7	37,4	37,6	.	gminas ^c
miasta na prawach powiatu	56,2	52,2	47,8	46,9	46,7	44,8	46,9	51,7	49,7	50,0	.	cities with powiat status
powiaty	26,4	29,9	29,2	29,5	39,8	38,8	34,9	38,7	33,9	34,8	.	powiats
województwo	16,1	31,3	25,0	22,5	19,3	31,7	36,8	37,3	40,2	37,6	.	voivodship
Dotacje inwestycyjne ogółem ^d dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł	821,9	225,2	571,1	1039,8	1017,7	660,5	510,0	683,7	1550,8	1980,5	.	Total investment grants ^d for local government units in million PLN
gminy ^c	203,7	65,0	98,5	248,9	217,9	169,3	231,9	387,8	1048,3	1347,7	.	gminas ^c
miasta na prawach powiatu	44,1	27,7	205,7	367,5	290,2	204,1	101,8	104,4	162,0	152,4	.	cities with powiat status
powiaty	100,6	67,8	89,5	139,3	89,2	75,1	101,2	158,3	294,6	315,4	.	powiats
województwo	473,5	64,7	177,3	284,1	420,4	211,9	75,1	33,3	45,9	165,0	.	voivodship

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu. d Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Excluding gminas which are cities with powiat status. d Sum of all types of investment grants.

Tablica 49. Wybrane dane o województwie podlaskim (dok.)

Table 49. Selected data on Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:												Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %:
ogółem	24,2	12,5	19,5	28,6	26,2	21,2	16,6	19,5	27,5	26,8	.	total
gminy ^a	19,1	10,4	15,1	23,7	19,1	18,6	17,3	20,9	33,3	32,8	.	gminas ^a
miasta na prawach powiatu	13,2	11,0	19,6	25,9	22,6	15,6	9,2	10,1	13,7	10,1	.	cities with powiat status
powiaty	20,6	19,6	23,5	33,5	28,7	25,2	25,5	34,6	37,6	35,6	.	powiats
województwo	64,2	24,7	40,4	55,8	63,0	50,1	33,9	24,9	31,4	39,5	.	voivodship
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł	-60,3	263,5	-86,3	-529,6	-96,9	148,8	651,4	-83,5	-498,5	-189,3	.	Result of budgets of local government units in million PLN
gminy ^a	86,9	136,4	-34,6	-222,4	90,5	187,6	362,5	-6,0	-301,3	-129,5	.	gminas ^a
miasta na prawach powiatu	-75,9	48,9	-114,7	-167,1	-156,4	-65,9	181,8	-40,8	-168,6	-56,9	.	cities with powiat status
powiaty	11,7	28,3	16,6	-52,3	71,4	47,6	106,8	-46,2	-44,4	-21,5	.	powiats
województwo	-83,1	49,9	46,4	-87,7	-102,4	-20,4	0,4	9,5	15,8	18,6	.	voivodship

a Bez gmin mających status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are cities with powiat status.

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Białymstoku

Selected data on Białystok

Tablica 50. Wybrane dane o Białymstoku

Table 50. Selected data on Białystok

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w t/r:												Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in tonnes/year:
gazowych	920972	869633	711497	679364	793316	851379	904809	811566	762046	692878	.	gaseous
pyłowych	132	130	78	46	58	52	56	55	45	37	.	particulate
Odpady wytworzone ^a w tys. t	99,7	111,4	384,4	95,1	84,4	59,0	111,8	106,3	83,9	99,6	.	Waste generated ^a in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne wytworzone na 1 mieszkańca w kg	273,8	252,6	161,9	169,6	184,0	187,3	199,0	178,5	181,7	167,5	.	Mixed municipal waste generated per capita in kg
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	295981	296628	297288	297459	297554	294675	293413	292600	291688	290386	289217	Population (as of 31 December)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	1,82	2,53	3,43	2,67	2,49	0,31	-1,92	-0,87	-0,64	-1,54	-1,46	Natural increase per 1000 population
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	569	587	612	636	659	653	671	689	706	714	722	Non-working age population per 1000 persons of working age (as of 31 December)
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,79 ^b	-0,17	-0,08	-1,11	-1,45	-1,88	-1,97	-1,77	-2,55	-2,45	-2,56	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Dzieci wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat (stan na początku roku szkolnego)	.	982	1060	1092	1088	1086	1116	1161	1179	1158	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^c per 1000 children aged 3–6 (as of the beginning of the school year)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^d (stan w dniu 31 grudnia) w %	10,5	8,9	7,0	6,2	5,4	6,9	6,1	5,2	5,1	5,0	5,7	Registered unemployment rate ^d (as of 31 December) in %
Udział długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 grudnia) w %	62,5	62,4	59,7	56,5	54,0	52,0	61,7	55,9	52,8	52,1	51,3	Share of long-term unemployed persons in registered unemployed persons (as of 31 December) in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	71	50	23	36	40	60	37	37	88	29	17	Registered unemployed persons per a job offer (as of 31 December)

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. c W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych w latach 2015–2020 przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010, w 2021 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, od 2022 r. – na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a During the year; excluding municipal waste. b For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. c In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in units performing health care activities throughout the school year. d The data was prepared taking into account the number of employed persons on private farms in agriculture estimated in 2015–2020 on the basis of the results of the Agricultural Census 2010, in 2021 – the Agricultural Census 2020, and since 2022 – estimated on the basis of administrative resources.

Tablica 50. Wybrane dane o Białymstoku (dok.)

Table 50. Selected data on Białystok (cont.)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Specification
Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	5,4	4,9	4,2	3,6	3,4	3,2	3,1	2,7	2,7	2,5		Share of social assistance beneficiaries
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych ^c (stan w dniu 31 grudnia) w %	14,7	15,3	14,9	18,6	20,9	21,5	26,5	27,0	30,0	36,2		Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's club ^c (as of 31 December) in %
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych ^c na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	153	157	149	195	224	256	297	308	362	417		Places in nurseries and children's clubs ^c per 1000 children up to the age of 3 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,34	2,32	2,29	2,25	2,21	2,15	2,12	2,08	2,04	1,99		Number of persons per dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)
Liczba osób na 1 przychodnię (stan w dniu 31 grudnia)	990	960	950	969	992	1023	897	876	836	813		Number of persons per out-patient department (as of 31 December)
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca	11,6	12,5	12,6	12,2	12,2	10,5	12,4	13,2	13,9	14,9		Medical consultations provided in out-patient health care per capita
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	116	117	119	121	121	127	132	138	144	149	154	Entities of the national economy per 1000 population (as of 31 December)
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	86	86	86	89	88	91	94	98	101	104	107	Natural persons conducting economic activity per 1000 population (as of 31 December)
Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	12,0	13,3	14,3	13,5	15,1	16,9	18,8	21,0	22,9	24,4	25,7	Commercial companies per 1000 population (as of 31 December)
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^d w %	3,0	2,5	3,2	2,9	3,4	4,3	5,7	5,7	5,3	4,0	3,7	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^d in %
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^e na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w zł	3516	2363	2739	2736	2663	2906	3710	4629	6298	4018		Investment outlays in enterprises ^e per capita (current prices) in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	7,1	6,1	6,8	6,5	8,2	9,6	11,0	6,8	9,5	8,6	5,8	Dwellings completed per 1000 population
Dochody własne budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł	2769,11	2867,63	2921,28	3363,97	3496,47	3458,29	3961,82	4268,53	4375,04	5190,63		Own revenues of city with powiat status budget per capita in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w zł	630,46	524,53	1442,67	2057,14	1792,59	1171,06	677,71	766,65	1289,73	903,41		Property expenditures of city with powiat status budget per capita in PLN

c Do 2021 r. dzieci w żłobkach łącznie z oddziałami żłobkowymi. Od 2023 r. – dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. e Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

c Until 2021 children in nurseries including nursery wards. Since 2023 – data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. e Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Tablica 51. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Table 51. Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Białystok	Łomża	Suwałki	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w t/r:				Emissions of air pollutants from plants of significant nuisance to air purity in 2024 in tonnes/year:
gazowych	692878	98245	271659	gaseous
pyłowych	37	25	21	particulate
Odpady wytworzone ^a w 2024 r. w tys. t	99,6	12,5	52,3	Waste generated ^a in 2024 in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne wytworzone na 1 mieszkańca w 2024 r. w kg	167,5	228,6	256,4	Mixed municipal waste generated per capita in 2024 in kg
Ludność w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	289217	58925	67879	Population in 2025 (as of 31 December)
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	-1,46	-1,30	-1,88	Natural increase per 1000 population in 2025
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	722	796	724	Non-working age population per 1000 persons of working age in 2025 (as of 31 December)
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	-2,56	-3,74	-1,03	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2025
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/254 (stan na początku roku szkolnego)	1158	1161	1102	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^b per 1000 children aged 3–6 in 2024/25 school year (as of the beginning of the school year)
Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	5,7	7,7	6,4	Registered unemployment rate in 2025 (as of 31 December) in %
Udział długotrwale bezrobotnych w bezrobotnych zarejestrowanych w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	51,3	46,5	45,8	Share of long-term unemployed persons in registered unemployed persons in 2025 (as of 31 December) in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	17	24	23	Registered unemployed persons per a job offer in 2025 (as of 31 December)
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w %	2,5	2,1	3,8	Beneficiaries of social assistance in total population in 2024 in %

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a During the year; excluding municipal waste. b In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in units performing health care activities throughout the school year.

Tablica 51. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu (dok.)

Table 51. Selected data on cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie	Białystok	Łomża	Suwałki	Specification
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) w %	36,2	20,7	41,6	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's club in 2024 (as of 31 December) in %
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)	417	227	483	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)	1,99	2,27	2,35	Number of persons per dwelling in dwelling stocks in 2024 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 przychodnię w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)	813	1140	2065	Number of persons per out-patient department in 2024 (as of 31 December)
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2024 r.	14,9	12,4	8,7	Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2024
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	154	118	115	Entities of the national economy per 1000 population in 2025 (as of 31 December)
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	107	91	86	Natural persons conducting economic activity per 1000 population in 2025 (as of 31 December)
Spółki handlowe na 1000 ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)	25,7	8,9	9,7	Commercial companies per 1000 population in 2025 (as of 31 December)
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące) w zł	4018	5312	5029	Investment outlays in enterprises ^c per capita in 2024 (current prices) in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2024 r.	5,8	2,8	3,6	Dwellings completed per 1000 population in 2024
Dochody własne budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	5190,63	3965,66	4753,95	Own revenues of city with powiat status budget per capita in 2024 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	903,41	855,93	1759,1	Property expenditures of city with powiat status budget per capita in 2024 in PLN

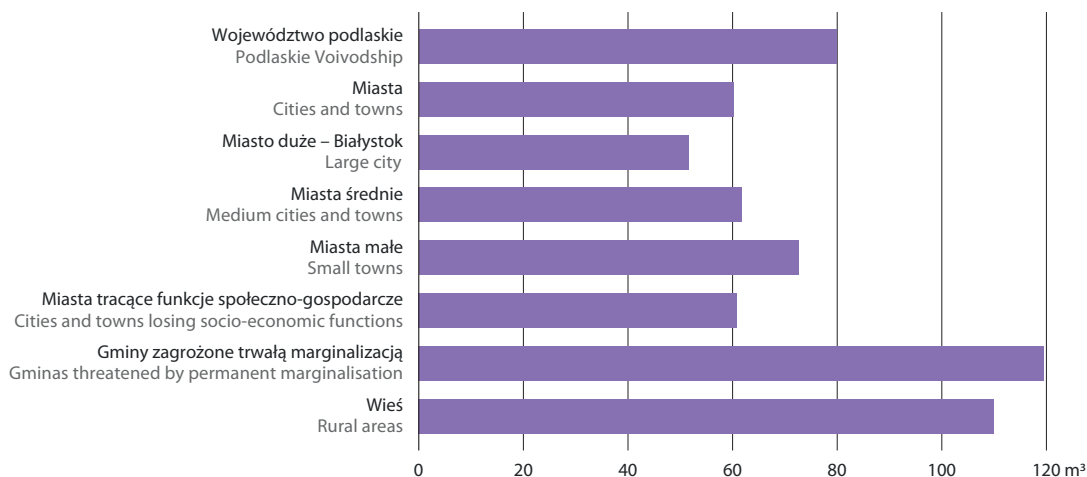
c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons; according to investment location.

Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie

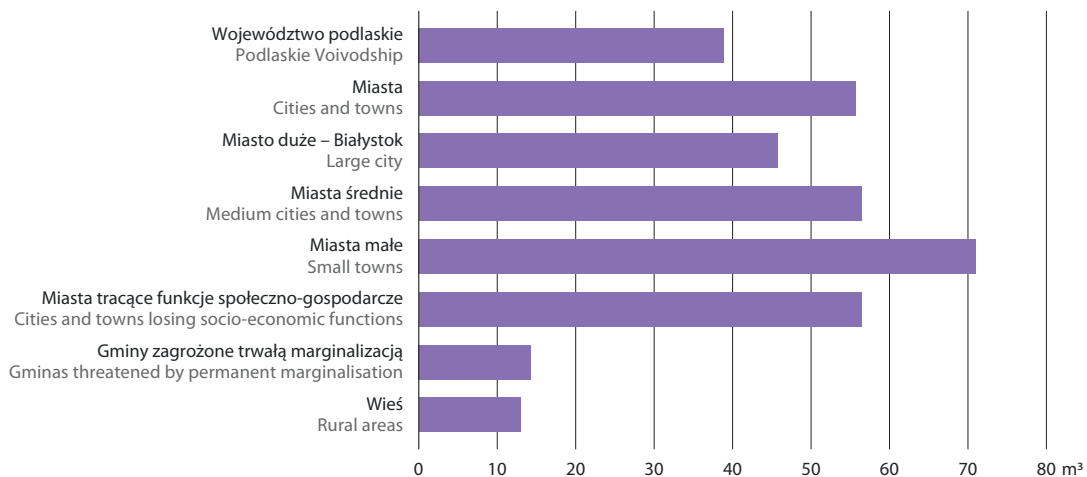
Selected data on Areas of Strategic Intervention against the background of cities and towns as well as rural areas in voivodship

Wykres 79. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.
Chart 79. Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2024

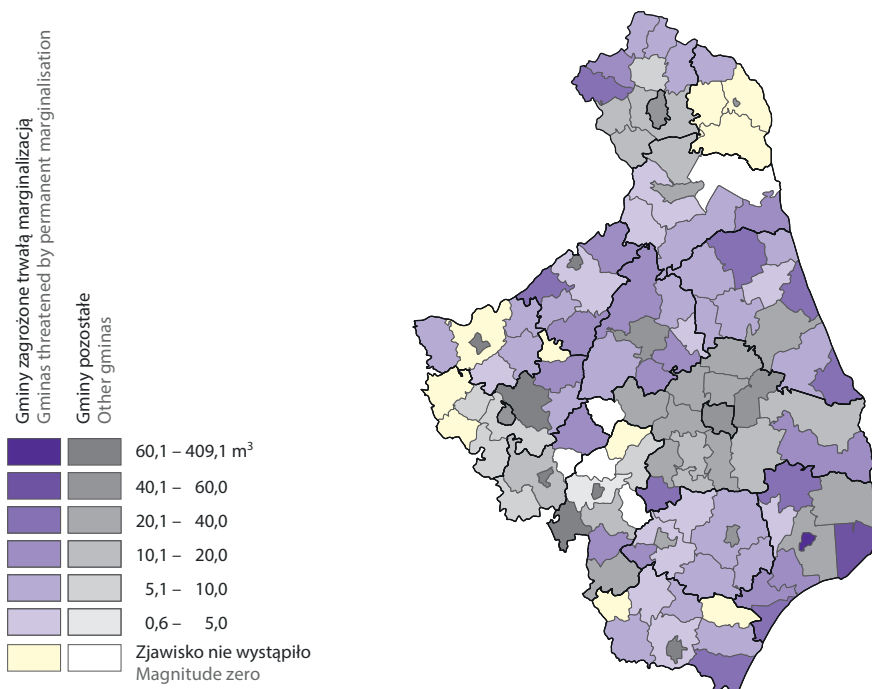
Wykres 80. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2024 r.

Chart 80. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2024

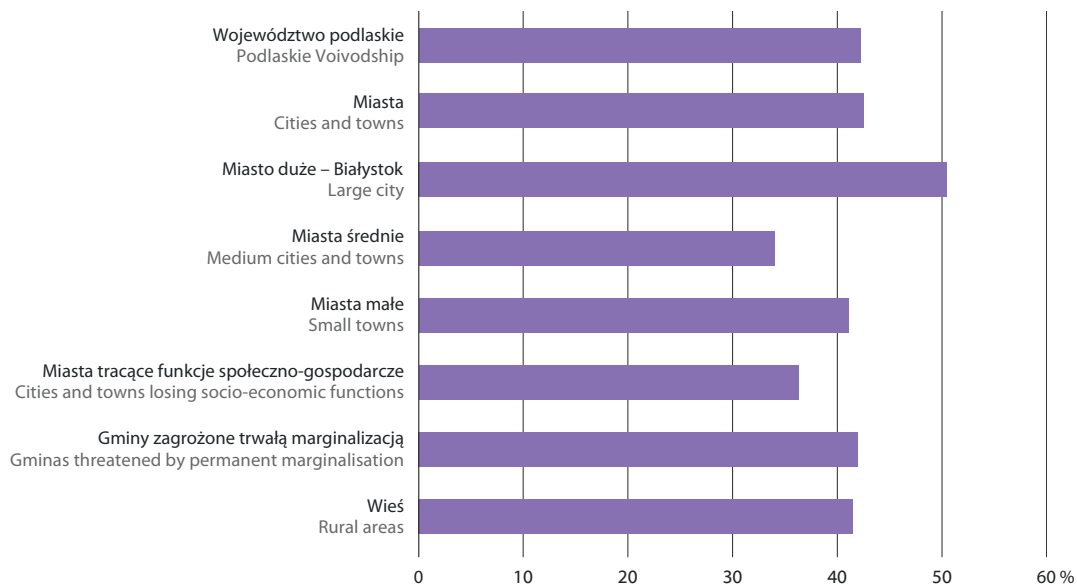
Mapa 55. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 55. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2024

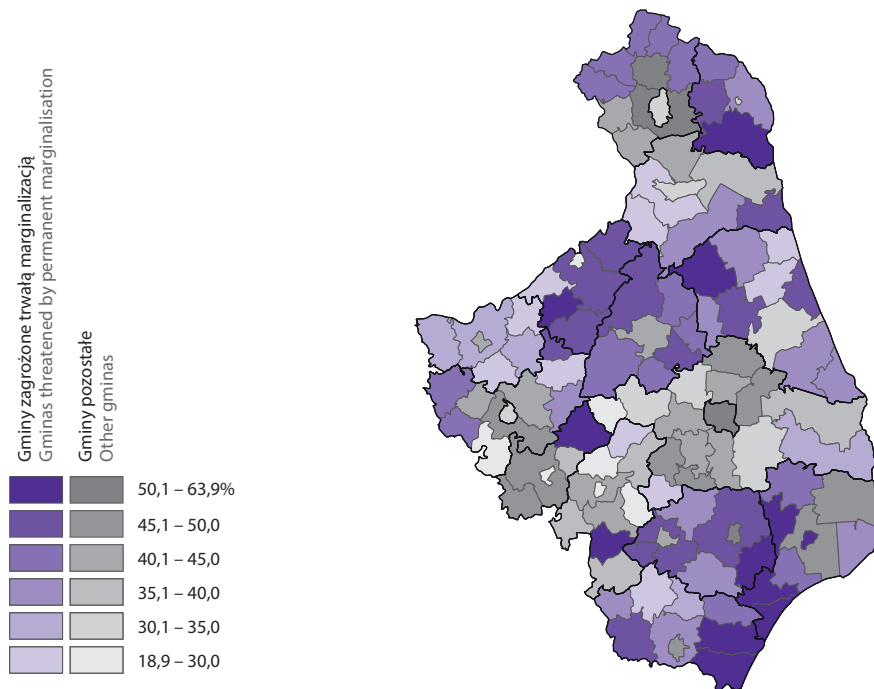

Wykres 81. Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych ogółem w 2024 r.

Chart 81. Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in 2024

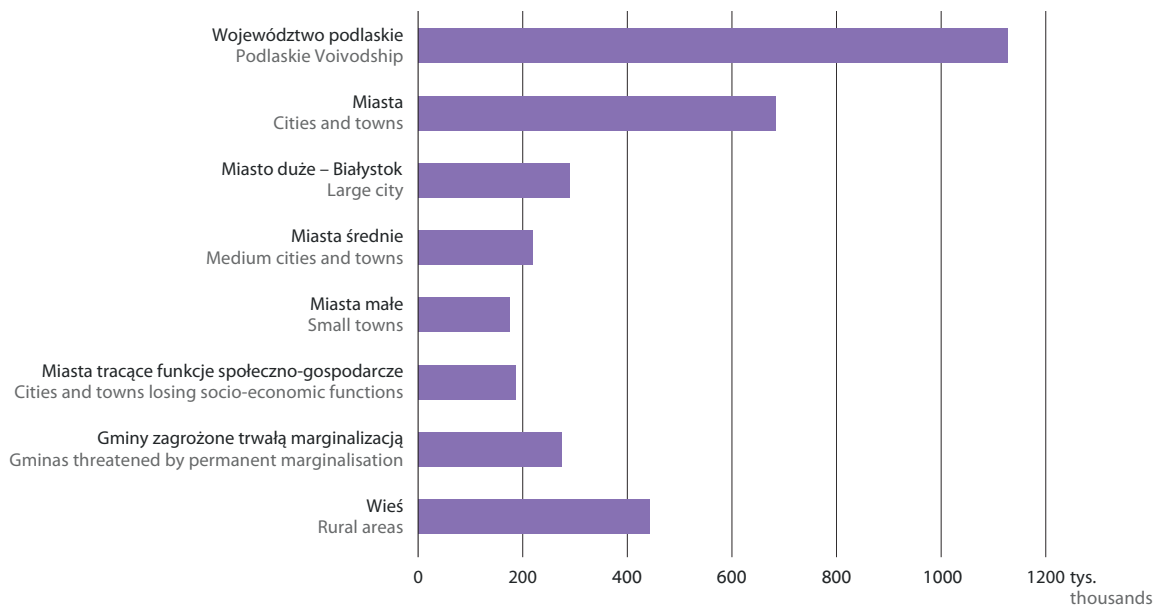

Mapa 56. Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych ogółem w 2024 r.
 Map 56. Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in 2024

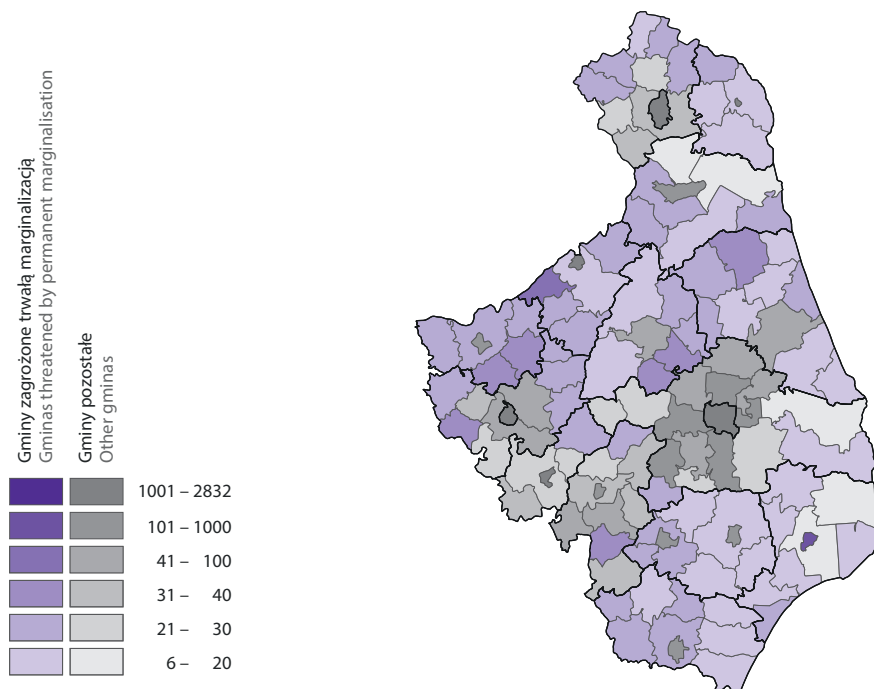
Wykres 82. Ludność w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 82. Population in 2025
 As of 31 December

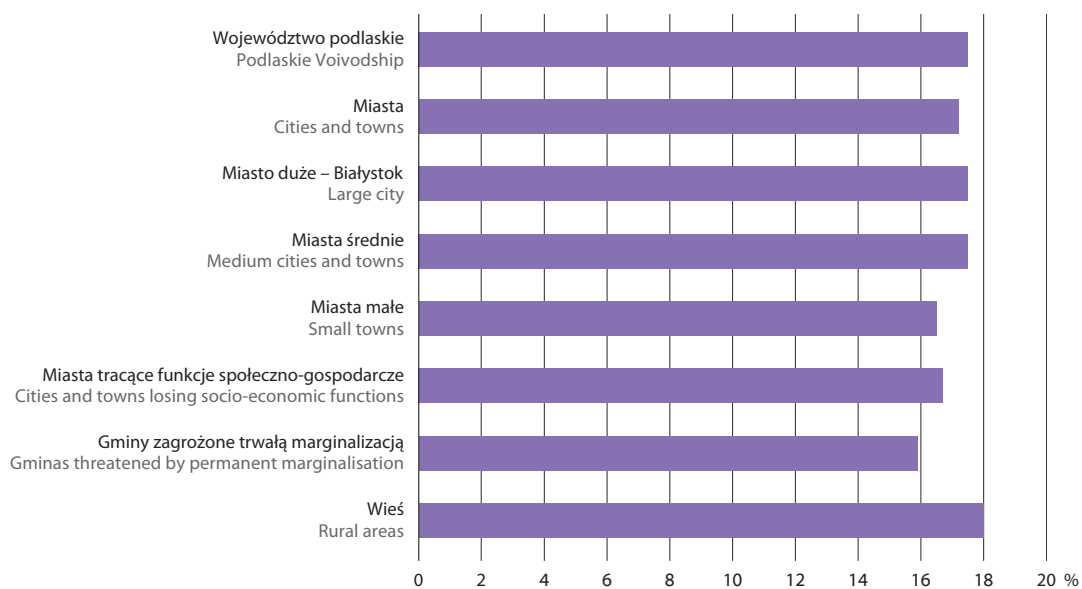
**Mapa 57. Ludność na 1 km² powierzchni ogólnej w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 57. Population per 1 km² of total area in 2025
As of 31 December

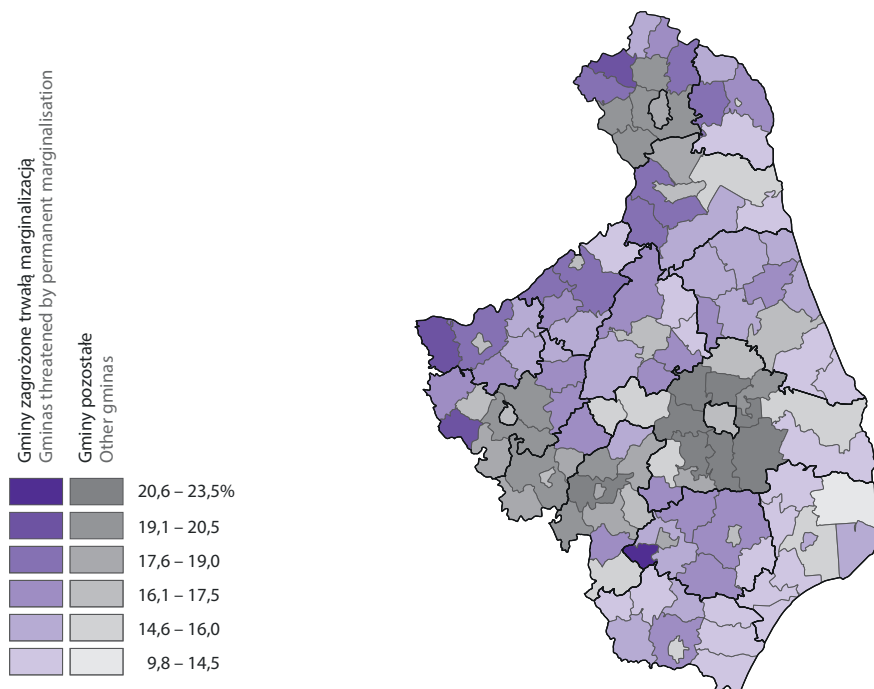
**Wykres 83. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 83. Share of pre-working age population in total population in 2025
As of 31 December

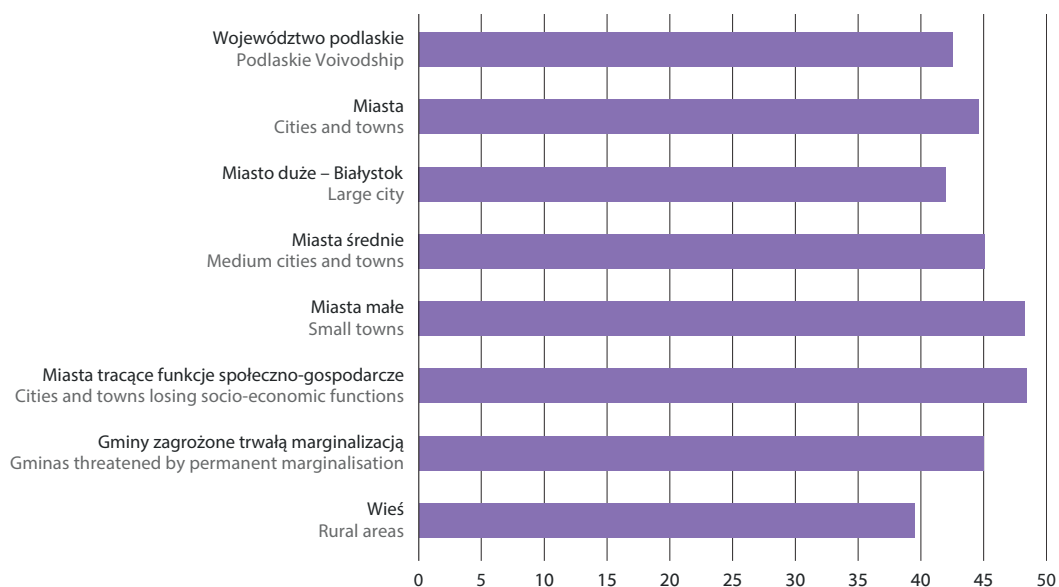
**Mapa 58. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 58. Share of pre-working age population in total population in 2025
As of 31 December

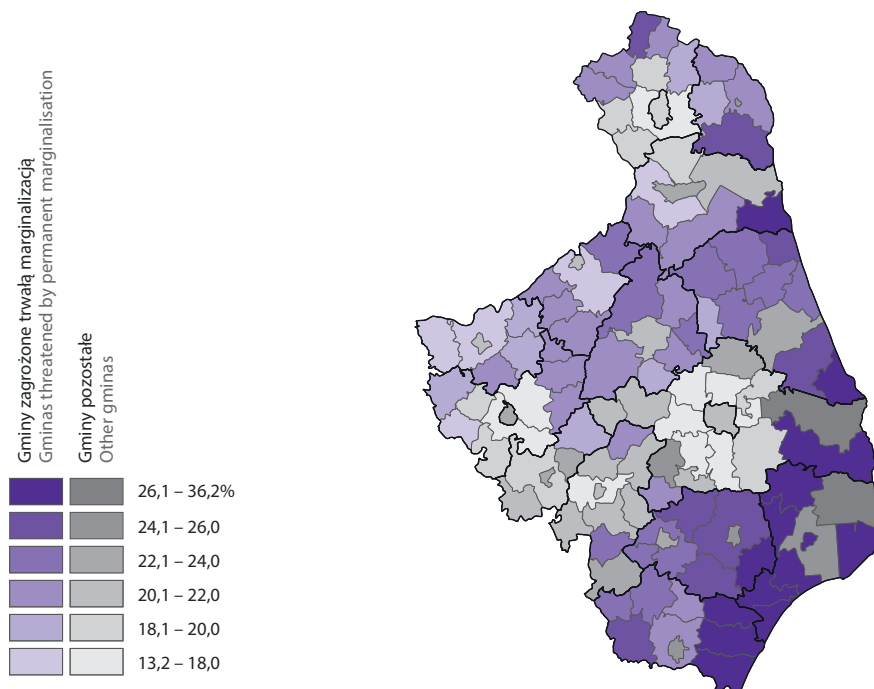
**Wykres 84. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 84. Post-working age population per 100 persons of working age in 2025
As of 31 December

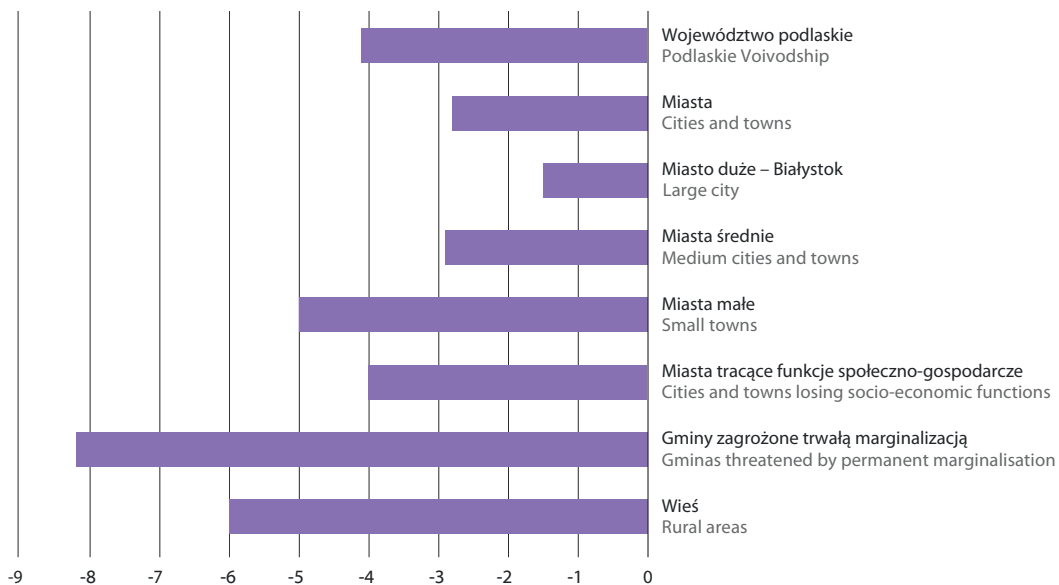
**Mapa 59. Udział osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności w 2025 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 59. Share of persons aged 65 and more in total population in 2025
As of 31 December

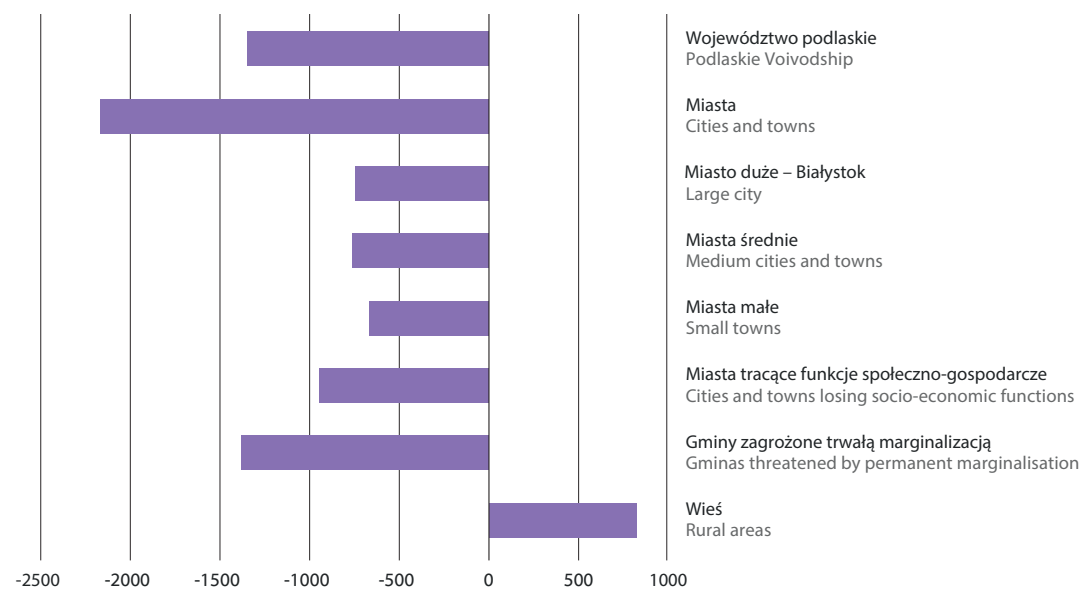

Wykres 85. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.

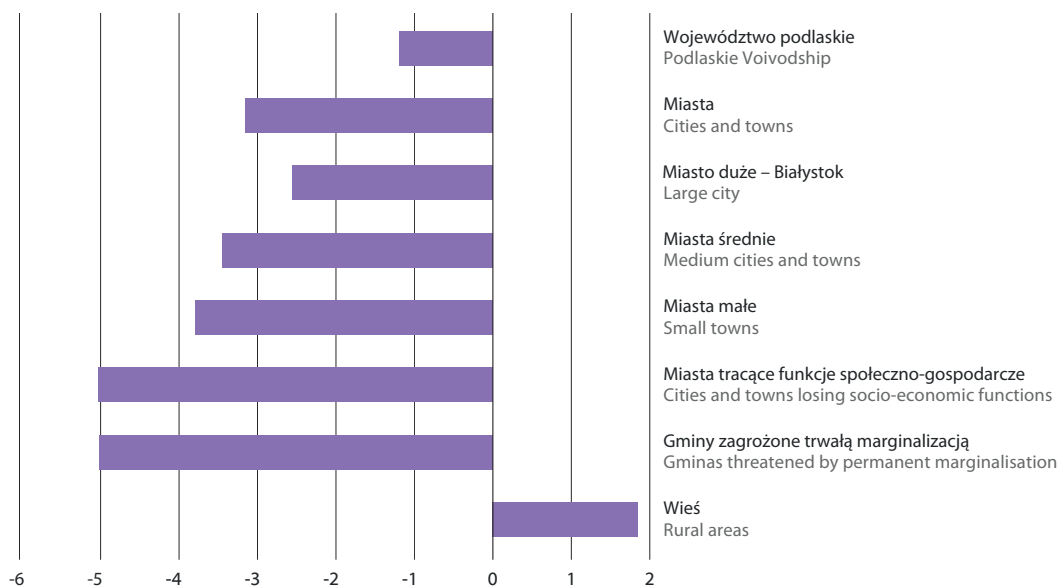
Chart 85. Natural increase per 1000 population in 2025

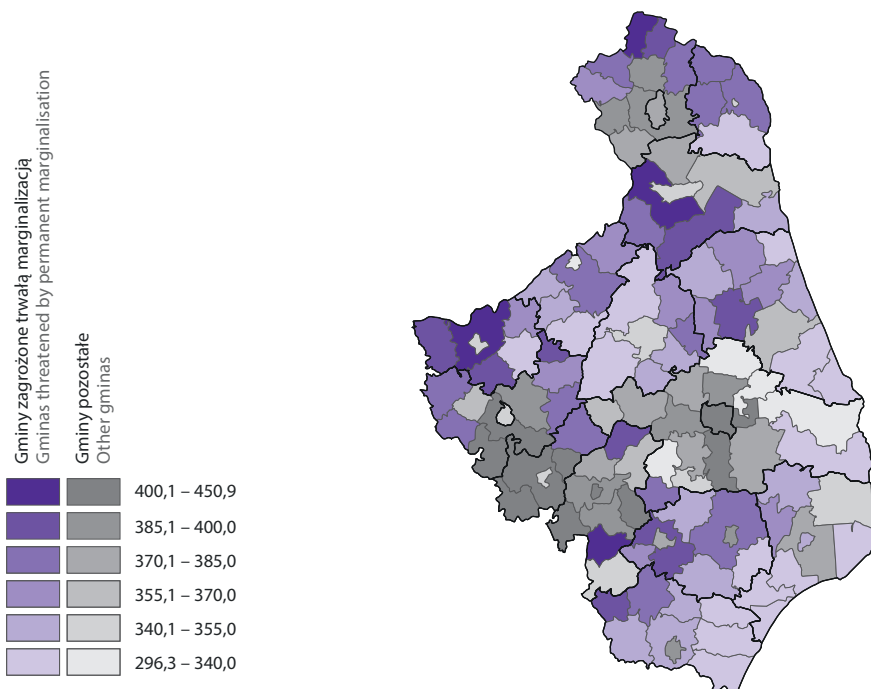
Wykres 86. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w 2025 r.
 Chart 86. Internal and external net migration of population for permanent residence in 2025

Wykres 87. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 87. Internal and external net migration of population for permanent residence per 1000 population in 2025

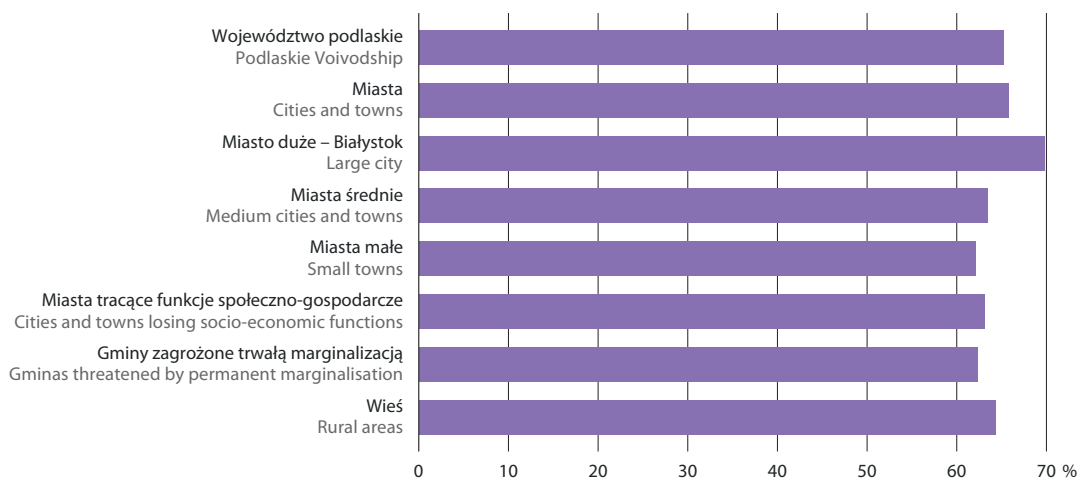

**Mapa 60. Pracujący na 1000 ludności^a w 2025 r.
Stan w dniu 31 października**
Map 60. Employed persons per 1000 population^a in 2025
As of 31 October

a Jako podstawę do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.
a The basis for the calculations was population as of 31 December 2025.

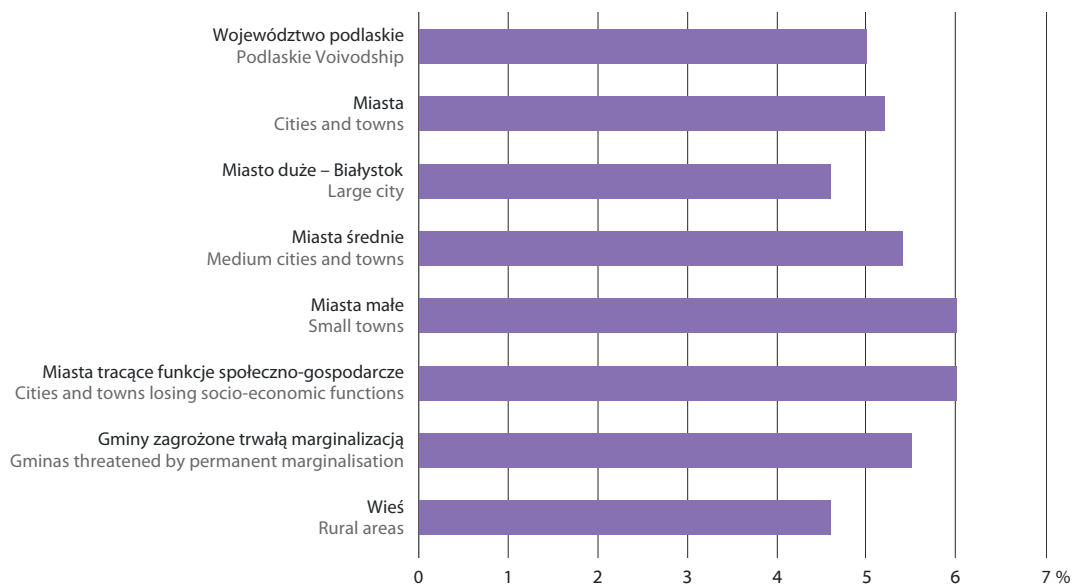
**Wykres 88. Udział pracujących w liczbie ludności w wieku produkcyjnym^a w 2025 r.
Stan w dniu 31 października**
Chart 88. Share of employed persons in working age population^a in 2025
As of 31 October

a Jako podstawę do przeliczeń przyjęto liczbę ludności w wieku produkcyjnym według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.
a The basis for the calculations was working age population as of 31 December 2025.

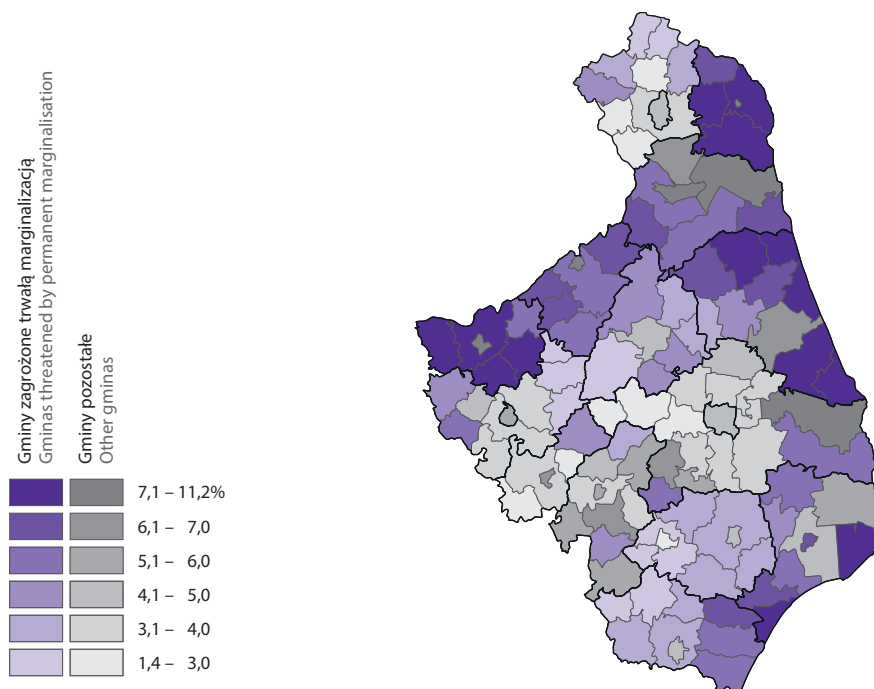
Wykres 89. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 89. Share of registered unemployed persons in working age population in 2025
As of 31 December

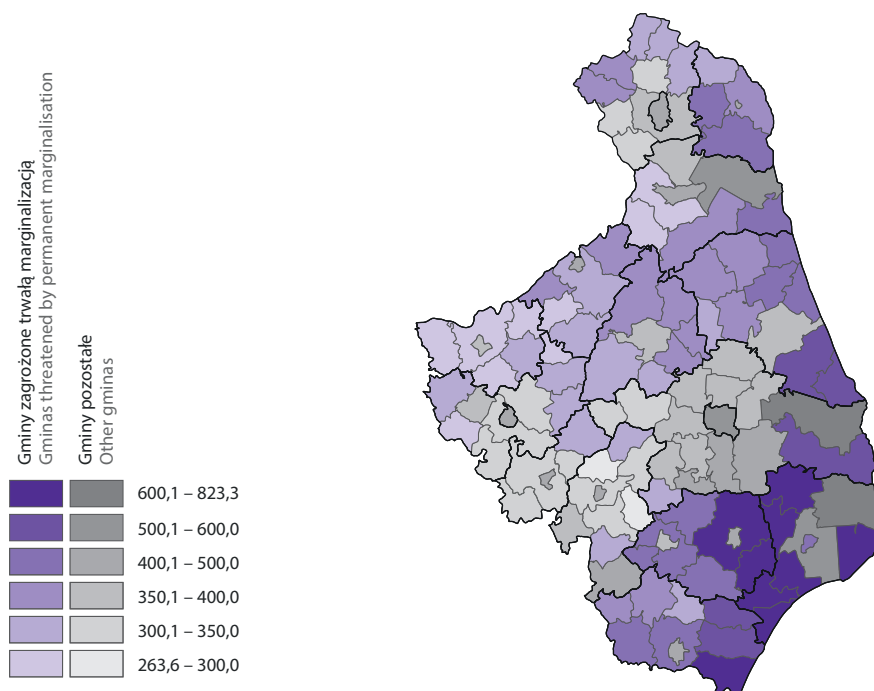
Mapa 61. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Map 61. Share of registered unemployed persons in working age population in 2025
As of 31 December

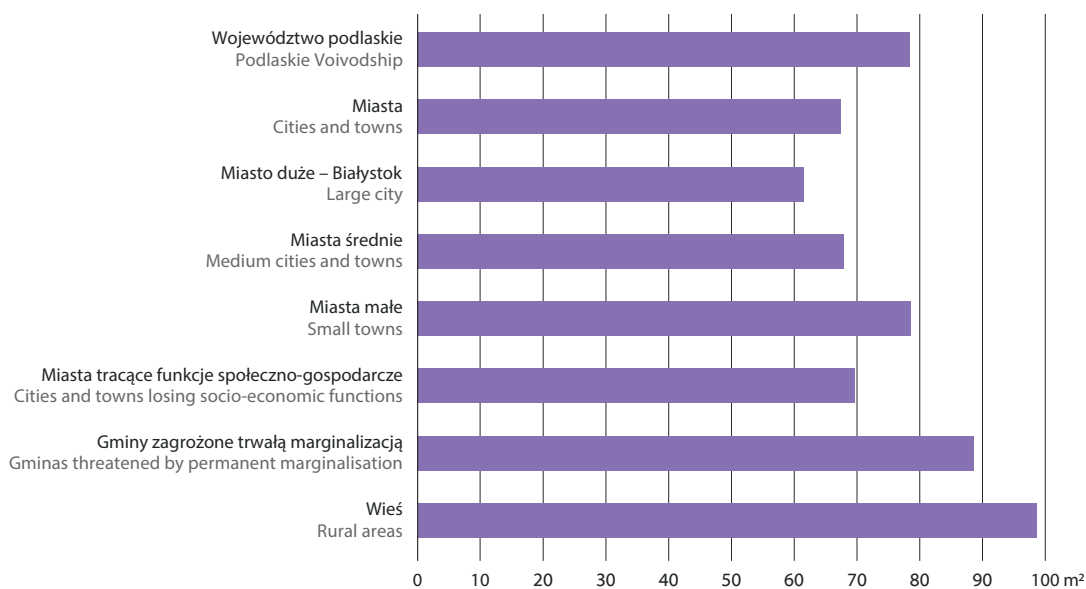
**Mapa 62. Mieszkania w zasobach mieszkaniowych na 1000 ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Map 62. Dwellings in dwelling stocks per 1000 population in 2024
As of 31 December

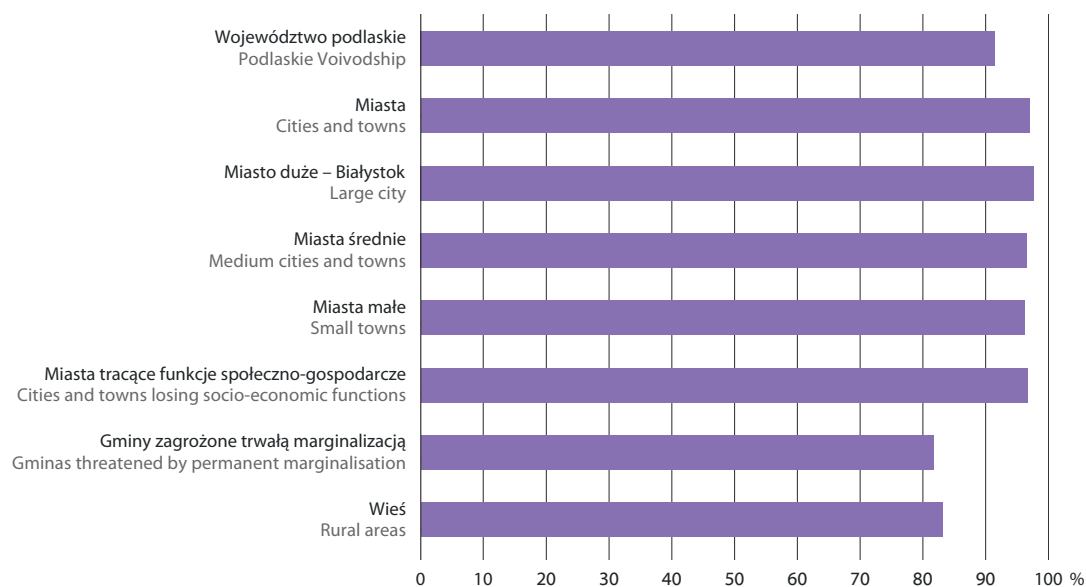
**Wykres 90. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 90. Average useful floor of a dwelling in dwelling stocks in 2024
As of 31 December

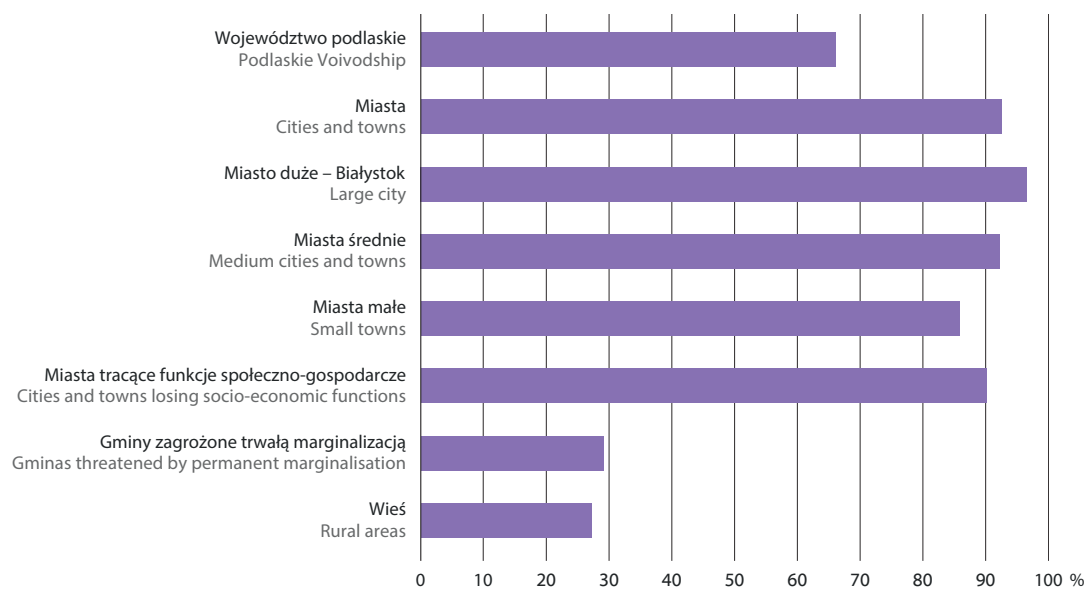
**Wykres 91. Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 91. Share of population using water supply system in total population in 2024
As of 31 December

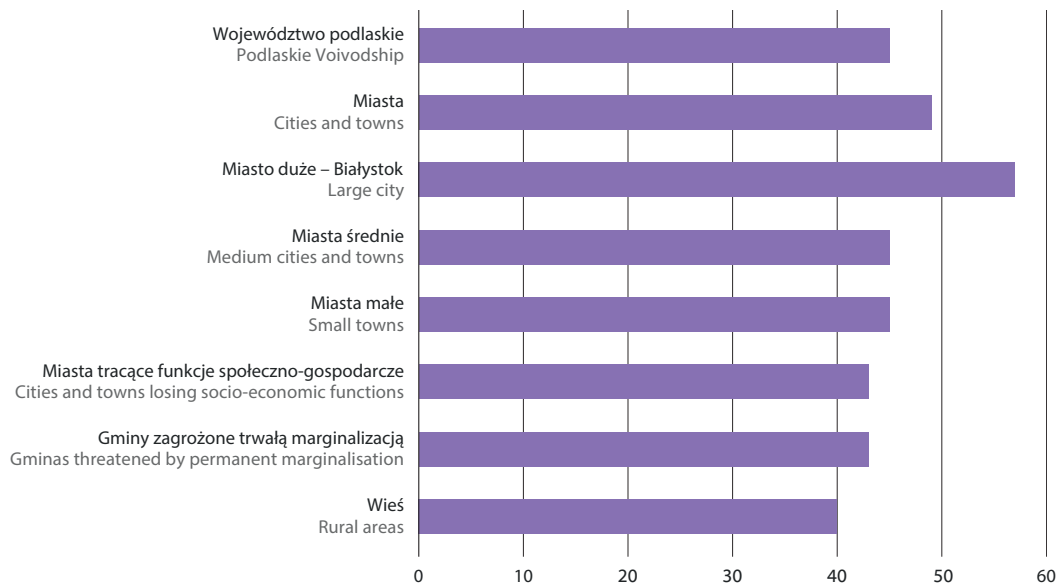
**Wykres 92. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia**

Chart 92. Share of population using sewage system in total population in 2024
As of 31 December

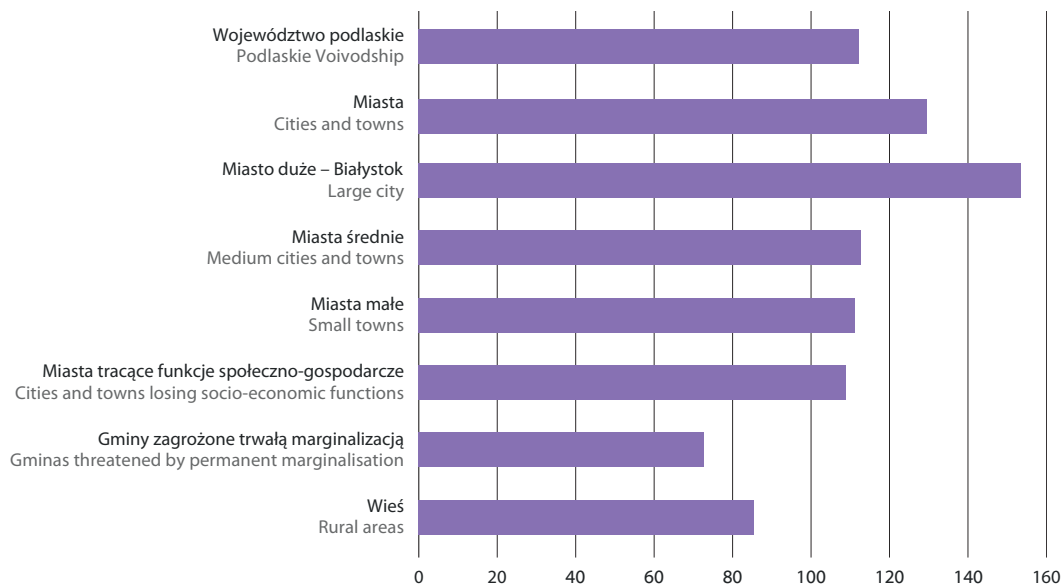
Wykres 93. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 93. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register per 10 thousand population in 2025 As of 31 December

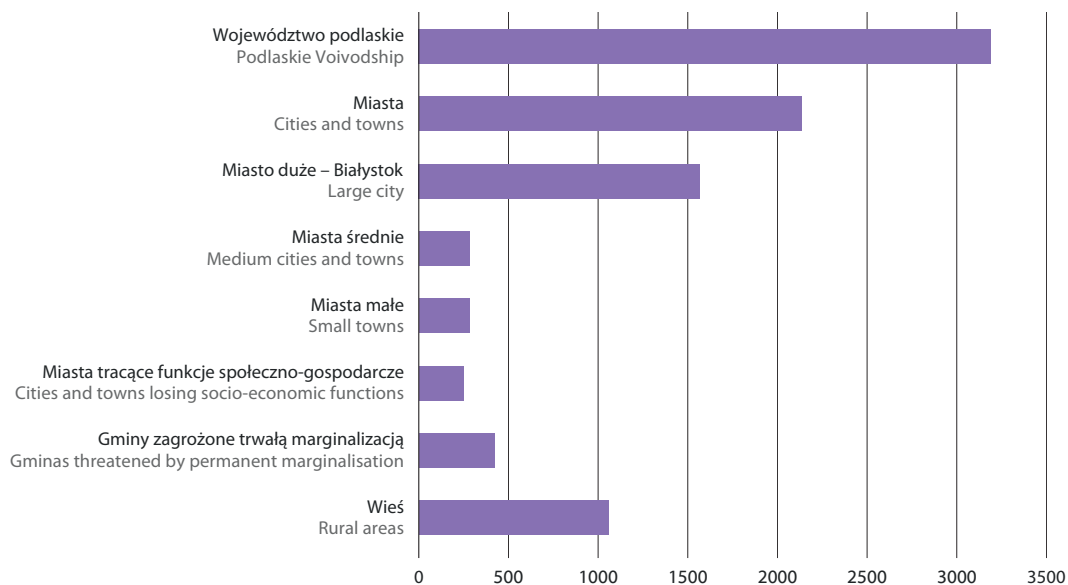
Wykres 94. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2025 r. Stan w dniu 31 grudnia

Chart 94. Entities of the national economy in the REGON register per 1000 population in 2025 As of 31 December

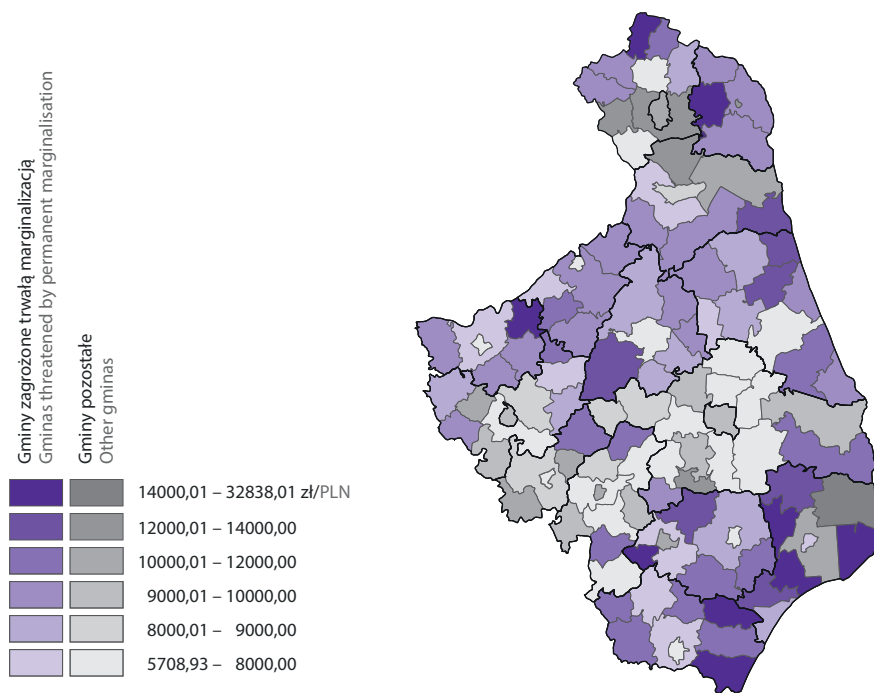
Wykres 95. Różnica pomiędzy liczbą podmiotów gospodarki narodowej nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w 2025 r.

Chart 95. Difference between number of entities of the national economy newly registered and removed from the REGON register in 2025

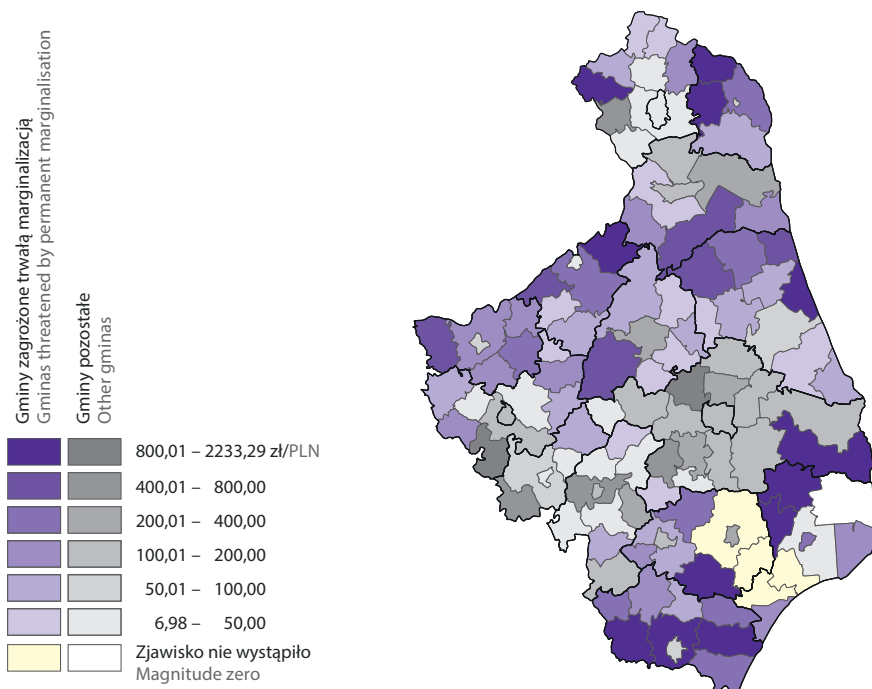
Mapa 63. Dochody ogółem gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 63. Total revenue of gminas per capita in 2024

Mapa 64. Dochody na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 64. Revenue for the financing and co-financing of EU programs and projects of gminas per capita in 2024

Mapa 65. Wydatki ogółem gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.

Map 65. Total expenditure of gminas per capita in 2024

